

KH 28.3.2022 § 73
VAL 20.6.2022 § 36

Muuramen kunnan toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1	Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2021	1
1.2	Kunnan hallinto	2
1.2.1	Muuramen kunnan organisaatio.....	2
1.3	Suunnitelmaperusteet vuodelle 2021	3
1.4.1	Kuntastrategia	5
1.4.2	Koonnos TA2021 valtuustoon nähden sitovista strategisista tavoitteista	6
1.5	Yleinen taloudellinen kehitys	12
1.5.1	Kuntatalous	12
1.6	Toimintaympäristön kehitys	13
1.7	Väestö ja väestörakenne	13
1.8	Hallinto ja henkilöstö.....	15
1.9	Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta	17
1.10	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	22
1.10.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
1.10.2	Toiminnan rahoitus.....	24
1.11	Rahoitusasema ja sen muutokset	26
1.12	Kokonaistulot ja -menot.....	30
1.13	Kuntakonsernin toiminta ja talous	31
1.13.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	31
1.13.2	Muuramen kunnan konsernirakenne	32
1.13.3	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	33
1.14	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	38
2	KUNTAKONSERNI.....	39
2.1	Muuramen Vuokra-asunnot Oy	39
2.2	Kiinteistö Oy Muuramen Kettula.....	40
2.3	Muuramen Lämpö Oy	41
2.4	Asunto Oy Hakamuurame	43
2.5	Kiinteistö Oy Muuramen Virastotie	44
2.6	Muuramen Hyvinvointi Oy	45
3	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN.....	46
3.1	Keskusvaalilautakunta.....	46
3.2	Tarkastuslautakunta.....	48
3.2.1	Tilintarkastus	48
3.3	Kunnanhallitus/tukipalvelut.....	50
3.3.1	Hallinto ja henkilöstö	50
3.3.2	Kiinteistötoimi ja siivous.....	54
3.3.3	Keskuskeittiö	56

3.3.4	Sisäiset palvelut.....	57
3.3.5	Seutu- ja alueyhteistyö.....	59
3.3.6	Muu toiminta	60
3.4	Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta	63
3.4.1	Hallinto	63
3.4.2	Varhaiskasvatuspalvelut.....	67
3.4.3	Perusopetus	73
3.4.4	Muuramen lukio/toisen asteen koulutus	79
3.4.5	Liikkuva Muurame	81
3.4.6	Joukkoliikennepalvelut	88
3.4.7	Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	89
3.5	Kunnan avustus liikelaitokselle	100
3.6	Eriytetty tilinpäätös Muuramen Hyvinvointi-liikelaitos.....	101
3.6.1	Henkilöstö.....	102
3.6.2	Toiminnalliset tavoitteet.....	103
3.6.3	Vastuualuekohtaiset toteumat	104
3.6.3.1	Liikelaitoksen hallinto	104
3.6.3.2	Vanhus- ja vammaispalvelut.....	104
3.6.3.3	Perhe- ja sosiaalikeskus.....	110
3.6.3.4	Avosairaanhoidon palvelut.....	115
3.6.3.5	Suun terveydenhuollon palvelut	119
3.6.3.6	Erikoissairaanhoido	122
3.6.4	Liikelaitos yhteensä	124
3.6.4.1	Tulosbudjetin toteutuminen	125
3.6.4.2	Tuloslaskelmat.....	126
3.6.4.3	Investoinnit.....	130
3.6.4.4	Liitetiedot.....	130
3.6.4.5	Esitys Muuramen Hyvinvointi –liikelaitoksen tuloksen käsittelystä	133
3.6.4.6	Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	134
3.7	Elinvoiman ja kestävä kasvun palvelut	135
3.7.1	Elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunta	136
3.7.2	Maankäyttö ja elinkeinot	137
3.7.3	Luvat ja valvonta	145
3.7.4	Infra ja mittaus.....	148
3.7.5	Muut.....	152
4	TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	153
4.1	Verotulojen ja valtion osuuksien erittely	154
5	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	155
5.1	Kunnanhallituksen investoinnit.....	155
5.2	Tukipalveluiden investoinnit.....	156
5.3	Hyvinvoinnin ja Palveluiden lautakunnan investoinnit.....	158
5.4	Elinvoiman ja Kestävä kasvun lautakunnan investoinnit.....	160

6	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	165
7	YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	166
8	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	168
8.1	Tuloslaskelma	168
8.2	Rahoituslaskelma.....	169
8.3	Tase.....	170
8.4	Konsernilaskelmat	172
9	TILINPÄÄTÖKSET LIITETIEDOT	176
9.1	Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät.....	176
9.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedostot	178
9.3	Tasetta koskevat liitetiedostot	181
9.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedostot	188
9.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	190
10	ERIYTETTY VESIHUOLTO	192
10.1	Käyttötalouden toteutuminen	192
10.2	Vesihuollon investoinnit.....	195
10.3	Vesihuollon rahoituksen toteutuminen.....	199
10.4	Vesihuollon tilinpäätöslaskelmat	200
10.5	Esitys vesihuollon tilikauden tuloksen käsittelystä.....	203
10.6	Vesihuollon tilinpäätöksen liitetiedot	203
11	KILPAILULAIN 30 D § MUKAAN ERIYTETYT TOIMINNOT.....	205
12	ERIYTETTYJEN TILINPÄÄTÖSTEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN MUODOSTUMISEEN.....	207
13	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	208
14	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	209
15	SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ.....	210

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2021

Vuosi 2021 on monella tapaa Muuramelle ja muillekin kunnille vuosi, joka jää historian kirjoihin monessakin mielessä. Edellisenä vuonna alkanut virus Covid-19 haastoi yhteiskunnan rakenteita. Vaikutukset ulottuivat lähes kaikkeen kunnan toimintaan; jopa kunnallisvaaleja myöhennettiin, oli etätyötä, sulkuja jne. Oli kehitettävä uusia toimintatapoja hoitaa kuntalaisille tuotettavat palvelut ja turvata niiden toimivuus. Huolimatta näistä massiivisista haasteista kunnassa selvitettiin ja kyettiin toimimaan jälkikäteen arvioiden kohtuullisen hyvin. Kiitos tästä veynymisestä kuuluu kunnan henkilöstölle kuin myös luottamushenkilöille, jotka antoivat vahvan tuen operatiiviselle toiminnalle.

Edellä mainituista haasteista huolimatta Muuramelle vuosi 2021 oli väestönkasvun vuosi. Suhteellinen väestönkasvumme oli Keski-Suomen voimakkainta, absoluuttinen kasvu oli 179 henkilöä, joka on iso määrä uusia muuramelaisia vallitseviin olosuhteisiin peilaten. Vuoden lopussa meitä muuramelaisia oli 10426. On hienoa, että Muuramessa on imua ja tänne halutaan muuttaa. Kunnan hyvät ja toimivat palvelut takaavat kasvun myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2021 tilivuoden tulos oli 2,5 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on erinomainen tulos. Kunnan veroprosentti 19,5 on kilpailukykyinen. Hyvästä tilivuoden tuloksesta huolimatta kasvukunnassa tulee olla myös jatkossa puskuria, että valmiuksia investoida kuntalaisten palveluihin. Viime vuonna alkoi iso investointi, Mäkelänmäen uusi alakoulu, jonka rakennuskustannukset ovat 16 milj. euroa. Uuden koulun myötä saamme modernin oppimisympäristön lapsille ja kaikille kiinteistön käyttäjille terveet ja turvalliset työskentelytilat.

Muuramalla on vahva asema elinvoiman piirissä ja meidät tunnetaan yrittäjämyönteisyydestä. Tämä asema tulee pitää myös tulevaisuudessa. Erityisesti Harvia on pörssiyhtiönä vienyt kunnan tunnettavuutta vahvasti eteenpäin väheksymättä muita Muuramessa toimivia yrityksiä. Kaikki kuntamme yritykset luovat osaltaan Muurame julkisuutta maailmalle.

Kunta sai vuonna 2019 ja 2020 tilinpäätöksistä poikkeuksellisen paljon negatiivista julkisuutta tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan toimesta. Nämä tilinpäätökset ovat nyttemmin hyväksytyt ja vastuuvapaudet myönnetty. Täysin vastakkaisen arvion kuin tarkastuslautakunta kunnan talouden hoidosta ja johtamisesta on nyttemmin saatu, valtakuntamme yhdeltä arvostetummalta ammattilaiselta hallintotieteiden tohtori Eero Laesterältä. Hänen selvityksiensä ja tutkimusten mukaan kuntaa on johdettu kaikista Suomen kunnista parhaiten. Tämä arvio lämmittää varmasti vastuullisten toimijoiden mieltä.

Kunnan menestys rakennetaan yhdessä muistaen, että tämän päivän päätöksillä määritellään tulevaisuuden suunta.

Iso kiitos kaikille työtovereille ja luottamushenkilöille hyvästä ja toimivasta yhteistyöstä!

Ari Ranta-aho
kunnanjohtaja

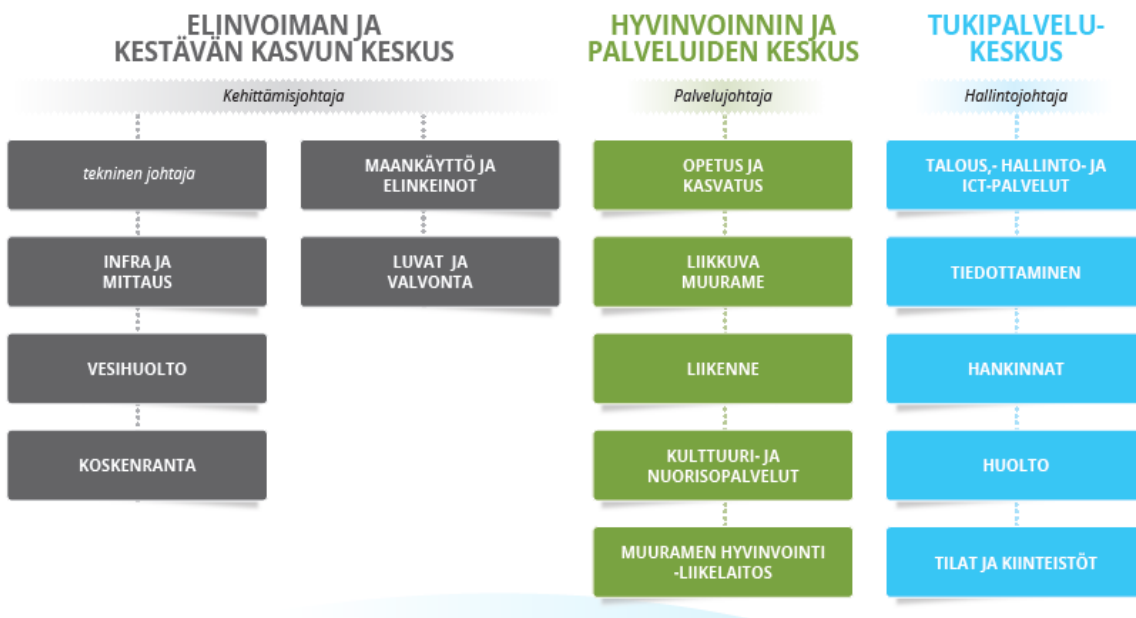
1.2 Kunnan hallinto

1.2.1 Muuramen kunnan organisaatio

Luottamuselinorganisaatio 1.6.2017 alkaen

Organisaatio 1.6.2017 alkaen

1.3 Suunnitelmaperusteet vuodelle 2021

Muuramen kunnan talousarviota laadittiin toimialakohtaisesti ja kunnanhallituksen antama valmisteluohje antoi toimialoille erilaiset prosenttimääräiset tavoitteet maksimikasvulle. Suurimmat kasvupaineet ovat kohdistuneet ostopalveluihin, mutta nyt kasvua oli odotettavissa väestön ikääntyessä myös Muuramessa ja sairastavuuden arveltiin nousevan lähemmäksi maakunnan keskitasoa. Eniten kasvupaineita yksittäisen palvelun kannalta oli lähitulevaisuudessa vanhus- ja vammaispalveluissa.

Taloussuunnitelman tehtävät

Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarvion ja -suunnitelman tehtävänä on osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen.

Talousarvion – ja suunnitelman kolme päätehtävää ovat:

- 1) Asetetaan tavoitteet palvelutoiminnalle ja investointihankkeille
- 2) Budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille
- 3) Osoitetaan miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Käyttötalous – ja investointiosassa esitetään palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet ja niiden edellyttämien menojen ja tulojen budjetointi. Tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan ja investointien pääomarahoitusta ja siihen liittyvät korvaukset. (Kuntaliitto 2011.)

1.4 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Talousarvion laadinnan lähtökohdaksi oli mitoitettava menokehitys maltilliseen kasvuun. Tulot riittävät kattamaan maltillisen kasvun ilman verojen korotuksia.

Menokehitykseksi sovittiin keväällä kunnanhallituksen talousarviovalmistelussa kokonaisuuden osalta kokonaisuutena 1,45 % kasvu sisältäen henkilöstömenot. Käytännössä kehitys ei mahdollistanut henkilöstölisäyksiä.

Lautakunnittain talousarvio laadinnassa pyrittiin seuraavaan tavoitetasoon:

Tarkastuslautakunta	28 000 €
Keskusvaalilautakunta	16 000 €
Kunnanhallitus	+1,0 %
HyPa lautakunta	+1,4 %
HyPa avustus MUHY	- 1,0 %

toisella tapaa laskettuna avustuksen muutos

avustus TA2020 - ESH ylit. 925 k€ +0,6 % + 0,55 M€ ESH kasvu

MUHY	+0,9 % + 0,55 M€ ESH kasvu
ELK lautakunta	+0,9 % + K-S PeLa kasvu
Koko kunta	+1,45 % sis. ESH kasvun

Talousarvio-ohjeen antohetkellä arvioitiin, että vuoden 2021 verotulokertymä olisi noin 2,4 miljoonaa euroa vuoden 2020 kertymää suurempi – yhteensä noin 41,8 M€. Jo vuodelle 2020 arvioitiin syksyllä 2019 veroja kertyvän kaikkiaan reilusti yli 42 miljoonaa euroa. Veroennusteet olivat heilahdelleet koko vuoden 2020 ajan, riippuen siitä kuinka kauaskantoiset vaikutukset Korona -epidemiolla katsotaan olevan.

Hyväksytty talousarvio kasvoi esitetystä tasosta kuitenkin hiukan ja talousarvio hyväksyttiin 0,45 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle. Kasvulla valmistauduttiin koronapandemian jälkihoitoon ja palveluiden normalisoitumiseen sekä kasvuun.

<u>Hallintokunnittain</u>	<u>tavoitetaso</u>	<u>TAE2021</u>	<u>alitus/ylitys</u>
Tarkastuslautakunta	28 000 €	28 000 €	0/0
Keskusvaalilautakunta	16 000 €	34 000 €	+18 000 €
Kunnanhallitus	+1,0 %	+11,5 %	+10,5 prosenttiyksikköä
HyPa lautakunta	+1,4 %	+ 2,1 %	+0.7% prosenttiyksikköä
HyPa avustus MUHY	- 1,0 %	- 1,0 %	0/0
MUHY	+0,9 %	+ 0,7 %	-0,2% prosenttiyksikköä/-45k€
ESH osuus	+ 0,55 M€	+ 0,55 M€	0/0
ELK lautakunta	+0,9 %	+ 2,3 %	+1,4%/+47k€ + K-S PeLa kasvu + 2,6 %
Koko kunta	+1,45 %	+ 1,9 %	+ 0,45 prosenttiyksikköä

Vielä 15.11.2021 hyväksyttiin mittava lisätalousarvio, mikä jakautuu seuraavasti:

Liikelaitos 1,3 miljoonaa euroa avustuksen lisäys ja menot

Avosairaanhoido 600 000 euroa,

Sosiaali- ja perhekeskus 500 000 euroa

Vanhus- ja vammaispalvelut 200 000 euroa.

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta 1,513 miljoonaa euroa, josta

Varhaiskasvatus ja II asteen opetus 213 000 euroa,

Liikelaitoksen avustuksen lisäys 1,3 miljoonaa euroa.

Elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunta 450 000 euroa, josta

Vesihuolto 350 000 euroa

ja muut palvelut 100 000 euroa.

Kunnanhallitus 170 000 euroa, josta

Kunnanhallitus 20 000 euroa

Kunnanvaltuusto 60 000 euroa

Keskuskeittiö 90 000 euroa.

YHTEENSÄ KAIKKI 3,433 miljoonaa euroa.

Lisätalousarviosta merkittävin osa oli valtion koronakompensaatiota, joka kohdentui pääosin avosairaanhoidon. HyPa lautakunnan osalta lisätalousarvion syynä oli oppivelvollisuuden laajentamisen tuoma toisen asteen maksuttomuus – lakimuutos hyväksyttiin vasta talousarvion hyväksymisen jälkeen. ELKa lautakunnan lisätalousarvion syynä ovat vuoden aikana tehdyt korjaustyöt sekä Kinkomaan veden toimituksen laskutusviiveen kiinni kurominen 2021 aikana. Kunnanhallituksen osalta kokousten määrä ylitti merkittävästi suunniteltujen kokousten määrät – osaltaan tähän vaikutti myös seminaarit ja valtuutettujen koulutus. Keskuskeittiö menot ylittivät koronapandemian vuoksi ja sijaismäärärahojen ylitykseen varauduttiin lisätalousarviolla.

Menototeuma lisätalousarviot huomioiden

	TP2020	TA2021	TP2022
Keskusvaalilautakunta	0 €	42 890 €	47 388 €
Tarkastuslautakunta	38 561 €	57 810 €	58 859 €
Kunnanhallitus	7,74 M€	8,544 M€	8,729 M€
HYPÄ -lautakunta	22,63 M€	24,53 M€	24,18 M€
avustus liikelaitos	27,29 M€	27,77 M€	27,77 M€
MuHy -liikelaitos	28,55 M€	30,26 M€	31,26 M€
ELK -lautakunta	4,20 M€	4,88 M€	4,91 M€
Yhteensä	90,45 M€	95,99 M€	96,96 M€

Menototeuma ylittyi talousarviosta lähes miljoonaa euroa. Ylitys johtui käytännössä K-S sairaanhoitopiirin alijäämän kattamiseksi tehdystä pakollisesta varauksesta, joka kirjattiin tulosvaikutteisesti erikoissairaanhoidon vastuualueelle vuoden vaihteen jälkeen.

Verojen ja valtionosuuksien TP2020, TA2021 ja TP2021 vertailu.

	TP2020	TA2021	TP2021
Verokertymä	42,3 M€	42,8 M€	44,2 M€
Valtionosuus	15,1 M€	14,3 M€	13,3 M€

Verotulot toteutuivat 1,5 M€ suurempina, mitä TA2021 ennustettiin. Valtio myös kompensoi edelleen terveydenhuollon suoria Covid-19 kuluja kunnille. Kompensaatio ei tullut tällä kertaa lisätalousarviossa suunniteltuun valtionosuuteen vaan se kirjattiin liikelaitoksen toimintatuotoihin avustuksena. Tämän vuoksi valtionosuuden kokonaissumma ei toteutunut muutetun talousarvion mukaisena vaan miljoona euroa pienempänä.

Suurin muutos investointiohjelmaan oli, kun uusi Mäkelänmäen kouluinvestointi toteutetaan kesällä 2021 sovitun sopimuksen mukaisesti leasingrahoituksella.

1.4.1 Kuntastrategia

Valtuusto hyväksyi elokuussa 2016 uuden kuntastrategian vuosille 2016–2021. Kuntastrategia on nimeltään Mahdollisuuksien Muurame – elinvoimainen edelläkävijä. Kuntastrategia jakautuu kahteen keskeiseen painopisteeseen, jotka ovat elinvoima ja kestävä kasvu sekä hyvinvointi ja palvelut. Lisäksi kaiken toiminnan pohjaksi on valittu viisi läpileikkaavaa teemaa, jotka näkyvät kunnan kaikessa toiminnassa.

Kuntaorganisaatio on muutettu strategian mukaiseksi valtuustokauden 2017–2021 alusta lukien, jolloin myös toimielinten tavoitteet asetetaan nykyistä tarkemmin strategian mukaiseksi. Strategiassaan Muurame painottaa edelleen vahvasti elinvoiman vahvistamista, jossa kunnan vahva elinkeinopoliittinen historia ja toimintatapa ovat suuressa roolissa. Kunta toimii edellytysten luojana ja tukena yritysten ja yrittäjien hoitaessa oman osuutensa liiketoiminnan kehittämisessä.

Vuosina 2016-2021 voimassa olleen strategian arvot olivat luovuus ja rohkeus ja sen tavoitteet olivat:

1) Elinvoima ja kestävä kasvu

- yrittäjäaktiivinen elinkeinopoliittikka
- innovatiivisuuden mahdollistava toimintaympäristö
- toimiva ja esteettinen elinympäristö
- positiivinen Muurame -brändi

2) Hyvinvointi ja palvelut

- tehokas ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen
- joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi
- oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen

Strategian läpileikkaaviksi teemoiksi oli määritelty:

- tasapainoinen talous
- muuntautumiskykyinen ja kokeileva organisaatio
- uuden teknologian hyödyntäminen
- vastuullinen, aktiivinen ja osallistuva kuntalainen
- Liikkuva Muurame -toiminta

Päättynyttä strategiakautta ja sen saavutuksia ei ole erikseen analysoitu, mutta osana uuden strategian valmistelua on tehty selvitys Muuramen toimintaympäristön nykytilasta ja tulevaisuuden kehitysnäkymistä.

Tämä selvitys antaa erittäin myönteisen kuvan Muuramesta. Niin kuntatalouden, väestönkehityksen, elinkeinojen kehittymisen kuin palvelutyytyväisyydenkin osalta Muuramen tilanne on hyvä. Väkiluku on selvityksen ennakkotietojen mukaan kasvanut v. 2016-2020 468 hengellä. Muuramen yrityskehitys on noussut v. 2017-2021 618:sta 752 yritykseen (134 kpl eli 22%). Kunnan alueella sijaitsevien työpaikkojen lukumäärän nousu v. 2009-2019 oli 9 %, sekin oli maan kuntien osalta 48. paras tulos. Työttömyysaste oli syyskuussa 2021 7,6 % (koko maa 10,1 %). Ikä- ja väestörakenteeseen suhteutettu sairastavuuskerroin oli v. 2018 vain 88,9 (koko maa = 100). Kuntatalouden osalta vuoden 2020 toimintakate/asukas oli koko maan paras. Kuntastrategian tavoitteiden voidaan katsoa selvityksen antamassa valossa tulleen saavutetuksi erittäin hyvin.

Uuden strategian laatiminen on aloitettu valtuustokauden vaihduttua elokuussa 2021. Kunnanhallitus on nimennyt valmisteluun ohjausryhmän ja määritellyt strategian tavoiteaikataulun siten, että päätöksenteko tapahtuisi 20.6.2022 pidettävässä valtuustossa.

1.4.2 Koonnos TA2021 valtuustoon nähden sitovista strategisista tavoitteista

Keskusvaalilautakunta

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Äänestysaktiivisuuden säilyttäminen tai parantaminen edellisistä vastaavista vaaleista</p> <p>Pohjautuu strategiassa asetettuun tavoitteeseen Vastuullinen, aktiivinen ja osallistuva kuntalainen</p>	<p>Äänestysaktiivisuus verrattuna edelliseen vastaavaan vaaliin. Äänestysaktiivisuuden tulisi olla vähintään sama (- 1 %) kuin edellisissä vastaavissa vaaleissa.</p>	<p>Ei toteutunut.</p> <p>2017 64,5 %</p> <p>2021 58,3 %</p> <p>Koronapandemia vaikutti merkittävästi äänestysaktiivisuuteen</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulosohjelman käyttöönotto varsinaisen vaalipäivän äänestyksessä</p>	<p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulosohjelman käyttö äänestysalueilla</p>	<p>Sähköinen äänioikeusjärjestelmä ja tulospalvelujärjestelmä otettiin käyttöön kaikilla äänestyspaikoilla.</p>

Kunnanhallitus

Tukipalvelut
hallinto ja henkilöstö

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Asioiden nopea, huolellinen ja ajantasainen vireille tulo ja päätöksenteko	Itsearviointi päätöksenteon ketteryydestä ja ajantasaisuudesta	Valmistelleille tulevat asiat tuotu päätöksentekoon, tilapäisen valiokunnan toimenpiteet toteutettu lähes kaikki
Tuotantotavoitteet Sähköisten asiointipalveluiden lisääminen	Seurataan vuosittain käytöön otettujen uusien sähköisten asiointitapojen ja menettelyjen määrää	Jatkettu Officen käyttöä, etätö mahdollistunut uudella tavalla, T-webin käyttöönotto siirtyi 2022 puolelle

Avustukset ja muu yleishallinto:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Turvataan yhdistysten toimintaedellytyksiä kansalaistoiminnan avustusten muodossa	Tukea saavien yhdistysten ja toimijoiden määrän kehitys, tavoitteena lisätä tuettavien määrää	Koronapandemia ei mahdollistanut yhdistyksille toimintaedellytyksiä
Tuotantotavoitteet Järjestetään Muurame100-juhluvuoteen liittyviä tapahtumia	Järjestetyt tapahtumat ja juhluvuoden tiimoilta tehdyt muut toimenpiteet	Järjestettiin lukuisia tapahtumia, yhteisesti kuntalaisten kanssa 100 Muurame-100 videota, Digimuseo

Kiinteistötoimi:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Kustannusten optimointi palvelu- ja laatutaso säilyttäen</p>	Laaturaportoinnin seuraaminen suhteessa aiempiin seurantoihin	Selvitetään kustannustehokkaimmat tavat tuottaa palvelut nykyisessä toimintaympäristössä, osassa palveluita seurataan ulkoistettujen palveluiden tuloksia
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Selvitetään ja toteutetaan kunnan kiinteistöomaisuuden hallinnan kokonaistarkastelu</p>	Muutos verrattuna nykyiseen kiinteistötoimen toteuttamistapaan	Ei toteutunut, päätöksentekoon ei tuotu koko konsernin tasoista kunnan kiinteistöomaisuuden selvitystä

Keskuskeittiö:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Kouluruokailuun osallistuvien oppilaiden osuuden lisääminen</p>	Päivittäin kouluruokailuun osallistuvien lasten ja nuorten % -osuuden kasvattaminen	Ei mitattu. Valmistetun ruoan määrä kasvanut edelleen edellisen vuoden tasosta.
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Tuotetaan ruokapalvelut kustannus tehokkaasti</p>	Ateriahinta/ruokailu suhteessa aiempiin vuosiin	Annosten hinnat nousevat, mutta pääosin nousu johtuu koronan aiheuttamista sijaisteluista ja inflaatiosta.

Seutu- ja alueyhteistyö:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä</p>	<p>Itsearviointi yhteistoiminnan vaikuttavuudesta ja tuloksista</p>	<p>toteutui</p> <p>Seudullisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen (MAL, kuntakokeilu)</p> <p>Aktiivinen osallistuminen kuntajohtajakouksiin ja muihin maakunnallisiin toimielimiin. Pyrkimys varmistaa muuramelaisen edustus keskeisissä seudullisissa toimielimissä.</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Pyritään saamaan kunnan edustaja kunnan kannalta keskeisiin toimielimiin</p>	<p>Valittujen edustajien määrä vähintään 50 % tavoitteeksi astetuista toimielimistä</p>	<p>toteutui</p> <p>Poliittisten ryhmien ja viranhaltijoiden aktiivinen rooli kunnan edunvalvojana</p>

HYPÄ-lautakunta:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen</p> <p>Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi</p> <p>Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen</p>	<p>Niukkenevistä olosuhteista huolimatta panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä -työotteeseen asiakastyössä.</p> <p>Investointien suunnittelu on monialaista, ja toteutetaan yhteistoiminnassa eri asiantuntijatahojen kesken.</p> <p>Palveluja kehitetään asukaslähtöisesti</p>	<p>Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumista osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.</p>

MUHY-liikelaitos:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen</p> <p>Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi</p>	<p>Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumista vastuualueiden tavoitteiden, osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.</p>	<p>Panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin.</p> <p>Palveluja kehitetään ja tuotetaan asukaslähtöisesti</p>

ELK-lautakunta:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Keski-Suomen kasvavin ja elinvoimaisin yrityskunta</p> <p>Elinvoiman kehittäminen maankäytöllisin keinoin</p>	<p>Liikevaihtoaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi</p> <p>Tulostaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi</p> <p>Yritysten määrä / 1000 asukasta kohti.</p> <p>Kaavoitusreservi vähintään 3 vuodelle</p> <p>Myytyjen tonttien määrä (80 % uudesta tarjonnasta)</p> <p>Sujuva ja nopea lupakäsittely (käsittelyaika 1 kk) sekä seutukunnan edullisimmat taksat</p>	<p>104 kpl/2021</p> <p>135 kpl/2021</p> <p>Kaavoitusreservi on riittävä / ks. kaavoituskatsaus.</p> <p>Myytyjen tonttien määrä toteutuu.</p> <p>Lupakäsittelyt ovat edenneet pääsääntöisesti tavoiteaika- taulun mukaan.</p>
<p>Yritysten edellytysten luominen</p> <p>Liikkumaan kannustava arkiympäristö</p> <p>Häiriötön vesihuolto</p> <p>Talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen</p>	<p>Liike- ja työpaikkatonttien määrän riittävyys</p> <p>Uusien virkistykseen tai vapaa-ajan toimintoihin hankittujen tai kaavoitettujen alueiden määrä</p> <p>Kevytliikenneväylien lisäys</p> <p>Keskeytykset, häiriöt /vuosi</p> <p>Verkostoveden analyysitulokset, tuotetun talousveden määrä</p>	<p>Liike- ja työpaikka-alueiden markkinointi. Uusia liike- ja työpaikka -tontteja ei kaavoitettu 2021.</p> <p>Kaijalantien asemakaavalla osoitetaan laaja alue virkistyskäyttöön. Kaavatyötä on tehty yhteistyössä puistopuolen kanssa. Uusia alueita ei ole erikseen hankittu virkistystä ajatellen.</p> <p>Kevyenliikenteenväyliä on rakennettu talousarvion suunnitelmien mukaisesti.</p> <p>Vesihuollossa on ollut häiriöitä. Henkilö-muutoksista johtuen häiriömäärät eivät ole tiedossa.</p> <p>Verkostoveden analyysi tuloksia sekä tuotetun talousveden määrää on seurattu. Poikkeamia on ollut ainoastaan satunnaisesti verkostoveden analyysituloksissa</p>

Eriytetty vesihuolto:

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vesilaitos tuottaa STM:n asetuksen mukaista talousvettä ja hoitaa jätevedet ympäristöystävällisesti.	Veden laatu	Henkilöstön koulutus, saneeraustoimenpiteet, talousveden saannin turvaaminen kartoittamalla uusia vedenhankinta-prosesseja.
Vesihuoltolaitoksen tulee toimia kannattavasti.	Tulo- ja menoarvio	Taksapolitiikka ja riittävät resurssit
Häiriötön vesihuolto	Keskeytykset, häiriöt /vuosi	Saneeraukset ja verkoston kehittäminen
Talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen	Verkostoveden analyysitulokset, tuotettu talousvesi	Vesilaitoksien kehittäminen

1.5 Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalous nousi 2021 saavutetusta koronakuopasta todella nopeasti ja tuotannon taso saavutti viime vuoden aikana jo koronaa edeltävän 2019 tason. Suomen BKT kasvoi yli 3,5 % ja kasvu olisi voinut olla jopa suurempaakin. Tuotantoa hidasti lähinnä tuotantokustannusten nopea nousu ja osalla toimialoja komponenttipula. Negatiivisena tekijänä oli inflaation kiihtyminen. Koronapandemialla ei ollut enää suurtakaan vaikutusta Suomen kokonaistuotantoon, vaikka se vaikutti merkittävästi joillakin aloilla palvelutuotantoon.

1.5.1 Kuntatalous

Valtionkonttorin keräämien tilinpäätösennusteiden mukaan kuntatalous pysyi vuoden 2020 lukemissa. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos on 2021 ennusteiden mukaan 1,5 miljardia euroa ylijäämäinen (1,7 mrd. 2020). Kuntatalouden vahvistumista selittävät valtion aiheuttamisperiaatteella myöntämät kertaluonteiset koronatuot, jotka kasvattivat kuntien toimintatuloja 23 % verrattuna edelliseen vuoteen. Kuntien toimintamenot kasvoivat 7,7 %, mutta tulopuolen kasvu jopa kompensoi jo suoraan tämän kasvun. Myös kunnallisverojen odotettua parempi kehitys ylitti valtionosuuden laskun. Huomioitavaa on, että koronakompensaatio annettiin 2020 valtionosuuksiin, joten valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia 2020 ja 2021.

Muuramen kuntaan pätee juuri nuo em. kuntatalouden nostot. Kunnan tilanne on edelleen hyvä ja ylijäämää muodostuu yli 2,5 M€, vaikka pakollinen varaus kirjattiin tulosvaikutteisesti. Ylijäämää selittää erityisesti toimintatuottojen ja verotulojen kasvu. Aikaisempien tilikausien kertyneestä ylijäämästä tehtiin puolen miljoonan alaskirjaus K-S sairaanhoitopiiriin vuoteen 2020 mennessä kertyneitä alijäämiä vastaan.

1.6 Toimintaympäristön kehitys

Keski-Suomessa talous on kasvanut alkaneella vuosikymmenellä vuoden 2020 alun "koronapotkahduksen" jälkeen nopeasti. Yritysten liikevaihto on kasvanut Keski-Suomessa nopeammin, kun sitä verrataan muuhun Suomeen. Ainoa poikkeus tästä kasvusta on Jämsän seutukunta, jonka vaikutus näyttäytyy negatiivisesti myös Muuramen talouteen. Yritysten henkilöstömäärä on kasvanut maakunnan yrityksissä tasaisesti ja määrät ovat jo 2019 tasolla kaikkialla muualla paitsi em. Jämsän seudulle. Vaikka työpaikkojen määrä on suurimmassa osassa maakuntamme kunnissa ollut laskussa (17/22), niin erityisen kovin tuo lasku on kohdellut juuri Jämsän talousaluetta vielä viimeisimpinäkin vuosina.

Työttömyys on alentunut erityisesti 2021 aikana, mutta silti Keski-Suomi on edelleen maakunnallisissa tilastoissa työttömyyden osalta toiseksi heikoimpana. Joulukuun lopussa TEM:n työllisyyskatsauksen mukaan työttömiä oli 12,9 % (13,6 % 2020, 12,5 % 2019). Työttömiä työnhakijoita oli tuolloin reilut 16 000, mikä on liki 3 500 vähemmän kuin 2020 vuoden lopulla. Muuramen työttömyysprosentti oli maakunnan matalin 8,2 % (10,2 % 2020).

Työpaikkaomavaraisuus ei ole Muuramen osalta noussut. Silti viime vuosikymmenen aikana Muurameen on syntynyt noin 250 työpaikkaa lisää. Kasvu jatkuu edelleen, mutta vuosittainen väestönkasvumme ylittää reilusti työpaikkojen kasvun määrän. Tämän vuoksi työpaikkaomavaraisuus ei kasva. Pendelöinti kunnan ulkopuolelle on prosentuaalisesti laskettuna maakunnan suurin, mutta samoin on myös pendelöinti Muurameen. Matalasta työpaikkaomavaraisuudesta huolimatta Muurame tarjoaa merkittävän määrän työpaikkoja myös Muuramen ulkopuolella asuville. Työpaikkojen määrä kasvoi viime vuosikymmenen aikana maakunnassamme vain noin prosentin.

1.7 Väestö ja väestörakenne

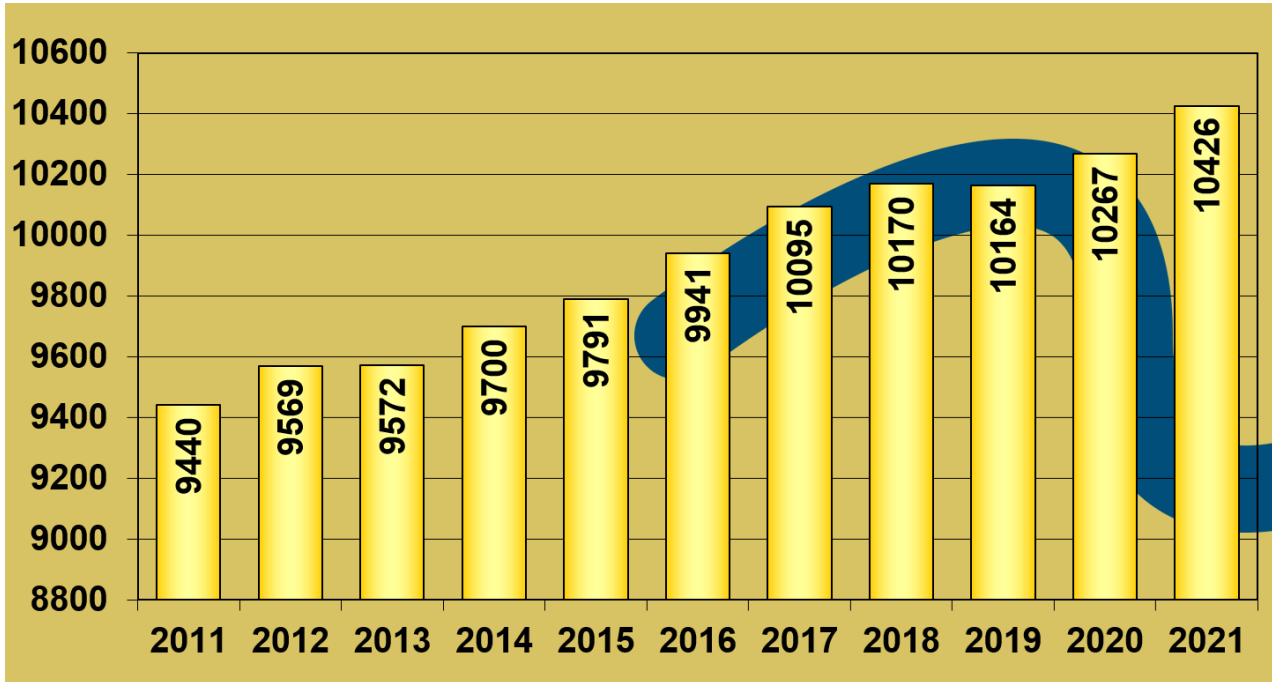
Väestönkasvu on Suomessa ollut jo hetken aikaa maahanmuuton varassa. Tämä on toki heijastunut myös omaan maakuntaamme. Väestönkasvu Keski-Suomessa 2021 oli 65 asukasta eli prosentteina pyöreä 0,0 %. Tämänkin vähäisen kasvun takana oli Keski-Suomen nettomaahanmuutto, mikä 2021 oli 655 asukasta.

Luonnollinen väestönmuutos oli positiivinen vain kolmessa Keski-Suomen kunnassa, Jyväskylä 218, Muurame 38 ja Uurainen 20. Kokonaisuutena maakunnan luonnollinen väestönmuutos oli -656, siis lähestulkoon sama luku negatiivisena verrattuna nettomaahanmuuttoon.

Koko maan väestön kasvu 2021 oli 0,3 % ja noin vajaat 16 000 asukasta. Koko Keski-Suomessa vain kolme kuntaa kasvoi, Jyväskylä 1057 asukasta, Muurame 159 ja Luhanka 4. Muuramen kasvuprosentti oli 1,5 %, mikä on maakunnan myös suurin lukema. Erityisesti syntyvyys nousi, kun Muurameen syntyi ensimmäistä kertaa pitkään aikaan yli 100 vauvaa, tarkka luku oli 108.

Poismuuttajia oli 569 (570 2020) ja tulomuuttajia 679 (650 2020). Kunnan sisällä asuinpaikkaa vaihtoi 656 henkeä.

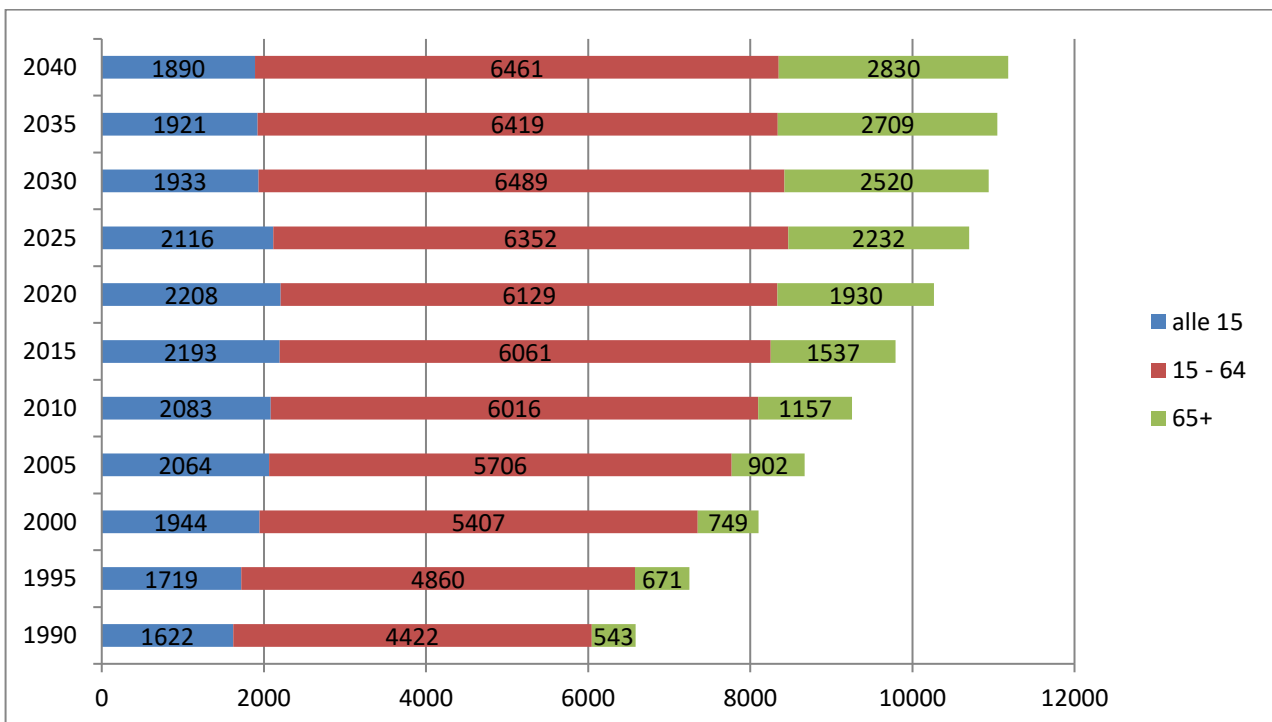
Väkiluvun kehitys Muuramessa 2011 - 2021

Väkiluku kasvanut noin tuhannella asukkaalla, keskimääräinen tavoite 100 asukasta vuodessa on toteutunut. Kasvu on ollut hallittua ja palvelut on pystytty tuottamaan kasvaneelle asukasmäärälle hyvin.

Ympäröivältä kehitykseltä ei Muuramekaan ole suojassa – väestörakenteessa tapahtuu seuraavien vuosien aikaan merkittäviä muutoksia. Palveluissamme on varauduttava tähän muutokseen. Alle 15 vuotiaiden määrä ei ole kasvanut kunnassa kolmeen vuoteen.

Väestörakenteen kehitys tilastokeskuksen vuoden 2021 ennusteen mukaan

Väestö	
Väkiluku 31.12.2021	10 426
Väkiluvun muutos, % 2020–2021	1,5 %
0–14-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2021	21 %
15–64-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2021	60 %
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % 31.12.2021	19 %
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, % 31.12.2020	0,1
Ulkomaiden kansalaisten osuus väestöstä, % 31.12.2020	0,9
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä 2021	106
Syntyneiden enemmitys, henkilöä 2021	38
Perheiden lukumäärä 31.12.2020	2 967

1.8 Hallinto ja henkilöstö

Henkilöstön määrässä ei joulukuun lopun tarkastelussa ole merkittävää muutosta. Tosin pieni-kin muutos oli tällä kertaa aleneva eli kaksi työntekijää oli palkkalistoilla vähemmän kuin edellisenä vuonna 2020. Vahvuus 2021 lopussa 569 (571 2020 ja 567 2019).

Henkilötyövuosia kertyi vuonna 2021 559 (2020 547), sairauspoissaolot vähenivät kuitenkin koko kunnan tasolla 450 kalenteripäivää, mikä osin selittää henkilötyövuosien merkittävää kasvua.

Henkilöstömenot 2021 olivat 25,6 M€ (24,2 M€ 2020), kasvua edelliseen vuoteen oli 5,8 %. Palkkakulut ja palkkasivukulut olivat kasvun taustalla, palkkoja toteutui liki 1 M€ euroa enemmän ja sijaiskuluja noin 200 000 euroa enemmän kuin 2020.

	31.12.2020			31.12.2021		
	Nai- set	Mie- het	Yh- teensä	Nai- set	Mie- het	Yh- teensä
Hallinto ja henkilöstö	15	7	22	16	8	24
Kiinteistötoimi	23	9	32	26	9	35
Keskuskeittiö	28	2	30	23	2	25
	66	18	84	65	19	84
Varhaiskasvatuspalvelut	100	2	102	108	3	111
Perusopetus	130	36	166	127	33	160
Toisen asteen koulutus	14	4	18	15	5	20
Liikkuva muurame	5	7	12	5	7	12
Kulttuuri ja nuorisopalvelut	13	2	15	14	2	16
	262	51	313	269	50	319
Perhe- ja sosiaalikeskus	37	9	46	34	6	40
Vanhuspalvelut	48	5	53	51	5	56
Avosairaanhoido	24	7	31	21	6	27
Suun terveydenhuolto	13	2	15	12	2	14
	122	23	145	118	19	137
Infra ja mittaus	2	10	12	3	10	13
Vesihuolto	2	8	10	1	8	9
Luvat ja valvonta	1	3	4	1	3	4
Maankäyttö ja elinkeinot	2	1	3	2	1	3
	7	22	29	7	22	29
	Nai- set	Mie- het	Yh- teensä	Nai- set	Mie- het	Yh- teensä
Kaikki yhteensä	457	114	571	459	110	569

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2021 on 46,2 vuotta (46,7 vuotta 2020).

Sairauspoissaoloja kertyi kalenteripäivinä 11 158 päivää, mikä on 450 kalenteripäivää vähemmän kuin 2020. Liikelaitoksen poissaolot kasvoivat ja muun kunnan osalta vähenivät. Keskimäärin sairauspoissaoloja kertyi 20 kalenteripäivää/HTV1 (2020 21,2). Ennen koronaa kunta-alalla sairauspoissaoloja kertyi kunnissa keskimäärin 17 kalenteripäivää, joten sairauspoissaolot ovat siihen nähden keskimääräiset. Edelleen sairauspoissaolojen taustalla on useimmiten tuki- ja liikuntaelin sairaudet.

1.9 Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.11.2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja kunnanhallitus 21.12.2020 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan tarkastussäännön mukaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen hoidon turvaamiseen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa operatiivista johtamista sekä jokapäiväistä toimintaa.

Sisäinen valvonta käsittää myös siitä huolehtimisen, että kunnan toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu organisaation kaikille tasoille ja että asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

Suurimpana riskinä kunnassa voidaan edelleen pitää henkilöriskejä tehtävien hoidossa, koska osa avaintehtävistä ovat hyvin harvojen henkilöiden osaamisen varassa. Henkilövajetta on pysytty paikkaamaan tehtävien jakamisella ja osaamisen siirtämisellä myös varahenkilöille. Osaan palveluita on palkattu vakituisia varahenkilöitä, joille työtehtäviä voidaan osoittaa palvelun eri osista.

Sisäinen valvonta on hajautettu toimialojen ja palveluiden sisällä eri henkilöille. Valvonnalla on pyritty parantamaan osastojen toimintaa ja tuloksellisuutta. Toimintaprosessit on jaettu osiin ja eri henkilöiden tehtäväksi. Yhtä prosessia alusta loppuun asti ei hoida yksi henkilö, vaan riskiä sisältävät prosessit ja työtehtävät on jaettu useampaan vaiheeseen ja useamman henkilön vastuulle. Yksittäistä erityisasiantuntemusta vaativat tehtävät on keskitetty muutaman osaavan henkilön hoidettavaksi asioiden oikean hoidon varmistamiseksi. Käteistä rahaa ei käsitellä merkittävässä määrin.

Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvää tavanmukaista arviointia on suoritettu v. 2020 tilinpäätökseen sisällytetyn selvityksen yhteydessä keväällä 2021. Tällöin esille on nostettu suurimpana riskinä henkilöriskit, koska osa avaintehtävistä on harvojen henkilöiden osaamisen varassa. Huomiota on kiinnitetty myös hankintatoimen kehittämistarpeisiin sekä covid-19 -riskeihin.

Tilinpäätöksen lisäksi valtuusto käsitteli lokakuussa riskienhallintakatsausta, jossa nostettiin uusina riskeinä esille soteuudistuksesta johtuvat kuntatalouden kehittämispaineet, sairaanhoitopiiriin ICT-investointien odotettua suuremmat kustannukset sekä sairaanhoitopiiriin talouden tasapainottumisohjelman lykkääntyminen. Lisäksi valtuustolle ilmoitettiin, että vesilaitoksella on käynnistetty riskikartoitus.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutettu ohjeistuksen mukaan ja em. riskianalyyysien ja toimenpiteiden voidaan katsoa olevan osa normaalia kunnan toimintaa.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaan liittyvää arviota on päivitetty maaliskuussa 2022.

Sisäisen valvonnan havainnot liittyen v. 2021 tilinpäätökseen:

Alla olevat havainnot perustuvat toimialojen sisäisen valvonnan havaintoihin, joista on merkittävimmiltä osiltaan laadittu kooste hallitukselle ja valtuustolle. Toimialat käsittelevät yksityiskohtaisia havaintoja ja niiden perusteella toteutettavia toimenpiteitä osana omaa toimintaansa.

Toiminta vastaa pääosin strategian mukaisia tavoitteita, mutta strategia tulisi jalkauttaa jatkossa paremmin osaksi toimintakulttuuria kaikilla tasoilla. Toiminnan tasalaatuisuus ja riittävät resurssit vaativat enemmän huomiota. Strategian mittaristo ei vastaa kaikilta osiltaan tarpeita.

Talousarvion toteumaa ei seurata kaikissa yksiköissä riittävästi. Kustannustietoisuutta on parannettava.

Organisaatorakenne koetaan toimivaksi, mutta tehtäväkuvauksissa on puutteellisuuksia. Hallintosääntö ei ole mm. lainsäädäntömuutoksista johtuen kaikilta osiltaan ajan tasalla. Hankintojen suorittamiseen ja henkilöstön koulutukseen on kiinnitetty korostetusti huomiota. Koulutus ja hankintaohjeen uusiminen käynnistyivät v. 2021. Hankintaprosessit on kuvattava selkeämmin.

Perehdytyksessä on puutteita. Asiaa koskeva ohjeistus on valmisteilla. Kuntaorganisaation sisälle on luotava toimiva intranet tai vastaava palvelu päivityskäytänteineen.

Keskeisimmät ja merkittävimmät riskit:

Strategisista riskeistä keskeisin on organisaation ohuus. Asioihin liittyvät tiedot ovat usein vain yhden henkilön tiedossa ja yllättävät poissaolot ym. aiheuttavat ongelmia.

Syksyllä 2021 alkanut kansainvälisen tilanteen kiristyminen on jatkunut ja pitkittyessään ja mahdollisesti laajentuessaan se saattaa seurauksivaikutuksineen muodostaa merkittävän strategisen riskin jatkossa.

Sote-uudistukseen liittyvä toiminnan volyymin muutos ja organisaation uudistaminen vastamaan muuttunutta toimialaa muodostaa riskin. Tilanne on tiedostettu ja huomioitu strategian valmistelun ohjeistuksessa. Monen yhtäaikaisen muutoksen johtaminen on kuitenkin vaikeata ja epäonnistuminen saattaisi johtaa sekä taloudellisiin että toiminnallisiin ongelmiin.

Taloudellisista riskeistä ovat viime aikoina painottuneet korkotason nousu ja inflaatio, jotka heijastunevat investointien kustannusarvioiden toteumaan (monitoimitalo). Mikäli kehitys jatkuu pitkään, niin ne voivat muodostua myös strategisiksi riskeiksi. Sote-uudistus on myös taloudellinen riski, mikäli kustannuksia ei saada vähennettyä riittävästi suhteessa laskeviin tuloihin.

Operatiivisten riskien osalta on uutena riskinä ilmaantunut asiakkaiden oirehtiminen ja häiriökäyttäytyminen, joka ainakin osiltaan liittyy pandemia-ajan kuormitukseen.

Vahinkoriskien osalta keskeisin ovat vesilaitoksen toimintaan liittyvät erilaiset riskit. Tilanne tiedostettiin v. 2021 ja vesilaitoksessa oli jo aloitettu riskikartoitus, mutta marraskuussa Jaakolan talousvesiverkoston alueella jouduttiin ottamaan käyttöön varavedenjakekupisteet.

2.3.5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta konsernissa

Kunnanjohtaja ja controller valvovat, että menetelmät ja ohjeet ovat ajan tasalla. Tytäryhteisöt raportoivat ohjeiden noudattamisesta ja sisäisen valvonnan suorittamisesta tilikausittain.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston kunnalle ja tytäryhteisöille asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutusta. Kunnanjohtajalla on oikeus yksittäistapauksissa vaatia sisäisten selvitysten teettämistä yhteisöissä, mikäli kunnan omistajapoliittinen etu tätä vaatii. Näin toimittaessa on otettava huomioon osakeyhtiölain tai muun lainsäädännön salassapitoa ja osakkeenomistajien yhdenvertaista kohtelua koskevat vaatimukset.

Menestyksellinen konsernijohtaminen edellyttää, että konsernin riskit on tunnistettu kokonaisvaltaisesti (esim. taloudelliset riskit, henkilöstöriskit ym.) ja niihin on varauduttu. Konserni toteuttaa yhteistä riskien kartoitustyötä. Konsernin sisäistä riskienhallintatyötä kehitetään yhteistyöllä ja vuosittaisella vakuutusurvan arvioinnilla. Kunnanjohtaja voi antaa tarvittaessa ohjeita. Riskien vakuuttamisessa ja omavastuuosuuksissa konsernissa noudatetaan yhtenäisiä toimintaperiaatteita.

Kuntaorganisaation strategiset ja taloudelliset riskit koskevat myös kuntakonsernia. Konserniyhtiöistä erillinen arvio esitetään Muuramen vuokra-asunnot Oy:n ja Muuramen Lämpö Oy:n osalta.

Muuramen vuokra-asunnot Oy

Yhtiö raportoi toiminnastaan, tuloksistaan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnoista kahdesti vuodessa. Lisäksi yhtiö on velvollinen raportoimaan erikseen tarvittaessa. Hallituksen työskentelyyn osallistuu viranhaltijaedustaja, controller ja asukasedustaja.

Yhtiön riskejä ovat mm. korkotason nousuun, asuntojen käyttöasteeseen ja inflaatioon liittyvät riskit. Toimenpiteitä on selvitetty huonon käyttöasteen asuntojen omistuksesta luopumisen ja vaihtoehtoisten energiaratkaisujen osalta.

Toimitusjohtaja on esitellyt yhtiön toimintaa, tilannetta ja yksityiskohtaisempaa riskikartoitusta valtuustolle erillisessä esittelytilaisuudessa v. 2021.

Muuramen Lämpö Oy

Yhtiö raportoi toiminnastaan, tuloksistaan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnoista kahdesti vuodessa. Lisäksi yhtiö on velvollinen raportoimaan erikseen tarvittaessa.

Toimitusjohtaja on esitellyt yhtiön toimintaa, tilannetta ja yksityiskohtaisempaa riskikartoitusta valtuustolle erillisessä esittelytilaisuudessa v. 2021.

Konserniyhtiöiden valvonnassa ei ole havaittu puutteita tilikaudella.

Konsernivalvontaa on kehitetty muuttamalla keskushallinnon työnjakoa siten, että controllerin tehtävät on siirretty talousjohtajalle. Järjestely parantaa tiedonkulkua ja tuo synergiaetujen saavuttamiseksi ja kytkee tytäryhtiöt kiinteämmin osaksi kuntakonsernia. Työnjaon kehittämistä jatketaan osana strategiaa valmisteltavien organisaatiomuutosten yhteydessä.

2.3.6. Vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksymiseen liittyvä prosessi

Vuoden 2020 tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä käsiteltiin myös paljon sisäiseen valvontaan ja sen onnistumiseen liittyviä kysymyksiä. Asiakokonaisuus liittyy lähinnä tarkastustoimeen ja sisältää paljon ulkoisen valvonnan piiriin kuuluvia kiistakysymyksiä, mutta tapahtumaketju oli siinä määrin tavanomaisesta poikkeava ja yleistä mielenkiintoa herättänyt, että myös se on syytä kuvata pääpiirteittäin tässä yhteydessä.

Tilinpäätöksen hyväksymisen yhdeksi keskeiseksi kysymykseksi nousi se, onko hallitus valvonut riittävästi kunnan tekemiä hankintoja eli onko sisäinen valvonta ollut asianmukaista. Prosessin edetessä kyseenalaistettiin myös elinvoiman ja kestäväen kasvun lautakunnan valvontavastuun toteutuminen.

Tapahtumien taustalla olivat tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen eriävät näkemykset taloudenhoidosta, jotka tulivat esiin jo v. 2020. Vuoden 2019 tilinpäätös oli hyväksytty äänestyspäätöksellä 17.6.2020 pidetyssä valtuustossa. Tarkastuslautakunta oli esittänyt, että vastuuvapautta vuodelta 2019 ei myönnetä, koska lautakunnan mielestä talousarviota ei oltu laadittu kuntalain mukaisesti. Vaikka tilinpäätös hyväksyttiin, niin valtuusto päätti kunnanhallituksen omasta aloitteesta syyskuussa 2020 asettaa Kuntalain 35 §:n mukaisen tilapäisen valiokunnan valmistelemaan kunnan hallinnon tarkastamista koskevaa asiaa.

Kunnanhallitus vastasi marraskuussa 2020 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin, joiden joukossa oli myös sisäiseen valvontaan, konsernijohtamiseen ja riskienhallintaan liittyvää kritiikkiä. Kunnanhallitus päivitti joulukuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen.

Helmikuussa 2021 jätettiin 12 valtuutetun valtuustoaloite tilapäisen valiokunnan perustamisesta selvittämään tarkastuslautakunnan toimintakykyä ja asiantuntemusta sen tekemien päätösten ja tilintarkastajan toiminnan suhteen.

Maaliskuussa hallintoa ja taloutta tarkastaneen tilapäisen valiokunnan raportti hyväksyttiin valtuustossa. Samaan aikaan tarkastuslautakunta toimitti kunnanhallitukselle tilintarkastuspöytäkirjan, jossa tarkastuslautakunta kiinnitti hallituksen huomiota useaan eri asiaan, mm. hankintoihin. Kunnanhallitus vastasi huhtikuussa esitettyihin väitteisiin ja reagoi hankinnoissa havaittuihin virheisiin päivittämällä niitä koskevaa ohjeistusta ja tiedottamalla hallintokuntia asiasta. Kunnanhallitus sai vielä erikseen kunnan tekemiä maa-aineshankintoja koskevan selvityspyynnön Kilpailu- ja kuluttajavirastolta. Tämä selvityspyyntö johti syksyllä 2020 saatuun huomautukseen kilpailusäädösten rikkomisesta.

Samassa huhtikuun kokouksessa hallitus päätti hallintoa ja taloutta tarkastaneen tilapäisen valiokunnan raportin pohjalta käynnistää v. 2022 loppuun saakka ulottuvan toiminnan kehittämishajonnan. Tilapäinen valiokunta oli tehnyt 21 toimenpide-esitystä, joiden täytäntöönpanon valmistelu aikataulutettiin.

Toukokuussa myös tarkastuslautakunnan toimintakykyä arvioineen toimikunnan raportti valmistui. Valtuusto merkitsi tietoon saatetuksi, että valiokunta on päätenyt siihen, että asiantuntemuksessa tai toiminnassa ei ole tullut esiin sellaisia puutteita, jotka olisivat edellyttäneet erillisiä toimenpide-esityksiä asiassa. Itse raportti toimitettiin valtuustolle vain tiedoksi. Myös tästä päätöksestä tehtiin kunnallisvalitus.

Tarkastuslautakunta päätyi esittämään myös v. 2020 tilinpäätöksen osalta, että vuoden 2020 tilinpäätös hyväksytään lukuun ottamatta selontekoa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä mutta vastuuvapautta ei myönnettäisi ennen kuin Kilpailu ja kuluttajaviraston selvitys hankinnoista olisi tehty. Lisäksi tilintarkastusyhteisö Talvea pyysi eroa tehtävistään Kuntalain 122 §:n 4 momentin perusteella.

Vastuuvapauden epäämistä esitettiin tilintarkastuskertomuksessa kunnanhallituksen ja usean johtavan viranhaltijan osalta, ja tätä vastuuvapauden epäämistä laajennettiin tarkastuslautakunnan kokouksessa 11.6.2020 koskemaan myös elinvoiman ja kestäväen kasvun lautakuntaa. Keskeisenä syynä tähän laajennukseen on todennäköisesti ollut se, että KKV:n selvitys maaneshankinnasta kuului ao. lautakunnan vastuualueelle ja siten sen valvottavaksi.

Valtuusto kokoontui 22.6.2021 käsittelemään tilinpäätöstä, mutta kokouksen saaminen päätösvaltaiseksi tuotti ongelmia, koska niin suuri osa valtuutetuista ja varavaltuutetuista oli esteellisiä käsittelemään asiaa. Vastuuvapauden epäämistä koskevan uuden laajennetun esityksen vuoksi 35 valtuutetusta 26 oli esteellisiä käsittelemään asiaa ja lisäksi yksi valtuutettu oli poissa. Esteellisiä oli myös osa varavaltuutetuista ja lopuistakin osalla oli jokin muu este osallistua kokoukseen. Lopulta paikalle saatiin kahdeksan valtuutetun lisäksi 16 jäävitöntä varavaltuutettua, jotta asian käsittely voitiin aloittaa, mutta kokous keskeytyi erään valtuutetun poistuttua kesken tilinpäätösasian käsittelyn. Samasta syystä myös arviointikertomus jäi käsittelemättä. Koska kesäkuussa oli toimitettu kuntavaalit, niin tämä kokous jäi valtuustokauden viimeiseksi ja käsittelemättä jääneet asiat siirtyivät uuden valtuuston päätettäväksi.

Vuoden 2020 tilinpäätöksen ja arviointikertomuksen hyväksyi lopulta toimikautensa elokuussa aloittanut valtuusto syyskuun kokouksessaan siten, että tilinpäätös hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin äänin 26-9.

Sekä v. 2019 tilinpäätöksestä että tarkastuslautakunnan toimintaa selvittäneen tilapäisen valiokunnan raporttia koskevasta päätöksestä tehdyt valitukset hallinto-oikeudelle eivät johtaneet päätösten muuttamiseen.

Joulukuussa 2021 valtuusto merkitsi tietoon saatetuksi hallituksen vastauksen arviointikertomuksen havaintoihin ja v. 2020 tilinpäätöstä koskeva prosessi päättyi.

Tässä katsauksessa on esitelty vain pääpiirteittäin v. 2020 tilinpäätöksen hyväksymiseen liittyvät tapahtumat. Tapahtumaketju oli poikkeuksellinen ja sai osakseen julkista huomiota. Sen voidaan toisaalta katsoa vahingoittaneen kunnan mainetta ja kuormittaneen johtavia luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita kohtuuttomastikin. Toisaalta se on välillisesti myös kehittänyt kunnan toimintaa.

2.3.7. Kunnan hallintoa ja taloutta tarkastanut tilapäinen valiokunta

Tavanomaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien lisäksi tässä yhteydessä on syytä käsitellä myös valtuuston perustaman tilapäisen valiokunnan työtä ja sen perusteella toteutettuja toimenpiteitä. Tilapäinen valiokunta perehtyi vuosina 2020 ja 2021 perusteellisesti kunnan toimintaan ja nosti esiin lukuisia kehittämiskohteita.

Tilapäisen valiokunnan perustamisen taustalla oli se, että tarkastuslautakunta oli esittänyt, että v. 2019 tilinpäätöstä ei hyväksyttäisi eikä kaikille tilivelvollisille myönnettäisi vastuuvapautta. Valtuusto kuitenkin hyväksyi äänin 28-5 tilinpäätöksen sekä vastuuvapauden myöntämisen. Äänestyspäätöksellä hyväksytyn tilinpäätöksen jälkeen kunnanhallitus päätyi esittämään syyskuussa 2020 kokoontuneelle valtuustolle, että se nimeäisi kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan valmistelevaan kunnan hallinnon tarkastamista koskevaa asiaa. Esitys hyväksyttiin ja valiokunnan työ valmistui keväällä 2021.

Tilapäisen valiokunnan raportissa todettiin, että kunnanhallitus ja johtoryhmä ovat hoitaneet Muuramen kunnan taloutta ja hallintoa lakien ja valtuuston päätösten mukaisesti. Tämän lisäksi raportissa nostettiin esille useita toimenpidesuosituksia (21 kpl). Toimenpidesuositusten kirjo oli erittäin laaja ja se koski mm. toiminnan organisoitua, toimintakulttuuria, sisäistä valvontaa ja tilintarkastusta.

Kunnanhallitus päätti 12.4.2021 toimenpide-ehdotusten valmistelusta ja aikataulutuksesta siten, että ne käsitellään vuosina 2021 ja 2022. Ehdotusten valmistelu ja toimeenpano on edennyt aikataulun mukaan ja valtuusto on saanut tilannekatsauksen kokouksessaan 13.12.2021. Kyseessä ei ole perinteisen sisäisen valvonnan toteuttaminen, mutta valiokunnan perusteellisen työskentelyn voidaan katsoa arvioineen ja kehittäneen kunnan toimintaa usealla eri toimialueella.

Tilapäisen valiokunnan 21 eri esityksen toimeenpano- ja valmistelutilanne 31.12.2021 oli seuraava. Sulkeissa viittaukset valiokuntaraportin ao. suosituksen järjestysnumeroon:

Välittömästi huhtikuussa aloitettiin valmistelu hallintosääntöön tehtävistä yksittäisistä muutoksista, joiden yhteydessä tarkasteltiin kunnanhallituksen ja lautakuntien puheenjohtajien vuorovaikutuksen parantaminen sekä tarkastuslautakunnan vaalikelpoisuus (12 ja 19). Hallintosääntöön tehtiin kesäkuussa tarpeelliseksi katsotut muutokset mm. tarkastuslautakunnan jäsenten vaalikelpoisuuden osalta.

Lakisääteiset suunnitelmat (9) päivitettiin siten, että hyvinvointikertomus hyväksyttiin kesäkuussa sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma joulukuussa. Yksityiskohtainen koulutussuunnitelma ohjeistettiin joulukuussa.

Uuden valtuustokauden alussa valmisteltavista asioista (esitykset 2, 7, 8, 13, 15 ja 21) talousarvion ja -suunnitelman kehittäminen strategian toteuttamisen ohjeistettiin lokakuussa. Vuosikello päivitettiin ja siinä määriteltiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnin kytkeminen talousarviovuoden muuhun päätöksentekoon (16, 17 ja 18). Viestintää ja vuorovaikutusta koskevaa ohjeistusta annettiin huhtikuussa ja suositus otettiin osaksi strategian valmistelua USO-projektissa. Tilintarkastajien ja viranhaltijoiden vuorovaikutuksen lisääminen aloitettiin uuden tilintarkastusyhteisön valinnan jälkeen johtoryhmän, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien yhteistapaamisella.

Eettisen ja hyvän käytöksen ohjeet hyväksyttiin luottamushenkilöiden osalta jo v. 2021 joulukuussa huoneentaulun muodossa (4). Uuden valtuuston luottamushenkilökoulutus toteutettiin syksyn aikana hallintoakatemian ja Jyväskylän kesäyliopiston toteuttamissa koulutusohjelmissa ja toimintansa aloittavan valtuuston syyskaudelle sijoitettiin kolme valtuustoseminaaria (10, 11, 13, 14 ja 20).

Myös vuonna 2022 toteutettavat toimenpiteet on aikataulutettu v. 2021 aikana.

Strategia hyväksytään kesäkuussa 2022 (1) ja sen yhteydessä määritellään organisaation pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmaa (3 ja 5). Henkilöstölle järjestetään työhyvinvointikysely (6), valmistellaan hyvän käytöksen ohjeet (4) ja määritellään yksityiskohtaiset koulutukset (9).

Hallintoa ja taloutta tarkastaneen tilapäisen valiokunnan raportin toimenpide-esitykset ovat olleet hyvä alku uudelle valtuustokaudelle. Uusi strategia voidaan valmistella ja hyväksyä organisaatiolle, jonka toimintaa on kehitetty tarkan ja kriittisen arvioinnin pohjalta.

1.10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

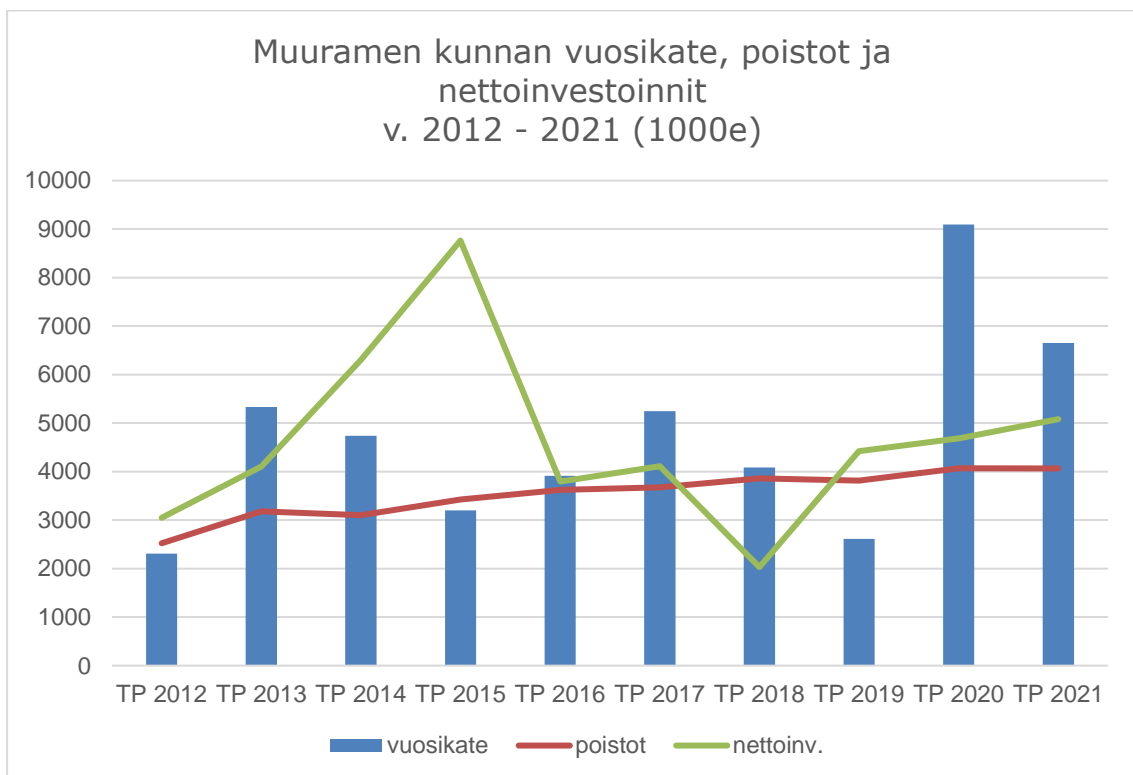
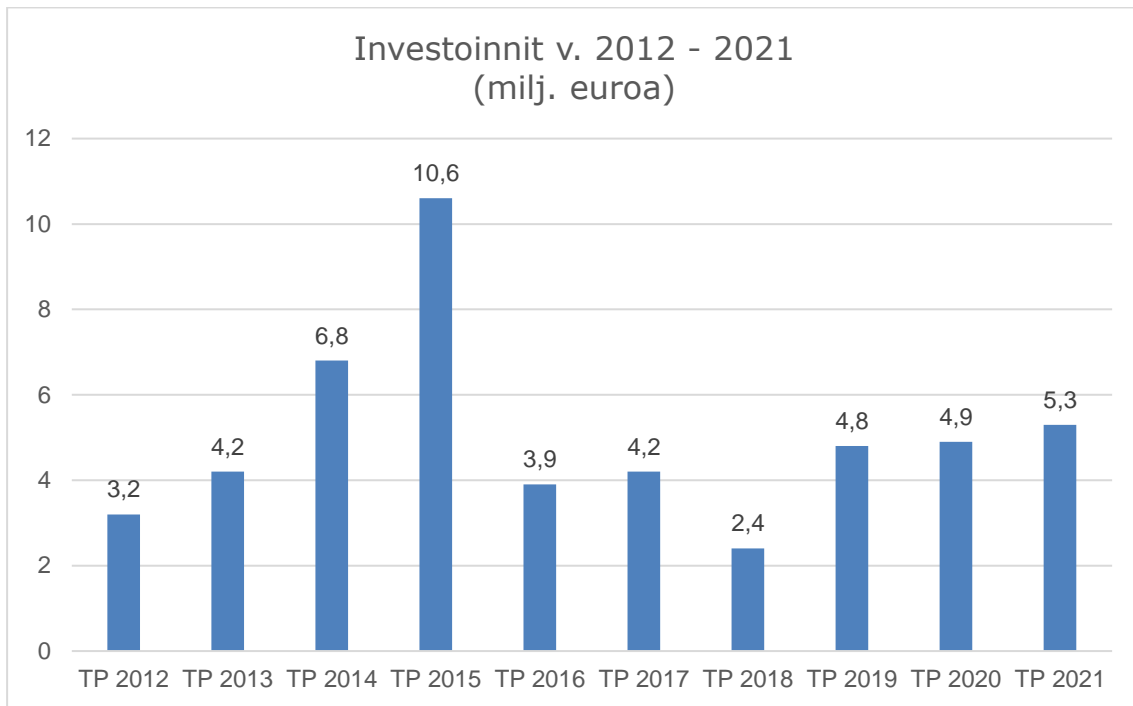
1.10.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA	V.2021 1000 e	V.2020 1000 e
TOIMINTATUOTOT	10 639	8 136
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	317	313
TOIMINTAKULUT	-62 064	-56 917
TOIMINTAKATE	-51 109	-48 468
Verotulot	44 221	42 260
Valtionosuudet	13 316	15 101
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	91	63
Muut rahoitustuotot	180	197
Korkokulut	-45	-57
Muut rahoituskulut	-3	-4
VUOSIKATE	6 651	9 093
Poistot ja arvonalentumiset	-4 065	-4 069
TILIKAUDEN TULOS	2 586	5 024
Varausten lis (-) väh (+)	0	-4 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 586	1 024
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	17,2	14,4
Vuosikate /Poistot, %	163,6	223,5
Vuosikate, €/asukas	637,9	886,3
Asukasmäärä	10 426	10 259

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €.
Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin,
mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €.

Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

1.10.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	V.2021 /1000 e	V.2020 /1000 e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 651	9 093
Tulorahoituksen korjaukset	-306	-401
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 247	-4 910
Rah.osuudet invest. menoihin	24	84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 400	1 043
Toiminnan ja invest. rahavirta	2 522	4 909
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	0	0
Antolainojen vähennykset	92	91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-1 013	-1 013
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500	-3 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 427	-110
Rahoituksen rahavirta	-847	-4 032
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 674	878
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 674	-878
Rahoituksen tunnusluvut		
Toiminnan ja investintien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, (1000 €)		
	8 812	6 413
Investointien tulorahoitus, %	127	188
Laskennallinen lainanhoitokate	2,9	4,1
Lainanhoitokate	2,4	3,5
Kassan riittävyys, pv	15,5	7,0

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €.

Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna positiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %
 = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate
 = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$
 Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettu jäljellä olevaa laina-aikaa.

Lainanhoitokate
 = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$
 Pitkäaikaiset lainat on huomioitu laskelmassa todellisen lyhennysohjelman mukaisesti. Kunnan lainakannan lyhytaikaiset lainat ovat kertalyhenteisiä. Lyhytaikaisten lainojen lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa otetaan laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla em lyhytaikainen lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Kassan riittävyys
 = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

1.11 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	V.2021	V.2020
	1000 e	1000 e
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	114	150
Aineettomat hyödykkeet yht.	114	150
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 030	10 764
Rakennukset	29 286	26 894
Kiinteät rakenteet ja laitt	11 315	10 934
Koneet ja kalusto	1 100	949
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	10	2 150
Aineelliset hyödykkeet yht.	52 741	51 691
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 435	4 435
Muut lainasaamiset	388	480
Muut saamiset	146	146
Sijoitukset yht.	4 969	5 061
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	57 824	56 902
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	2	2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2	2
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	926	1 045
Pitkäaik.saamiset yht.	926	1 045
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 960	1 091
Lainasaamiset	1 048	214
Muut saamiset	535	425
Siirtosaamiset	913	528
Lyhytaikaiset saamiset yht.	4 457	2 258
Saamiset yht.	5 383	3 303
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	15	15
Rahoitusarvopaperit yht.	15	15
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	2 866	1 191
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	8 264	4 509
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 089	61 413

	V.2021 1000 e	V.2020 1000 e
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	-18 365	-18 365
Arvonkorotusrahasto	-7	-7
Muut omat rahastot	-1 012	-1 012
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-9 089	-8 065
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 586	-1 024
Oma pääoma yhteensä	-31 060	-28 473
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
Vapaaehtoiset varaukset	-5 100	-5 100
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	-5 100	-5 100
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	-1 450	-500
Pakolliset varaukset yht.	-1 450	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	-2	-2
Muut toimeksiantojen pääomat	-93	-115
Toimeksiantojen pääomat yht.	-95	-117
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat vakuutus- ja rah.lait	-3 051	-4 064
Liittymismaksut ja muut vela	-2 513	-2 366
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	-5 564	-6 430
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	-14 000	-12 500
Lainat rahoitus- ja vak.lait	-1 013	-1 013
Saadut ennakot	-10	-10
Ostovelat	-3 288	-2 843
Liittymismaksut ja muut vela	-1 088	-1 011
Siirtovelat	-3 422	-3 416
Lyhytaikainen vieras pääoma	-22 821	-20 792
Vieras pääoma yhteensä	-28 385	-27 223
VASTATTAVAA	-66 089	-61 413

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €.

Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus, %	54,7	54,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,6	41,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, 1000 €	11675	9089
Kertynyt yli- /alijäämä, €/asukas	1 120	886
Lainakanta 31.12., M€	18,1	17,6
Lainakanta 31.12., €/asukas	1733	1713
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	20,3	20,3
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1947	1983
Lainasaamiset 31.12.	1	1
Asukasmäärä	10426	10259

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

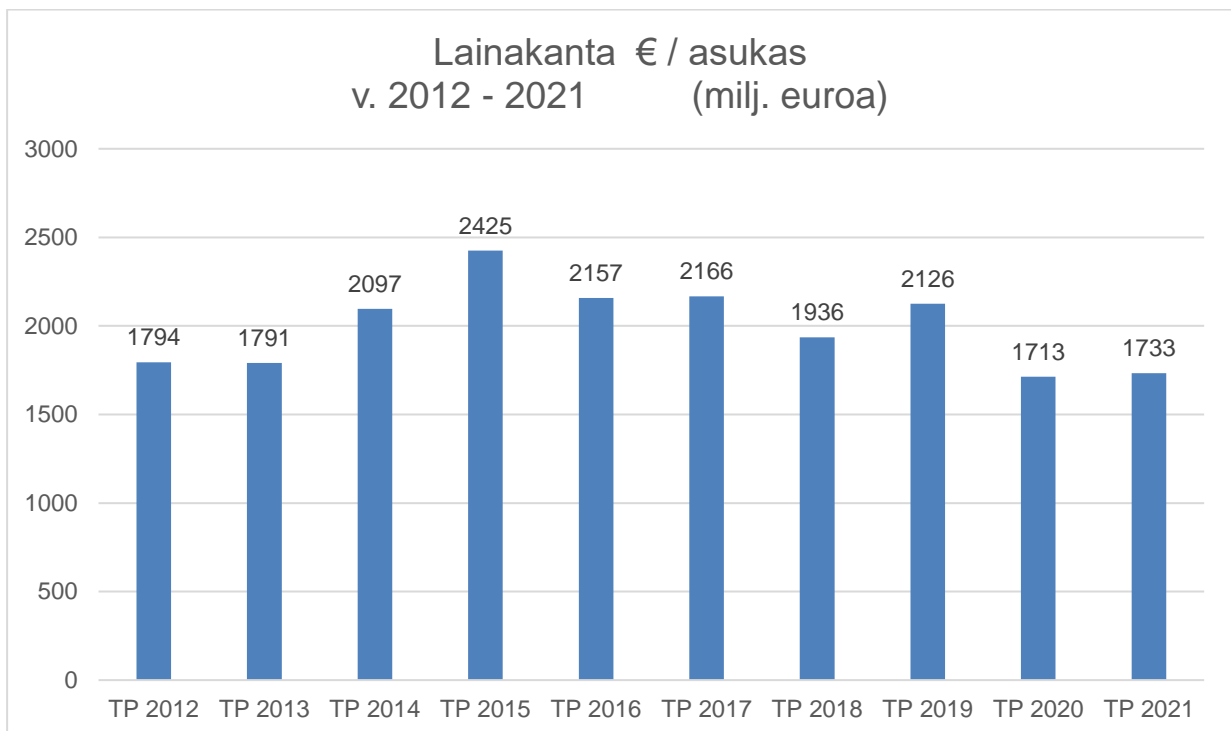
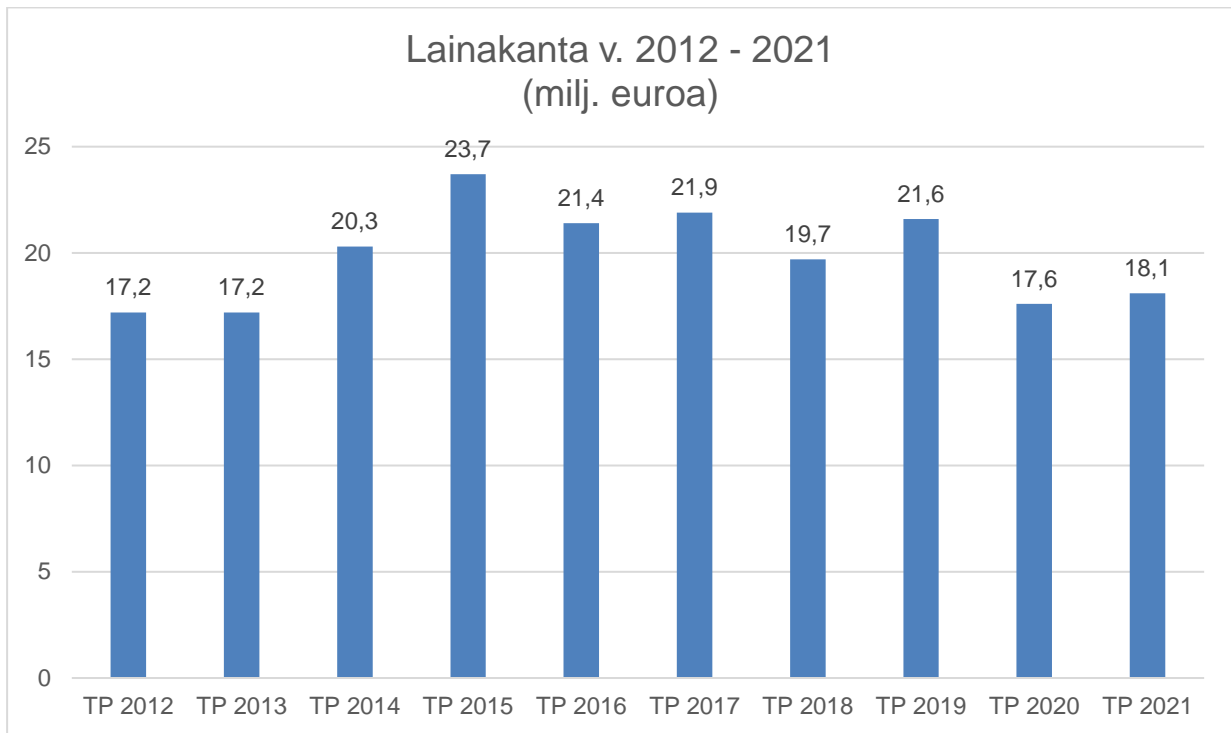
= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

1.12 Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	10639	Toimintakulut	62064
Verotulot	44221	- Valmistus omaan käyttöön	-317
Valtionosuudet	13316	Korkokulut	45
Korkotuotot	91	Muut rahoituskulut	3
Muut rahoitustuotot	180	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		+/- Pakollisten varausten muutos	-950
- Pys. vast. hyöd. luovutusvoitot	-1256	- Pys. vast. hyöd. luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	24	Investointimenot	5247
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	1400		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	91	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1013
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1500	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	70206	Kokonaismenot yhteensä	67105

1.13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.13.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

YHDISTELY KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN

	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	1	
Yhteensä	12	

Tytäryhteisöt:

yhdistely tytäryhteisön oman pääoman eristä hankintahetkellä konsernille kuuluvaa osuutta vastaan, vähemmistöosuudet erotettu

Kuntayhtymät:

yhdistely suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan

Osakkuusyhteisöt:

yhdistely pääomaosuusmenetelmällä

1.13.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	28 099	24 926
Toimintakulut	-79 585	-72 962
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-24	-42
TOIMINTAKATE	-51 511	-48 078
Verotulot	44 221	42 260
Valtionosuudet	16 351	18 196
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	76	50
Muut rahoitustuotot	232	131
Korkokulut	-289	-254
Muut rahoituskulut	-20	-19
VUOSIKATE	9 061	12 287
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poisto	-6 441	-6 211
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvonalentumiset	0	-14
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	2 855	6 062
Tilinpäätössiirrot	41	-4
Tilikauden verot	-23	-122
Laskennalliset verot	-51	-43
Vähemmistöosuudet	2	3
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 824	5 896
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	35,3	34,2
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	140,7	197,4
Vuosikate, euroa/asukas	869	1198
Asukasmäärä	10426	10259

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman luvut.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1000	1000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9061	12287
Satunnaiset erät	235	
Tilikauden verot	-23	-122
Tulorahoituksen korjauserät	-1323	-899
Investointien rahavirta	0	
Investointimenot	-6620	-7974
Rahoitusosuudet investointeihin	26	88
	0	
Pysyvien vastaavien	0	
hyödykkeiden luovutustulot	2536	1397
Toiminnan ja invest. rahavirta	3893	4777
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1696	737
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-3326	-3157
Lyhytaikaisten lainojen muutos	93	-1933
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muutok	-22	15
Vaihto-omaisuuden muutos	8	-71
Saamisten muutos	-1236	120
Korottomien velkojen muutos	228	184
Rahoituksen rahavirta	-2560	-4104
RAHAVAROJEN MUUTOS	1333	673
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	4983	3650
Rahavarat 1.1.	3650	2977
	1333	673
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN		
TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, (1000 €)	6185	2884
Investointien tulorahoitus, %	136,35	152,41
Laskennallinen lainanhoitokate	1,6	2,0
Kassan riittävyys	20,2	16,0

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 1000 e	2020 1000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	905	579
Muut pitkävaikutteiset menot	539	804
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet yht.	1 445	1 383
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 666	12 427
Rakennukset	52 937	43 936
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 539	11 838
Koneet ja kalusto	2 175	1 641
Muut aineelliset hyödykkeet	49	30
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki	231	12 393
Aineelliset hyödykkeet yht.	80 597	82 265
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	278	302
Muut osakkeet ja osuudet	2 298	2 061
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	84	4
Sijoitukset yht.	2 660	2 446
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	84 702	86 095
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	341	139
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	162	170
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	33	63
Lyhytaikaiset saamiset	4 825	3 346
Rahoitusarvopaperit	698	789
Rahat ja pankkisaamiset	4 285	2 861
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	10 004	7 229
VASTAAVAA YHTEENSÄ	95 046	93 463

T A S E E T

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 365	18 365
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		
Arvonkorotusrahasto	7	7
Muut omat rahastot	3 181	3 222
Ed.tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 414	3 811
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 824	5 896
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 792	31 301
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7	9
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevakuutukset		
Muut pakolliset varaukset	384	425
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	436	256
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik.korollinen vieras pääoma	29 068	30 702
Pitkäaik.koroton vieras pääoma	3 332	3 200
Lyhytaik.korollinen vieras pääoma	16 506	16 409
Lyhytaik.koroton vieras pääoma	11 521	11 161
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	60 426	61 472
VASTATTAVAA	95 046	93 463

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste	35,6	33,5
Suhteellinen velkaantuneisuus %	67,8	71,9
Kertynyt <u>ylijäämä</u> (alijäämä), 1000 €	12 238	9 707
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 174	946
Konsernin lainat, €/asukas	4 371	4 592
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	46	47
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	-	-
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	50 213	50 318
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 820	4 900
Kunnan asukasmäärä	10 426	10 259
Velat ja vastuut % käyttötuloista	73,0	75,7

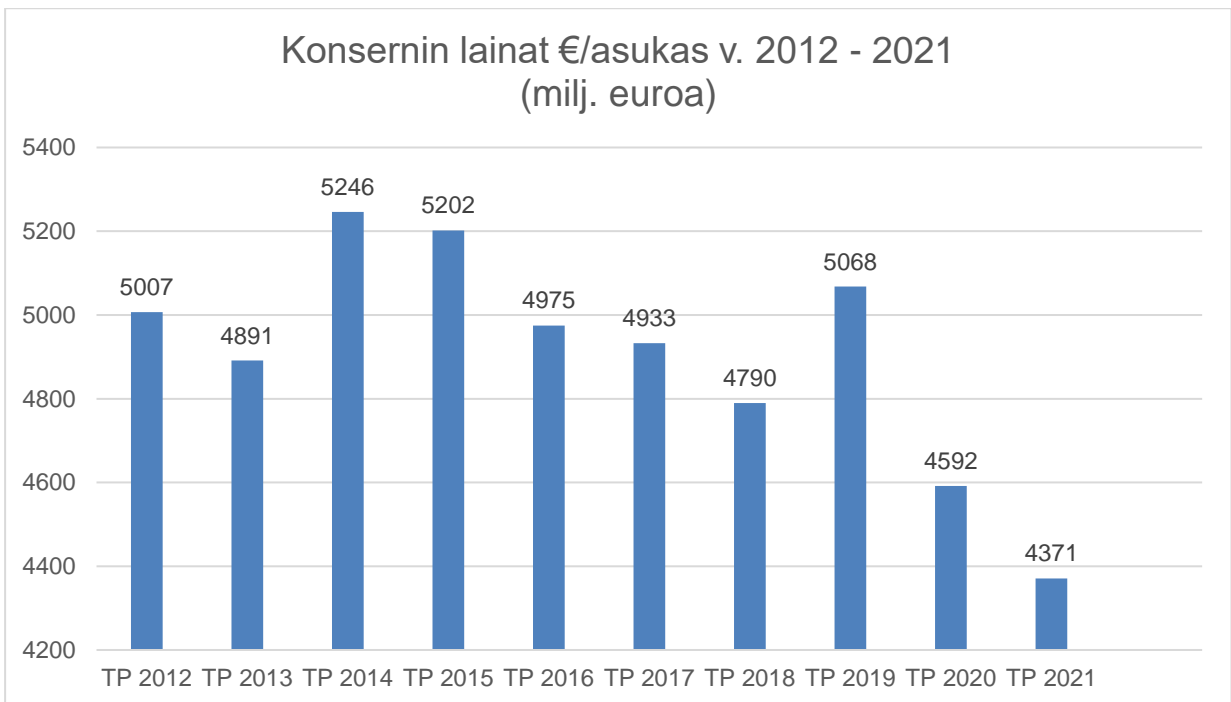
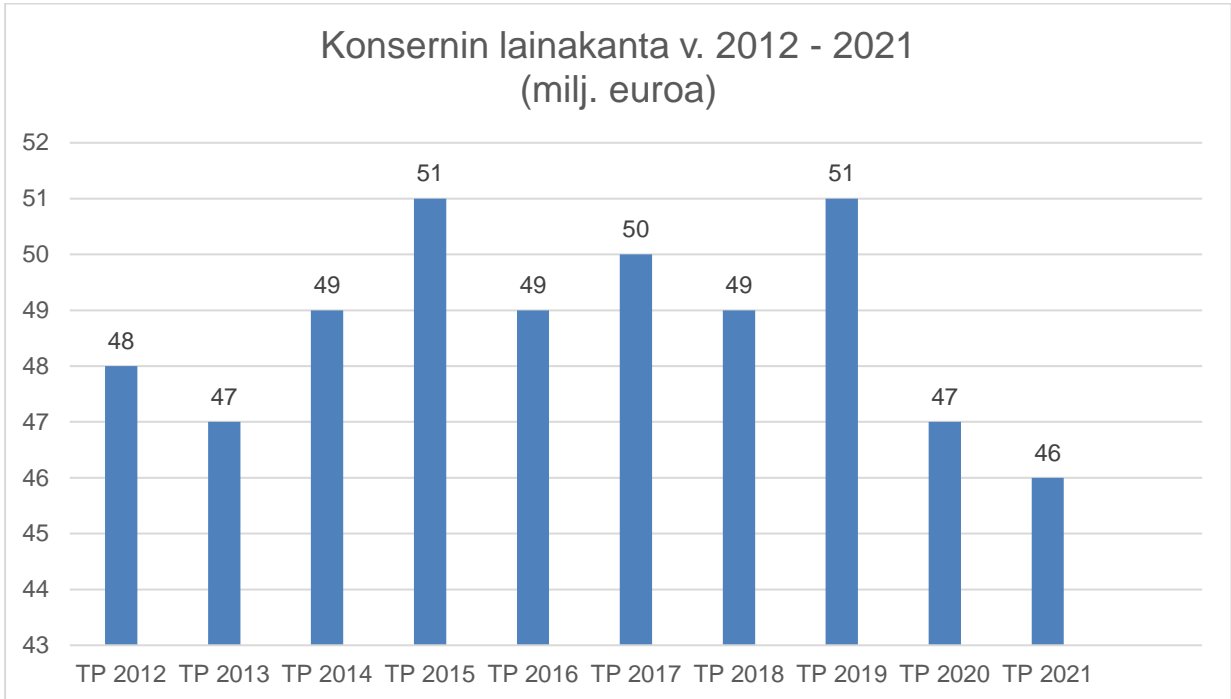
Omavaraisuus, %

= 100 x (Oma pääoma+ Vähemmistöosuudet+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma- Saadut ennakot)

Konsernin taseen tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan taseen tunnusluvut.

Lainat ja vuokravastuut 31.12., = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Velat ja vastuut % käyttötuloista = 100* (Vieras po - Saadut ennakot + Vuokravastuut)/ Käyttötulot

1.14 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on 2 585 932,79 euroa ylijäämäinen.

Kunnanhallitus esittää, että ylijäämä siirretään edellisten tilikausien yli- ja alijäämien tilille. Edellisten tilikausien ylijäämä on taseessa 9 089 273,55 euroa.

2 KUNTAKONSERNI

2.1 Muuramen Vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus

Muuramen Vuokra-asunnot Oy tarkoitus on tuottaa vuokra-asuntopalveluita ja rakennuttaa Muuramen kunnan alueella

Palvelusuunnitelma

Tuotetaan vuokra-asumista Muuramen kunnan asukkaille. Toteutetaan terveellistä asumista turvallisessa ympäristössä.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Toteuma
Asukas määrän kasvattaminen Vuokrausaste (91%) Vaihtuvuuden pienentäminen <28%	Asukasmäärässä ei suurta muutosta. Käyttöaste toteutui hiukan tavoitteita pienempänä Vaihtuvuus väheni huomattavasti asetetuista tavoitteista
Vuokrasaatavat / liikevaihto (>2,5 %)	Saatavat vähentyivät ja toteutuivat alle asetetuista tavoitteista.

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TP 20	TA 21	TP 21
Talouden tunnusluvut:					
-lainojen takaisinmaksuaika	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti
-vuokratulot	3.90 M€	3.97 M€	3.90 M€	3.97 M€	3.48 M€
-tulos	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
-lainavastuut	15,8 M€	16,5 M€	15.8 M€	15.8 M€	14.7M€
Toiminnan tunnusluvut:					
-asuntojenmäärä	509	509	509	491	491
-käyttöaste- %	89	91	88	91	88
-vaihtuvuus-%	19	35	19	28	19

	TA2021	TP2021	poikkeama
Toiminnantuotot	3.960.641 €	3.480.429 €	-480.212 €
Toimintakulut	2.444.216 €	2.372.592 €	-71.624 €
Toimintakate	0 €	0 €	0 €
Rahoitusmenot	1.516.425 €	144.511 €	1.371.914 €
Poistot	0 €	684.497 €	-684.497 €
Asuintalovaraus	0 €	278.829 €	-278.829 €
Tilikauden tulos	0 €	0 €	0 €

2.2 Kiinteistö Oy Muuramen Kettula

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille vuokrattuja tontteja ja niille rakennettuja rakennuksia.

Yhtiön omistaa Muuramen kunta 100 %.

Palvelusuunnitelma

Yhtiön omistamia asuntoja vuokrataan muuramelaisille syrjäytymisuhan alaisille tai syrjäytyneille, entisille tai nykyisille päihteiden käyttäjille ja muille henkilöille, joiden on vaikea saada muuta asuntoa.

Yhtiö tarvitsee lähes vuosittain avustusta kunnalta, koska toiminta on tappiollista.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	saatavien hallinta, vuokralaisten määrä	laskutus, perinnän tehokkuus
Tuotantotavoitteet Kustannukset (hoito ja rahoitus) Avustukset omistajalta	yhtiön tulot kattavat menot avustusten määrän pieneminen	vuokralaisvalinta, avustuksen pieneminen kunnalta

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21	TA 22	2023
Talouden tunnusluvut: - velkojen takaisinmaksuaika	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset
- hoitokulu	- 76.107 €	- 31.428 €	- 44.714 €	- 49.305 €	- 50.000 €
- urakat	- 22.695 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €
- rahoituskulu	- 23.264 €	- 41.965 €	- 36.354 €	- 43.266€	- 43.000 €
- lainavastuut	- 0,358 M€	- 0,324 M€	- 0,288 M€	- 0,251 M€	- 0,215 M€
- avustus	- 23.000 €	- 0 €	- 36.000 €	- 42.000 €	- 42.000 €
Toiminnan tunnusluvut: - huoneistoja - neliövuokra	- 16 - 13,85 €/m ²	- 16 - 14,30 €/m ²	- 11 - 14,30 €/m ²	- 16 - 15,30 €/m ²	- 16 - 15,50 €/m ²

	TA2021	TP2021	poikkeama
Toimintatuotot	82373	100712,92	-18339,92
Toimintakulut	40408	50570,96	-10162,96
Toimintakate	41965	50141,96	-8176,96
Rahoitusmenot	1889,87	1978	-88,13
Poistot	0	21370,45	-21370,45
Tilikauden tulos	40075,13	26793,51	-29635,54

2.3 Muuramen Lämpö Oy

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Tuottaa lämpöä (kaukolämpöä) asiakasyhtiöille, tuottaa kiinteistöhoitopalveluja asiakasyhtiöille (huolto ja siivous), vuokrata tiloja Y4-Yrittäjäyrystalolta ja Kiinteistö Oy Muuramenportista ja tuottaa hallinnollisia palveluja Muuramen Vuokra-asunnot Oy:lle ja Kiinteistö Oy Hakamuuramelle.

Kunnan omistusosuus suoraan 87,9 % ja Muuramen Vuokra-asuntojen kautta 100 %.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kaukolämpöverkkoalueen kaukolämpö ostetaan Alva-yhtiöt Oy:ltä vuonna 2013 solmitulla hankintasopimuksella. Kaukolämpö tuotetaan ekotehokkaana yhteistuotantona turpeella ja puulla. Punasillanalueen kaukolämpö ostetaan Nevel Oy:ltä vuonna 2007 sovitulla hankintasopimuksella. Kaukolämpö tuotetaan pelletillä.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Asiakasmäärän kasvattaminen Vuokrausaste	vuokrasopimusten määrä ja asiakassuhteiden pitäminen nykytasolla	liikevaihto, markkinointi, asiakassuhteet liikevaihdon varmistamiseksi
Tuotantotavoitteet Lämpöverkon laajuus	säilytetään nykytasoinen noin 22.000 MWh	verkoston ylläpito, verkoston saneeraus, hinnoittelu

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21	TA 22	2023
Talouden tunnusluvut:					
- omavaraisuusaste	- 32,1 %	-	- 32,9 %	-	-
- velkojen takaisinmaksuaika	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset	- lainaohjelman mukaiset
- lämmöntuotanto	- 19.645 MWh	- 20.500 MWh	- 22.500 MWh	- 21.500 MWh	- 23.000 MWh
- liikevaihto	- 2,189 M€	- 2,44 M€	- 2,34 M€	- 2,40 M€	- 2,5 M€
- tulos	- 582.730 €	- 144.000 €	- 5.000 €	- 110.000 €	- 100.000 €
- lainavastuut	- 1,2 M€	- 1,0 M€	- 1,05 M€	- 0,90 M€	- 0,6 M€
Toiminnan tunnusluvut:					
- liittymien määrä	- 110 kpl	- 111 kpl	- 111 kpl	- 109 kpl	- 110 kpl
- hoidettavat kiinteistöt, lkm	- 54 kpl	- 55 kpl	- 54 kpl	- 55 kpl	- 56 kpl
- vuokraus	- 17/20 kpl	- 17/20 kpl	- 12/20 kpl	- 17/20 kpl	- 20/20 kpl
- MVA	- 177.860 €	- 180.000 €	- 180.000 €	- 180.000 €	- 180.000 €
Henkilöstö (lkm vuoden lopussa)	12 vakituista ja 6 kesä-talvituuraajaa	12 vakituista ja 6 kesä-talvituuraajaa	12 vakituista ja 6 kesä-talvituuraajaa	11 vakituista ja 6 kesä-talvituuraajaa	11 vakituista ja 6 kesä-talvituuraajaa

	TA2021	TP2021	poikkeama
Toimintuotot	2 614 834,00	2 687 461,63	-72 627,63
Toimintakulut	2 191 237,00	2 395 669,04	-204 432,04
Toimintakate	423 597,00	291 792,59	131 804,41
Rahoitusmenot	19 500,00	22 307,93	-2 807,93
Poistot	280 000,00	287 016,52	-7 016,52
Välittömät verot	24 905,00	2 963,69	-27 868,69
Tilikauden tulos	99 192,00	-20 495,55	121 979,96

2.4 Asunto Oy Hakamuurame

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä vuokrata kiinteistössä olevia huoneistoja. Kunnan omistusosuus 94,70 % osakekannasta.

Palvelusuunnitelma

Tuotetaan vuokra-asumista Muuramen kunnan asukkaille. Toteutetaan terveellistä asumista turvallisessa ympäristössä.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Toteuma
Hyvä talous ja kilpailukykyiset vuokrat. Vuokrausaste 99 %	Käyttöaste on pienentynyt edellisestä vuodesta.
Kiinteistön ja asuntojen hyvä kunto. Vaihtuvuus <20%	Vaihtuvuus alle tavoitteiden.

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TP 20	TA 21	TP 21
Talouden tunnusluvut:					
- velkojen takaisinmaksuaika	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti	lainaohjelman mukaisesti
- kiinteistön-tuotot	115.183 €	83.158 €	57.034 € *)	72.387 €	74.138
- tulos	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
- lainavastuut	0 t€	0 t€	0 t€	0 t€	0 t€
Toiminnan tunnusluvut:					
- asuntojen määrä	21	21	20	20	20
- käyttöaste- %	98 %	99 %	98 %	98 %	88 %
- vaihtuvuus- %	10 %	20 %	7 %	20 %	12 %

*) Yhtiö on jättänyt perimättä hoitovastiketta

	TA2021	TP2021	poikkeama
Toiminnantuotot	72.387 €	74.139 €	-1752 €
Toimintakulut	72.387 €	85.169 €	-10.796 €
Toimintakate	0 €	-11.030 €	-11.030 €
Rahoitusmenot	0 €	0 €	0 €
Poistot	0 €	13.244 €	-13.244 €
Asuintalovaraus	0 €	24.274 €	-24.274 €
Tilikauden tulos	0 €	0,00 €	0,00 €

2.5 Kiinteistö Oy Muuramen Virastotie

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille rakennettua kiinteistöä. Yhtiön omistaa Muuramen kunta 100 %.

Palvelusuunnitelma

Kiinteistön toiminta on liiketilojen vuokraamista.

Yhtiön asettamat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet		
Tuotantotavoitteet Kustannukset (hoito ja rahoitus)	yhtiön tulot kattavat menot	laskutus ajantasainen

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21	TA 22	2023
Talouden tunnusluvut:					
- velkojen takaisinmaksuaika					
- hoitokulu	- 61.158 €	- 72.556 €	- 64.522 €	- 75.089 €	- 75.000 €
- rahoituskulu	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €
- lainavastuut	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €	- 0 €
Toiminnan tunnusluvut:					
- vuokrasopimuksia	- 10/13 kpl	- 11/13 kpl	- 10/13 kpl	- 13/13 kpl	- 13/13 kpl

	TA2021	TP2021	poikkeama
Toimintatuotot	75238	54217,81	21020,19
Toimintakulut	82561	64522,58	18038,42
Toimintakate	-7323	-10304,77	2981,77
Rahoitusmenot		0	0
Poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-7323	-10304,77	2981,77

2.6 Muuramen Hyvinvointi Oy

Muuramen Hyvinvointi Oy:llä ei ollut toimintaa vuonna 2021. Yhtiötä on pidetty pystyssä mahdolliseen sote-uudistukseen liittyen ja sen toimintaa ja tarpeellisuutta tullaan tarkastelemaan sen mukaan, millaiseen sote-ratkaisuun tuleva hallitus päätyy.

3 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

3.1 Keskusvaalilautakunta

Budjettirahoitteinen

Valtuustoon nähden sitova

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
100 VAALIT				
Toimintatulot	0	8 500	10 749,20	-2 249,20
Toimintamenot	-34 390	-8 500	-47 387,59	4 497,59
Toimintakate (Netto)	-34 390	0	-36 638,39	2 248,39

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia yhdessä kunnanhallituksen kanssa valtiolisten ja kunnallisten vaalien ja äänestysten lainmukaisesta läpiviennistä Muuramen kunnan alueella. Lisäksi keskusvaalilautakunta aktivoi kuntalaisia käyttämään äänioikeuttaan ja vaikutusmahdollisuuksiaan vaaleissa ja edistää näin ollen kuntalaisten osallisuutta. Lisäksi keskusvaalilautakunta vastaa ennakoöänestyksen ja koti- sekä laitosäänestyksen järjestämisestä Muuramen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit, joiden varsinainen vaalipäivä on sunnuntaina 18.4.2021 ja vaalien ennakoöänestys järjestetään 7.-13.4.2021. Vaalien järjestämisajankohdan osalta on julkisuudessa esitetty pohdintoja mahdollisen koronavirus-tilanteen vaikutuksista vaalien järjestämisajankohtaan ja vaalien toteutukseen, mutta tällä hetkellä muutoksista ei ole virallista tietoa. Kuntavaalit järjestetään kokonaisuudessaan kunnan kustannuksella eikä niihin saada valtiolisten vaalien tapaan avustusta valtiolta muutoin kuin vaalitietojärjestelmien ja osin vaalimateriaalien muodossa.

Vuoden 2019 vaaleissa Muuramen kunnassa otettiin käyttöön uudet äänestysaluejaot, joiden mukaisesti Muuramessa on aiemman viiden äänestyspaikan sijaan ainoastaan kolme äänestyspaikkaa. Vanhoilta äänestyspaikoilta järjestettiin kokeiluluontoisesti kuljetus uusille äänestyspaikoille varsinaisena vaalipäivänä, mutta kokeilun perusteella ei ole perusteltua järjestää kuljetuksia kuntavaalien yhteydessä. Kotiäänestysmahdollisuudesta ilmoitetaan tehokkaasti niille, joilla on oikeus osallistua kotiäänestykseen.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Äänestysaktiivisuuden säilyttäminen tai parantaminen edellisistä vastaavista vaaleista</p> <p>Pohjautuu strategiassa asetettuun tavoitteeseen Vastuullinen, aktiivinen ja osallistuva kuntalainen</p>	<p>Äänestysaktiivisuus verrattuna edelliseen vastaavaan vaaliin. Äänestysaktiivisuuden tulisi olla vähintään sama (- 1 %) kuin edellisissä vastaavissa vaaleissa.</p>	<p>Ei toteutunut.</p> <p>2017 64,5 %</p> <p>2021 58,3 %</p> <p>Koronapandemia vaikutti merkittävästi äänestysaktiivisuuteen</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulohjelman käyttöönotto varsinaisen vaalipäivän äänestyksessä</p>	<p>Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulohjelman käyttö äänestys- alueilla</p>	<p>Sähköinen äänioikeusjärjestelmä ja tulospalvelujärjestelmä otettiin käyttöön kaikilla äänestyspaikoilla.</p>

Talousarvion perustelut

Vuoden 2021 keväällä järjestetään kuntavaalit. Talousarvio on laadittu siten, että vaalit järjestetään normaalisti ja kunta vastaa vaalien järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Edellisten vaalien aikana on tehty äänestysaluejaon muutos ja kokeilusta saatujen kokemusten pohjalta jatkossakin pitäydytään kolmen äänestysalueen rakenteessa. Edellisissä vaaleissa käytössä olleita vaalikuljetuksia ei järjestetä, koska niille ei ollut kysyntää. Sen sijaan kotiäänestysmahdollisuudesta tiedotetaan aktiivisesti. Vuoden 2017 kuntavaaleissa Muuramen kunnan äänestysaktiivisuus oli 64,5 %.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Alun perin kuntavaalit valmistauduttiin toteuttamaan huhtikuussa 2021. Covid-19 pandemiasta johtuen valmistauduttiin jo alun perin poikkeusjärjestelyihin ja ennakoäänestysaikaan, joka oli tavanomaista pidempi (26.5.-8.6.2021). Vaalien järjestämisajankohta siirrettiin epidemian kausivaihteluista johtuen pidettäväksi 13.6.2021. Pidennetty ennakoäänestysaika nosti vaalien kustannustasoa. Samoin kustannuksia nosti se, että jokainen äänestäjä sai äänestyspaikalla käyttämänsä kynän mukaansa. Tämä järjestely tehtiin puhtaasti terveysturvallisuussyistä. Vuoden 2021 lopulla alkoi jo valmistautuminen 23.1.2022 pidettyjen aluevaalien järjestämiseen.

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa oli 58,3 % (v. 2017 64,5 %). Äänestysaktiivisuuden osalta tavoitteesta jäätii selvästi, mutta keskeinen syy alhaiseen äänestysaktiivisuuteen oli Covid 19 -epidemia. Vaaleista tiedotettiin sekä valtakunnallisesti että paikallisesti poikkeuksellisen paljon niihin liittyneiden terveysturvallisuustoimenpiteiden vuoksi.

Sähköisen äänioikeusrekisterin ja tulohjelman käyttö onnistui hyvin ja tämä lisäsi vaalipäivän äänestyksen sujuvuutta.

3.2 Tarkastuslautakunta

3.2.1 Tilintarkastus

Budjettirahoitteinen

Valtuustoon nähden sitova

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
110 TARKASTUSLAUTAKUNTA				
Toimintamenot	-27 810	-30 000	-58 858,93	1 048,93
Toimintakate (Netto)	-27 810	-30 000	-58 858,93	1 048,93

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta valvonnasta. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja arvioivat myös tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta toimii valtuuston alaisena lautakuntana hallinnon ja talouden tarkastusta koskevissa asioissa. Lautakunta arvioi toiminnassaan eri toimialojen toimintaa. Lautakunta tuottaa edellistä tilikautta koskevan arviointikertomuksen osana kunnan tilinpäätösprosessia

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet		
Keskeisten toimialojen laaja läpikäynti	Läpikäydyt toimialat	Lautakunta on arvioinut eri toimialoja pöytäkirjojensa mukaisesti kutsuen toimialan henkilöstöä lautakunnan kokouksiin.

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Kokousten lukumäärä	15	11	18

Talousarvion perustelut

Talousarvioon sisältyy lautakuntatyöskentely ja tilintarkastus. Lautakunnan kokouspäiviä on suunniteltu 12 kpl, tilintarkastuksen tarkastuspäiviä 20 päivää.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi toteuman mukaisesti toimialat kokouksissaan. Tarkastuslautakunnan talousarvion toteuma on ylittynyt. Kokouksia on ollut arvioitua enemmän, mikä osin selittää ylitystä. Edellinen kuntavaaleissa 2017 valtuutetuista/varavaltuutetuista valittu tarkastuslautakunta istui keväällä 2021 13 kokousta ja kuntavaaleissa 2021 valituista valtuutetuista/varavaltuutetuista valittu tarkastuslautakunta syksyllä 5 kokousta.

Tilintarkastuspäiviä oli varattu talousarvioon 20, joiden kustannus olisi ollut vajaat 13 000 euroa. Laskutusta tilintarkastusyhteisöltä Talvea Julkishallinnon palvelut Oy:ltä kertyi jo kevään aikana kuitenkin vajaat 38 000 euroa alv 0 %. Joten kevään aikana 2021 tarkastuslautakunta käytti pelkästään tilintarkastuspalveluihin puolitoistakertaisen summan euroja verrattuna heille talousarviossa myönnettyyn kokonaissummaan. Mistään ylimääräisistä tilintarkastuksen toimeksiannoista ei löydy merkintöjä tarkastuslautakunnan pöytäkirjoista. Myöskään tarkastusyhteisö Talvealla ei ole esittänyt mitään tilaus-/sopimusdokumentteja laskutuksen perusteeksi. Talousjohtaja on kuitenkin hyväksynyt laskut maksuun kevään 2020 aikana, kysytyään laskujen aiheellisuutta lautakunnan puheenjohtajalta sähköpostitse. Näitä laskutuksen perusteita on tuloksetta yritetty kysyä tarkastusyhteisö Talvealta vielä kevään 2021 aikana.

Talousarvion 2021 käsittelyssä valtuuston kokouksessa 14.12.2020 keskustelun aikana tarkastuslautakunnan jäsen esitti toisen tarkastuslautakunnan jäsenen kannattamana, että tarkastuslautakunnalle myönnettäisiin talousarviossa omaksi kokonaismenokehyyksi 48 900 euroa, mikä ylitti kunnanhallituksen antaman ja esittämän noin 28 000 menokehyyksen 20 900 eurolla. Kokouksessa kannatetusta muutosehdotuksesta suoritettiin äänestys. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 21 jaa-ääntä ja 14 ei-ääntä, jolloin kunnanhallituksen esitys oli hyväksytty valtuuston päätökseksi. Esityksestä ja äänestyksestä on selkeät pöytäkirjamerkinnot.

Ennen uuden tarkastuslautakunnan toimikauden aloittamista oli edeltävä tarkastuslautakunta käyttänyt menoihinsa vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana 47 500 euroa eli ylittänyt koko vuodelle myönnetyn talousarvion liki 20 000 eurolla.

Kun uusi tarkastuslautakunta aloitti kuntavaalien jälkeen toimintansa, oli heidän tehtävä toimintansa mahdollistamiseksi 30 000 euron lisätalousarvioesitys. Muutos hyväksyttiin 13.9.2021 valtuuston kokouksessa ja lopulta lautakunnan kokonaistoteuma ylitti muutetun talousarvion vielä hiukan yli 1 000 eurolla.

3.3 Kunnanhallitus/tukipalvelut

Budjettirahoitteinen

Valtuustoon nähden sitova

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES. Toimintatulot	7 441 590	0	7 604 112,37	-162 522,37
Valmistus omaan käyttöön	58 260	0	13 199,16	45 060,84
Toimintamenot	-8 374 710	-170 000	-8 729 397,16	184 687,16
Toimintakate (Netto)	-874 860	-170 000	-1 112 085,63	67 225,63
Suunnitelmapoistot	-2 042 880	0	-2 019 707,03	-23 172,97
Laskennalliset tulot	2 530 400	0	2 470 877,42	59 522,58
Laskennalliset menot	-1 189 460	0	-1 170 026,25	-19 433,75

3.3.1 Hallinto ja henkilöstö

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES. 120 HALLINTO JA HENKILÖSTÖ Toimintatulot	173 000	0	282 376,24	-109 376,24
Toimintamenot	-2 994 200	-80 000	-3 026 577,06	-47 622,94
Toimintakate (Netto)	-2 821 200	-80 000	-2 744 200,82	-156 999,18
Suunnitelmapoistot	-122 050	0	-105 754,46	-16 295,54
Laskennalliset tulot	1 388 920	0	1 381 194,18	7 725,82
Laskennalliset menot	-52 190	0	-82 432,39	30 242,39

Toiminta-ajatus

Tukipalvelukeskus vastaa kunnassa talous-, ict- ja hallintopalveluiden tuottamisesta kunnan ulkoisille ja sisäisille asiakkaille. Lisäksi tukipalvelukeskus vastaa kiinteistöhallinnon- ja hoidon, siivouksen ja ruokapalveluiden järjestämisestä kunnassa.

Hallintopalvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kirjanpidon, laskentatoimen, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä vastata kunnan yleishallinnosta, kunnanhallituksen ja valtuuston asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä muista keskushallinnon tehtävistä. Lisäksi talous- ja hallintopalvelukeskus tulee vastata osittain Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen tukipalveluiden tuottamisesta. Lisäksi talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa Muuramelaisen-lehden julkaisemisesta. Tukipalveluiden osalta kiinteistötoimi ylläpitää ja kehittää kunnan palvelutuotannon tarvitsemia kiinteistöjä. Siivoustoimi huolehtii pääosin kunnan kiinteistöjen siivoustoimesta ja ruokapalvelut pääsääntöisesti koulujen ja varhaiskasvatuksen ruokapalveluiden hoitamisesta.

Palvelusuunnitelma

Talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa asiakaspalvelun sujuvuudesta ja hallinnollisten palveluiden toimivuudesta. Keskushallinnon tavoitteena on luoda puitteet toimivalle ja tehokkaalle luottamushenkilötyöskentelylle ja varmistaa eri hallintokuntien välisen yhteistyön toimivuus asioiden valmistelussa. Erityisesti keskushallinto tukee toiminnallaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksentekoa ja päätösten toimeenpanoa. Keskushallinto vastaa myös tiedotustoiminnan järjestämisestä kuntalaisille muun muassa tiedotuslehti Muuramelaista julkaisemalla.

Kunnan laskentatoimesta huolehditaan siten, että kirjanpito on oikein ja ajan tasalla. Maksuliikenteestä ja rahoituksen riittävydestä huolehditaan siten, että maksatus ja perintä ovat tehokkaita ja ajan tasalla sekä rahavarojen hoito tehokasta ja tuottavaa. Rahoituksen osalta jatketaan edelleen erilaisten instrumenttien kehittämistä, joilla rahoitustarpeen ennakointia kyetään parantamaan nykyisestä.

Palkanlaskenta ja siihen liittyvät työnantajatilitykset ja -ilmoitukset hoidetaan oikein ja oikea-aikaisesti. Kunnan henkilöstöhallinnon osalta määritellään pitkäjänteisesti vastuut, joiden mukaisesti kunnan henkilöstöhallinnon toimintaa kehitetään.

ICT-ohjelmia ja laitteita hyödynnetään riittävällä koulutuksella korkean käytettävyyssasteen saavuttamiseksi. Lisäksi tehtävänä on ICT-tuen tarjoaminen käyttäjille sisältäen työasemien, laitteiden, ohjelmistojen ja tietoturvan ylläpidon. Tavoitteena on järjestelmien kehittäminen siten, että päämääränä ovat helppokäyttöisyys, korkea käyttötehokkuus ja sekä nykyistä pienemmät kustannukset.

Seudullisten tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien ylläpito ja kehittäminen on osa Muuramen kunnan ICT-toimintaa. Eri palveluissa lisätään kunnan strategian mukaisesti uuden teknologian ja sähköisten toimintatapojen edistämistä.

Kiinteistötoiminta on hoitaa ja ylläpitää sekä rakennuttaa kunnan palveluiden tarvitsemia rakennuksia ja muita tiloja. Siivoustoimi huolehtii näiden kohteiden siivoamisesta pääosin omana toimintana.

Ruokapalvelut tuottavat ruokaa koulun ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Hyvinvointiliikelaitoksen tarvitsemat ruokapalvelut tuotetaan ostopalveluina.

Muuramen Hyvinvointi -liikelaitoksen osalta tukipalvelukeskus on keskeisessä roolissa liikelaitoksen toimintaa tukevien palveluiden tuottamisessa.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Asioiden nopea, huolellinen ja ajantasainen vireille tulo ja päätöksenteko	Itsearviointi päätöksenteon ketteryydestä ja ajantasaisuudesta	Valmisteille tulevat asiat tuotu päätöksentekoon, tilapäisen valiokunnan toimenpiteet toteutettu lähes kaikki
Tuotantotavoitteet Sähköisten asiointipalveluiden lisääminen	Seurataan vuosittain käyttöönotettujen uusien sähköisten asiointitapojen ja menettelyjen määrää	Jatkettu Officen käyttöä, etätö mahdollistunut uudella tavalla, T-webin käyttöönotto siirtyi 2022 puolelle

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TA 21	TP 21
Henkilöstön määrä				
- Talous- ja henkilöstöpalvelut	15	14,5	15	17
- Tukipalvelut hallinto	5	5	5	7
- Kiinteistötoimi	5	5	5	6,5
- Siivoustoimi	16	22	16	16
- Ruokapalvelut	23	23	23	24,7
Hallintotuomioistuimissa tai valvontaviranomaisissa muuttuneet ratkaisut	0	0	0	0

Talousarvion perustelut

Tiedottamisen osalta jatketaan Muuramelainen-lehden osalta aiempaa itsenäisempää toimintatapaa, johon liittyen olemassa olevat henkilöresurssi vakinaistetaan. Vuoden 2020 alusta omaksi toiminnaksi siirrettyä sivuvalmistusta jatketaan. Vuonna 2021 Muuramelainen ilmestyy 19 kertaa ja sen ilmestymispäivä on torstaisin.

Henkilöstöhallinnon osalta muutetaan talous- ja henkilöstöjohtajan toimenkuva talousjohtajan tehtäväksi ja talousarvioon varataan määräraha henkilöstöpäällikön viran täyttämiseen. Lisäksi talousarviossa varaudutaan osaksi vuotta uuden kirjanpitäjän palkkaamiseen.

Terveysperusteisesti uudelleensijoitettavat henkilöt on siirretty kunnanhallituksen vastuualueelle, mikä osaltaan on keventänyt muiden toimialojen kustannustasoa.

Sähköisiä palveluita kehitetään ottamalla käyttöön KTWebin päivitys T-web-järjestelmään ja lisäksi selvitetään ja tarvittaessa käyttöön otetaan muita sähköisiä järjestelmiä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Koronapandemiasta huolimatta etätyöskentelyn ja lähityö yhdistelmällä on pystytty tuottamaan hallinnon, talouden, henkilöstöhallinnon ja atk palvelut sekä kunnalle että liikelaitokselle. Henkilöstöä on vaihtunut runsaasti, mutta palveluiden katkeamatta rekrytoinnit on saatu tehtyä kehittämisjohtajan, hallintojohtajan, henkilöstöpäällikön, kirjanpitäjän, uuden kirjanpitäjän, infopalveluhenkilön, toimistosihteerin, tietopalveluvastaavan tehtävään.

Kokousmenettelyitä on haastanut etä- ja hybridikokoukset, vaihtuvat kokouspaikat lähikokouksiin. Hallintopalvelut ovat valmistelleet kunnanhallituksen kokouksia 28, valtuuston kokouksia 11. Valmisteltiin ja koulutettiin Twebin käyttöönotto. Lisäksi on järjestetty uusille valtuutetuille mittava koulutus valtuustokauden alussa erilaisin seminaarein. Teleoperaattorin vaihto/puhelinpalvelu-uudistus saatiin vuoden aikana maaliin.

Henkilöstöhallinto on toiminut määräaikojen puitteissa, palkkojen maksu on toiminut katkeamatta koronapandemiasta huolimatta Henkilöstölle hankittiin webinaarikoulutuspaketteja joita käytettiin tehokkaasti uuden henkilöstöpäällikön koostaman koulutussuunnitelman mukaisesti koko henkilöstölle.

Taloushallinto on pystynyt tuottamaan palvelut (laskutus, laskujen maksatus, rahoitus) koko ajan sekä kunnalle että liikelaitokselle. Uudet tilastointivaatimukset on pystytty täyttämään määräaikojen puitteissa, vaikka itse tilastointiohjelmassa sekä Valtionkonttorin vaatimuksissa on tehty jatkuvasti muutoksia. Finvoicen seuraavan version käyttöönotto valmisteltiin laskutuksessa. Asuntosihteerin palvelut tuotettiin etäpalveluina koko pandemian ajan, mutta nämäkin palvelut toimivat moitteetta.

ICT on pystynyt tuottamaan koko pandemian ajan myös rajoitetut lähipalvelut, ICT -hankinnat on toteutettu uusin kiinteistöihin ajoissa, toisen asteen oppivelvollisuuden laajennus tarkoitti maksuttomia laitteita toisen asteen ensimmäisen vuoden opiskelijoille – näihin saatiin komponenttipulasta huolimatta laitteet ajoissa, samoin myös syksyllä aloittaneille 4 ja 7 luokkalaisille perusopetuksen oppilaille chromebookit. Liikelaitoksen vuoden 2021 tarvittavat järjestelmäpäivitykset saatiin vietyä loppuun. Valtuutettujen uudet ICT -laitteet saatiin myös ajoissa. Security Playbook laadittiin yhdessä yhteistyökumppanin kanssa, samalla auditointiin järjestelmiemme tietoturva.

Tuettiin kalustekilpailutuksia uusiin Isolahden ja Kinkomaan toimitiloihin, ne saatiin tehtyä ajoissa Kuntahankintojen puitesopimuksien kautta.

Kunnan tiedottaminen verkkosivuilla, henkilöstötiedotteet, Muuramelainen lehti pitivät kuntalaiset ja henkilöstön tietoisina pandemia tilanteesta, palveluiden erityisjärjestelyistä ja mahdollisesta ohjeistuksesta koko pandemiavuoden ajan

Muurame 100 juhluvuosi ja sen tapahtumat saatiin järjestettyä terveysturvallisesti sekä näytävästi. Juhlavuoden muistoksi jää vielä digimuseohanke ja ne 100 Muurame -100 videota. Ja myös vielä vuoden lopulla saatiin järjestettyä koko henkilöstön pikkujoulut kiitokseksi vaikean vuoden uurastamisesta.

MUU YLEISHALLINTO

Toiminta-ajatus

Muun yleishallinnon sisältämiä menoja ovat suhdetoiminnan, erilaisten jäsenmaksujen, vakuutuksien ja käyttövarausmaksujen menot. Osuudet Keski-Suomen liitolle ja Suomen kuntaliitolle sisältyvät näihin määrärahoihin. Jäsenmaksuilla tuetaan kansalaistoimintaa sekä mahdollistetaan osaltaan laadukkaiden ja monipuolisten palveluiden tuottaminen kuntalaisille.

Palvelusuunnitelma

Jäsenmaksut:

mm. Kopiosto, Teosto ry Gramex ry, Päijänteen virkistysalueyhdistys ry
Muuramen Yrittäjät ry, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry
Jyväskylän kesäyliopisto ry

Kuntaosuus:Jyväsräihi ry

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet		
Turvataan yhdistysten toimintaedellytyksiä kansalaistoiminnan avustusten muodossa	Tukea saavien yhdistysten ja toimijoiden määrän kehitys, tavoitteena lisätä tuettavien määrää	Koronaepidemia ei mahdollistanut yhdistyksille toimintaedellytyksiä
Tuotantotavoitteet		
Järjestetään Muurame100-juhluvuoteen liittyviä tapahtumia	Järjestetyt tapahtumat ja juhluvuoden tiimoilta tehdyt muut toimenpiteet	Järjestettiin lukuisia tapahtumia, yhteisesti kuntalaisien kanssa 100 Muurame-100 videota, Digimuseo

Tunnusluvut

	TA 20	TA 21	TP 21
Tukea saavat yhdistykset ja muut toimijat	10	10	12

Talousarvion perustelut

Talousarviovuonna jatketaan 2018 uudistettujen järjestö- yms. toiminnan avustusperiaatteiden käyttöä, joilla aktivoidaan strategian mukaisesti vastuullista, aktiivista ja osallistuvaa kuntalaisuutta. Tavoitteena on edelleen laajentaa avustusta saavien joukkoa perinteisten avustuksen-saajien rinnalle kansalaistoiminnan avustuksen muodossa.

Erityisesti vuonna 2021 avustushakujen osalta tulee näkymään painotukset Muurame100-juh-lavuoteen. Muun yleishallinnon alle on lisätty Muurame100-juhlavuoden kuluja 60 000 euroa. Toiminta-ajatus

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Edelleen koronapandemiasta huolimatta erityisesti Muurame 100 -juhlavuoden tapahtumat saatiin yhteisöllisesti juhlittua koko kunnan kanssa. Pääjuhlakin onnistuttiin lopulta järjestämään koronaturvallisesti ja jo suunnittelussa oli onnistuneesti otettu huomioon mahdolliset koronan vaikutukset juhlavuoteen. Juhlaa oli erityisen paljon verkkopohjaisessa digimuodossa, jossa se jatkaa elämäänsä myös juhlavuoden jälkeen digimuseossa.

3.3.2 Kiinteistötoimi ja siivous

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.				
220 KIIINTEISTÖTOIMI				
Toimintatulot	5 998 760	0	6 045 221,58	-46 461,58
Valmistus omaan käyttöön	58 260	0	13 199,16	45 060,84
Toimintamenot	-3 844 790	0	-4 068 082,12	223 292,12
Toimintakate (Netto)	2 212 230	0	1 990 338,62	221 891,38
Suunnitelmapoistot	-1 901 720	0	-1 903 689,09	1 969,09
Laskennalliset tulot	1 037 780	0	980 432,78	57 347,22
Laskennalliset menot	-1 101 780	0	-1 055 284,34	-46 495,66

Toiminta-ajatus

Kiinteistö- ja siivoustoimen tavoitteena on ylläpitää ja tarvittaessa parantaa olemassa olevia kiinteistöjä sekä osallistua aktiivisesti uusien palvelutuotantoon tulevien rakennusten suunnit-teluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon huolehtien sisäilmaston laadusta ja toimivuudesta.

Palvelusuunnitelma

Kiinteistö- ja siivoustoimi toimii asiantuntijatahona kiinteistöjen ylläpitoon ja kehittämiseen koko niiden elinkaaren ajan yhteistyössä palveluiden tuottajien kanssa varmistuen käyttökelpoiset ja terveet tilat kunnan palveluiden tuottamiseen.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Kustannusten optimointi palvelu- ja laatutaso säilyttäen	Laaturaportoinnin seuraaminen suhteessa aiempiin seurantoihin	Selvitetään kustannustehokkaimmat tavat tuottaa palvelut nykyisessä toimintaympäristössä, osassa palveluita seurataan ulkoistettujen palveluiden tuloksia
Tuotantotavoitteet Selvitetään ja toteutetaan kunnan kiinteistöomaisuuden hallinnan kokonaistarkastelu	Muutos verrattuna nykyiseen kiinteistötoimen toteuttamistapaan	Ei toteutunut, päätöksentekoon ei tuotu koko konsernin tasoista kunnan kiinteistöomaisuuden selvitystä

Talousarvion perustelut

Vuonna 2021 jatketaan Isolahden päiväkodin ja Kinkomaan koulun rakentamista siten, että molemmat valmistuvat vuoden 2021 aikana. Mäkelänmäen koulun rakentaminen aloitetaan, siten että se valmistuu vuonna 2022. Vuonna 2021 aloitetaan koulun yhteyteen tulevien liikuntatilojen ja alku- ja esiopetustilojen suunnittelua. Siivoustoimen osalta kilpailutetaan Isolahden ja Kinkomaan siivouspalvelut. Kiinteistöomaisuuden osalta jatketaan vuonna 2020 aloitettua kunnan kiinteistöomaisuuden selvitystyötä ja tuodaan päätöksentekoon kiinteistöjen omistuksessa tehtävät muutokset.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Sekä Isolahden että Kinkomaan rakennukset vastaanotettiin etuajassa, molemmat rakennukset otettiin käyttöön ajoissa. Mäkelänmäen uuden koulun urakkakilpailutus valmistui keväällä 2021 ja sopimukset allekirjoitettiin urakoista 22.6.2021. Tämäkin urakka eteeni aikataulussa 2021. Isolahden ja Kinkomaan siivouspalvelut kilpailutettiin syksyllä 2021 ja sopimukset alkoivat heti 2022 alusta. Koulun yhteyteen tulevien liikuntatilojen ja alku- ja esiopetustilojen suunnittelu kilpailutettiin ja siitä tehty valitus markkinaoikeuteen todettiin markkinaoikeuden toimesta täysin perusteettomaksi vuoden 2022 keväällä.

Toimintamenoissa oleva ylitys johtuu siitä, että Mäkelänmäen uusi koulu siirrettiin leasinghoitukseen. Kun jo tehtyjä ja taseeseen aktivoituja investointimenoja purettiin leasing -laskutukseen, havaittiin että kaikkia tehtyjä aktivoitteja ei ollut järkevää siirtää kiinteistöleasingiin. Nämä aktivoinnit jouduttiin kirjaamaan kuluksi aktivoinnin purkuvuoteen eli vuoteen 2021 käyttömenoihin kuluiksi. Alun perin näihin oli varattu varat investointimenoina.

3.3.3 Keskuskeittiö

Kohderahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.				
3095 Keskuskeittiö				
Tulosbudjetti				
Toimintatulot				
Myyntitulot	1 264 330	0	1 260 674,41	3 655,59
Tuet ja avustukset	5 500	0	15 690,14	-10 190,14
Toimintamenot				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-438 800	0	-463 827,93	25 027,93
Palvelujen ostot	-63 610	0	-54 420,32	-9 189,68
Henkilöstömenot	-775 340	-90 000	-844 126,10	-21 213,90
Muut menot	-165 830	0	-169 236,81	3 406,81
TOIMINTAKATE	-173 750	-90 000	-255 246,61	-8 503,39
Rahoitustulot ja -menot				
VUOSIKATE	-173 750	-90 000	-255 246,61	-8 503,39
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poisto	-19 110	0	-10 263,48	-8 846,52
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-192 860	-90 000	-265 510,09	-17 349,91

Toiminta-ajatus

Keskuskeittiö tuottaa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen tarvitsemat ateriat kustannustehokkaasti ja monipuolisesti kestäväen kehityksen periaatteita noudattaen.

Palvelusuunnitelma

Ruokapalvelut tuottavat laadukasta ja monipuolista ruokaa varhaiskasvatuksen ja opetustoimen asiakkaille ja henkilökunnalle sekä osallistuvat ruokakulttuurin ylläpitämiseen ja luomiseen. Ruokapalvelu noudattaa varhaiskasvatus- ja kouluruokasuosituksia. Lisäksi ruokapalvelu käyttää mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa ja luomua.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet		
Kouluruokailuun osallistuvien oppilaiden osuuden lisääminen	Päivittäin kouluruokailuun osallistuvien lasten ja nuorten % -osuuden kasvattaminen	Ei mitattu. Valmistetun ruoan määrä kasvanut edelleen edellisen vuoden tasosta.
Tuotantotavoitteet		
Tuotetaan ruokapalvelut kustannustehokkaasti	Ateriahinta/ruokailu suhteessa aiempiin vuosiin	Annosten hinnat nousseet muuta pääosin nousu johtuu koronan aiheuttamista sijaiskuluista ja inflaatiosta.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Sekä Isolahden että Kinkomaan yksiköt vaativat lisäresursseja ja nostivat valmistettujen annosten määrää koko kunnan tasolla. Vaikka alle 15-vuotiaitten määrä ei ole kasvanut kunnassa viimeiseen kolmeen vuoteen on palveluihin tullut lisää asiakkaita. Edelleen pitkittynyt Koronapandemia vaikeutti palveluiden tuottamista koko vuoden ajan. Inflaation nosti ruoan hintaa ja vaikka talousarviossa oli varauduttu hintojen nousuun, nousivat elintarvikkeiden ostokulut sitäkin enemmän. Myös sijaiskulut nousivat merkittävästi ja tätä varten tehtiin myös lisätalousarvioesitys, joka tulikin käytettyä kokonaan, sillä menot ylittyivät vielä senkin jälkeen 0,1 %.

3.3.4 Sisäiset palvelut

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.				
140 SISÄISET PALVELUT				
Toimintatulot	0	0	150,00	-150,00
Toimintamenot	-103 700	0	-109 400,46	5 700,46
Toimintakate (Netto)	-103 700	0	-109 250,46	5 550,46
Laskennalliset tulot	103 700	0	109 250,46	-5 550,46

Toiminta-ajatus

Sisäisten palveluiden avulla kunnan eri toimialat pystyvät tuottamaan palvelunsa kuntalaisille tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Kustannukset vyörytetään palveluihin yhteisesti sovitulla periaatteilla.

Palvelusuunnitelma

Määrärahaan sisältyy kopioinnin, puhelinkeskuksen, postituksen ja toimistotarvikkeiden kustannukset, joiden hankkimisen ja tuottamisen osalta tarkastellaan uusia tapoja tuottaa palveluita.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Kustannusten minimoiminen palvelutaso säilyttäen	Sisäisten palveluiden kustannukset suhteessa nykyisiin kustannuksiin	Turvatulostus otettu käyttöön, palkkalaskelmat vain sähköisinä, e-laskuun kannustettu asiakkaita
Tuotantotavoitteet Käyttöön otetaan uusi puhelinjärjestelmä	Puhelinjärjestelmän uudistuksen toteuttaminen	Käyttöön otettiin uusi puhelinjärjestelmä Hanselin vuonna 2020 toteutetun kilpailutuksen pohjalta

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Sisäiset palvelut tuotetaan hallintopalveluiden työnä. Talousarviovuoden aikana jatketaan selvitystyötä tuottaa palvelut tehokkaammin ja pienemmin tai vähemmän kasvavin kustannuksin kuin nykyään. Puhelinliikenteen ja puhelunvälityksen uudelleen organisoimista jatketaan vuonna 2020 tehtyjen muutosten ja kilpailutuksen pohjalta

Puhelinpalvelujärjestelmä saatiin käyttöön kesällä 2021. Käyttöönotto vaati perusteellisia selvityksiä, koska edes operaattoreilla ei ollut tietoa kaikkiin numeroihin liittyvistä sopimuksista. Operaattorien vaihdokset ja yhteistyö Jyväskylän puhepalveluiden kanssa oli ilmeisesti sekoittanut operaattoreiden numeroavaruudet ja sopimusvelvoitteet.

3.3.5 Seutu- ja alueyhteistyö

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta osallistuu Jyväskylän seudulla toteuttaviin yhteisiin hankkeisiin sekä lakisääteisiin selvityksiin, joilla kuntien palveluita on pyritty ja edelleen pyritään yhteen sovittamaan eri sektoreiden nykylainsäädännön tavoitteita vastaaviksi. Lisäksi kunta on mukana seudullisissa yhtiöissä, jotka tuottavat palveluita alueen kunnille ja niiden kuntalaisille.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunta osallistuu aktiivisesti ja yhteistyöhaluisesti Jyväskylän seudun ja Keski-Suomen maakunnan kehittämiseen erilaisten kehittämishankkeiden kautta. Kunta harkitsee ta-pauskohtaisesti etenemistapansa seudullisissa ratkaisuihin lainsäädännöllisten velvoitteiden täyttämiseksi ja yhteistyöhankkeiden tarkoituksenmukaisuuden Muuramen kunnan näkökulmasta.

Viime vuosien aikana toimintaympäristö seudullisessa toiminnassa on muuttunut, kun etenkin elinkeinoelämän kannalta keskeiset toimijat ovat lopettaneet toimintansa (Jykes Oy) tai muuttaneet merkittävässä määrin toimintamalliaan (Jykia Oy). Seudullinen yhteistyö on aiempaa enemmän korostunut palvelutuotannon osalla. Sote- ja maakuntaudistus on haastanut kunnallisen yhteistoiminnan uudella tavalla ja kunta osallistuu ja seuraa edelleen aktiivisesti soteudistuksen toteuttamista.

Palveluiden järjestämisen osalta keskeisiä luottamus/hallituspaikkoja kunnan kannalta ovat:
 Maakuntahallitus/maakuntavaltuuston puheenjohtajisto
 Sairaanhoidopiirin hallitus/puheenjohtajisto
 Pelastuslaitoksen johtokunnan jäsenyys
 Koulutuskuntayhtymän hallitus/puheenjohtajisto

Sopimusten nojalla kunnalla on hallituspaikat Jyvässeudun jätelautakunnassa ja joukkoliikennejaostossa sekä yhtiöistä Jykes Kiinteistöt Oy:ssä, Ki Oy Vitapoliksessa, Jyväskylän seudun puhdistamossa sekä Mustankorkea Oy:ssä.

Vuoden 2020 osalta seurataan edelleen kunnan edustusta maakunta- ja soteudistuksen ohjauksen/työryhmissä.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet		toteutui
Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä	Itsearviointi yhteistoiminnan vaikuttavuudesta ja tuloksista	Seudullisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen (MAL, kuntakokeilu) Aktiivinen osallistuminen kuntajohtajakoukuihin ja muihin maakunnallisiin toimieliimiin. Pyrkimys varmistaa muuramelaisten edustus keskeisissä seudullisissa toimieliimissä.
Tuotantotavoitteet		toteutui
Pyritään saamaan kunnan edustaja kunnan kannalta keskeisiin toimieliimiin	Valittujen edustajien määrä vähintään 50 % tavoitteeksi astetuista toimieliimistä	Poliittisten ryhmien ja viranhaltijoiden aktiivinen rooli kunnan edunvalvojana

	TP 20	TA 21*	TP 21
Edustus valituissa toimielimissä			
SHP	1	1/1	1
Keski-Suomen Liitto	1	1/1	1
Koulutuskuntayhtymä	1	1/1	1
Pelastuslaitos	1	1/1	1
Hyvinvointialue			2

Talousarvion perustelut

Seudullisesti talousarviovuoden 2021 keskeisimmät tavoitteet liittyvät Jyväskylän seudulla MAL-yhteistyöhön osallistumiseen ja hyödyntämiseen sekä työllisyyden kuntakokeilun toteuttamiseen. Molempien valmistelu on ollut jo vuoden 2020 talousarvioperusteissa. Talousarviota 2021 valmisteltaessa molemmat hankkeet ovat valmistelu- ja neuvotteluvaiheessa. Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvää lainsäädäntöä ei ole vielä annettu, mutta tavoitteena on, että kuntakokeilu alkaa vuoden 2021 alusta lukien. Kuntakokeilussa ovat mukana Muuramen lisäksi Jyväskylä, Laukaa ja Äänekoski.

Lisäksi on mahdollista, että sote-uudistus tulee nytkähtämään eteenpäin vuoden 2021 aikana, mikä osaltaan vaikuttaa monin tavoin tulevaan alueyhteistyöhön.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

MAL -hankkeet toteutuivat aktiivisesti, Muurame mukana jo kolmessa eri hankkeessa. Työllisyyden kuntakokeilu aloitettiin keväällä 2021. Merkittäviä paikkoja saavutettiin maakunnallisiin toimielimiin, jossa muuramelaisilla päättäjillä maakunnallisesti entistä enemmän vaikutusvaltaa.

3.3.6 Muu toiminta

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
150 KUNNANHALLITUS/TUKIPALVELUKES.				
190 MUU TOIMINTA				
Toimintamenot	-23 150	0	-25 174,52	2 024,52
Toimintakate (Netto)	-23 150	0	-25 174,52	2 024,52
Laskennalliset menot	-780	0	-861,36	81,36

ASUNTOTOIMI

Toiminta-ajatus

Asuntotoimen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta, toimia valvovana viranomaisena ja hoitaa arava- ja korkotukilainsäädännöstä kunnalle kuuluvia tehtäviä.

Palvelusuunnitelma

Asuntotoimi tukee ja edistää kuntalaisten asumistason kehittämissyrkimyksiä tarjoamalla heille asuntojen avustus- ja lainoituspalveluja sekä asumiseen liittyvää yleistietoutta ja valvontaa.

Kunta seuraa omistusasuntojen ja vuokra-asuntojen tarpeen kehitystä ja reagoi asuntomarkkinoihin siten, että sillä on hallussaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit hoitaa erilaisen asumisen tarpeet kunnan alueella. Kunta pyrkii pääsemään eroon vanhimmasta vuokra-asuntokannastaan ja tarvittaessa rakentamaan niiden tilalle uusia vuokra-asuntoja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Asuntotoimen tarkoituksena on: asuntotuotannon edistäminen, asumistarpeen tyydyttäminen, asumisturvasta vastaaminen. Asuntotoimella turvataan osalta kunnan strategiassa asetettuja kasvutavoitteita sekä muita strategiaan nähden oleellisia yhdyspintoja.

Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Asuntotarjonta on monipuolista ja nojaa asuntomarkkina-tilanteeseen.</p>	<p>Riittävä valtion tukema asuntotuotanto hyväksytty lainoituksen piiriin</p>	<p>Tiiviin lainoitus- ja muun asuntopoliittisen yhteistyön harjoittaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen sekä muiden toimijoiden kanssa asuntotuotannon rahoituksen ja toteutumisen turvaamiseksi.</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Lainsäädännön puitteissa pyritään tarjoamaan asunto niitä tarvitseville ja työhön tuleville.</p>	<p>Kunnan valvonta ja MVA Oy:n ylläpitämät asukasvalinta- ym. tilastot</p>	<p>Asukasvalinnassa noudatetaan valtion tukemien vuokra-asuntojen asukasvalintaa koskevia säännöksiä ja valtioneuvoston vahvistamia asukkaiden valintaperusteita, joita noudatetaan ARA-asunnoissa (arava- ja korkotuki)</p>

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Asuntohakemuksia kpl	143	180	114
Asunnon saaneita talouksia kpl	103	130	75
Valvonta			
Kunnan määräämisvallassa olevien as oy:n (MVA Oy) asuntojen lukumäärä	499	482	482
(muut)	122	122	113
Palveluasunnot	43	43	43
Asumisoikeus- ja osaomistus-asunnot	124	190	163

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Asuntorakentamista ja asuntokannan perusparantamista tuetaan nykyisin korkotukilainoilla ja investointiavustuksilla. Pyritään siihen, että arava/korkotukituotanto säilyy riittävällä tasolla. Vuosittainen tuotanto täsmennetään asuntomarkkinatilanteen mukaan. Asuntolainoituksen painopistettä suunnataan kysyntä-tarjonta -tilanne huomioon ottaen. Kunnan tulee vuosittain tehdä asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseksi ja ympäristöministeriölle asuntomarkkinaselvitys.

Valtion varoista myönnettäviä avustuksia hyödynnetään, pääasiassa tuet kohdistuvat ikääntyvien- ja vammaisavustuksiin.

ASUNTOJEN JA RAKENNUSTEN VÄLIVUOKRAUS

Toimintastrategia

Yksinäisten asunnottomien henkilöiden asuntojen hankinta yhteistyössä Y-Säätiön kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Mahdollisimman kohtuuhintaisten asuntojen aikaansaaminen järjestämällä niiden rahoitus siten, että vuokrat muodostuvat käyttäjäkunnan maksukykyä vastaaviksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2021 Y-Säätiö on laittanut myyntiin 4 kpl asuntoja. Asunnot on hankittu velattomina ja kohtuuhintaisina vanhasta tai uudesta asuntokannasta. Vuokrataso on 11,95 €/m². Asuinpinta-ala 38,10 m²/henkilö. Asunnot on tarkoitettu pysyviksi, asukasvaihto on vähäistä. Välivuokraus Muuramen Vuokra-asunnot Oy:llä.

Tunnusluvut

Välivuokratut asunnot	TA 21	TP 21
Asuntoja	45	41
Asukkaita	46	43

3.4 Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta Budjettirahoitteinen

Valtuustoon nähden sitova

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
Toimintatulot	1 536 150	0	1 745 055,35	-208 905,35
Toimintamenot	-24 321 150	-213 000	-24 175 498,47	-358 651,53
Toimintakate (Netto)	-22 785 000	-213 000	-22 430 443,12	-567 556,88
Suunnitelmapoistot	-355 480	0	-312 308,61	-43 171,39
Laskennalliset menot	-807 440	0	-772 787,85	-34 652,15

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
250 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
Toimintamenot	-12 170	0	-106,86	-12 063,14
Toimintakate (Netto)	-12 170	0	-106,86	-12 063,14

3.4.1 Hallinto

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta järjestää toimialaansa kuuluvia palveluja kuntalaisille. Hyvinvoinnin palveluiden perustehtävä on muuramelaisten monipuolinen hyvinvointi, terveyden edistäminen, osaaminen sekä osallistaminen. Keskeisiä hyvinvointipalveluja ovat opetuksen ja kasvatuksen, sosiaali- ja terveydenhuollon, kulttuuri- ja nuorisopalvelujen, sekä Liikkuva Muurame –sisältöjen muodostama kokonaisuus. Palveluiden tuottavuutta ja vaikuttavuutta seurataan aktiivisesti, ja hankittu tieto jalostetaan kehittämistoimenpiteiksi. Asukkaille tarjotaan mahdollisuuksia antaa palautetta ja kehittämissuhteita palveluiden parantamiseksi.

Hyvinvoinnin ja palveluiden vastuualueella toimivien palvelukokonaisuuksien yhteistoimintaa pyritään edistämään asukaslähtöisellä tavalla. Tavoitteena on madaltaa tulosalueiden välisiä raja-aitoja, ja löytää yhteisiä asiakkuuksia.

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan tuottamat palvelut vastuualueittain:

1. Opetus ja kasvatusta

- Varhaiskasvatusta
- Perusopetus
- Aamu- ja iltapäivätoiminta, kerhot
- Lukio

2. Liikkuva Muurame

- Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Liikuntapalvelut
- Liikuntapalvelut ja puistoalueet

3. Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

- Kulttuuripalvelut
- Taiteen perusopetus
- Kansalaisopisto
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut

4. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut (Muuramen hyvinvointi –kunnallinen liikelaitos)

- Vanhus- ja vammaispalvelut
- Sosiaali- ja perhepalvelut
- Avoterveydenhuolto
- Suun terveydenhuolto

5. Tuki- ja joukkoliikennepalvelut

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan painopistealueena toimintavuonna 2021 oli koronaviruspandemiasta aiheutuneiden terveydellisten-, sosiaalisten-, sekä taloudellisten negatiivisten vaikutusten torjuminen. Tavoitteena oli vahvistaa kunnan asukkaiden kyvykkyyttä selviytyä yhteiskunnan rajoitteista, viruksen aiheuttamasta sairastavuudesta, sekä työn tarjonnan – ja siten taloudellisten edellytysten niukkenemisestä.

Samanaikaisesti Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan alaisissa toiminnoissa oli tavoitteena rakentaa pitkällä aikavälillä vaikuttavia uudistuksia, kehittää palveluiden laatua ja vaikuttavuutta, ja valmistautua mahdollisiin tuleviin kunnan toimintaan vaikuttaviin rakenneuudistuksiin.

Kunnan perustehtäviin lukeutuu nyt, ja tulevaisuudessa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Liikkuva Muurame –palvelut ja toiminta-ajatus tuodaan lähemmäksi eri-ikäisten kuntalaisten arkea. Asukkaiden liikkumisen ja hyvinvoinnin tukeminen tunnustetaan kaikkien palveluiden keskeiseksi tehtäväksi.

Pandemian hallinnan ohella talousarviovuoden merkittävimpiä vaikuttimia oli sosiaali- ja terveyspalveluiden, sekä pelastustoimen tuottamis- ja järjestämistäsiirtoihin siirtyminen maakunnan vastuulle. Kansallisen sote- järjestämismallin kaaduttua keväällä 2019 on uusi hallitus valmisteellut hallitusohjelmansa mukaisesti soteuudistusta, jonka keskeiset lait hyväksyttiin eduskunnassa vuoden 2021 kesällä. Toinen kunnan toiminnan kannalta keskeinen reformi, opintovelvollisuuden laajentaminen toi myös osaltaan epävarmuutta talouden ja toiminnan suunnitteluun. Opintovelvollisuuden laajentamista koskeva lainsäädäntö eteni ennakkotietojen mukaisesti eduskuntaan syksyn 2020 aikana. Sen taloudellisista vaikutuksista esitetyt arviot poikkeavat toisistaan voimakkaasti, joten uudistuksen sisältyy toteutuessaan kustannusriski.

Kunnan palveluverkkoratkaisuilla pyritään varautumaan erilaisiin skenaarioihin väestörakenteessa, sekä muuttoliikkeen suunnassa sekä laadussa. Tavoitteena ovat laadukkaat, monipuoliset ja kuntalaisia yhdenvertaisesti kohtelevat palvelut. Palveluissa pyritään hyödyntämään uuden teknologian tarjoamia vaihtoehtoja sekä kehittämään oppimis- ja kasvu ympäristöjä uudenaikaisia toimintamalleja mahdollistaviksi.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vuoden 2021 aikana ei päästy toteuttamaan koronaviruksen aiheuttaman pandemian vaikutusten korjaamistoimenpiteitä. Pandemia erilaisine virusmutaatioineen aiheutti edelleen mittavaa haittaa palvelutoiminnan ylläpitämiselle. Tartuntamäärät jopa kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta. Positiivisina seikkoina voidaan pitää uusien virusmuotojen aiempaa vähemmän vakavia seuraamuksia, sekä organisaation osaamisen karttumista pandemian hallinnasta, sekä toiminnasta poikkeusolosuhteissa. Hyvää oli myös uuden oppiminen etäpalveluiden sekä etätöiden hyödyntämisen mahdollisuuksista tulevaisuudessa.

Talousarvion tavoitteiden mukaisia pitkäaikaisia palveluiden tuottavuutta tai vaikuttavuutta parantavia uudistuksia ei ollut poikkeusoloista johtuen mahdollisuutta kovin laajamittaisesti toteuttaa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden, sekä pelastustoimen historiallista uudistusta koskien tehtiin valmistelutoimenpiteitä. Siirtyvään henkilöstöön, kiinteistöihin, irtaimen omaisuuteen sekä sopimuksiin liittyviä kartoituksia, sekä muuta liikkeen luovutukseen liittyvää esivalmistelua toteutettiin hyvinvointialueelle perustetun väliaikaisen toimielimen ohjaamana.

Kunnan palveluverkkoon etenkin opetus- ja kasvatustalouksien liittyvät mittavat investoinnit etenivät suunnitellusti. Vuoden 2021 aikana otettiin käyttöön päiväkotitiloja ja opetustiloja Iso-lahdella, sekä Kinkomaan alakoulun laajennus. Kinkomalle valmistui myös kirjaston sivupiste, sekä kuntalaisten käyttöön suunniteltu monitoimitila. Mäkelänmäen koulun uudisrakennus eteni suunnitellusti pandemian tuomista haasteista huolimatta.

Talouden näkökulmasta menot toteutuivat 1,5 prosenttia talousarviota pienempinä.

Valtuuston nähden sitovat strategiset tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen</p> <p>Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi</p> <p>Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen</p>	<p>Niukkenevista olosuhteista huolimatta panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä -työotteeseen asiakastyössä.</p> <p>Investointien suunnittelu on monialaista, ja toteutetaan yhteistoiminnassa eri asiantuntijatahojen kesken.</p> <p>Palveluja kehitetään asukaslähtöisesti</p>	<p>Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumista osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.</p>

Strategisten tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida joko suhteessa ns. normaalioloihin, tai suhteessa todellisiin olosuhteisiin vuoden 2021 aikana. Normaalioloihin suhteutettuna tavoitteita ei kaikin osin saavutettu. Koronapandemian aiheuttamat poikkeusolot huomioiden monissa strategisissa tavoitteissa onnistuttiin yllättävänkin hyvin.

Uusia panostuksia ennaltaehkäisyyn ei ole voitu toteuttaa, resursseja on kohdennettu koronavirustaudin hallintatoimenpiteisiin, hoitoon, rokottamiseen sekä altistuneiden jäljittämiseen. Opetus- ja kasvatustalveissa, sekä liikunta- ja kulttuuripalveluissa toimittiin rajoitusten mahdollistamassa laajuudessa.

Palveluiden asiakaslähtöisyyden (joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut) näkökulmasta onnistuimme esimerkiksi opetus- ja kasvatustalveiden osalta muuntautumaan vallitsevien olosuhteiden mukaisesti jopa yllättävän hyvin. Henkilöstö ja operatiivinen johto osoittivat joustavuutta ja sitoutumista toteuttamaan suuriakin muutoksia asukkaiden tarpeiden tai hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Oppimisympäristöjen kehittäminen, sekä osaamisen hyödyntäminen toteutui suunnitellusti. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen investoinnit etenivät aikataulussa, pedagogisia uudistuksia valmisteltiin ja osin toteutettiin toimintavuoden aikana. Esimerkiksi oppimisen tuen kehittämistarpeita ja resursointia kartoitettiin, ja muutosprosessi eteni aikataulussa. Uusiin toimitiloihin siirtymisen rinnalla valmistaudumme uudelleenlaiseen opetuksen toimintakulttuuriin, sekä pedagogiikkaan siirtymistä, myös näiltä osin saavutuksia voidaan pitää olosuhteet huomioiden onnistuneina.

3.4.2 Varhaiskasvatuspalvelut

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
290 VARHAISKASVATUSPALVELUT				
Toimintatulot	599 120	0	794 879,14	-195 759,14
Toimintamenot	-7 555 840	-120 000	-7 648 938,18	-26 901,82
Toimintakate (Netto)	-6 956 720	-120 000	-6 854 059,04	-222 660,96
Suunnitelmapoistot	-36 780	0	-30 531,47	-6 248,53
Laskennalliset menot	-173 550	0	-162 027,24	-11 522,76

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea perheiden kasvatustyötä sekä lasten myönteistä kasvua ja kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Varhaiskasvatus on kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatus on tavoitteellista ja suunnitelmallista lasten kehitystä ja oppimista tukevaa toimintaa, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden myötä varhaiskasvatus on kytketty tiiviiksi osaksi elinikäisen kasvun ja oppimisen polkua sekä opetussuunnitelmien jatkumoa. Varhaiskasvatuspalvelut tukevat ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimissa varhaiskasvatuspalveluissa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa tai kouluilla.

Varhaiskasvatusta, esiopetusta ja avoimia varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kysyntää vastaavasti. Palveluita järjestetään oman tuotannon ohella yhteistyökumppaneiden avulla. Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntää ja valtiollista ohjausta seurataan ja kysynnän muutoksiin ja lakimuutoksiin pyritään vastaamaan joustavilla tila- ja henkilöstöratkaisuilla yhdessä opetuspalveluiden kanssa. Lapsiryhmien koko määritellään sekä kunnallisissa että yksityisissä päiväkodeissa suhdeluvun 7 yli 3-vuotiasta lasta / kasvatusvastuussa oleva aikuinen mukaan.

Hallituksen ehdottaman joustavan esi- ja alkuopetuksen mahdollistamiseksi kouluverkko-suunnitelmissa huomioidaan mahdollinen esikoululaisten sijoittuminen alkuopetuksen yhteyteen. Tällä hetkellä esiopetusryhmiä on kouluilla Isolahdessa, Kinkomaalla, Leikarissa ja Niittyahossa. Isolahden uusi päiväkotitoiminta valmistui kesän 2021 aikana ja otettiin käyttöön elokuun alusta 2021. Päiväkodissa on kolme ryhmää, joista yksi on esiopetusryhmä. Päiväkotitoiminta sijaitsee Isolahden koulun välittömässä yhteydessä.

Varhaiskasvatustilanteita muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36§). Tämä tarkoittaa sitä, että henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kunnissa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57a§ ja 57b§). Velvoite koskee varhaiskasvatustilanteiden 26–30 §:ssä tarkoitettua henkilöstöä. Lain mukaisesti kyseisen työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valitsi Muuramen kunnasta kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluyksiköksi Rajalan päiväkodin. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu alkoi elokuussa 2021 ja jatkuu vuoteen 2024. Kokeilu koskee osaa muuramelaisista vuonna 2016 ja 2017 syntyneistä lapsista.

Kaksivuotisen esiopetuskokeilun avulla kehitetään esiopetuksen laatua ja vahvistetaan kouluksellista tasa-arvoa. Kaksivuotisen esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen positiivista käsitystä itsestään oppijana, ja hän saa tarvitsemaansa tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kaksivuotisessa esiopetuksessa opitaan toiminnallisesti leikkien ja tutkien. Muuramessa laadittiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua varten oma opetussuunnitelma keväällä 2021, jossa huomioidaan eri-ikäisten esiopetukseen osallistuvien lasten tarpeet.

Oppimisympäristöjä ja toimintakulttuuria on kehitetty vuodesta 2017 alkaen lasten liikuntaa edistäväksi, liikkuva Muurame strategian mukaisesti. Varhaiskasvatus on ollut mukana liikkuva varhaiskasvatus hankkeessa, jonka kautta on hankittu välineitä ja kehitetty toimintakulttuuria yhä enemmän liikkumisen sallivaan ja mahdollistavaan suuntaan.

Lasten hyvinvoinnin edistämiseksi tärkeänä painopistealueena on tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen. Tammikuussa 2021 henkilöstölle toteutetun osaamiskyselyn pohjalta varhaiskasvatuksen painopistealueiksi nousivat lisäksi positiivinen pedagogiikka, henkilöstön digiosaamisen ja varhaisen tuen osaamisen kehittäminen.

Palvelusuunnitelma toteutui tavoitteiden mukaisesti.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet Lapsille tehdään yksilölliset varhaiskasvatus- ja esiopetus-suunnitelmat.</p> <p>Oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria kehitetään lasten liikuntaa edistäväksi, liikkuva Muurame strategian mukaisesti.</p>	<p>Suunnitelmat tehdään 2 kk kuluessa aloittamisesta.</p> <p>Valtakunnallinen liikuntasuositus 3 h/pv. Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa toteutuu 2h/pv ja osa-aikaisessa 1h/pv.</p>	<p>Lasten ja huoltajien sekä työttömiin osallistaminen suunnitelmien teossa. Päiväkodeissa suunnitelmat laatii varhaiskasvatuksen opettaja.</p> <p>Toteutui pääosin 2 kk aikarajassa.</p> <p>Koulutetaan oppisopimuksella varhaiskasvatuksen työntekijöitä liikuntaneuvojiksi (2). Liikuntasuosituksen toteutumisen arviointi keväällä. Reima go -mittarit/sovellus arvioinnin ja kehittämisen tukena. Vuodelle 2022 kartoitetaan uusi mittari, kun Reima Go ei ole enää käytössä.</p> <p>Oppisopimus toteutui. Mittauksissa kokopäiväisillä lapsilla ylittyi tavoite (3,5–4 h/varhaiskasvatuspäivä).</p>
<p>Tuotantotavoitteet Mahdollistetaan viisivuotiaiden lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen.</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään laadukkaasti kunnan eri alueilla.</p>	<p>Koko viisivuotiaiden lasten ikäluokka osallistuu varhaiskasvatukseen vuoteen 2021 mennessä.</p> <p>Huomioidaan lähipalvelu ja joustava esi- ja alkuopetus päiväkotikouluverkon suunnittelussa.</p>	<p>Kehitetään viskari (5 v.) – eskaritoimintaa (6 v.) huomioiden hallituksen esitykset kaksivuotisen esiopetuksen ja/tai esiopetuksen ja alkuopetuksen joustavuuden suhteen.</p> <p>Muuramen varhaiskasvatuksessa lähdettiin kehittämään kaksivuotista esiopetusta, sillä OKM valitsi Muuramen yhdeksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeilukunnaksi. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluhanke alkoi elokuussa 2021 Rajalan päiväkodissa.</p> <p>Viisivuotiaista osallistuu varhaiskasvatukseen nyt 91 % (145/160). Kuusivuotiaista esiopetukseen 100 %.</p> <p>Isolahden uusi päiväkotikoti valmistui kesällä 2021 ja otettiin käyttöön elokuun alusta 2021.</p>

Tunnusluvut

Varhaiskasvatuspalvelut	TA 21	TP 21
Lasten määrä, 15.12.		
Oma palvelutuotanto (+ ostopalvelu pl. myydyt paikat -joista esiopetuksessa)	440	428 143
Yksityinen palvelutuotanto -joista esiopetuksessa	275	197 23
Lapsia yhteensä varhaiskasvatuspalveluissa -joista esiopetuksessa	715 160	625 166

Laskennallisen paikan hinta/brutto €/kk	TA 21	TP 21
Itse tuotetut palvelut:		
perhepäivähoito	1100	1447
ryhmäperhepäivähoito	1250	1229
päiväkoti (yli/alle 3 v.)	860/1370	898/1347
esiopetus	500	539
Yksityiset palvelut, palveluseteli, enimmäishinta (yli/alle 3 v.):		
perhepäivähoito	758/863	777/855
päiväkoti	758/1256	777/1243
päiväkoti, iltahoito	883/1413	874/1399
päiväkoti, vuoroahoito	1335/2135	1321/2113
Ostopalvelut:		
esiopetus	471	466

Palvelusetelin kattohinta ja ostopalvelu eivät sisällä kunnan hallintokuluja.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Varhaiskasvatusta käyttävien lasten määrä vaihtelee vuodenaikojen mukaan. Keväällä (maalis-toukokuussa) palveluissa on noin 100 lasta enemmän kuin syksyllä (elo-syyskuu), taulukossa joulukuun tilanne. Kunnalliset paikat täyttyvät nopeasti syksyllä ja yksityisten palveluiden käyttö kasvaa sen jälkeen. Tämä on haasteellinen niille perheille, jotka toivovat ensisijaisesti kunnallista hoitopaikkaa, kesken toimintavuoden. Perhepäivähoitopaikkoja kysytään lähinnä yksivuotiaille lapsille, ja täysien ryhmien muodostaminen hoitajille on entistä haasteellisempaa. Kahden lopettaneen perhepäivähoitajan tilalle ei ole palkattu uusia perhepäivähoitajia. Laskennallisen perhepäivähoitopaikan kustannukset nousivat, koska laskennallisen paikan hinnassa on käytetty joulukuun lapsilukumäärää. Alkuvuonna lapsia perhepäivähoidossa oli neljän hoitajan verran, kun vastaavasti joulukuussa vain kahden. Perhepäivähoidon kysynnän ja hoitajien väheneminen vaikuttaa myös kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen suhteelliseen osuuteen siten, että yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttö lisääntyy päiväkotipuolella, kun kunnalliset päiväkotipaikat eivät riitä kysyntään.

Päiväkotikouluverkkoselvityksen (2018) arvion mukaan alle kouluikäisten lasten määrä kääntyy Muuramen varhaiskasvatuksessakin laskuun jo parin vuoden kuluttua, muutoksia tarkastellaan vuosittain. Toistaiseksi vähenemistä ei ole kuitenkaan näkyvissä ja omat päiväkotipaikat ja lähes kaikki yksityiset päiväkodit Muuramessa ovat täynnä jo alkusyksystä. Toimintavuodesta 2020–2021 sekä 2021–2022 tuli haasteellinen paikkojen riittävyyden suhteen. Muuramessa jouduttiin kasvattamaan kahden työntekijän ryhmiä kolmen työntekijän ryhmiksi päiväkodeissa, missä tilat sen mahdollistavat.

Varhaiskasvatuslaki (540/2018) painottaa lapsen edun ensisijaisuutta palvelujen suunnittelussa, järjestämisessä ja tuottamisessa. Varhaiskasvatusta on pyrittävä järjestämään lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Uuden Isolahden päiväkodin myötä palvelujen laatua ja varhaiskasvatuspaikkoja saatiin lisättyä Isolahteen, koulun yhteyteen. Samalla vapautui paikkoja keskustan päiväkodeissa, missä osa Isolahden lapsista oli aiemmin varhaiskasvatuksessa.

Keväällä lasten määrä oli suurimmillaan, ja ryhmiä jouduttiin suurentamaan sekä määrää lisäämään ja palkkamaan lisähenkilöstöä. Lasten kokonaismäärä palveluissa laski vuoden loppuun mennessä edellisvuoden määrään verrattuna noin 20 lapsella.

Isolahden päiväkotitoiminta valmistui kesällä 2021 ja otettiin käyttöön elokuusta 2021. Suunnitelmissa oli aloittaa kahdella ryhmällä, mutta hakijoiden määrä pääsi yllättämään ja pian päiväkodissa otettiin myös kolmas ryhmä päiväkodin käyttöön. Hirsipäiväkodin toimivat ja viihtyisät tilat ovat saaneet kiitosta niin henkilöstöltä kuin isolahtelaisilta huoltajilta ja lapsilta.

Henkilöstölisäykset

Keväällä 2021 Korona-avustusvaroilla saatiin varhaiskasvatukseen palkattua yksi kokoaikainen Digitutor ajalle 1.3.21.-27.6.21.

Johtamisjärjestelmää kehitettiin edellisvuoden kokeilun perusteella siten, että päiväkodin johtajien määrää ei lisätty, mutta syksystä 2021 varhaiskasvatuksen hallintoon lisättiin toinen päiväkodin apulaisjohtaja, alueeseen kuuluvat Rajalan, Saunakylän ja Niittyahon päiväkodit sekä alueen perhepäivähoito. Varhaiskasvatuksen hallinnon osuus on hyvin kapea, ja vaikeutaneet tehtävistä selviytymistä työmäärän lisääntyneeseen lapsimäärien kasvun ja uusien lakien ja opetussuunnitelmien myötä. Tavoitteena on näin lisätä pedagogiseen johtamiseen ja henkilöstöjohtamiseen aikaa itse päiväkodin johtajalle, jonka päätehtäviin ne kuuluvat.

Varhaiskasvatusjohtajan jäätyä marraskuun 2021 alusta eläkettä edeltävälle vuosilomalle, hänen sijaisuuttaan valittiin tekemään toinen päiväkodin johtajista ja samalla käynnistettiin varhaiskasvatusjohtajan rekrytointi. Näin varmistettiin varhaiskasvatusjohtajan tietotaidon ja hyljäisen tiedon säilyminen kunnassa.

Uuden varhaiskasvatusjohtajan aloittaessa helmikuussa 2022, varhaiskasvatuksen johtoryhmä päätti uudistaa hallinnon vastuualueita eläkkeelle jäävän varhaiskasvatusjohtajan esityksestä siten, että jatkossa varhaiskasvatusjohtajalla ei ole enää yhtä varhaiskasvatusyksikköä vastuullaan. Varhaiskasvatusjohtajan vastuualueina ovat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseen liittyvät kokonaisuudet sekä perhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatuksen ja varhaiserityiskasvatuksen erityisvastuualueet sekä yksityinen varhaiskasvatus.

Lisäksi päiväkodin johtajien vastuualueita uudistettiin siten, että varhaiskasvatusyksiköt ja perhepäivähoito jaettiin kahteen pääalueeseen, Vaka-Muuratjärveen ja Vaka-Päijänteeseen. Vaka-Muuratjärven alueeseen kuuluvat Rajalan, Saunakylän ja Isolahden päiväkodit sekä alueen perhepäivähoito. Vaka-Päijänteeseen kuuluu Leikarin, Löytöretken, Kinkomaan ja Niittyahon päiväkodit sekä Karhuntassun ryhmäperhepäiväkoti ja alueen perhepäivähoito. Organisatorista aluejakoa ja hallinnon vastuualueita arvioidaan keväällä 2022, jolloin nähdään, onko tehtäväjako ja hallinnon resurssit kestäväällä pohjalla.

Syksyn 2021 auditointien myötä todettiin, että yksityisen varhaiskasvatuksen säännöllistä valvontaa ja ohjausta tulee varhaiskasvatusjohtajan toimesta lisätä jatkossa Muuramen sääntökirjan mukaisesti.

Syksyllä 2021 aloitti kaksi vakituista lastenhoitajaa/varahenkilöä, sillä henkilökunnan saataavuus sijaisuuksiin on vaikeutunut huomattavasti viime aikoina. Vuoden 2022 talousarvioon lisättiin yksi varahenkilö, joka vielä vähintään tarvitaan, jotta turvallinen varhaiskasvatus ja henkilöstön jaksaminen ei vaarannu, ja koska varhaiskasvatuksen opettajien suunnittelu- arviointi- ja kehittämistyön eli sak-ajan järjestämiseen nykyinen varahoitajaresurssi ei vielä riitä.

Avoin varhaiskasvatus on laajentunut lastenkerhojen lisäksi perhekeskukseen. Avoin päiväkotitoimii kahtena aamupäivänä perhekeskuksessa, ja sinne lapset tulevat yhdessä aikuisen kanssa. Kävijät saavat vaikuttaa toiminnan sisältöön. Avoimen päiväkodin osuus perhekeskusohjaajan palkkakustannuksista ja perhekeskuksen tilojen vuokratuloista on 20 %.

Osa uusista henkilömenoista 2021 katettiin perhepäivähoidon vähentyneellä työsuhteella ja kahden varahenkilön työsuhteen aloituksen siirtämisellä vuoden alusta elokuun alkuun.

Isolahden päiväkodin valmistuessa 2021 vakituisen henkilöstön tarve kasvoi 2 opettajalla ja 1 lastenhoitajalla nykyiset työsuhteet huomioiden. Koska vuoden 2021 suunnitellut varhaiskasvatuksen paikat eivät riittäneet vastaamaan kysyntään, jouduttiin loppuvuodesta esittämään lisämäärärahaa. Lisämäärärahan tarpeeseen vaikutti myös se, että asiakasmaksulain muutokset tulivat voimaan 1.8.2021 alkaen, jonka myötä lasten huoltajien tuloajat nousivat 30 %. Tämä lisäsi varhaiskasvatuspalveluiden palvelusetelimenoja ja vähensi kunnallisia asiakasmaksutuloja. Tämä ei ollut tiedossa, kun talousarvio vuodelle 2021 laadittiin. Lisäksi varhaiskasvatuksen lastenkerhot muutettiin maksuttomiksi 1.8.21 alkaen.

Isolahden päiväkodin valmistuessa 2021 vakituisen henkilöstön tarve kasvaa 1–2 opettajalla ja 1 lastenhoitajalla nykyiset työsuhteet huomioiden. Mikäli vuonna 2022 varhaiskasvatuksen paikat eivät riitä kysyntään, on mahdollista, että joudutaan kesken vuoden esittämään lisämäärärahaa ko. työsuhteisiin, sijoittaen ne aluksi muihin päiväkoteihin tilapäisiin ryhmiin/laajennuksiin.

Pedagogisen apulaisjohtajan vakituisen työsuhteen sijaan otettiin käyttöön päiväkodin apulaisjohtajan kokoaikainen työsuhde ensin määräaikaisesti, vuodeksi. Tavoitteena oli lisätä pedagogiseen johtamiseen ja henkilöstöjohtamiseen aikaa itse päiväkodin johtajalle, jonka päätehtäviin ne kuuluvat. Kokeilu on käynnissä päiväkodin johtaja Tuija Kuhan alueella, johon kuuluu Leikarin, Löytöretken ja Kinkomaan päiväkotit, 1 ryhmäperhepäiväkoti, 2 perhepäivähoitajaa ja avoin varhaiskasvatus (lastenkerhot ja avoin päiväkotit). Työnjakoa arvioidaan keväällä 2021 ja sen perusteella ratkaistaan apulaisjohtajan nimike ja työtehtävät pysyvämmiin. Mikäli malli on toimiva, kehitetään apulaisjohtajuutta toisellakin alueella samaan suuntaan.

Talousarviossa olleista neljän varahenkilön vakituisesta työsuhteesta otettiin käyttöön kaksi, koska jouduttiin palkkaamaan myös määräaikaisia työntekijöitä tilapäisiin ryhmiin. Varahenkilöt ovat olleet täysin työllistettyjä. Toiset kaksi vakituista varahoitajaa palkataan, kun talousarvion määrärahat sen mahdollistavat, koska varhaiskasvatuksen opettajien sak-ajan järjestämiseen nykyinen varahoitajaresurssi ei riitä. Työllistämistuella pystyttiin palkkaamaan riittävästi määräaikaisia avustajia päiväkoteihin.

3.4.3 Perusopetus

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
320 PERUSOPETUS				
Toimintatulot	387 980	0	493 962,18	-105 982,18
Toimintamenot	-11 921 950	0	-11 978 667,57	56 717,57
Toimintakate (Netto)	-11 533 970	0	-11 484 705,39	-49 264,61
Suunnitelmapoistot	-119 600	0	-106 043,07	-13 556,93
Laskennalliset menot	-428 430	0	-419 511,09	-8 918,91

Toiminta-ajatus

Perusopetus on oppilaan perusoikeus. Perusopetuksen tavoitteina opetus- ja kasvatustehtävän näkökulmasta ovat tukea oppilaan monipuolista osaamista, positiivisen identiteetin kehittymistä sekä kasvua yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetuksessa tuetaan oppilaan valmiuksia kohdata erilaisia muutoksia, arvioimaan niitä kriittisesti ja ottamaan roolia murroksessa olevan yhteiskunnan rakentamisessa. Perusopetuksen oppilas saa koulun ja kodin yhteistyön avulla valmiuksia tasa-arvon, yhdenvertaisuuden sekä oikeudenmukaisuuden edistämiseen. Oppilaiden osallisuus, osaaminen sekä kokonaisvaltainen hyvinvointi ovat perusopetuksen perustehtäviä.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Vuoden 2020 aikana puhjenneen pandemian terveydelliset, taloudelliset sekä sosiaaliset haasteet vaikuttivat monin tavoin opetuspalveluiden toimintaan myös vuonna 2021. Opetuksen järjestämisessä pyrittiin torjumaan poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden ja yhteiskunnan sulkeamisen jälkiseuraamuksia, ja varmistamaan oppilaiden hyvinvointia sekä oppimista. Todellisuudessa koronapandemia jatkoi, ja jopa laajeni vuoden mittaan, joten akuutin vaiheen ollessa edelleen päälle ei päästy vielä laajamittaisiin korjaaviin toimenpiteisiin. Talouden näkökulmasta vuosi oli kaksijakoinen. Lukuvuoden 2020 - 21 kevätlukukausi toteutettiin suunnitellusti, mutta syksyllä alkavalle 2021-22 lukuvuodelle valmisteltiin sopeuttamistoimenpiteitä. Talousarvioon varatut lisämäärärahat mahdollistivat kuitenkin toiminnan jatkamisen ilman sopeutustoimenpiteitä.

Vuoden 2021 perusopetuksen keskeinen toiminnallinen tavoite oli vuoden 2020 aikana hyväksytyjen Muuramen opetuksen ja kasvatuksen strategisten painopistealueiden juurruttaminen ja hyödyntäminen opetuksen laatutyössä. Strategiset painopistealueet oli tarkoitus purkaa käytännön toimenpiteiksi ja interventioiksi, joiden toteuttamista koordinoivat kullekin painopistealueelle sovitut vastuuhenkilöt. Painopistealueista merkittävin on hyvinvoinnin tukeminen, jonka kohteena ovat sekä opetuksen ja kasvatuksen henkilöstö, että palveluiden piirissä olevat lapset ja nuoret. Teeman pohjalta jatkettiin käytännön toimenpiteiden toteuttamista, tema näkyi edellisvuoden tapaan esimerkiksi opettajien veso -koulutuspäivien sisällöissä. Toinen painopistealue oli yhteisöllisyyden tukeminen. Siihen liittyen vahvistettiin edelleen henkilöstön osallistamista, sekä esimerkiksi oppilaskunta- sekä kummioppilastoimintaa. Kolmas painopistealue oli luovan ja rohkean kokeilukulttuurin tukeminen, jonka konkreettista näkyvyyttä pyrittiin lisäämään lukion lisäksi perusopetuksen palveluissa. Neljäs painopistealue oli luottamuksen ja yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kesken. Kyseisen painopistealueen kehittäminen voidaan nähdä muuramelaisessa toimintakulttuurissa erityisen tärkeänä. Yhteisen tekemisen ja keskinäisen luottamuspääoman avulla voidaan mahdollistaa kunnan perinteisten vahvuuksien hyödyntämistä. Painopistealueen toimijat ovat usealla eri akselilla olevat tahot, kuten sivistys- ja sotepalvelut, henkilöstö ja työnantaja, virkamiehet ja luottamushenkilöt jne. Viides painopistealue oli henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen.

Henkilöstön osaamisen päivittäminen jatkuvassa muutoksessa olevassa toimintaympäristössä on pärjäämisemme elinehto. Opetuksen ja kasvatuksen henkilöstölle tehtiin alkuvuodesta 2021 osaamiskartoitus, jonka avulla osaamisen johtamisen toimenpiteitä suunnitellaan. Osaamiskartoitusta analysoitiin, ja sen pohjalta tunnistettiin nykyisiä ja tulevia osaamisen kehittämisen tarpeita.

Perusopetuksen sekä opetuksen tuen käytäntöjä, työnjakoa sekä sisällön kehittämistä jatkettiin suunnitellusti. Niukkenevien resurssien tilanteessa mahdollisimman oikea-aikaisesti kohdenettujen ja laadukkaiden palveluiden merkitys kasvaa entisestään.

Vuoden 2021 aikana toimittiin monin paikoin poikkeuksellisissa oloissa myös oppimisympäristöjen suhteen. Tilainvestointien toteutus Mäkelänmäellä, Kinkomaalla ja Isolahdessa vaikuttivat osaltaan koulujen arkirutiineihin.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Perusopetuksen oppilas saa tarpeidensa ja osaamista-sonsa mukaista opetusta.	Perusopetuksen opetusryhmien keskimääräinen koko on alle 19,1 oppilasta/opetusryhmä. Vuonna 2020 18,4 opp./op.ryhmä.	Panostetaan tuntikehyksen ja opetushenkilöstön määrään. Toteutui. 18,9 opp./opetusryhmä
Tuotantotavoitteet Opetushenkilöstön työhyvinvointi ja jaksaminen mahdollistavat laadukkaan ja kustannustehokkaan opetuksen järjestämisen.	Henkilöstölle tehdään työhyvinvointikysely, sekä kyselyn perusteella toteutettava toimenpideohjelma (joka toinen vuosi). v. 2019 henkilöstölle toteutettiin Vaarojen ja riskien arviointi henkilökohtaisena kyselynä (TTL10§).	Työhyvinvointikysely toteutettiin. Tulosten perusteella työhyvinvointi oli yllättäen jopa parantunut edellisestä arvioinnista.

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Oppilasmäärä			
luokat 1-6	999	1006	1027
luokat 7-9	475	482	486
(YPR)	(13)	(14)	(13)
Yhteensä	1474	1488	1513
Kokonaiskustannukset euroa/oppilas	7720	8010	7590

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Perusopetuksessa jatkettiin vuonna 2019 aloitettua kolmivuotista projektia, jossa 4. ja 7. luokien oppilaille hankitaan välineet (Chromebook) sähköisten oppimateriaalien avulla oppimista varten. Vuodelle 2021 suunniteltu kolmas 4. ja 7. luokkalaisille suunnattu Chromebook hankinta oli viimeinen kahdelle kokonaiselle ikäluokalle tehty investointi oppilaiden sähköisiin välineisiin. Aiempina vuosina hankitut laitteet ovat siirtyneet oppilaiden mukana seuraaville vuosiluokille, ja jatkossa kaikilla kunnan 4.- 9. vuosiluokkien oppilailla on käytössään Chromebook. Kolmen vuoden aikana toteutettu investointi on suuri edistysaskel oppijoiden opetuksen laatuun, sekä valmiuksiin voimistuvaan digitaaliseen yhteiskuntaan.

Talousarvioon varatut määrärahat toteutuivat käytännöllisesti katsoen suunnitellusti, määrärahat ylittyivät 0,5 prosenttia.

Koulukohtaisten vuoden 2021 keskeisten teemoja ja painopisteiden toteutumisen arviointia

Mäkelänmäen koulu

Lukuvuoden keskeinen teema oli Muurame 100 vuotta. Vuoden aikana tarkasteltiin kunnan historiaa peilattuna nykypäivään. Tutustuttiin lähiseudun luontoon, kulttuuriin ja palveluihin. Tutkittiin, mistä Muurame tunnetaan maailmalla ja isommat oppilaat pohtivat kunnan elinvoimaisuutta, vetovoimaisuutta ja brändiä.

Lukuvuoden teemaa pidettiin esillä eri yhteyksissä koko lukuvuoden ajan. Viikolla 44 järjestettiin monialaisten oppimiskokonaisuuksien (MONO) viikko, jonka aiheena teema oli. Viikon aikana luokat valmistivat video- ja muuta juhlavuosimateriaalia Muuramen kunnan yhteiseen käyttöön. Kunta järjesti juhlavuonna erilaisia tapahtumia ja tempauksia, joihin koulu osallistui mahdollisuuksien mukaan sekä järjesti niitä itse.

Mäkelänmäen alakoululla jatkettiin sähköisten oppimisympäristöjen ja oppimateriaalin käytön laajentamista opetuksessa. Lukuvuoden 2020-21 alkuun koulumme 4. ja 5. luokkien oppilaat saivat käyttöönsä henkilökohtaiset Chromebook -laitteet, ja nämä luokat opiskelevat painotetusti sähköisiä oppimateriaaleja hyödyntäen. Muilla ikäluokilla on käytössä koulun lainattavia laitteita ja näin kaikilla ikäluokilla sähköisten materiaalien käyttöä tullaan laajentamaan sekä oppilaiden digitaitoja vahvistamaan. Uusien Chromebook -oppilaiden lisäksi muut vuosiluokat hyödynsivät monipuolisesti erilaisia oppimisalustoja, kuten G-suite, Meet, sekä 2-4 -vuosiluokilla Näppistaituri. Sekä opettajien että oppilaiden osalta ylläpidettiin ja vahvistettiin valmiuksia siirtyä tarvittaessa etäopiskeluun. Digitutor- toiminta jatkui opettajien ja oppilaiden tukena.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen käynnistämistä jatkettiin yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Lukuvuonna 2020-21 aloitettiin yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa, jonka tavoitteena on kehittää oppilaan alkuopetuksen koulupolkua vastaamaan yksilön tarpeita, kehittämistä jatkettiin lukuvuonna 2021-22. Joustavaan esi- ja alkuopetukseen siirtymistä koordinoidaan opetuksen kehittämisspäällikön ja koulun- sekä varhaiskasvatuksen vastuhenkilöiden toimesta.

Yksi lukuvuoden teemoista on tasa-arvo. Tasa-arvotema ylläpidettiin koulun arjessa ja opetuksessa: 1. Mitä tasa-arvo on? 2. Miksi tasa-arvoa tulee edistää? 3. Mitä hyötyä on tasa-arvon edistämisestä? 4. Mitkä ovat tasa-arvon edistämisen keinot? Oppilaille teetetään tasa-arvokysely, jonka tulokset arvioidaan ja niiden perusteella kiinnitettiin huomiota mahdollisesti esille nouseviin epäkohtiin.

Opetuksen sisällöllisenä painopisteenä oli kotiseutu ja lähiympäristö. Opiskelussa tutustuttiin kotiseutuun ja hyödynnettiin lähiympäristöä monipuolisesti. Kouluvuoteen sisällytettiin retkiä lähiympäristöön. Muurame 100 -teemaan liittyen tutustuttiin oman kunnan historiaan ja tärkeisiin paikkoihin. Yhteistyökumppaneina olivat kulttuuritoimi ja seurakunta.

Käytöstavat, kaveritaidot ja kiusaamisen vastustaminen olivat kasvatuksellisia tavoitteita koulussamme. Tavoitteena oli myös kouluviihtyvyyden lisääminen näiden painotusten avulla. Lukuvuoden aikana toteutettiin kiusaamis- ja tasa-arvokyselyt. Koulussa toimii myös Verso -sovittelu, jonka tehtävänä on oppilasvetoisesti (eli osallistamalla) ratkoa oppilaiden välisiä pulmia. Näiden kyselyiden ja Verso-toiminnan palautteen avulla pyritään kartoittamaan kokonaistilanne, jota Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä (KOR) arvioi. Arvion perusteella ryhdytään johtoryhmävetoisesti tarvittaviin korjaaviin tai vahvistaviin toimenpiteisiin kaikessa koulun toiminnassa.

Liikuntakulttuurin edistämistyössä jatkettiin hyvin toimivaa Liikkuva-koulu toimintaa. Mäkelänmäen koulussa (ml. Leikari ja Niittyaho) hyödynnettiin lähiliikuntapaikkoja ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Tavoitteena oli välituntiliikunnan kehittäminen Liikkavaksien toimintaa tehostamalla. Pyrkimyksenä on tarjota "Tunti päivässä liikuntaa koulupäivän aikana". Koulu oli myös tiiviisti mukana Kulttuurikellon järjestämässä tapahtumissa, ellei mahdollinen pandemia rajoita tilaisuuksien järjestämistä.

Mäkelänmäen alakoululla suunnitellut tavoitteet toteutuivat koronapandemian aiheuttamat poikkeusolosuhteet huomioiden hyvin. Toimintaan vaikutti poikkeuksellisen paljon henkilöstön poissaolojen kasvu, sekä etenkin sijaisten saamisen vaikeus.

Kinkomaan ja Isolahden alakoulut

Kinkomaan rakennushanke saatiin valmiiksi noin kaksi kuukautta etuajassa ja koulutyö uusissa tiloissa aloitettiin viikolla 43/2021. Koulu pystyttiin varustamaan nykyaikaisilla ICT -ratkaisuilla ja nyt useimmissa opetustiloissa on käytössä nykyaikaiset älytaulut. Koulun kaikilla 4.-6. luokkalaisilla on käytössä oppilaiden henkilökohtaiset Chromebook -laitteet.

0.-1. -luokkien yhteistyötä ovat koronarajoitukset häirinneet ja käytännön lähempi yhteistyö on jäänyt odottamaan rajoitusten purkua.

Hyväksytyt tuntikehyksen puitteissa pystyttiin elokuussa 2021 lisäämään yksi luokanopettajan tehtävä koululle, joten kouluun jäi yksi yhdysluokka vielä lukuvuodeksi 2021-2022. Koulun oppilasmäärä oli syksyllä 2021 220 oppilasta.

Isolahden koulun ja päiväkodin rakennushanke saatiin päätökseen aikataulussa ja uudet tilat otettiin käyttöön 1.8.2021. Koulun puolen luokkiin saatiin myös ajantasaista ICT -tekniikkaa, mm. 80" älynäytöt. Koulun 4.-6. luokkalaisilla on käytössään henkilökohtaiset Chromebook -laitteet. Isolahden koululle saatiin syksyllä 2021 myös kovien materiaalien käsityön luokka, mikä on puuttunut koululta tähän asti.

Koulu oli syksyllä 2021 kolmiopettajainen vahvistettuna englannin aineenopettajalla (4h/vk) ja erityisopettajalla (12h/vk). Koulun oppilasmäärä oli 63 oppilasta.

Nisulanmäen yläkoulu

Nisulanmäen yläkoululla keskeinen muutos on ollut koulupäivän rakenteen uudelleenmäärittely. Koulupäivän rakennetta, sekä opetusryhmien muodostamisen logiikkaa on tarkasteltu resurssien niukkenemisen ja samanaikaisen oppilasmäärän kasvun vuoksi. Lukuvuoden 2021-22 alusta alkaen suurin osa oppiaineista on opiskeltu yleisopetuksen ryhmissä. Jatkossakin tarkemmin määriteltävät oppiaineet, joissa turvallisuusnäkökulmat ovat keskeisiä, toteutetaan pienemmissä opetusryhmissä. Opetusjärjestelyt vaikuttavat koulun arkeen monin tavoin, esimerkiksi koulupäivän pituus sekä alkamis- ja loppumisajat vaihtelevat oppilailla jatkossa päivittäin. Muutokset tarkoittavat lisäresurssien tarvetta tukipalveluissa, kuten koulukuljetuksen järjestelyissä. Kaikilla Nisulanmäen koulun oppilailla on ollut käytössään henkilökohtaiset laitteet (Chromebook) syksystä 2021 alkaen. Digitaalisia oppimisympäristöjä on voitu hyödyntää ja käyttöä kehittää täyspainoisesti. Sähköisen oppimateriaalin käyttöä on laajennettu asteittain, kuitenkin tarkoituksenmukaisuus ja perustehtävä – oppiminen – huomioiden.

Yläkoulun osalta toiminta ja tavoitteet ovat toteutuneet olosuhteet huomioiden suunnitellusti. Koronapandemian suorat vaikutukset, kuten poissaolot ovat kuitenkin haastaneet opetuksen järjestämistä. Lisäksi pitkään jatkuneet poikkeusolot ovat vaikuttaneet oppilaiden ja henkilöstön jaksamiseen negatiivisesti.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan tarkoituksena on tukea pienen koululaisen kasvua ja kehitystä, sekä tarjota lapselle monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun toimintaan ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnalla tuetaan huoltajien työssäkäyntiä järjestämällä koululaiselle turvallinen ja valvottu ympäristö koulupäivän jälkeen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin ja toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan.

Mikäli kunta järjestää perusopetuslain mukaista toimintaa, tulee toiminta järjestää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti. Kunta voi hakea toimintaan valtionosuutta.

Palvelusuunnitelma

Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kunnan päättämässä laajuudessa ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaille, sekä oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä kodin, koulun ja monialaisen verkoston kanssa. Toiminnalle ominaista on monipuolisuus, vapaaehtoisuus ja tarvelähtöisyys.

Toimintaa järjestetään koulujen tiloissa. Tiloja suunniteltaessa huomiota kiinnitetään tilojen turvallisuuteen ja niiden soveltuvuuteen aamu- ja iltapäivätoiminnan erityispiirteet huomioiden. Uudisrakentamisen yhteydessä huomioidaan aamu- ja iltapäivätoiminnan tarpeet.

Aamutoimintaa pyritään järjestämään tarvittaessa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Kehitysvammalain mukainen kehitysvammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoito järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Kehitysvammaisten koululaisten loma-aikojen hoito järjestetään opetuspalveluiden henkilöstön toimesta. Loma-aikoina toiminnan kustannuksista vastaa vammaispalvelut.

Aamutoiminnan tarve arvioidaan vuosittain. Aamutoimintaa voidaan järjestää tarvittaessa kunnan omana tai ostopalveluna.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin sekä kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen</p> <p>Iltapäivätoiminnan laadun kehittäminen</p>	<p>Huoltajien ja lasten palaute toiminnasta</p> <p>Työntekijöiden säännöllinen koulutus</p> <p>Sähköiset palvelut</p>	<p>Palautekysely lapsille ja huoltajille Ei toteutunut. Toteutetaan kevään 2022 aikana.</p> <p>Monipuolisen ja laadukkaan toiminnan tarjoaminen, jonka suunnittelussa huomioidaan lasten ja perheiden osallisuus Harrastamisen Suomen malli osana iltapäivätoimintaa. Lasten kuuleminen osana toiminnan sisältöjä.</p> <p>Osaava ja motivoitunut henkilökunta Aktiivinen koulutustarjonta, mahdollisuus kouluttautumiseen työaikana.</p> <p>Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen sähköisen oppilasjärjestelmän kautta Sähköisen ilmoittautumisen määrä 100%.</p>
<p>Tuotantotavoitteet Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet sekä toimintamallit</p> <p>Iltapäivätoiminnan järjestäminen kaikille toimintaa tarvitseville lapsille perheiden taloudellisesta tilanteesta riippumatta</p>	<p>Ohjaajien osaaminen ja koulutus huomioidaan vuosittain ryhmiä muodostaessa, jolloin oppilas saa mahdollisimman ammattitaitoisen tuen</p> <p>Kehitetään edelleen toiminnan maksuvapautus ja -huojennusjärjestelmää</p>	<p>Koulunkäynnin- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien työnkierto työpisteiden välillä Jokaisesta ryhmästä löytyy riittävä henkilöstön osaaminen mm. oppilaiden hoidollisten tarpeiden vuoksi.</p> <p>Maksuvapautus ja -huojennuksista tiedottaminen huoltajille ja sidosryhmille (oppilashuolto, sosiaalityö) Taloudellisten ja sosiaalisten perusteiden vuoksi toimintaan ohjautumisen malli käytössä.</p>

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Osallistujien määrä (keskimäärin/ kk)	132	160	162
- kokoaikaiset	79	90	115
- osa-aikaiset	42	58	45
- YPR	11	12	12
Toimintaan osallistuvien oppilaiden %-osuus ikäluokista			
- 1. lk	46	60	58
- 2. lk	21	40	27
- YPR	80	100	86
Nettokustannukset (euroa/ osallistuja)	2370	2000	2020
Bruttokustannukset (euroa/ osallistuja)	3390	3000	2990

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vuonna 2020 koronapandemian aiheuttama lapsimäärän tilapäinen väheneminen iltapäivätoiminnassa ei näkynyt enää vuoden 2021 puolella. Toimintaan osallistuneiden määrät päinvas- toin pysyivät korkeina koko kevään 2021 ja syksyllä 2021 uuden lukuvuoden käynnistyttyä. Etenkin Kinkomaalla iltapäivätoiminnan kasvu on ollut suurta. Tilannetta helpotti syksyllä toi- minnalle saadut uudet tilat Kinkomaan koulun laajentamisen yhteydessä.

Syksyn 2021 aikana koronan aiheuttamat henkilöstön poissaolot ja sijaisten heikko saatavuus haastoivat toiminnan järjestämistä. Haasteista selvittiin kuitenkin hyvin, eikä palvelun saata- vuutta tarvinnut rajoittaa.

Henkilöstön vapaaehtoinen osallistuminen erilaisiin koulutuksiin kasvoi webinaaritarjonnan myötä. Suosittuja olivat tunnetaitoihin ja nepsyyn liittyvät koulutukset.

Iltapäivätoiminnan sisällöllistä laatua lisättiin Harrastamisen Suomen mallin (Mun juttu Muura- messa! kautta) tarjoamalla maksutonta kerhotoimintaa iltapäivätoiminnan puitteissa. Kinko- maalla ja Leikarissa huoltajat toivoivat aamutoimintaa. Sitä järjestettiin tarpeen mukaan osto- palveluna osana Harrastamisen Suomen mallia. Huoltajille suunniteltu toiminnan palautekysely ei toteutunut, kysely tehdään kevään 2022 aikana.

Maksuvapautus- ja huojennuspäätöksiä tehtiin hieman aiempia vuosia enemmän. Pääosin mak- suvapautuksella osallistuvat oppilaat ohjautuivat iltapäivätoimintaan sosiaalisin perustein. Syk- syllä 2021 kokeiltiin nepsy-valmennuksen toteuttamista iltapäivätoiminnan sisällä. Tästä saa- dut kokemukset olivat hyviä, joten nepsy-valmennuksen sisällyttämistä iltapäivätoiminnan ra- kenteisiin kehitetään edelleen.

3.4.4 Muuramen lukio/toisen asteen koulutus

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
350 TOISEN ASTEEN KOULUTUS				
Toimintatulot	44 450	0	58 901,02	-14 451,02
Toimintamenot	-1 487 690	-93 000	-1 561 130,30	-19 559,70
Toimintakate (Netto)	-1 443 240	-93 000	-1 502 229,28	-34 010,72
Suunnitelmapoistot	-9 720	0	-9 711,94	-8,06
Laskennalliset menot	-105 640	0	-107 436,79	1 796,79

Toiminta-ajatus

Muuramen lukio on oppimiskeskus, joka antaa nuorelle hyvän yleissivistyksen sekä tukee oman persoonallisuuden ja elämänhallinnan taitojen kehittymistä. Lisäksi se innostaa jatko-opintoihin ja luo niiden edellyttämät opiskeluvalmiudet. Lukio-opetuksessa korostetaan aktiivisen nuoren ja kansalaisen kehittymistä. Tätä tuetaan parhaiten ottamalla opiskelijoita laajasti mukaan luki- on toimintaan aina suunnittelusta (opettajainkokoukset, kehitysaloitteet, vanhempainkerho) toteutukseen (oppilaskunta, tutortoiminta, lukion juhlien järjestämistä vastuu). Tätä ajattelumal- lia kutsutaan opiskelijälähtöisyydeksi (asiakaskeskeisyys), jonka tarkoituksena on kehittää opiskelijajohtajuutta ja sitoutuneisuutta oppilaitokseen. Konseptia tuetaan runsaalla positiivi- sella viestinnällä sidosryhmiin ja yhteisön jäseniin.

Palvelusuunnitelma

Lukio-opetuksen yhteistyötä muiden ydinprosessien kanssa kehitetään ja lisätään palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on nuorten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Opiskelijoiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tiiviillä yhteistyöllä (opiskeluhuoltoryhmä) sosiaalitoimen, kouluterveydenhoidon ja koulupsykologin avulla. Opiskelijoille tarjotaan fyysisesti ja henkisesti turvallinen ympäristö. Avoimuutta ja luotettavuutta parannetaan tiedottamista ja viestintää kehittämällä.

Lukion talouden haasteita lisäsi uuden oppivelvollisuuslain voimaantulo syksyllä 2021. Tämä tarkoittaa jatkossa lukiolaisille ilmaisia oppimateriaaleja, kannettavia sekä muita oppimateriaaleja. Myös tietyt lähikuljetukset ja opintomatkat (pl. ulkomaanmatkat) ovat heille ilmaisia, jotka hoidetaan KELA matkatuen kautta.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Tulevaisuuden taidot ja yritteliäs kokeilukulttuuri (21st century skills)	Pedagogiset kokeilut (lukumäärä) ja yrittäjämäinen toimintakulttuuri (kurssien, hankkeiden, sidosryhmien/kontaktien määrät)	Pedagogiset kokeilut (40) Yrittäjyyskurssit YR1 ja YR2 pidetty lukiolaisille. Työosuuskunta Kisällä toimii. Verkostoituminen Osallistumiskerrat hankkeissa (39)
Kehittyminen jatkuvan oppimisprosessin kautta (kestävän kehityksen sertifikaatti)	Tiimien kehittämistavoitteet lukukausittain ja toteumat	Sertifikaatin auditointiraportti keväällä 2021 hyväksyttiin (Okka säätiö). Tiimien vuosittainen kehitystyö
Aktiivinen opiskelijatoiminta Yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen Kummiyritystoiminnan jatkaminen	Opiskelijoiden tekemät aloitteet Opiskelijat mukana opettajainkokouksissa, tiimeissä ja toiminnassa (tutor, opiskelijakunta, kekettäjät, yr-opiskelijat) Vierailijat lukiolla (määrät) Kisällin liikevaihto/työtunnit Kummiyritykset (nimet/lukumäärä) ja Muuramen Yrittäjät Nuori Yrittäjyys ry	Opiskelija-aloitteet (13) Opettajainkokoukset ja palaverit, joissa opiskelijoita mukana. Kekettäjien ja yr-opiskelijoiden, tutorien/opiskelijakunnan projektit Koulu- ja sidosryhmien vierailut (132), työelämäkontaktit (43) Kisällin liikevaihto 14 332 € ja palkat opiskelijoille 10 277 €, tulos -221 € Kummiyritysvierailut/kummiyrittäjät 6 kpl (Nordic Drones, Alkio-opisto, Fennia, Attendo Rantalalan Hoivakoti, Alivekeskus ja John Crane Sa-fematic. Muuramen Yrittäjien asiantuntijajäsen. Nuori Yrittäjyys hallituksen jäsenyys.

Tunnusluvut

	TP 19	TA 20	TA 21	2022	2023
Opiskelija- määrä	229	229	224	220	225
Tuntikehys	317	316	320	320	325
	sisältää lukio- kertoimen 1,1	sisältää lu- kiokertoimen 1,1	sisältää lukio- kertoimen 1,1	sisältää lukio- kertoimen 1,1	sisältää lukio- kertoimen 1,1

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Oppivelvollisuuden laajentuminen myös toisen asteen opiskelijoihin aiheuttaa lisäpainetta lukion taloudelle. Syksyllä 2021 aloittaneille lukiolaisille maksettiin kaikki oppikirjat, digimateriaalit, kannettavat tietokoneet, muut oppimateriaalit, opintomatkat sekä 5 ensimmäistä ylioppilaskoetta. Tämä aiheuttaa lukion talouteen tuntuvia lisäkustannuksia. Ensimmäisten oppivelvollisten yhteenlaskettu kuluerä oli n. 100 000 €. Suurimmat yksittäiset lisäkulut tulivat kannettavista tietokoneista, vaikka hankimme kierrätettyjä Lukiolaiskannettavia. Tietokonehankinta oli n. 50 000 €, oppikirjat ja materiaalit kustansivat n. 40 000 € sekä muihin kuluihin meni n. 10 000 €. Lisääntyneet kulut korvataan korotetuilla valtionosuuksilla, mutta silti osa kuluista jää kunnan maksettavaksi.

Valtiovarainministeriön LUMA -aineiden (matematiikka, fysiikka, kemia) vankistamiseksi näkyi lukiossa. Pitkää matematiikkaa, pitkää fysiikkaa, biologiaa ja kemiaa valittiin runsaasti jatko-opintojen vuoksi. Tämä asetti suuria paineita tuntikehykseen, koska mm. pitkän matematiikan kurseja on 14, jotka oli jaettava puoliksi, koska valintoja oli yli 50. Sama koski fysiikkaa, biologiaa ja kemiaa, joissa demoja ja laborointeja ei pystytäkään tekemään yli 25 hengen ryhmissä. Tämä on hyvä pitää mielessä myös tulevaisuudessa.

Pitkittynyt koronapandemia lisäsi myös lukiolla henkilökunnan poissaoloja. Keväällä ja etenkin syksyllä oli pitkiäkin yhtäjaksoisia sairauspoissaoloja, joka rasitti henkilöstökuluja.

Hanketoiminta toi resursseja käyttöömmehän. Korona 1 hankkeeseen saimme 15 000 € Opetushallitukselta koronan aiheuttamien oppimisvajeiden paikkaamiseen. Tämä hanke loppui joulukuussa 2021. Korona 2 hanke jatkuu vuoteen 2023 ja siihen saimme avustusta 30 000 €.

3.4.5 Liikkuva Muurame**LIIKUNTAPALVELUT****Budjettirahoitteinen**

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
375 LIIKKUVA MUURAME				
Toimintatulot	317 600	0	282 373,29	35 226,71
Toimintamenot	-1 732 800	0	-1 591 161,50	-141 638,50
Toimintakate (Netto)	-1 415 200	0	-1 308 788,21	-106 411,79
Suunnitelmapoistot	-184 390	0	-159 623,11	-24 766,89
Laskennalliset menot	-34 160	0	-32 204,99	-1 955,01

Toiminta-ajatus

Kunnallisen liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset seuratoiminnalle ja kuntalaisten omaehtoiselle liikunnalle, järjestää liikunta-toimintaa sellaisille ryhmille, jotka jäävät järjestöjen ohjatun toiminnan ulkopuolelle sekä aktivoida kuntalaiset ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnista. Tavoitteena on tehokas ennaltaehkäisy ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen.

Palvelusuunnitelma

Luodaan olosuhteet ja aktivoidaan kuntalaiset harrastamaan liikuntaa vähintään terveysliikunnan tasolla, edistäen terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäisten sairauksia. Palveluiden kehittämisellä ja saatavuudella kuntalaisia kannustetaan aktiiviseen ja omatoimiseen hyvinvoinnin edistämiseen.

Liikkuva Muurame -toimintaa toteutetaan eri palvelualueiden kanssa läpileikkaavana teemana yhteistyössä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

Urheiluseuratyötä tuetaan avustuksin ja yhteistyöprojektein sekä tarjoamalla liikuntapaikat (poislukien uimahalli ja kuntosali) maksutta muuramelaisten järjestöjen junioreiden (alle 18-v.) ja avustuksella tuettuna aikuisryhmien käyttöön.

Uimahalli-kuntosalilla järjestetään lasten uimakouluja, alaluokkien oppilaiden ja esikoululaisten uimaopetusta sekä aikuisten vesiliikunta- ja kuntosaliryhmien ohjausta. Palvelutarjontaa sekä -aikoja kehitetään resurssien puitteissa. Pienimuotoista kahviotoimintaa jatketaan omana palveluna.

Liikuntapaikkojen ja -reittien olosuhteita kehitetään sekä liikuntatilojen kalusteita ja välineitä uusitaan siten, että varmistetaan turvallinen harrastaminen.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Järjestetään toimintasuunnitelman mukaisesti esiopetuksen ja alakoulujen oppilaiden uinninopetus</p> <p>Järjestetään työikäisille ja senioreille toimintakykyä kehittävää ja hyvinvointia edistävää ohjattua toimintaa</p>	<p>Kuudesluokkalaisista oppilasta 100 % suorittaa hyväksytysti pohjoismaiden uimataitotestin.</p> <p>Kaikki esiopetuksen lapset ja alakoulujen oppilaat pääsevät osalliseksi järjestelmällistä uinninopetuksesta</p> <p>Mitotetaan ryhmien määrän, että mahdollisimman moni halukas mahtuu mukaan toimintaan</p>	<p>Opetuksen järjestäminen yhteistyössä koulujen kanssa. Kaikkien oppilaiden keskiarvo oli 93%.</p> <p>Esiopetuksen ja alakoulujen järjestelmällinen uinninopetus on toteutunut</p> <p>Ohjausryhmien toteutus kärsi koronaepidemian aiheuttamista rajoituksista toiminnan keskeytyksillä.</p> <p>Tiedotuksen päähuomio kohdentui epidemian aiheuttamiin muutoksiin.</p> <p>Henkilöstöä on täydennyskoulutettu monipuolisen ja laadukkaan palvelutarjonnan varmistamiseksi</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Riittävät ja monipuoliset liikuntapaikat ja liikuntaharrastusmahdollisuudet, mukaan lukien ulkoilureitit, kevyenliikenteen väylät ja puistoalueet. Huomioidaan liikuntaesteettömyys.</p>	<p>Investointisuunnitelma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - peruskorjataan Kinkomaan matonpesupaikka - toteutetaan kuntakeskusten seniorivälinealue (ehdona AVI:n kehittämisavustus) - käynnistetään liikuntapuiston yleissuunnitelman toteutus - käynnistetään Riihivuoren Masterplanin toteutus (ehdona kehittämisavustus) - käynnistetään Hautalahden asuinalueen uimaran ja virkistysalueiden toteutus 	<p>Kinkomaan matonpesupaikan peruskorjaus ja seniorien kuntoilun alueen rakentaminen sekä luontopuiston esteettömyyden parantaminen toteutettiin.</p> <p>Liikuntapuiston yleissuunnitelman toteutusta jatkettiin frisbeegolf-radan rakentamisella. Kuntoportaiden rakentamista jouduttiin siirtämään kustannusten nousun vuoksi.</p> <p>Riihivuoren Masterplanin toteutusta edistettiin ulkoilureitistön ja ranta-alueen kehittämissuunnitelmalla.</p> <p>Hautalahden ranta-alueen rakentaminen siirtyi haasteellisten olosuhteiden vuoksi.</p> <p>Tekojään suunnittelu käynnistettiin.</p>

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Uimahallikävijät	30 420	39 000	30167
Uimahallin nettomenot euroa/kävijä	14,18	11,83	14,79
Kuntosalikävijät	12 610	21000	11 130
Kuntosalin nettomenot euroa/kävijä	+ 2,76	+ 1,45	+ 2,24
Seniorikorttien määrä	137	200	142
Liikuntapalveluiden käyttömenot €/asukas	85,58	93,00	88,58

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Uimahalli-kuntosalin palvelurakennetta ja -tarjontaa on kehitetty Liikkuva Muurame strategian mukaisesti. Tavoitteena on yhä useamman eri-ikäisen muuramelaisen hyvinvoinnin edistäminen uimahalli-kuntosalin palveluja sekä muita sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja hyödyntäen. Uimahalli-kuntosalin kassa- ja kahviopalvelut on tuotettu omana palveluna. Uimahallin sekä kuntosalin kävijämäärätavoitteista jäätiin koronaepidemian aiheuttamien sulkuaikojen ja rajoitusten vuoksi.

65-vuotiaille muuramelaisille otettiin v. 2017 alussa käyttöön uimahalli-kuntosaliin oikeuttava seniorikortti, jolla kannustetaan senioreita omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Kortin käyttäjämäärä lisääntyi alkuvuosina, mutta luonnollisesti on vähentynyt merkittävästi "koronavuosina" 2020 ja 2021. Käyttäjämäärät: 2017/151 hlöä, 2018/194 hlöä, 2019/239 hlöä, 2020/137 hlöä ja 2021/142 hlöä.

Ohjattujen liikuntaryhmien järjestämistä rajoitti vuoden aikana toteutetut koronaepidemiarajoitukset.

Jatkettiin edelleen Liikkuva Muurame -toiminnan sisältöjen kehittämistä yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa kattaen koko muuramelaisen asukkaan elämänkaaren. Tavoitteellinen Liikkuva Muurame -toiminta toteutuu varhaiskasvatusikäisistä senioreihin asti. Kaikissa eri ikäryhmien Liikkuva Muurame -toiminnoissa on oma ohjausryhmä, joka ohjaa kehitystyötä. Kaikkien toimintojen osalta ison toiminnallisen vajauksen aiheuttivat koronaepidemian esteet järjestää tilaisuuksia ja tapahtumia.

Varhaiskasvatuksessa kehittämistyötä toteutetaan valtakunnallisen Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman askeleilla. Opetus- ja liikuntapalveluiden yhteistyönä toteutetaan kaikkia perusopetusikäisiä aktivoivaa Liikkuva koulu -toimintaa sekä lukiossa Liikkuva opiskelu -toimintaa. Valtakunnallinen hankerahoitus on päätynyt sekä Liikkuva koulu- että Liikkuva opiskelu -toiminnoissa. Toteutusta jatketaan omana perustoimintana.

Aikuisten Liikkuva Muurame -toiminnan tärkeä yhteistyötaho on Hyvinvointi liikelaitos, jonka kanssa rakennetaan ohjauspolkua terveydenhuoltopalveluista liikunnan ohjauspalveluihin. Kehitystyötä edistetään vanhus- ja vammais- sekä liikuntapalveluiden yhteistyöllä.

Liikuntapaikat

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan tehtävä on järjestää mahdollisimman hyvät edellytykset urheilun ja liikunnan harjoittamiseen sekä kilpaurheilijoille että muille liikunnan harrastajille. Toiminnan tuloksena ihmisten terveys ja työkyky säilyy ja kohenee.

Palvelusuunnitelma

Toiminta keskittyy suuren yleisön, koululaisten ja aktiivisten urheilijoiden liikuntamahdollisuuksien ylläpitoon ja liikuntapaikkojen hoitoon.

- Urheilukenttien ja muiden liikuntapaikkojen hoito ja kunnossapito
- Uimarantojen pitäminen viihtyisinä ja puhtaina
- Uimarantojen tason tulee täyttää terveystieteiden vaatimukset
- Muuramessa ei ole EU-uimarantoja
- Kesäaikana ulkoilureitit palvelevat lenkkeilijöitä ja talvisin suurin osa reiteistä toimii latupohjina. Keskeisimmät reitit on valaistu.

Vastualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Edellytysten luominen erilaisille liikunnan harrastajille	Erilaisten liikunta- ja harastus-paikkojen määrä	Liikuntapaikat lisääntyivät/paranivat: - Seniorien kuntoilun alueen rakentaminen sekä luontopolun esteettömyyden parantaminen - Liikuntapuiston frisbeegolf-rata
Tuottavuustavoitteet Liikuntapaikkojen hoitotason säilyttäminen kohtuullisena.	Asiakaspalaute	Tavoite toteutui.

Liikuntapaikat	TP 20	TA 21	TP 21
Kentät			
Urheilukenttä	2	2	2
Jalkapallokenttä (tekonurmi)	1	1	1
Jääkiekkokaukalo	5	5	5
Tenniskenttä	1	1	1
Luistelukenttä	5	5	5
Pienluistelualueita	7	7	7
Koripallokenttä (ulkona)	1	1	1
Salibandykenttä (ulkona)	1	1	1
Monitoimikenttä	5	5	5
Pieni palloilualue(tekonurmi)	2	2	2
Parkouralue	3	3	3
Ulkokuntosali	3	4	4
Frisbeegolf-rata(9-väylää)		1	1
Urheilu- ja retkeilyalueet			
Valaistua latureittiä km	7	7	7
Muuta latua km	69	69	69
Yleinen uimaranta kpl	12	12	12
Venelaituri kpl	3	3	3
Venepaikka kpl yhteensä	82	82	82
	Kylänlahti	20	20
	Saarenlahti	32	32
	Kinkomaa	30	30
Latukone kpl	1	1	1
Latuhöylä kpl	2	2	2

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vuoden 2021 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Liikuntapaikkoja hoidetaan pääsääntöisesti vain normaalityöaikana. Talvisin jääkenttien hoidossa on 1 henkilö myös ilta- sekä la/su-vuorossa. Muuratharjun ladut ajetaan lumiolosuhteiden salliessa sekä lauantaisin että sunnuntaisin.

Vanhansahanpolun läheisyyteen rakennettiin Seniorien kuntoilualue sekä parannettiin luontopolun esteettömyyttä.

Liikuntapuistoon valmistui frisbeegolf-rata.

Latukilometrien määrä säilyi ennallaan. Reitistöjen pohjia kunnostettiin ja tasattiin pienimuotoisesti.

Venepaikkojen määrä säilyi nykyisellä tasolla sekä keskustan että Kinkomaan alueella.

Liikuntapaikkojen hoitoon työllistettiin toimintakauden aikana korona-rajoitusten rajoissa työvoimaa sekä palkkatuella että muilla tukitoimilla kunnan työllistämistästrategian mukaisesti.

PUISTOT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Rakennetun ja luonnontilaisen ympäristön viihtyisyyden ja maisemakuvan ylläpitäminen.

Palvelusuunnitelma

Puistojen, puistometsien, kaduilla olevien kunnan omien bussipysäkkien, katujen liikennevihreän ja muiden yleisten alueiden ylläpitäminen ja kunnostaminen sekä hoitotason säilyttäminen kohtuullisella tasolla. Osa viheralueista niitetään kerran tai kahdesti kesässä ostopalveluna.

- Kunnan leikkipuistojen ja välineistön ylläpitäminen vaatimusten edellyttämällä tasolla.
- Vesakoitumisen estäminen
- Muuramenjoen luontopolun ylläpitäminen
- Matonpesupaikkojen ylläpitäminen

Keskustan merkittävät puistot pyritään hoitamaan hyvin. Keskustan merkittävimpien paikkojen viihtyisyyttä ja kauneutta lisätään kukka-asetelmilla, jotka istutetaan keväisin ja poistetaan talven ajaksi.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Viihtyisä keskusta-alue	Asiakaspalaute	Tavoite toteutui.
Tuottavuustavoitteet Leikkipaikkojen kehittäminen Keskusta-alueen kehittäminen	Leikkikenttien määrä Hoidettavien puistoalueiden määrä (ha)	Leikkikenttien määrä on pysynyt samana. Kosteikkopuistoalueen lopullinen valmistuminen lisää tarvetta työntekijämäärän kesäaikaiselle lisäykselle lähivuosina

Tunnusluvut

Puistot	TP 20	TA 21	TP 21
Puistoina hoidettavia alueita (ha), joista	206,9	206,9	206,9
– hoidettavaa tiealuetta	3,1	3,1	3,1
– leikattavaa nurmea	12,3	12,4	12,4
– niittoalueita	40	40	40
– puistometsää	150	150	150
Leikkikenttiä (kpl)	20	20	20

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Olemassa olevia puistoalueita hoidettiin niittotyönä, siimaamalla ja leikkaamalla ruohoa tiealueilta ja nurmialueilta. Puistometsiä kunnostettiin poistamalla vesakkoa. Lisäksi hoidettiin koulujen, päiväkotien ja muiden kunnan kiinteistöjen pensasalueita.

Vieraslajien torjunnassa pyritään esiintymien kurissapitämiseen.

Matonpesupaikkoja kehitettiin Kinkomaan pesupaikan peruskorjauksella.

Nurmialueiden ruohonleikkuutyöt hoidettiin omana työnä. Kerran tai kahdesti kesässä niitettävien alueiden hoito ja liikennevihreiden nurmikoiden leikkuu ostettiin urakoitsijalta.

Kunnan kokovuotinen puistotyöntekijä vastaa kunnan puistojen, kesäkuukaistutusten ja leikkikenttien hoidosta sekä rakennuttamis- ja suunnittelutehtävistä.

3.4.6 Joukkoliikennepalvelut

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
415 JOUKKOLIIKENNE				
Toimintamenot	-404 050	0	-355 282,09	-48 767,91
Toimintakate (Netto)	-404 050	0	-355 282,09	-48 767,91

Toiminta-ajatus

Joukkoliikenteen tehtävänä on järjestää kuntalaisille edulliset, tarkoituksenmukaiset kulkuyhteydet työ-, asiointi- ja vapaa-ajan liikenteessä. Muuramen kunta kuuluu 1.1.2012 toimintansa aloittaneeseen Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenneorganisaatioon ja osallistuu sen toimintaan. Kyseinen organisaatio toimii joukkoliikenteen järjestämistä vastaavassa seudulla.

Lisäksi Muuramen kunnan alueella toimii arkipäivisin kunnan järjestämä Monipalveluliikenne, joka koostuu asiointiliikenteestä, koulu- ja sosiaalitoimen kuljetustehtävistä sekä kaikille avoimesta palveluliikenteestä. Monipalveluliikenne järjestetään kunnassa koulujen toiminta-aikoina, sekä kesäkuussa supistetulla aikatauluilla.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Joukkoliikenteen palvelutarjonnan tavoitteena on käyttäjäkunnan laajentaminen sekä järkevän joukkoliikenneverkon toteuttaminen. Asiakaskunnan laajenemisen ja toimivan reitityksen kautta tavoitellaan mahdollisimman tehokkaasti ja tasapuolisesti rahoitettua joukkoliikennettä seudulla.

Monipalveluliikenne on kaikille väestöryhmille tarkoitettua, erityisesti liikkumisrajoitteisille suunniteltua joukkoliikennettä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Joukkoliikenteen kustannukset (355.000 €) alittuivat 12,1 prosenttia, eli noin 49.000 € talousarvioon verrattuna. Koronapandemian vuoksi osa suunnitellusta joukkoliikenteestä jäi toteuttamatta. Kustannusten laskuun suunnitellusta vaikutti valtion jakama ylimääräinen tuki joukkoliikenteen ylläpitämiseen koronapandemian aikana.

3.4.7 Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
430 KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT				
Toimintatulot	187 000	0	114 939,72	72 060,28
Toimintamenot	-1 206 650	0	-1 040 211,97	-166 438,03
Toimintakate (Netto)	-1 019 650	0	-925 272,25	-94 377,75
Suunnitelmapoistot	-4 990	0	-6 399,02	1 409,02
Laskennalliset menot	-65 660	0	-51 607,74	-14 052,26

KULTTUURIPALVELUT

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
430 KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT				
1840 KULTTUURIPALVELUT				
Toimintatulot	18 000	0	9 949,09	8 050,91
Toimintamenot	-223 560	0	-164 388,96	-59 171,04
Toimintakate (Netto)	-205 560	0	-154 439,87	-51 120,13
Laskennalliset menot	-3 020	0	-2 976,30	-43,70

Toiminta-ajatus

Kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään lailla (166/2019). Kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen, edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa, edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa ja edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Palvelusuunnitelma

Palveluja tuotetaan itse tai yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa ja palveluvalikoimaa täydennetään ulkopuolisilta hankituilla kulttuuripalveluilla. Keskeiset kohderyhmät ovat lapset ja ikäihmiset.

Opetus- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä toteutettava, opetussuunnitelmaan sisältyvä Kulttuurikello – perusopetuksen taide- ja kulttuurikasvatusohjelma tavoittaa kaikki peruskoululaiset (reilu 1 500 oppilasta). Kulttuurikello pitää sisällään vuosittaiset koululaiskonsertit, museoretket ja luokkakohtaiset taidetyöpajat sekä kirjastokäytön opetuksen, eppujen elämyksellisen kirjastokäynnin ja Lukuliikkeen kirjailijavierailut.

Yhdessä varhaiskasvatuspalveluiden kanssa toteutettava Kulttuurikaruselli pitää sisällään henkilökunnan koulutuksen lisäksi päivähoitolaisten taidetyöpajatoimintaa vuosittain sovittavan painotuksen mukaisesti. Kulttuurikarusellin kulttuuritapahtumat ovat avoimia kaikille alle kouluikäisille.

Ikäihmisten hyvinvointia ja viihtymistä tuetaan mm. järjestämällä Koskikodilla säännöllisiä, kaikille avoimia tilaisuuksia kuten yhteislauluhetkiä ja konsertteja sekä yhdessä vanhuspalveluiden kanssa Vanhustenviikko syksyisin. Lisäksi toteutetaan vanhuspalveluiden kanssa yhteistyössä muita kulttuuritapahtumia, esimerkiksi Virkistyspäivään ja Lähimmäisen kammarille.

Kirjastopalveluiden kanssa toteutetaan yhteistyössä Meidänkirjasto-konseptia, jossa kirjastoon kehitetään yhteisöllisyyttä, aktiivisuutta ja omaehtoisuutta tukevaa monipuolista ja erilaisia kohderyhmiä kiinnostavaa toimintaa.

Kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa tuetaan myös avustuksilla, tiloilla, tiedottamisella ja yhteisiä tapahtumia järjestämällä. Kotiseututyössä keskitytään historian tallentamiseen ja paikallisten järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi kuntajuhliin.

Muuramesalin ohjelmisto tarjoaa laadukkaita teatteri-, tanssi- ja elokuvaesityksiä sekä konsertteja kaiken ikäisille. Ohjelmatarjontaa täydentävät paikallisten järjestöjen ja harrastajien omaehtoiset ohjelmatuotannot sekä ammattitaiteilijoiden, ohjelmatoimistojen ja taiteen oppilaitosten tuotannot.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Parantaa ihmisten elämänlaatua, tukee alueen luovuutta, edistää myönteistä sosiaalista ilmapiiriä, rakentaa yhteenkuuluvuutta ja paikallista identiteettiä.		
Tuotantotavoitteet Luo edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle. Edistää palvelujen saavutettavuutta ja lisää kulttuuripalveluiden käyttöä.	Kulttuuritoimijoiden tukeminen Tapahtumien määrä ja monipuolisuus Kävijämäärä	Avustukset Kulttuuritilat Tapahtumatuotanto Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Nettokustannukset euroa/asukas	15	19,5	
Tilaisuudet	38	80	60
Kävijämäärät	4250	8 000	7100

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Korona vaikeutti kulttuuripalveluiden toimintaa suurella määrällä keuhkokuumeella 2021 ja jossain määrin syksyllä 2021. Kulttuuripäällikkö jäi työstään ensin vuosilomalle huhtikuussa ja sen jälkeen hän jäi suoraan eläkkeelle heinäkuussa. Hänen tilallaan aloitti osallisuus- ja kulttuuripäällikkö vasta elokuun alussa, joten tämä väliaika vaikutti myös jossain määrin vuoden kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

Muuramesali oli suljettu osan vuotta ja kokoontumisrajoitusten takia muitakin tilaisuuksia pystyttiin järjestämään rajallisesti. Kulttuurikellon ohjelmasta pystyttiin toteuttamaan osa, Kulttuurikarusellista vain vähän. Koronarajoitukset vaikuttivat myös paikallisten kulttuurijärjestöjen toimintaan, mutta osittain toiminta oli vilkasta. Esimerkiksi Murmuu-teatteri sai pidettyä kaikki näytöksensä marras-joulukuussa ja Muuramen taideseuran toiminta oli hyvinkin aktiivista vuoden aikana. Kino Metson kevätkausi jouduttiin peruuttamaan, mutta syyskaudella toteutuivat kaikki suunnitellut elokuvat.

Muurame100 juhluvuodelle oli oma kustannuspaikka, joten juhluvuoden kustannuksia ei maksettu kulttuurin budjetista, mutta osallisuus- ja kulttuuripäällikkö käytti syksyn aikana paljon työaikaansa juhluvuoden tapahtumien järjestämiseen. Tästä syystä juhluvuoden tapahtumien määrä ja kävijämäärät on laskettu mukaan tunnuslukujen osallistujamääriin sekä tapahtumiin.

Itsenäisyyspäivän juhla jouduttiin koronarajoitusten vuoksi viime tipassa siirtämään striimatuksi tapahtumaksi, juhlassa olivat esiintymässä uusi muuramelainen puhallinsoitinyhtye Kinko Brass sekä oopperamusiikkijärjestö Muuppera. Muurame100 juhluvuosi huipentui joulun välipäivinä Muuramesalissa esitettyyn dokumenttielokuvaan Sissilentäjien matkassa, joka keräsi paikalle korona-ajan ennätysyleisön.

TAITEEN PERUSOPETUS

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama	
1	KÄYTTÖTALOUS				
200	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
430	KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT				
1800	TAITEEN PERUSOPETUS				
	Toimintatulot	26 250	0	25 770,00	480,00
	Toimintamenot	-126 390	0	-121 413,92	-4 976,08
	Toimintakate (Netto)	-100 140	0	-95 643,92	-4 496,08
	Laskennalliset menot	-4 810	0	-5 070,08	260,08

Toiminta-ajatus

Taiteen perusopetuslain mukaisen musiikin, tanssin ja kuvataiteen perusopetuksen järjestäminen ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Tanssin ja musiikin perusopetus (laaja oppimäärä) ja musiikin varhaiskasvatus musiikkileikkikoulua lukuun ottamatta ostetaan Jyväskylän koulutuskuntayhtymältä (Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Gradia Jyväskylä/taiteen perusopetus). Musiikkileikkikoulu ja kuvataiteen perusopetus toteutetaan omassa musiikkileikkikoulussa ja kuvataidekoulussa (yleinen oppimäärä).

Musiikkileikkikoulussa lapset tutustuvat musiikin maailmaan elämyksellisen ja kokonaisvaltaisen kokemuksen kautta. Musiikkileikkikoulutoimintaa tarjotaan alle kouluikäisille lapsille viidessä ikäkehityksen mukaisessa ryhmässä. Musiikkileikkikoulussa luodaan pohjaa myös musiikin harrastamisen jatkamiselle. Musiikkileikkikoulun toimipaikaksi vakiintui vuoden 2021 aikana Perhekeskuksen toimitilat.

Musiikin opinnoissa tarjolla on klassisen ja pop/jazz-musiikin opintoja.

Tanssin opinnot antavat oppilaalle monipuoliset perustaidot sekä yleiskuvan tanssista taide-
muotona ja ilmaisun välineenä. Nykyinen opetussuunnitelma on muuttanut opintojen rakennetta alkeisiin, perusteisiin ja syventäviin opintoihin ja mahdollistaa oppilaille vapaamman ja laaja-alaisemman mahdollisuuden rakentaa oma opintopolkunsa.

Kuvataidekoulun opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opetus antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään, ymmärtää visuaalista kulttuuria ja hakeutua alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentamista.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Luo perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle. Edistää lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia.		Kuvataidekoulussa oppilaskysely. Musiikkileikkikoulussa vanhempien antama palaute
Tuotantotavoitteet Luo edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle. Edistää palvelujen saavutettavuutta ja lisää kulttuuripalvelujen käyttöä. Tarjoaa pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harrastamisen mahdollisuuden.	Opiskelijamäärät	Oma palvelutuotanto Ostopalvelut

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Musiikkileikkikoulu/opiskelijamäärä	32	30	36
Musiikin varhaisopetus/opiskelijamäärä	7	5	0
Musiikin opetus/opiskelijamäärä	47	52	47
Tanssin opetus/opiskelijamäärä	20	15	12
Kuvataidekoulu/Opiskelijamäärä	93	90	90
Kuvataidekoulu/Tuntikehys	26	25	24
Kuvataidekoulu/Päätoimiset opettajat	1	1	1
Kuvataidekoulu/Tuntiopettajien määrä	1	1	1
Euroa/asukas		10	9,2

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Musiikkileikkikoulussa saatiin toteutettua vuonna 2021 kaikki suunnitellut viisi ryhmää ja osallistujamäärät olivat hieman arvioitua isommat. Koronarajoitukset kuitenkin haastoivat musiikkileikkikoulun toimintaa. Ryhmät, joissa vanhempi lapsen mukana jouduttiin osittain pitämään etänä ja se vähensi osallistujamääriä. Etäopetuksen sijaan toivottiin lähitapaamisia. Ryhmät, joissa lapset osallistuivat toimintaan ilman vanhempaa, saatiin kuitenkin pidettyä koko vuoden ajan lähitapaamisina.

Koronarajoituksista johtuen kuvataidekoulun toiminta ei kaikilta osin toteutunut oletetusti. Oppilastöiden näyttely julkaistiin Facebookissa ja Instagramissa eikä tutustumisretkiä museoihin tai gallerioihin järjestetty. Materiaali- ja koulutarvikkeisiin, kuljetus- ja matkakustannuksiin sekä painatuskuluihin kohdistuvat menot jäivät talousarviota pienemmiksi.

AIKUISOPETUS (KANSALAI SOPISTO)

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
430 KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT				
1850 KANSALAI SOPISTO				
Toimintamenot	-76 660	0	-67 280,93	-9 379,07
Toimintakate (Netto)	-76 660	0	-67 280,93	-9 379,07

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistaa itsensä kehittämisen, lisää henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoaa onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. (Laki vapaasta sivistystyöstä)

Palvelusuunnitelma

Opetuspalvelut ostetaan Jyväskylän kansalaisopistolta. Tuntimäärästä ja kurssien sisällöstä käydään keskustelu palveluntuottajan kanssa vuosittain. Kurseja järjestetään yhä enemmän myös päiväaikaan palvelemaan eri väestöryhmiä ja ikääntyviä kuntalaisia. Musiikin kurseja on myös lapsille ja kädentaidoissa löytyy lapsi-vanhempi-ryhmiä. Kurssitarjontaa on onnistuttu lisäämään voimakkaasti kasvavalla Kinkomaalla ja esimerkiksi kudontapiiri sai jatkaa toivomissaan tiloissa Rannantorpalla.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Edistää elinikäisen oppimisen, kansalaisvalmiuksien ja itsensä kehittämisen mahdollisuuksia ja lisää henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.		
Tuotantotavoitteet Monipuolinen, mielenkiintoinen ja ajassa oleva kurssitarjonta, joka ottaa huomioon eri ikäryhmät ja kunnan eri asuinalueet	Kurssien määrä Kurssilaisten määrä Opetustuntien määrä	Koulutus-, kulttuuri- ja harrastus-toiminnan järjestäminen eri-ikäisille

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Opiskelijamäärä	1045	1045	
Opintopiirit	76	76	
Opetustunnit	2255	2255	
Opetustunnin hinta	27,50	27,50	
Euroa/opiskelija	66	66	
Euroa/asukas	7	7	

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Koronarajoitukset näkyivät edelleen kansalaisopiston toiminnan toteutumisessa. Opiskelijamäärä väheni ja tarjolla olleista kursseista kaikki eivät toteutuneet vähäisen osallistujamäärän takia. Esimerkiksi kaikille kielikursseille ei saatu opiskelijoita ja samoin kuvataiteen kurssi ei toteutunut. Määräraha vuoden 2021 talousarviossa kansalaisopistolle oli reilu 76 000 €, käytetty summa jäi kuitenkin 67 280 €, joka selittyy toteutumattomana toimintana ja peruttuina kursseina.

KIRJASTOPALVELUT

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
430 KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT				
1870 KIRJASTOPALVELUT				
Toimintatulot	8 000	0	46 502,47	-38 502,47
Toimintamenot	-474 290	0	-481 654,14	7 364,14
Toimintakate (Netto)	-466 290	0	-435 151,67	-31 138,33
Suunnitelmapoistot	-2 870	0	-4 284,89	1 414,89
Laskennalliset menot	-31 610	0	-31 740,01	130,01

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja tietopalveluilla edistetään kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon, lukukokemuksiin sekä muihin sivistystä, kansalaistoimintaa ja elinikäistä oppimista tukeviin kokemuksiin (kirjastolaki 1492/2016).

Kirjastopalvelujen tavoitteena on laajaa käyttäjäkuntaa kiinnostavat ja hyödyttävät monipuoliset palvelut, jotka tuotetaan monikanavaisina (fyysiset palvelut, verkko- ja mobiilipalvelut). Paikallisten palvelutarpeiden mukaan uudistuvat ja pääosin maksuttomat kirjastopalvelut ovat kaikenikäisten asukkaiden saavutettavissa myös alueellisesti mahdollisimman tasa-arvoisesti.

Palvelusuunnitelma

Kirjaston tehtävänä on:

- tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- edistää lukemista ja kirjallisuutta
- tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastolla on kaksi toimipistettä (pääkirjasto ja Kinkomaa), ja lisäksi Isolahden ja Niittyahon alueen asukkaille ostetaan kirjastoautopalveluja Jyväskylän kaupungilta. Kirjastossa työskentelee kirjastojohtajan, kirjastopedagogin ja neljän kirjastovirkailijan lisäksi työllisyysmäärärahalla palkattu järjestelyapulainen. Muuramen kirjasto kuuluu Keski-kirjastojen yhteenliittymään, joka kattaa kaikki maakunnan 23 kuntaa. Kimpan kirjastot käyttävät yhteistä asiakasrekisteriä ja samaa kirjastojärjestelmää, josta asiakas näkee kaikkien kirjastojen teokset ja voi halutessaan seutulainata aineistoa, jota ei löydy omasta kirjastosta. Keski-kirjastojen välisellä aineistokuljetuksella parannetaan aineistojen saatavuutta koko alueella. Keski-kirjastot myös hankkivat yhteisiä verkkokäyttöisiä aineistokokoelmia (e-kirjat ja e-lehdet) kaikkien alueen kirjastojen asiakkaiden käyttöön.

Kirjasto osallistuu monialaiseen paikalliseen ja alueelliseen palvelutuotantoon muiden palvelutoimialojen (opetus-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- sekä sosiaali- ja terveystalujen) kanssa. Koululaisille kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä kirjavinkkauksia. Kirjaston ja koulujen yhteistyön toimintatavat on kirjattu Kulttuurikello -kulttuuriopetussuunnitelmaan.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Tiedon ja elämysten tarjoaminen kuntalaisille tuottamalla monipuolisia kirjastopalveluja Kaikkien lukutaitojen edistäminen		Laajat ja helposti saavutettavat palvelut ja tilat kaikille kuntalaisille.
Tuotantotavoitteet Palvelun helppo saavutettavuus Laadukkaat kirjastopalvelut sekä osaava ja motivoitunut henkilöstö Lasten ja nuorten lukemaan innostaminen ja lukemisharrastuksen ylläpitäminen aikuisilla	aukiolotunnit/v kävijämäärä (fyysiset+verkko) asiakaspalaute, henkilöstön koulutuspäivät pv/v uutuushankinta kpl/v lainausmäärät / as, kirjavinkkausten osallistujamäärä, aineistonäyttelyt	aukiolotunnit 4032/v: palvelutunnit 1873 omatoimi 1777, 129 085 kirjastokäyntiä palvelujen ja osaamisen jatkuva kehittäminen, koulutuksiin osallistuminen 52 htp/v aktiivinen kokoelmatyö, näyttelyt, kirjavinkkaus, verkkosivujen palvelut - hankinnat yht. 3936 - lainaus 20,38/as - vinkkaus 525 hlöä - näyttelyitä 7 kpl

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Suoritettavuus:			
Lainauksen määrä	188 223	200 000	209 231
Kirjastokäynnit (fyysiset- ja verkkokäynnit)	126 475	130 000	129 085
Taloudellisuus:			
Menot euroa/asukas	48,28	51,0	48,79
Tehokkuus:			
Lainat/asukas	18,52	19	20,38
Käynnit/asukas	12,44	12,5	12,57
Vaikuttavuus:			
Käyttäjäkoulutusten osallistujat	1 012	600	988
Tapahtumien osallistujamäärä	1 234	800	1 379
Voimavarat:			
Vakinainen henkilökunta	6	6	5,83
Työllistetyt	1	1	1,12

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kirjastopalveluita tuotettiin palvelusuunnitelman mukaisesti niiltä osin kuin koronarajoitukset sallivat, ja asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin.

Kirjasto oli rajoitetusti avoinna helmi-toukokuun ajan. Kesällä kirjasto pystyi olemaan auki normaalein aukioloajoin, ja vasta aivan loppuvuodesta jouduttiin uudestaan rajoittamaan aukioloaikaa, jolloin esim. omatoimikirjasto jouduttiin sulkemaan.

Toinen koronavuosi näyttäytyi toimintatilastojen näkökulmasta hyvin samankaltaisena kuin vuosi 2020. Rajoitukset vähensivät kävijämääriä ja osa varsinkin iäkkäimmistä vakioasiakkaista ei uskaltanut asioimaan kirjastoon. Kirjasto oli vuonna 2021 avoinna kaikkiaan 4032 tuntia (vähennystä 3,1 %). Aukioloaikojen vähenemisestä on selkeä yhteys fyysisten käyntien määrään; käyntejä oli kaikkiaan 72 536 (-3,5 %). Asiointi siirtyi joltain osin enemmän verkkoon, mistä kielii verkkokäyntien yli 10 prosentin kasvu vuoteen 2020 verrattuna. Vaikka kävijämäärissä oli laskua, lainausmäärät kuitenkin lisääntyivät ilahduttavasti; kokonaislainaus oli 209 269, mikä tarkoitti yli 11 % kasvua edellisvuoteen verrattuna. Eniten lisääntyi lasten kaunokirjallisuuden lainaus (+18,9%), sekä aikuisten tietokirjojen (+13,4%) ja aikuisten kaunokirjojen lainaus (+11,3%). E-aineistoista suosituin kategoria olivat lehdet, niiden käyttö kasvoi lähes 27 prosenttia.

Kaikkein eniten korona vaikutti kirjaston oheistoimintaan, sillä koko keväänä ei pystytty järjestämään ainuttakaan Meidänkirjaston tapahtumaa. Onneksi kesä ja syksy vähän paikkasivat hiljaista kevättä, ja lopulta tapahtumia pystyttiin järjestämään reilusti edellisvuotta enemmän, yhteensä tapahtumia oli 44 kpl, ja niihin osallistui kaikkiaan 1379 henkilöä. Ja vaikka koulu- ja laisten kirjastonkäytön opetusta ja kirjavinkkauksia pystyttiin järjestämään syksyllä jossain mittakaavassa (osin virtuaalisesti), vuoden tavoitteeksi asetettuihin osallistujamääriin ei niiden osalta aivan ylletty; käyttäjäkoulutuksia järjestettiin 83 kertaa, ja niissä oli osallistujia 988.

Kirjaston loppuvuoden toimintaa väritti uuden yksikön, Kinkomaan kirjaston, valmistelutyöt. Kinkomaan koulun laajennusosan rakennustyöt valmistuivat syys-lokakuussa, ja Kinkomaan kirjaston kalusteiden ja omatoimijärjestelmän asennukset saatiin valmiiksi marraskuun lopulla. Kirjaston aineistot saatiin urakoitua paikoilleen joulukuussa, ja omatoimikirjaston avaus voitiin siten toteuttaa suunnitellusti tammikuussa 2022. Omatoimikirjastossa voi lainata ja palauttaa automaateilla, noutaa varattua aineistoa, käyttää asiakastietokoneita, lukea lehtiä ePress-palvelun kautta sekä työskennellä tai kokousta. Kirjastossa on asiakkaiden käytössä langaton verkko. Omatoimikirjastoon kirjaudutaan kirjastokortilla ja pin-koodilla, ja tiloja valvotaan talentavim kameran avulla.

Vaikka Kinkomaan omatoimikirjaston kokoelmien painopistealueena tulee Kinkomaalla olemaan lasten- ja nuorten aineistot, on kirjaston tarkoitus palvella koululaisten lisäksi laajemminkin alueen kaikkia asukkaita. Kinkomaan omatoimikirjaston ensikertaisesta kalustamisesta aiheutuivat suuremmat kustannukset kuin alun perin oli ennakoitu ja investointivaraus ylittyi siltä osin.

Kinkomaan omatoimikirjaston avaamisen myötä kirjastoautopalvelun ostopalvelujen tilanne mietittiin uudelleen. Autopalvelujen ostoa Jyväskylän kaupunginkirjastolta päätettiin jatkaa samassa laajuudessa kuin tähän saakka sillä muutoksella, että Kinkomaan koulun pysäkki päätettiin siirtää Niittyahon koululle vuoden 2022 alusta. Pysäkkejä on siten jatkossakin kaksi, Isolahden ja Niittyahon kouluilla.

Vuoden 2021 henkilökunnan koulutusten teemana oli asiakaspalvelun kehittäminen. Alueellista kehittämistehtävää Keski-Suomen ja Pirkanmaan alueilla hoitavan Tampereen kaupunginkirjaston henkilöstökoulutusten tarjoamien aspa-koulutuksien avulla kehitettiin henkilöstön osaamista monipuolisesti asiakaspalvelun eri osa-alueilla. Henkilökunta osallistui myös moniin muihin Ake-PiKen sekä AVI:n järjestämiin etäkoulutuksiin; koulutuspäiviä kirjattiin kertomusvuonna kaikkiaan 52 htp.

Kertomusvuonna kirjaston perustoiminnan ohessa toteutettiin kaksi hanketta. AVI:n rahoittamassa hankkeessa kehitettiin Muuramen kirjastoa kaikille avoimena ja monipuolisena työ- ja oppimisympäristönä sekä kaikille kuntalaisille suunnattujen matalan kynnyksen tapahtumien järjestämispaikkana. Hankkeen rahoituksella kirjastoon hankittiin makerspace -tyyppinen Puuhaamoksi nimetty työpajavarustus: 3D tulostin, kahdet VR-lasit, vinyylileikkuri+ lämpöprässi, pinssikone, PlayStation sekä ompelukone. Puuhaamossa kuka tahansa pääsee kokeilemaan ja käyttämään laitteita ilmaiseksi, maksua peritään ainoastaan käytetyistä materiaaleista. Toiseen nuorten ja aikuisten lukemisharrastuksen edistämiseen keskittyneeseen Opetushallituksen rahoittamaan hankkeeseen puolestaan liittyi esim. Pakopelikurssi, LUKI-vaikeuksien yleisöluento + DigiLuki-seulan osallistumismahdollisuus, sekä kuntouttavan työtoiminnan kanssa yhdessä toteutettu koko syksyn ajan kokoontunut "Lukemisen pajatoiminta".

NUORISOPALVELUT

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
200 HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
430 KULTTUURI JA NUORISOPALVELUT				
1860 NUORISOPALVELUT				
Toimintatulot	134 750	0	32 718,16	102 031,84
Toimintamenot	-305 750	0	-205 474,02	-100 275,98
Toimintakate (Netto)	-171 000	0	-172 755,86	1 755,86
Suunnitelmapoistot	-2 120	0	-2 114,13	-5,87
Laskennalliset menot	-26 220	0	-11 821,35	-14 398,65

Toiminta-ajatus

Muuramen kunnan nuorisopalvelut toteuttavat Nuorisolain mukaista nuorisotyötä Muuramessa. Palvelun päätavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja auttaa nuoren kasvua aktiiviseksi ja hyvinvoivaksi yhteiskunnan kansalaiseksi. Nuorisopalvelut tarjoavat virikkeellistä toimintaa nuorten vapaa-aikaan sekä tukevat vanhempien ja koulujen kasvatustyötä. Kunnan nuorisopalveluiden pääkohderyhmänä ovat 13-17-vuotiaat nuoret sekä nivelvaihteenä 11-12-vuotiaat nuoret. Osa toiminnoista koskettaa nuorisolain mukaisesti kaikkia alle 29-vuotiaita.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunnan nuorisopalvelut järjestävät monipuolista ja monimuotoista toimintaa nuorille. Perustyöhön kuuluu kolmena iltana viikossa auki oleva kunnan nuorisotila, pienryhmätoiminta, koulunuorisotyö, tapahtumat, retket, leirit ja yksilöohjaus. Lisäksi nuorisopalvelut toteuttavat mm. vahvaa digitaalista nuorisotyötä järjestäen matalankynnyksen digitaalisia palveluita nuorille. Nuorisopalvelut tekee moniammatillista yhteistyötä koulujen, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa sekä toteuttaa nuorisotiedotusta kunnassa.

Nuorisopalveluiden toiminta tapahtuu pääasiallisesti kunnan nuorisokeskuksessa. käytössä olevat monipuoliset tilat soveltuvat nuorten kohtaamiseen, ja mahdollistavat monimuotoista toimintaa kuten ryhmien kokoontumisia ja tapahtuman järjestämistä.

Vastuualueen tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Ehkäistä nuorten syrjäytymistä ja tukea nuoren kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi ja hyvinvoivaksi jäseneksi.	1. Nuorisopalveluiden perustoinnin kävijämäärät vuodessa (nuorisotila, pienryhmät, retket, leirit jne.) 3023 2. Nuorisotilailtojen ja muiden avointen toimintojen lukumäärä vuodessa 107 3. Järjestettyjen pienryhmien sekä muun kohdennetun toiminnan lukumäärä vuodessa / Kohdennettuun toimintaan osallistuneiden nuorten lukumäärä vuodessa. 5 / 85	Järjestetään monipuolista ja tavoitteellista toimintaa nuorille

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Muuramen kunnan nuorisopalvelut järjesti vuonna 2021 rajoitusten ja mahdollisuuksien mukaan nuorisotyön perustoimintaa. Nuoria ohjattiin ja tuettiin monipuolisesti erilaisissa toimintaympäristöissä ja erityisesti digitaalisen nuorisotyön aspekteja kehitettiin nuorten palveluihin. Isoja tapahtumia, retkiä tai leirejä ei järjestetty vuoden 2021 aikana.

Nuorisotilaa pidettiin vuoden aikana pääosin auki ja pienryhmätoimintaa järjestettiin joustavasti. Toiminnassa otettiin huomioon vallitsevat rajoitukset ja suositukset. Vuoden 2021 aikana kohdennetun toiminnan tavoitteita olivat erityisesti pelihyvinvointi, sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutustaidot sekä monipuoliset harrastusmahdollisuudet.

Toimintavuonna 2021 nuorisopalvelut jatkoivat digitaalisten toimintaympäristöjen ja nuorten verkkokohtaamiseen linkittyvän toiminnan kehittämistä. Pelitoiminnan sekä etälänien ja digipienryhmien myötä nuorisopalvelut on tavoittanut uusia nuoria toimintaansa.

Uuden vakinaisen etsivän nuorisotyöntekijän rekrytoiminen toteutettiin alkusyksystä 2021. Edellinen vakituinen etsivä siirtyi uusiin tehtäviin. Uuden työntekijän myötä etsivän nuorisotyön toimenkuvaa kehitettiin erityisesti moniammatillisen yhteistyön näkökulmasta painopisteenä työpajatoiminta sekä peruskoulun päättävien opiskelijoiden nivelvaihteyttä. Etsivä nuorisotyö tavoitti vuoden 2021 46 nuorta asiakasta.

3.5 Kunnan avustus liikelaitokselle

Valtuustoon nähden sitova

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
300 LIIKELAITOS				
Toimintamenot	-26 471 160	-1 300 000	-27 771 160,00	0,00
Toimintakate (Netto)	-26 471 160	-1 300 000	-27 771 160,00	0,00

Muuramen hyvinvointi -liikelaitokselle myönnettävä avustus 27,77 M€, suoritettiin kokonaisuudessaan taloussuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2021 toiminnasta ja talouden toteumasta tarkempi kuvaus Muuramen Hyvinvointi -liikelaitoksen toimintakertomuksessa.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Tehokas ennaltaehkäisy, ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen</p> <p>Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi</p>	<p>Lautakunta arvioi strategisten tavoitteiden toteutumisesta vastuualueiden tavoitteiden, osatavoitteiden sekä muiden tunnuslukujen perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa.</p>	<p>Panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin.</p> <p>Palveluja kehitetään ja tuotetaan asukaslähtöisesti</p>

3.6 Eriytetty tilinpäätös Muuramen Hyvinvointi-liikelaitos

YLEISPERUSTELUT TA2021 LÄHTÖKOHDAT

Muuramen kunta on perustanut 15.10.2016 lukien Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen, jolle siirrettiin 1.1.2017 lukien vastuu Muuramen kunnan sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta. Muurame kunta otti samalla koko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismääräyksiinsä itselleen. Kunta irtautui Jyväskylän terveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta, joka 2010-2016 hoiti muuramelaisten perusterveydenhuollon palvelut.

Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen toiminta jakautuu viiteen vastuualueeseen, jotka ovat:

- Vanhus- ja vammaispalvelut
- Sosiaali- ja perhekeskus
- Avosairaanhoido
- Suun terveydenhuolto
- Erikoissairaanhoido (1.6.2017 alkaen)

Liikelaitoksen toimintaa ohjaa liikelaitoksen johtokunta, jonka jäsenet seuraavasti:

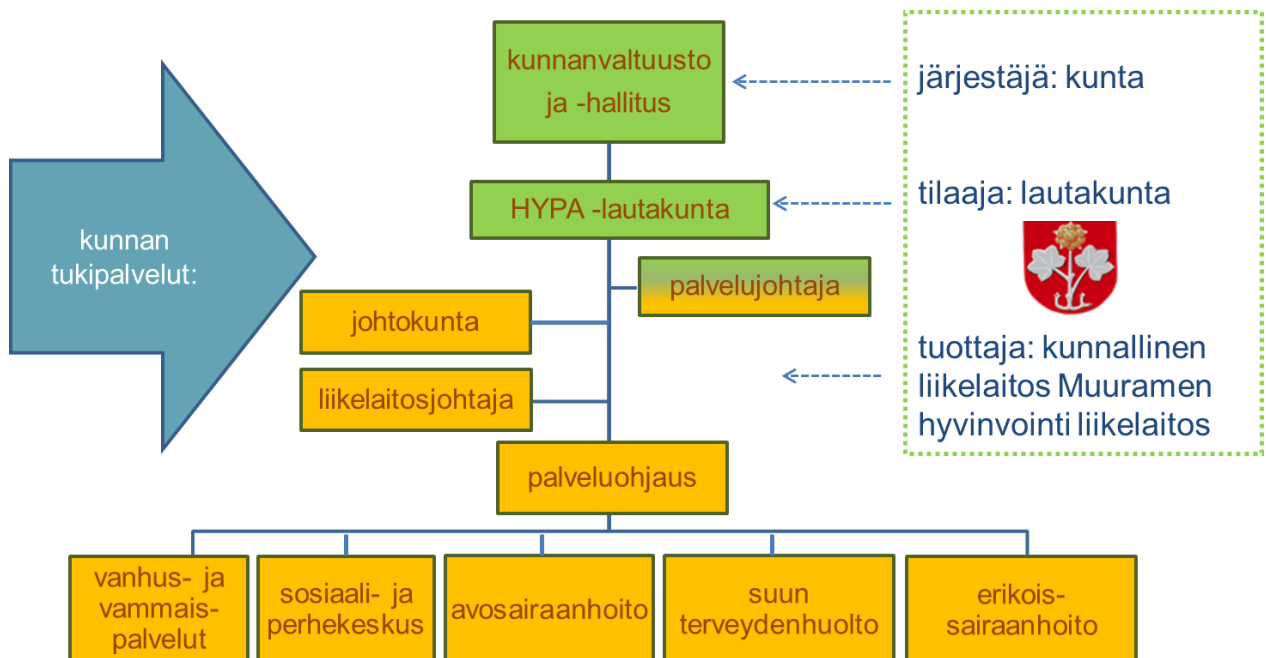
1.1.2021 – 22.8.2021

Ville Väyrynen (pj.), Asko Juuti (vpj.), Teija Hitonen, Pauliina Maukonen ja Mirjam Rousu.

23.8.2021->

Asko Juuti (pj.), Tiina Mikkola (vpj.) Sari Kaiho, Taneli Puttonen, Jukka Päivärinta

ja Liikelaitoksen käytännön toimintaa johtaa liikelaitosjohtaja, jonka lisäksi vastuualueilla on omat vastuualuejohtajansa. Kunnan puolelta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista vastaa Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunta.

TP2020, TA2021, TP2021 toimintamenot ilman poistoja ja laskennallisia eriä

Sosiaali- ja terveyspalvelut	TP2020	TA 2021	TP2021	Poikkeama
Vanhus- ja vammaispalvelut	-9.448.765 €	-9.726.910 €	- 9.665.360 €	61.549 € - 0,6 %
Sosiaali- ja perhekeskus	-4.711.635 €	-5.091.210 €	- 5.168.787 €	- 77.577 € + 1,5 %
Avosairaanhoito	- 3.390.956 €	- 3.782.040 €	- 3.850.962 €	- 68.922 € + 1,8 %
Suun terveydenhuolto	- 1.042.631 €	- 1.076.320 €	- 1.056.344 €	19.975 € - 1,9 %
Erikois-sairaanhoito	-9 957.060 €	-10.579.570 €	- 10.590.399 € - 11.505.542 €	-11 k€, 0,1 % - 926 k€, 8,7%
YHTEENSÄ	- 28.551.047	-30.256.050	- 30.331.852 - 31.246.995	-75 k€, 0,3% - 991k€,3,2%

Taulukkoon on laskettu TP2021 ja poikkeama sarakkeeseen luvut ilman pakollista varausta K-S Sairaanhoitopiirin alijäämien kattamiseksi sekä pakollisen varauksen kanssa.

Talousarvion 2021 laadinnan valmisteluvaiheessa merkittävä epävarmuustekijä oli vallitseva koronapandemia, mutta oletuksen oli, että pandemiassa siirryttäisiin pandemian jälkihoitoon ja keskityttäisiin vuoden 2020 seurannaisvaikutusten hoitoon. Vastuualueittain merkittävimmät kasvut pohjautuivat tietoihin palvelutarpeen kasvusta. Epävarmuutta ei ollut erikoissairaanhoiton kokonaiskustannuksissa, koska sairaanhoitopiiri jatkoi 2021 kiinteää laskutusta. Kiinteä laskutusikäytäntö alkoi vuonna 2019. Talousarviossa käytettiin erikoissairaanhoiton lukemina sopimusohjausneuvotteluissa saatuja lukuja. Niissä oli Muuramen osalta merkittävä kasvu, kun sairaanhoitopiirin talouden tasapainotusohjelma tarkoitti kunnan maksuosuuden 6 % korotusta.

Arvioitu tulos talousarviossa oli noin 281 000 euroa alijäämäinen. Liikelaitos saa tulonsa myyntituloina, toimintatuottoina ja avustuksena kunnalta. Merkittävin osa tuloista tulee kunnan avustuksena, jota korotettiin tarkoituksena merkittävä ylijäämäinen tulos, jolla liikelaitos voi kattaa omaan taseeseen kertynyttä alijäämää. Liikelaitoksen toiminnan sitovuustasona on tulos.

3.6.1 Henkilöstö

Vuoden 2021 lopulla 31.12.2021 henkilöstöä 137 henkilöä (149 2020). Liikelaitoksen henkilöstömenot 2021 olivat 6,54 M€ eli pystyivät samalla tasolla kuin 2020, ne alittivat muutetun talousarvion, sillä henkilöstömenojen osalta lisätalousarvio jäi turhaksi. Henkilöstömenot jäivät alkuperäisen talousarvion tasolle.

Henkilöstömäärä 31.12.2021 (31.12.2020)

	Naiset	Miehet	Yhteensä
Perhe- ja sosiaalikeskus yht.	34 (37)	6 (9)	40 (46)
Vanhuspalvelut yht.	51 (48)	5 (6)	56 (53)
Avosairaanhoito yht.	21 (24)	6 (7)	27 (31)
Suun terveydenhuolto yht.	12 (13)	2 (2)	14 (15)
Kaikki yhteensä	118 (122)	19 (23)	137 (145)

Kaikki avoinna olevat tehtävät eivät ole olleet täytettynä 31.12.
Henkilötyövuosia kertyi 2021 (HTV1) 132, (2020 135, 2019 136,5)

Henkilöstön keski-ikä on 45,1 vuotta (44,4 2020) ja on keskimäärin puolitoista vuotta nuorempaa kuin muualla kunnassa.

Sairauspoissaoloja oli 3 209 kalenteripäivää (2 541, 2020) mikä on 668 kalenteripäivää enemmän kuin 2020. Sairauspoissaolot per HTV1 on 24,1 kalenteripäivää/HTV1 (18,6, 2020).

Suurimpana syynä sairauspoissaoloon oli koronapandemian tuoma henkinen kuormitus. Lähinnä kasvua oli lyhytaikaisissa poissaoloissa, mikä selittyy erityisesti koronapandemiolla.

	TP2020	TA2021	TA-muu- tos	TA2021 yht	TP2021	ero € TA	ero % TA	ed.v %
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-5 196 638	-5 213 120	-270 000	-5 483 120	-5 221 163	-261 957	-4,8 %	0,5 %
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-1 139 275	-1 104 680	0	-1 104 680	-1 094 271	-10 409	-0,9 %	-4,0 %
Muut henkilökulut	-201 591	-207 860	0	-207 860	-224 261	16 401	7,9 %	11,2 %
YHTEENSÄ	-6 537 505	-6 525 660	-270 000	-6 795 660	-6 539 694	16 401	0,2 %	0,0 %

3.6.2 Toiminnalliset tavoitteet

Liikelaitokselle oli asetettu vuodelle valtuustotason tavoitteiksi:

- Tehokas ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin sekä elämänlaadun edistäminen
 - Ennaltaehkäisevien ja vaikuttavien sosiaali- ja terveystalveluiden kehittäminen
- Joustavat, oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut sujuvan arjen turvaamiseksi
 - Lyhyet jonotusajat palveluihin pääsyyn, laadukkaat palvelut, asiakkaan oman vastuun lisäys

Strategian mukaisten tavoitteiden toteutumista voidaan tarkastella yksittäisten toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisen kautta. Näihin on asetettu useita mittareita, joiden toteumat on raportoitu tilinpäätöksessä ao. vastualueiden osiossa.

3.6.3 Vastuualuekohtaiset toteumat

3.6.3.1 Liikelaitoksen hallinto

Liikelaitoksessa ei ole pelkästään hallintoon keskittyvää henkilökuntaa, johto on myös mukana tuottamassa sosiaali- ja terveystalvaeluita. Hallintoon oli aiemmin kohdennettu osa liikelaitosjohtajan ja yhden toimistosiihteerin henkilöstökustannuksista. Nyt hallintokulut on jaettu suoraan vastuualueille. Oma hallinto on toteutunut edelleen kevyenä ja organisaatio matalana, pääosan hallinnollisista palveluista liikelaitos saa tukipalvelukeskukselta ja ruokahuollon osalta ulkoiselta toimijalta. Pelkästään liikelaitoksen hallintoon ei tilikaudelle 2020 tai 2021 suunniteltu tuloja tai menoja.

3.6.3.2 Vanhus- ja vammaispaalvelut

Toiminta-ajatus

Vanhus- ja vammaispaalveluiden tuottamilla palveluilla ylläpidetään ja edistetään asiakkaan terveyttä ja elämänlaatua tukemalla omatoimisuutta, itsenäisyyttä ja kuntoutumista, sekä turvaamalla tarvittava hoito ja huolenpito. Tavoitteena vanhus- ja vammaispaalveluissa ovat oikea-aikaiset ja riittävät palvelut suhteessa asiakkaan tarpeeseen. Painopisteenä toiminnassa ovat ennaltaehkäisevät tukipalvelut sekä kotiin tuotettavat palvelut.

Paalvelujen myöntämistä ohjaavat sosiaalihuolto- ja terveydenhuoltolaki, laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta, laki iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvaeluista, vammaispaalvelulaki sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta. Vanhus- ja vammaispaalvelujen toimintakokonaisuuden muodostavat palveluohjaus, kotihoito ja kotihoidon tukipalvelut, omaishoidon tuki, liikkumista tukevat palvelut, työ- ja päivätoiminta, asumispaalvelut sekä terveystalvaelukeskussairaala.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vanhus- ja vammaispaalveluissa painotettiin edellisten vuosien tapaan ennakoivaa neuvontaa ja palveluohjausta sekä kotiin tuotettavia palveluita. Neuvonta- ja palveluohjauspuhelimeen vastattiin viime vuonna joka arkipäivä klo 9–11 välillä, puheluita tuli viime vuoden aikana yhteensä 118 kappaletta. Neuvonnan tehtävänä on alustavan palvelutarpeen selvittäminen ja tiedottaminen alueen palveluista. Vanhus- ja vammaispaalveluissa toteutettiin myös tavoitteisiin asetetut asiakastytyväisyyskyselyt.

Vanhuspaalvelut

Vuoden 2021 aikana kotiin tuotettavissa palveluissa toteutettiin iso harppaus teknologisten ratkaisujen käyttöön ottamisessa. Alkuvuodesta käynnistettiin kotihoidossa lääkeannostelija -pilotti, jossa tarveharkinnan perusteella osa kotihoidon asiakkaista sai käyttöönsä automaattisen lääkeannostelijan. Laitteiden avulla on pystytty varmistamaan asiakkaan turvallinen ja ajantasainen lääkkeiden ottaminen ja samalla joko vähentämään hoitajien käyntejä kokonaisuudessaan tai vähentämään käyntien aikakriittisyyttä. Puolen vuoden pilottijakson aikana lääkeannostelijat vähensivät kotihoidon käyntejä n. 900 kappaletta. Laitteita on ollut käytössä km. kahdeksan laitetta. Pilottijakson jälkeen Muurame osallistui usean muun maakunnan kanssa yhteiseen lääkeannostelijakilpailutukseen toiminnan pisyvyyden varmistamiseksi.

Vuonna 2021 olimme mukana myös Jyväskylän kaupungin toteuttamassa etähoivapilotissa, jossa kotihoidon käyntejä toteutettiin etäkontaktein tietokonetablettien avulla Jyväskylän kaupungin etähoivayksikön kautta. Tästäkin palvelusta saatiin niin hyviä kokemuksia, että sitä päätettiin jatkaa pilotin jälkeen. Kolmantena teknologisenä ratkaisuna otettiin käyttöön hyvinvointikellot.

Hyvinvointikellon avulla on mahdollista seurata joko kotihoidon uuden arviointiasiakkaan tai huoliiasiakkaan aktiivisuutta ja vuorokausirytmää kotona. Kuntouttavien arviointijaksojen tueksi kotihoitoon palkattiin määräaikainen fysioterapeutti ja hänen tehtävänsä tulee jatkumaan vakituisena ensi vuodesta alkaen. Teknologisten ratkaisujen käyttöönoton ja kuntouttavien arviointijaksojen tehostamisen ansiosta kotihoidon asiakkaiden kokonaismäärä on pystytty pitämään hallittavana, vaikka ikääntyneiden kuntalaisten määrä kasvaa voimakkaasti.

Omaishoidon tukea sai vuoden aikana 71 henkilöä, joista yli 75-vuotiaita oli 32 henkilöä. Alle 18 -vuotiaita oli 15 henkilöä. Koronapandemian johdosta omaishoitajien terveystarkastuksia ei pystytty toteuttamaan vuoden 2021 aikana, myöskään omaishoitajien koulutuksia tai valmennuksia ei järjestetty.

Vanhusten tehostettua palveluasumista toteutettiin ostopalveluna kunnassa toimivissa kolmessa eri asumisyksikössä sekä yhdessä Jyväskylässä sijaitsevassa puitesopimisyksikössä. Vuoden 2021 alusta Koskikodin vanhusten tehostetun palveluasumisen palvelutuotantoa jatkoi Jyväskylän hoivapalvelut uudella puitesopimuksella. Vakituisten palveluasumisen lisäksi ostettiin eripituisia intervallijaksoja kotihoidon asiakkaille heidän kotona selviytymisensä tueksi, omaishoitajien vapaapäivien ajaksi sekä omaisiaan ja läheisiään hoitavien jaksamisen tukemiseksi. Määrärahojen mukaisista 70 tehostetun palveluasumisen paikoista kolme on ollut täysiaikaisesti intervallijaksokäytössä, mutta näiden lisäksi oli ajoittain tarve lisäjaksojen ostamiseen mm. omaishoitajan sairauden vuoksi. Näiden lisäksi intervallihoitoa toteutettiin ikäihmisten perhehoidossa, perhehoitoa käytti vuonna 2021 kaksi asiakasta.

Vanhuspalveluiden kokonaisuudessa talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti lisämäärärahan turvin. Merkittävä tekijä lisämäärärahan tarpeeseen olivat kasvaneet henkilöstökustannukset. Henkilöstön sairaus- ja karanteenipoissaolot kasvoivat edeltävästä vuodesta ja liikkuva henkilöstöstä huolimatta tarvetta on jouduttu paikkaamaan ulkopuolisilla sijaisilla. Koronan vaikutus näkyi sairauspoissaolojen lisäksi muissakin vanhusten palveluissa. Vanhusten päivätoiminta käynnistyi vasta 1.8., minkä vuoksi intervallihoitoa tehostetussa asumispalvelussa on jouduttu järjestämään normaalia enemmän. Talouden toteumassa on lisäksi koronapandemian aiheuttamat lisäkustannukset mm. suojainten osalta.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua sai 29 henkilöä vuoden aikana. Vaikeavammaisten kuljetuspalveluiden piirissä oli vuoden lopulla yhteensä 72 asiakasta. Kuljetuspalveluiden osalta 1.6.2021 käynnistyi sote-kuljetusten välityksen ja kuljetusten kilpailutuksen myötä matkojen välittäminen Keski-Suomen Matkojenyhdistelykeskuksen kautta. Henkilökohtaisen avun tarpeessa on viime vuoden alusta alkaen ollut kasvavaa tarvetta, jolloin lisämäärärahaa kohdennettiin tälle kustannuspaikalle. Tästä huolimatta henkilökohtaisen avun toteuma ylittyi n. 10 %.

Vammaispalveluiden asumispalveluita on toteutettu ostopalveluina kunnassa toimivassa kehitysvammaisten ympärivuorokautisessa asumisyksikössä sekä muissa pääosin maakunnan alueella toimivassa asumisyksikössä. Omaishoitajien vapaapäivien aikaista hoitoa sekä tilapäistä hoitoa on toteutettu myös ostopalveluna maakunnan yksiköissä, sekä perhehoidossa. Vammaisten asumispalveluissa toteuma ylitti talousarvion, mutta kehitysvammaisten asumispalveluissa talousarvio alittui. Vammaisten laitoshoidon kustannuspaikalla talousarvio ylittyi. Laitoshoidon kustannukset muodostuvat arviointi- ja kuntoutujaksoista Vaalijalassa ja näiden jaksojen tarve oli arvioitua suurempaa vuoden 2021 aikana.

Vammaispalveluiden kokonaisuudessa kustannukset toteutuivat lisämäärärahan avulla talousarvion mukaisesti.

Vuodeosasto

Vuodeosastolla toteutettiin potilaan tarpeisiin perustuvaa perussairaanhoidoa, tutkimusta ja kuntoutusta yhteistyössä eri ammattiryhmien ja muiden hoitoyksiköiden kanssa. Hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa on perustana kuntouttava, omatoimisuutta ja toimintakykyä edistävä työote. Maakunnallisen yhteistyön myötä vuodeosasto oli mukana UOMA-pilotissa, jossa käyttöön otettiin sähköinen potilassiirtojärjestelmä. Vuodeosastolla keskimääräinen hoitoaika oli 7,1 vrk ja osaston kuormitusprosentti oli 78,2 %. Huomattavaa on, että UOMA-pilotin myötä maakunnan vuodeosastojen potilaspaikkojen käyttöä on tehostettu ja tämä on lisännyt myös meillä kotikuntakorvauksia merkittävästi talousarvioon verrattuna.

Vuonna 2019 vakinaistetun yhteisen henkilöstöpoolin avulla on pyritty tasapainottamaan työn kuormittavuutta kohdentamalla työpanosta sinne, missä tarve on suurin. Lähes kaikki työntekijät ovat liikkuvia työntekijöitä, jotka siirtyvät yksiköiden välillä sairaus- tai muuta poissaoloa paikkaamaan. Henkilöstön joustava liikkuvuus onnistuu tilanteissa, joissa mm. vuodeosaston potilasmäärä on paikkamäärää pienempi. Liikkuvilla työntekijöillä on pystytty paikkaamaan poissaoloja vain osittain, joten sairauslomiin sekä vuosilomiin on jouduttu edelleen palkkaamaan myös sijaisia. Lisäksi korona on vaikuttanut henkilöstökustannuksiin edelleen lisääntyneinä sijaistarpeina. Näkymä henkilöstömäärärahojen ylityksestä oli todettavissa kesällä, jolloin haimme lisämäärärahaa henkilöstökustannuksiin 170 000 euroa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vanhus- ja vammaispalveluiden talouden toteuma toteutui kokonaisuudessaan talousarvion mukaisena. Tulokseen on osaltaan vaikuttanut vielä kevään aikana koronapandemiasta johtuva palveluiden vähäisempi käyttö. Toisaalta pandemia on lisännyt sijaistarvetta ja osan palveluiden tarvetta kasvattaen kustannuksia. Koronapandemian vaikutusten ennakoiminen on ollut haastavaa, ja tämä on vaikeuttanut osaltaan ennakointia ja arviota talouden toteumasta. Talousarvion toteumaan ja talousarviossa pysymiseen on vaikuttanut talousarvion tarkennettu suunnittelu sekä jatkuva seuranta ja muutoksiin reagoiminen.

Lautakuntaan nähden sitovien tavoitteiden osalta olemme onnistuneet painottamaan asiakkaiden itsenäistä ja omatoimista asumista kuntouttavien arviointijaksojen ja teknologisten ratkaisujen tukemana. Tehostetun palveluasumisen supistaminen onnistui suunnitelmien mukaisesti, jolloin viime vuonna käytössä oli 68 paikkaa. Vuodeosaston osalta emme saavuttaneet keskimääräistä hoitajaksotavoitetta, mutta yhteistyön kehittäminen vuodeosaston ja kotiin annettavien palveluiden välillä toteutui. Joustavaa henkilöstön liikkuvuutta hyödynnettiin tehostetusti ja lähiesihenkilöt ovat tehneet jatkuvaa arviointia resurssin riittävydestä ja kohdentamisesta. Sairauspoissaolojen osalta poissaolot lisääntyivät edelleen vuonna 2021. Tähän osasyynä ovat koronaan liittyneet poissaolot lievissäkin hengitystieinfektioissa. Työhyvinvoinnin osalta saavuttimme tavoitteet, työhyvinvoinnin kokonaisarvosana nousi syksyn työhyvinvointikyselyssä.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Asiakkaiden itsenäinen ja omatoiminen kotona asuminen oikea-aikaisilla ja riittäväillä palveluilla. Tehostetun palveluasumisen supistaminen.</p> <p>Vuodeosaston akuuttipotilaiden keskimääräinen hoitoaika lyhyt, kuntouttavat arviointijaksojen kehittäminen, vuodeosastopaikkojen vajaakäytön hyödyntäminen tarvittaessa tehostetun palveluasumisen paikkaa odottaville.</p>	<p>Kotiin annettavien palveluiden määrän kasvattaminen niin, että 15 % 75 vuotta täyttäneistä tuki- ja/tai kotihoidonpalveluiden piirissä. 91 % 75 vuotta täyttäneistä muuramelaisista asuu kotona.</p> <p>Akuuttipotilaat kotiutuvat mahdollisimman pian voimin mukaisesti. Km. hoitajakso tavoite 6,5 vrk. Kuntoutusmenetelmät vuodeosastohoidossa.</p>	<p>Kuntouttavien arviointijaksojen kehittäminen ympärivuorokautisen kotona asumisen tukena.</p> <p>Akuuttipotilaiden kotiutuksen suunnittelu alkaa potilaan tullessa. Kuntouttava työote, vuodeosaston ja kotiin annettavien palveluiden yhteistyön kehittäminen</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>Vanhus- ja vammaispalveluiden resurssien tehokas hyödyntäminen.</p> <p>Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	<p>Liikkuvan henkilöstön käyttö kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntäminen vahvemmin.</p> <p>Työhyvinvointi ↑, sairauspoissaolot ↓</p>	<p>Liikkuvien työntekijöiden tehokas käyttö. Jatkuva arviointi resurssien riittävydestä.</p> <p>Säännölliset työpaikkakokoukset, kehittämispäivät, työnohjaus.</p>

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Omaishoidon tuella hoidettavat (vuoden aikana)			
yhteensä	64	63	71
joista yli 75-v	32	42	32
Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä			
yhteensä	134	130	125
Kuntouttavan arviointijakson asiakasmäärä yh-	5	50	54
teensä	66	30	34
Tilapäisen kotihoidon asiakasmäärä yhteensä			
Palveluasumispaikkoja (31.12)	75	70	70
ikäihmisten joista yli 75-v	65	65	66
vammaisten palveluasuminen	4	7	6
kehitysvammaisten palveluasuminen	15	17	15
Osasto (lähtöpäivää ei ole laskettu)			
hoitopäivät (netto)	4331	5632	5140
täyttöaste %	65,7 %	85,7 %	78,2 %

	TP2020	TA2021	TA- muutos	TA2021 yht	TP2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS						
HYVINVOINTI LIIKELAITOS						
VANHUS-JA VAMMAISPALV						
KÄYTTÖTALOUSOSA						
LIIKEVAIHTO	1 235 317	944 640	0	944 640	1 219 521,85	-274 881,85
Liiketoiminnan muut tuotot	737 446	622 420	0	622 420	715 864,94	-93 444,94
Tuet ja avustukset kunnalta/ky	7 899 490	8 124 550	200 000	8 324 550	8 324 549,96	0,04
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-130 913	-112 310	0	-112 310	-141 401,62	29 091,62
Palvelujen ostot	-5 160 315	-5 672 430	0	-5 672 430	-5 562 639,17	-109 790,83
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 930 144	-1 671 850	-140 000	-1 811 850	-1 755 913,86	-55 936,14
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-439 730	-370 660	0	-370 660	-391 567,93	20 907,93
Muut henkilösivukulut	-75 440	-66 590	0	-66 590	-75 962,66	9 372,66
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-8 994	-18 010	0	-18 010	-17 987,99	-22,01
Liiketoiminnan muut kulut	-1 825 380	-1 779 760	-60 000	-1 839 760	-1 872 682,10	32 922,10
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	301 338	0	0		441 781,42	-441 781,42
Rahoitustuotot ja -kulut						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	301 338	0	0		441 781,42	-441 781,42
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	301 338	0	0		441 781,42	-441 781,42
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	301 338	0	0		441 781,42	-441 781,42

3.6.3.3 Perhe- ja sosiaalikeskus

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja perhekeskuksen palveluilla:

- edistetään ja turvataan lasten ja nuorten hyvinvointia
- tuetaan vanhempia kasvatustehtävässään
- tuetaan asukkaiden arjessa selviytymistä ja toimintakykyä
- heikoimmassa asemassa oleville järjestetään heidän tarvitsema hoito ja huolenpito
- pitkäaikaistyöttömiä aktivoidaan ja tuetaan heidän työllistymistä, aktivoinnin painopiste on nuoret ja lapsiperhevanhemmat

Sosiaali- ja perhekeskus järjestää lapsi- ja oppilaspalvelut, perhe- ja aikuissosiaalityön sekä aktivoinnin ja työllistämisen palvelut. Palvelut ovat lakisääteisiä. Työkäytännöissä yhdistetään sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakaslähtöinen monialainen yhteistyö, tuen varhainen tunnistaminen, joustavat ja oikea-aikaiset palvelut sekä verkostoituva työote.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Koronapandemia vaikutti kaikkien sosiaali- ja perhekeskuksen palvelujen järjestämiseen, kokoontumisrajoitukset ovat vaikuttaneet etenkin perhekeskuksen ryhmätoimintoihin sekä kuntouttavan työtoiminnan ryhmien kokoontumiseen. Terveystarkastajat osallistuivat koronarokotus ja -jäljitys tehtäviin vuoden aikana laajasti. Palveluissa on otettu laajasti käyttöön etäyhteydet asiakas- ja yhteistyötapaamisissa. Sosiaalitoimiston ovi on ollut koko vuoden lukittuna ja asiointi on tapahtunut vain ajanvarauksella sovitusti. Maskeja on jaettu sosiaalitoimistosta THL:n ohjeistuksen mukaisesti vuoden aikana 5 960 kpl.

Luontoaskel-lähete otettiin käyttöön neuvolan ja perheohjauksen yhteistyönä. Siinä perheen haasteisiin vastataan ulkoilua, luontokontakteja ja fyysistä aktiivisuutta lisäämällä. Luontoaskel-lähete on syntynyt osana terveydenhoitaja Lotta Katajapuu-Rutasen Turun ammattikorkeakoulun Kuntoutuksen ja liikunnan integraation YAMK-tutkintoa. Kehittämiprojektissa selvitettiin, miten liikunta ja uni vaikuttavat taaperoikäisen kehitykseen, vahvistaa perheiden fyysistä aktiivisuutta ja luontokontakteja sekä kehittää uudenlaista tapaa lähestyä pikkulapsiperheiden arjen haasteita neuvolassa sekä perhekeskuksessa. Luontoaskel-toiminta koostuu Luontoaskel-läheteestä sekä Luontoaskel taaperon tahdissa-verkkosivusta.

Sosiaali- ja perhekeskuksen henkilöstön työhyvinvointi oli ka 7,6 (laskua 0,1). Työntekijöiden vaihtuvuus, rekrytointivaikeudet sekä henkilöstön poissaolot oppilashuollossa, sosiaalityössä ja työpajalla toivat haasteita palvelujen toteuttamiseen täysipainoisesti.

Lapsi- ja oppilaspalvelut

Neuvola- ja koululääkärien tekemien laajojen terveystarkastuksien käyntejä ei pystytty toteuttamaan suunnitellussa aikataulussa poikkeusolojen aikana. Neuvolassa 2- tai 3-vuotiaiden lasten määräaikaiset terveystarkastukset eivät toteutuneet suunnitellusti. Koulu- ja opiskeluterveydenhoitajien tekemät laajat terveystarkastukset toteutuivat mutta määräaikaiset terveystarkastukset eivät toteutuneet suunnitellusti. Kouluterveydenhuollossa oli yhden terveydenhoitajan vaje tammikuusta 2021 marraskuuhun 2021.

Koulun oppilashuollon työntekijät ovat osallistuneet IPC-menetelmän (interpersoonallinen ohjaus) koulutukseen ja menetelmän mukaiset työskentelyt ovat alkaneet. IPC-menetelmä sopii 13–18-vuotiaille nuorille, joilla on mieliala- ja masennusoireita.

Perhe- ja aikuissosiaalityö

Perhekeskuksessa ryhmätoiminnot avautuivat vasta toukokuussa ryhmäkoko rajoituksin. Asiakasvastaantotot, perheneuvolatapaamiset ja perhetyön tapaamiset toteutettiin terveysturvallisesti. Syksyn myötä perhekeskuksessa avautuivat avoin päiväkotitoiminta, lasten musiikkileikkikoulu sekä MLL perhekahvilat. Vuoden aikana perhekeskuksessa järjestettiin vain yksi tilaisuus lapsen oikeuksien viikon koko perheen kotitapahtuma.

Osana Keski-Suomen tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden ohjelmaa perheoikeudelliset palvelut siirtyivät 1.5.2021 alkaen tuotettavaksi maakunnallisena yhteistyönä, joista Jyväskylän kaupunki vastaa. Muuramen lastenvalvoja siirtyi työskentelemään Jyväskylän kaupungille.

Lapsiin liittyvissä huoli-ilmoituksissa korostuivat lasten ja vanhempien neuropsykiatriset haasteet, psyykinen oireilu, kouluvaikeudet, päihdeongelmat ja vanhempien tuen tarve kasvatuksessa. Systeemisen lastensuojelun mukainen työskentely alkoi lapsiperhesosiaalityössä yhdessä perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Systeemisestä työskentelystä on saatu perheiltä ja yhteistyötahoilta hyvää palautetta ja työntekijöiden kokemus työskentelystä on hyvä.

Kiireellisiä tai avohuollon sijoituksia tehtiin vuoden aikana 29 eri jaksoa (14 vuonna 2020) 8 eri lapselle (5 vuonna 2020). Vuoden aikana tehtiin yksi suostumukseen perustuva huostaanotto sekä yhden lapsen huostaanotto päättyi. Lisäksi kolmen lapsen sijaishuoltopaikka vaihtui vaativan erityistason hoitopaikaksi (koulukoti, vaativa päihdehoito, neuropsykiatrinen kuntoutuspaikka). Lastensuojelun sijaishuollon kustannukset ylittyvät viime vuonna 430 000 €. Kustannusten nousua selittää sijaishuollon määrällinen kasvu sekä vuoden aikana tehdyt sijaishuoltopaikan muutokset vaativan tason laitoshoidon vaatimiseen yksiköihin. Lapsiperheiden sosiaalityössä lakisääteiset käsittelyajat toteutuivat.

Sosiaalipalvelujen asiakirjojen arkistoinnin valmistelu sähköiseen arkistoon ei edennyt. Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä uudistettiin asiakaskirjalain mukaisten palvelutehtävien mukaiseksi. Samalla Sosiaali-Effican ja varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmien palvelimet eriytettiin.

Mielenterveyspalvelujen kotiin vietävän tuen asumisen palvelussa otettiin käyttöön asiakasmaksulain mukaiset asiakasmaksut kesän jälkeen. Täten asumispalveluissa on yhdenvertainen asiakasmaksukäytäntö niin lapsiperheiden kotipalvelussa kuin työikäisten kotiin vietävissä mielenterveyden asumispalveluissa.

Aktivointi ja työllistäminen

Työllisyyden kuntakokeilu alkoi Muuramessa 1.3.2021 yhdessä Jyväskylän, Äänekosken ja Laukaan kuntien kanssa. TE-hallinnosta siirtyi Muuramen kuntakokeilu asiakkaaksi 350 asiakasta sekä heidän työvoimapolitiittisten lausuntojen että asiakkaiden työllistymissuunnitelmien laatiminen. Työllisyyden kuntakokeilua on kesään 2023 asti ja tavoitteena on työvoimapalveluiden siirtyminen kuntien hoidettavaksi TE-palvelut 2024- uudistuksen myötä.

Työllisyyden kuntakokeilun myötä Muurameen siirtyi yksi TE-toimiston virkailija työskentelemään. TE-hallinnon virkailija vaihtui kolme kertaa kymmenen kuukauden aikana, joten Muuramessa ei ollut ollut käytettävissä vahvaa TE-hallinnon osaamista. Aikuissosiaalityön kahden palveluohjaajan työllistymisen liittyviin tehtäviin liitettiin kuntakokeilun omavalmmentaja tehtävät. Kuntakokeilun työtehtävien haltuunotto, TE-hallinnon lainsäädännön ja asiakastietojärjestelmä (URAn) käyttö ja soveltaminen on vaatinut paljon perehtymistä ja uusien tehtävien opettelua. Muuramelaisien työttömien työkykyarviointiin on tullut työpanosta kuntakokeilun myötä.

Muuramelaisia työttömiä työnhakijoita oli vuoden aikana keskimäärin 444 henkilö kuukaudessa (v. 2020; 471 hlö/kk), vaihteluväli 369–491 työnhakijaa /kk. Heistä kunnan aktivoinnin piirissä on ollut 22–29 %. Työmarkkinatukimenot olivat 565 000 € (talousarviossa 506 000 €). Lisätalousarviossa myönnettiin työmarkkinamenoihin + 70 000 €. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvoi noin viidelläkymmenellä henkilöllä verrattuna edelliseen vuoteen.

Kuntouttavan työtoimintaan osallistuvien määrä on laskenut vuositasolla vajaalla kahdellakymmenellä henkilöllä verrattuna tilanteeseen ennen koronapandemian alkua. Pandemian kokoonumisrajoitukset ovat vaikuttaneet kuntouttavan työtoiminnan paikkojen määrään.

Muuramen työpajalla valmennuksessa olevien henkilöiden määrä putosi merkittävästi arvioidusta, talousarvio tehtiin olettamuksella, että koronapandemia menee ohi ja palataan normaaliin palvelujen tuottamiseen. Työpajajakson jälkeen aktiiviseen toimintaan kaikista valmentautujista siirtyi 46 %. Nuorista valmentautujista eteenpäin (koulutukseen, työhön, muuhun aktiiviseen toimintaa) siirtyi 53 %.

Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien valmentautujien ryhmätoimintaa jouduttiin rajoittamaan ryhmäkokoja pienentämällä sekä mielekkäitä aktiivitoimia rajoitettiin kokoonumisrajoituksilla. Kesän aikana kunnan työllistämisvelvoitteet sekä kesätyöllistäminen alkoivat uudestaan, mutta ajoittain palkkatukipaikkoihin emme saaneet työntekijöitä. Vakinaisten henkilökunnan opinto- ja vanhempainvapaat sekä uuden työpajaohjaajan rekrytointi aiheutti myös haasteita pitkäjänteiselle ryhmävalmennukselle. Aluehallintoviraston rahoittaa Muuramen työpajan kirpparikahvion työvalmentajaa sekä yhteistä yksilövalmentajaa Uuraisten kunnan kanssa.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Perhekeskustoiminnan sisältöjen kehittäminen Vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien pitkäaikaistyöttömien hyvinvoinnin edistäminen	Perhekeskuksen asiakasmäärä 1330 ja järjestetyt tilaisuudet 1 Työmarkkinatukea yli 300 pvä saaneet; 19 - 32 % työttömistä työnhakijoista, vaihteluväli tammi-joulukuu (tavoite < 20 %).	Koronapandemian vuoksi perhekeskustoiminta ja sen kehittäminen eivät edenneet suunnitelmien mukaan Työllisyyden kuntakokeilu alkaminen 3/21. Työllisyyden tukitoimet koronapandemian rajoitusten puitteissa.
Tuotantotavoitteet Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden painopiste on ennaltaehkäisevissä palveluissa Tehokkaat aktivoinnin ja työllistämisen palvelut	Lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja sai 246 lasta (76 %, tavoite 2/3) ja lastensuojelun perusteella 76 lasta (23 %, tavoite 1/3) Aktivoinnin piirissä 22-29 % työttömistä työnhakijoista, vaihteluväli tammi-joulukuu (tavoite > 25 %)	Lapsiperhesosiaalityön systeeminen työskentely aloitettu Tiivis yhteistyö työllisyyden hoidon eri toimijoiden kanssa, työllisyyden kuntakokeilun aloittaminen.

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Lapsi- ja oppilaspalvelut			
Lastenneuvolan laajojen terveystarkastusten toteutumis- % suhteessa 4kk:n, 18kk:n ja 4 v:n määrään	93 %	95 %	95 %
Kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten toteutumis- % suhteessa oppilasmäärään/lukuvuosi	90 %	95 %	90 %
Psykologityö asiakkaiden määrä	367	400	410
- lapset ja nuoret	257		269
- aikuiset	110		141
Kuraattorityö	265	350	279
- asiakkaiden määrä			
Perhe- ja aikuissosiaalityö	79	100	53
Perhetyö - perheiden määrä	39	70	48
Toivo-perhetyön perheet, varhainen tuki			
Lapsiperheiden kotipalvelu	39	50	37
- perheiden määrä			
Huoli-ilmoitukset lapsista yhteensä	380	270	316
Lastensuojeluilmoitukset LSL ja	325	100	254
Yhteydenotto tuen tarpeen arvioimiseksi SHL; lapsiperhe	55		62
Sijoitetut lapset yhteensä	15	24	16
- joista huostaan otettuja	10	9	8
- avohuollon sijoituksia	5	15	8
Harkinnanvaraista toimeentulotukea saavat kotitaloudet	68	60	65
Mielenterveyspalvelut	47	31	43
- tuettu ja palveluasuminen	34	22	35
- työtoiminta	13	9	8
Päihdehuolto			
- katkaisuhuolto ja laitospääntoiminta	2	15	3
- asumispalvelut	3	4	2
Aktivointi ja työllistäminen			
Työmarkkinatukea saaneet henkilöt	95	85	109
- henkilöt / kk	52	55	60
- tmt 300 pv saaneet	44	30	49
- tmt 1000 pv saaneet			
Kuntouttava työtoiminta			
- henkilöt	59	90	56
Kuntalaisia henkilöt	10	35	11
Palkkatukityöllistetyt hallintokunnissa henkilöt	55	55	44
Työpajajakson henkilöt	53	78	57
Työpajajakson jälkeen aktiivitoimintaan siirtyneet	7	25	18

Sosiaali- ja perhekeskuksen kokonaiskustannukset olivat 5 167 000 €. Sosiaali- ja perhekeskukselle myönnettiin lisätalousarviossa lisämäärärahaa + 500 000 € työmarkkinamenojen sekä lastensuojelun sijaishuollon kustannusten kasvuun liittyen. Talousarvio toteutui 101,5 %, toimintakate oli + 196 000 €.

	TP2020	TA2021	TA-muutos	TA2021 yht	TP2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS						
HYVINVOINTI LIIKELAITOS						
PERHE- JA SOSIAALIKESKUS						
KÄYTTÖTALOUSOSA						
LIIKEVAIHTO	244 794	168 530	0	168 530	251 227,06	-82 697,06
Liiketoiminnan muut tuotot	275 882	204 690	0	204 690	211 142,26	-6 452,26
Tuet ja avustukset kun- nalta/ky	4 322 050	4 402 360	500 000	4 902 360	4 902 360,08	-0,08
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-80 781	-76 250	0	-76 250	-83 657,41	7 407,41
Palvelujen ostot	-2 150 678	-1 848 620	-430 000	-2 278 620	-2 425 872,01	147 252,01
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 485 168	-1 684 620	0	-1 684 620	-1 607 499,54	-77 120,46
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-319 435	-344 260	0	-344 260	-327 825,63	-16 434,37
Muut henkilösivukulut	-58 229	-67 250	0	-67 250	-69 649,60	2 399,60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-8 245	-18 890	0	-18 890	-10 793,26	-8 096,74
Liiketoiminnan muut kulut	-743 964	-735 690	-70 000	-805 690	-808 641,35	2 951,35
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-3 775	0	0		30 790,60	-30 790,60
Rahoitustuotot ja -kulut						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 775	0	0		30 790,60	-30 790,60
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	-3 775	0	0		30 790,60	-30 790,60
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	-3 775	0	0		30 790,60	-30 790,60

3.6.3.4 Avosairaanhoidon palvelut

Toiminta-ajatus

Avosairaanhoidossa tuotetaan perusterveydenhuollon sairaanhoitoa (Terveydenhuoltolaki 24§) ja kuntoutusta (Terveydenhuoltolaki 29§) muuramelaisille ja muille tänne valinnan tehneille. Tavoitteena ovat laadukkaat palvelut, joihin on helppo päästä. Työssä keskeisinä elementteinä ovat ennaltaehkäisevä näkökulma, varhainen tunnistaminen ja asiakkaan omien voimavarojen tukeminen.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Koronaviruspandemia vaikutti keskeisesti avosairaanhoidon toimintaan koko vuoden ajan. Infektiovastaanotto ja koronanäytteenotto toimivat koko vuoden, kaikkiin koronapotilaisiin oltiin puhelimitse yhteydessä ja heidät asetettiin eristykseen ja altistuneet määrättiin karanteeniin. Rokotukset koronaa vastaan alkoivat henkilökunnasta tammikuussa ja laajenivat maaliskuun lopulla ns. massarokotuksiksi. Huolimatta koronasta avosairaanhoidon kaikki toiminnat kuitenkin toteutuivat pääosin normaalisti koko vuoden ajan. Koronanäytteenotossa otettiin kiireisimpinä viikkoina yli 250 näytettä. Rokotteita annettiin noin 17 000 ja koronapotilaita hoidettiin yli 200.

Avosairaanhoidon vastaanottopalveluja tuotettiin aluejakoon perustuvalla omalääkäri- ja omahoitajamallilla. Hoitoon pääsyn ajat hiven pitenivät koronatöistä johtuen kaikille ammattiryhmille. Lääkärikäynnit ja hoitajakäynnit lisääntyivät hiven edellisvuodesta. Terapeuttien suorittemäärät vähenivät, koska puheterapeuttia ei ollut huhtikuusta lähtien.

Päivystystoimintaan ei tullut muutoksia, iltapäivystyksessä klo 15.30–20.00 kävi keskimäärin 11 potilasta lääkärillä ja hoitajalla 1-2 potilasta. Iltapäivystyksen lääkärikäyntien määrä kasvoi (21,3 %). Yöpäivystykset ja viikonloppupäivystykset ostettiin sairaanhoitopiiriltä, jossa lääkäreillämme oli vastuuvuoro n. kerran kuukaudessa. Johtokunnan päätöksellä näihin vuoroihin ostettiin lääkäri työvoimaa myös Seppälääkärit Oy:ltä.

Avosairaanhoidon toiminta on ollut vakiintunutta ja samat kokeneet hoitajat ja lääkärit ja terapeutit palvelevat kuntalaisia ja terveyskeskuksemme valinneita. Perusterveydenhuollon vastaanottopalvelujen lisäksi toimintaan kuuluu laaja joukko erikoisosaamista vaativaa työtä. Saatavilla on erikoisaloista lähipalveluna diabeteslääkärin, kardiologin, geriatrin, ortopedin ja röntgenlääkärin palvelut. Lisäksi toimivat fysioterapeutin akuuttivastaanotto ja ravitsemusterapeutin vastaanotto. Hoitotarvikejakelu ja apuvälinepalvelu ovat myös paikallista toimintaa.

Tutkimusvalikoima toteutui entisen tasoisena, terveyskeskuksessa tehtiin rasisitusEKG-, Holter, uniapnea ja spirometria tutkimuksia. Täyhystykset ostettiin Seppälääkärit Oy:lta. Magneettitutkimukset ostettiin sairaanhoitopiiriin kilpailuttamina Cityterveydestä.

Paksusuolensyöpäseulonta –pilottiohjemaan 2019-2020 osallistumista jatkettiin. Seulonnan kohteena olivat 60-, 62-, 64- ja 66 –vuotiaat kuntalaiset ja se toteutettiin yhteistyössä Suomen Syöpärekisterin ja FimLab Oy:n kanssa.

Lääkäri työssä oli vajausta 0,5-1 lääkärin verran lähes koko vuoden ajan johtuen erikoistumispalveluista ja sairauspoissaoloista. Kesällä oli kaksi kandidaattisijaista kaksi kuukautta. Hoitoon pääsy ei koronasta johtuen toteutunut tavoitteiden mukaisesti, mutta oli silti tilanteeseen nähden hyvä. Asiakaspalaute säilyi erinomaisena, NPS luku oli avosairaanhoidossa 85 ja kuntoutuksessa 95.

Koronapandemiasta huolimatta sähköisten palvelujen kehittämisessä edistytettiin. Omaolo.fi palvelu laajeni ja koronarokotuksiin saatiin alusta lähtien sähköinen ajanvarausmahdollisuus.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>1) diabeetikoiden hoitotasapaino paranee</p> <p>2) Valtimotautipotilaiden kolesterolitaso paranee</p> <p>3) Parannetaan verenpainepotilaiden hoidon laatua</p>	<p>Aikuistyyppin diabeetikoilla hyvässä hoitotasapainossa olevien (HBA1C alle 53) osuus pysyy samana tai kasvaa (lähtötilanne 77 %)</p> <p>1-tyyppin diabeetikoilla huonossa hoitotasapainossa olevien osuus (HBA1C yli 75) pysyy samana tai paranee (lähtötaso 13 %)</p> <p>Sepelvaltimotautipotilaiden, joilla LDL-kolesteroli alle 1,8 osuus nousee (lähtötaso 43 %)</p> <p>Kotimittaus keskiarvotaso 135/80 tai alle</p>	<p>Aikuistyyppin diabeetikoiden hyvässä hoitotasapainossa (HBA1C alle 53) olevien hiven pieneni ollen 75 %</p> <p>Insuliinipuutteesta kärsivien diabeetikoiden (HBA1C yli 75) osuus lisääntyi hiven ollen 14 % potilaista</p> <p>Sepelvaltimotautipotilaiden, joilla LDL -kolesteroli alle 1,8 osuus kasvoi ollen 49 %</p> <p>Ei tilastotietoa saatavissa</p>
<p>Tuotantotavoitteet</p> <p>1) Hoitoon pääsy</p> <p>2) Hoidon laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakastyytyväisyys - henkilökunnan työhyvinvointi 	<p>Ns. T3 aika (=kolmas vapaa aika) hoitajalle enintään 7 vrk, lääkärille enintään 14 vrk ja terapeuteille enintään 30 vrk</p> <p>NPS luku yli 70</p> <p>Oma koettu työhyvinvointi 7,5 tai parempi asteikolla (1-10)</p>	<p>Hoitajille 13 vrk Lääkäreille 19 vrk Terapeuteille 17vrk</p> <p>NPS 85 avosairaanhoidossa, 95 kuntoutuksessa</p> <p>Työhyvinvointi 6,1 (Webropol kysely 11/22)</p>

Tunnusluvut

	TP 20	TA 21	TP 21
Vastaanottokäynnit			
- lääkäreillä	12157	14100	12359
- hoitajilla	6164	6500	6423
- terapeuteilla	1746	2000	1480
Puhelinkontaktit			
-lääkäreillä	7093	5600	7032
- hoitajilla	2098	2850	4203
Puhelinpalveluun vastaamis %	100 %	yli 90 %	100 %
Asiakkuus % (=peittä- vyys)			
- lääkärit	n. 68 %	yli 65 %	78 %
- hoitajat	n. 49 %	yli 45 %	99 %

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Avosairaanhoidon toimintakate oli lähes 1,5 miljoonaa euroa positiivinen. Vuoden varrella haettiin lisätalousarvio koronakustannuksiin, mutta valtion koronakorvaukset (n. 1,35 milj. euroa) olivat reilusti suuremmat kuin koronasta aiheutuneet kulut. Tämä johtuu siitä, että koronan lisätyö tehtiin pääosin omin voimin ja henkilöstömenot alittuivat lähes 200 000 eurolla. Avosairaanhoidon menot kasvoivat noin 14 % edellisvuodesta, pääosin menojen kasvu liittyi koronaan. Suurin kasvu oli palveluiden ostoissa (n. 36 %), josta pääosa koronatestausta.

	TP2020	TA2021	TA-muutos	TA2021 yht	TP2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS						
HYVINVOINTI LIIKELAITOS						
AVOSAIRAANHOITO						
KÄYTTÖTALOUSOSA						
LIIVEVAIHTO	496 281	431 600	0	431 600	548 731,94	-117 131,94
Liiketoiminnan muut tuotot	1 048	0	0	0	1 353 385,40	-1 353 385,40
Tuet ja avustukset kun- nalta/ky	3 101 670	2 842 890	600 000	3 442 890	3 442 890,00	0,00
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-577 941	-617 830	0	-617 830	-622 969,74	5 139,74
Palvelujen ostot	-1 081 437	-781 850	-470 000	-1 251 850	-1 411 240,62	159 390,62
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 186 767	-1 238 720	-130 000	-1 368 720	-1 267 617,75	-101 102,25
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-239 260	-244 960	0	-244 960	-261 536,48	16 576,48
Muut henkilösivukulut	-45 622	-49 460	0	-49 460	-53 622,45	4 162,45
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-5 761	-8 800	0	-8 800	-5 158,48	-3 641,52
Liiketoiminnan muut kulut	-363 951	-332 870	0	-332 870	-346 397,37	13 527,37
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	98 260	0	0		1 376 464,45	-1 376 464,45
Rahoitustuotot ja -kulut						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	98 260	0	0		1 376 464,45	-1 376 464,45
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	98 260	0	0		1 376 464,45	-1 376 464,45
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	98 260	0	0		1 376 464,45	-1 376 464,45

3.6.3.5 Suun terveydenhuollon palvelut

Toiminta-ajatus

Kunnan on järjestettävä asukkailleen suun terveydenhuollon palvelut (Terveydenhuoltolaki 26 §). Palveluihin sisältyvät väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta, terveysneuvonta ja terveystarkastukset, suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito, potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ohjaaminen. Muuramen suun terveydenhuollon tavoitteena on tarjota laadukasta ja vaikuttavaa hoitoa koko väestön tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Yleisarvio ja muutokset

Toiminnan tavoitteena oli edistää väestön suun terveyttä ja tarjota kuntalaisille terveydenhuoltolain (26 §) edellyttämät suun terveydenhuollon palvelut. Lasten ja nuorten suun terveystarkastukset toteutettiin lain määräämien asetusten mukaisesti. Aikuisväestön suun terveystarkastuksia toteutettiin osin kutsujärjestelmän kautta.

Koronaepidemia ei juurikaan vaikuttanut suun terveydenhuollon toimintaan ja hoitovelkaa saatiin purettua kuluvan vuoden aikana. Käyntimäärät lisääntyivät vuoteen 2020 verrattuna noin 4 % (11 196) ja hoidettujen potilaiden määrä noin 1 % (4808). Suun terveydenhuollon palveluita käytti vuoden aikana 4646 muuramelaista (hoidon peittävyys 45 %) ja 216 ulkokunta-laista. Aikuisten (>18-v) osuus hoidetuista potilaista oli 64 %.

Erikoishammaslääkäritasoinen oikomishoito toteutettiin kouluhammashoitolan tiloissa. Aktiivisessa oikomishoidossa oli 222 lasta. Suun erikoishoidon palveluja, kuten vaativia suukirurgian ja iensairauksien hoitoja, ostettiin yksityiseltä palveluntuottajalta Jyväskylästä (45 käyntiä). Suun terveydenhuollon arkipyhä- ja viikonloppupäivystys järjestettiin maakunnallisena yhteistyönä. Päivystyksen kaikista käynneistä 2,7 % (27 käyntiä) oli muuramelaisten käyntejä.

Muuramen suun terveydenhuolto oli mukana Nordic Healthcare Groupin (NHG) laatu -ja vaikuttavuusmittaristossa. Mittaristossa oleminen mahdollisti toiminnan vaikuttavuuden ja prosessin laadun mittaamisen sekä vertaamisen työn tekijäkohtaisesti, yksikkökohtaisesti ja 34 muun palveluntuottajan kanssa.

Toiminnan toteutuminen

Kiireettömään hoitoon pääsy pysyi edelleen valtakunnan tasoon nähden kohtalaisen hyvänä. Hammaslääkəriin pääsi keskimäärin 66 (kuukausittainen vaihteluväli 45-89 vrk) ja suuhygienistille 28 (kuukausittainen vaihteluväli 17-33 vrk) vuorokauden kuluessa. Asiakastyytyväisyyttä mittaava NPS luku pysyi erinomaisella tasolla ollen 96 (n=422 vastaajaa), kun vastaava luku viime vuonna oli 93. Henkilökunnan työhyvinvointia mitattiin kyselyllä marraskuussa 2021 (asteikko 1-10). Koronaepidemiasta huolimatta tyytyväisyys omaan työhön pysyi hyvänä ollen nyt keskimäärin 8,5 (asteikko 1-10, vastausprosentti 92).

Suun terveydenhuollon päätavoitteena on jo vuosia ollut väestön suun terveyden edistäminen potilaiden omahoitoa tukemalla. Suurimmalla osalla potilaista (84 %) ei ollut ongelmia suun terveydessä, kun taas 16 % tarvitsi tukea ja motivointia omahoidon toteutuksessa. Lasten suun terveys oli Muuramessa erinomaisella tasolla. Terveiden (ei reikiintyneitä, paikattuja tai poistettuja hampaita) 12-vuotiaiden lasten osuus oli 89 % ja 15-vuotiaiden 64 %.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet 1. Väestön suun terveyden edistäminen omahoidon tasoa parantamalla	Mitataan neliportaisella asteikolla (Plak 0-3) jokaisella käynnillä. Tavoite: Plak 0-1 > 75%:lla potilaista. Plak 2-3 < 25%:lla potilaista.	Plak 0-1 potilaista 84 %:lla. Plak 2-3 potilaista 16 %:lla.
Tuotantotavoitteet 1. Hoitoon pääsy 2. Asiakastyytyväisyys	Tavoite: Kiireettömään hoitoon pääsee 60 vuorokauden kuluessa. Tavoite: NPS > 70. Tietoa kerätään Roidu-laitteella ja sitä mitataan NPS-lukuna. Jos NPS on yli 50, on asiakaskokemus erinomainen.	Hoitoon pääsy keskimäärin hammaslääkärille 66 vrk ja suuhygienistille 28 vrk. NPS 96.

Käynnit	TP 19	TP 20	TP 21
Hammaslääkärikäynnit	8951	6933	7110
Suuhygienistikäynnit	2484	3201	3428
Hammashoitajakäynnit	1039	673	658

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Suun terveydenhuollon toimintamenot vuonna 2021 pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla (menolisäys +0,3 %, TA 2021 verrattuna -0,6 %). Suun terveydenhuollon menot ovat pysyneet maltillisina viime vuosina henkilöstörakenteen muutoksen ja kehittyneen työnjaon takia. Hammaslääkäreiden töitä on siirretty suuhygienisteille etenkin lasten ja nuorten hoitoketuissa (kts. taulukko, toteutuneet käynnit 2019-2021).

	TP2020	TA2021	TA-muutos	TA2021 yht	TP2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS						
HYVINVOINTI LIIKELAITOS						
SUUN TERVEYDENHUOLTO						
KÄYTTÖTALOUSOSA						
LIKEVAIHTO	316 603	325 000	0	325 000	324 231,94	768,06
Liiketoiminnan muut tuotot	116					
Tuet ja avustukset kun- nalta/ky	785 190	803 080	0	803 080	803 079,96	0,04
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-95 767	-109 950	0	-109 950	-107 584,51	-2 365,49
Palvelujen ostot	-166 575	-166 180	0	-166 180	-167 056,77	876,77
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-591 788	-614 730	0	-614 730	-590 131,63	-24 598,37
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-119 559	-121 570	0	-121 570	-113 340,60	-8 229,40
Muut henkilösivukulut	-22 284	-24 540	0	-24 540	-25 025,99	485,99
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-1 461	-5 180	0	-5 180	-2 921,03	-2 258,97
Liiketoiminnan muut kulut	-94 864	-85 930	0	-85 930	-97 211,53	11 281,53
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	9 611	0	0		24 039,84	-24 039,84
Rahoitustuotot ja -kulut						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 611	0	0		24 039,84	-24 039,84
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	9 611	0	0		24 039,84	-24 039,84
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	9 611	0	0		24 039,84	-24 039,84

3.6.3.6 Erikoissairaanhoito

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta hankkii erikoissairaanhoidon palvelunsa suurimmalta osin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Sairaanhoitopiiri tuottaa palvelut itse tai hankkii ne ostopalveluna.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Keski-Suomen Sairaanhoitopiiri toteutti käytännössä kaiken erikoissairaanhoidon avosairaanhoidon kuuluvia erikoissairaanhoidon lähipalveluja lukuun ottamatta. Osan hoidoista sairaanhoitopiiri hankki yliopistosairaaloilta ja yksityisiltä palvelujen tuottajilta.

Erikoissairaanhoidon K-S Sairaanhoitopiirin laskutus toteutui kiinteän laskutuksen periaatteella ja sairaanhoitopiirin kiinteän laskutuksen loppusumma oli 10 457 359 euroa. Nousua edellisvuoteen oli 6,25 %. Jos laskutus 2021 olisi toteutunut keskimääräisin hinnoin käyntilaskutusperiaatteella, olisi kulut olleet 10,4 % enemmän - euroina noin 11,5 M€ eli 1,1 M€ enemmän kuin kiinteän laskutuksen mukaan. Käytännössä tätä summaa voi pitää laskennallisesti Muuramen osuutena sairaanhoitopiirin alijäämän kasvusta.

K-S Sairaanhoitopiiri arvioi TA2021 perusteella tekevänsä alijäämää vajaan 17 M€, mutta lopulta 2021 toteuma olikin lähes 26 M€ alijäämäinen. Liki 9 M€ enemmän mitä talousarviossa oli ennakoitu. Rahoituserät tai poistot eivät vaikuttaneet tulokseen. Myöskään menojen kasvu koronapandemiassa ei vaikuta tulokseen, koska se kompensoitiin suorana avustuksena valtiolta. Menopoikkeamat ovat merkittävimmiltä osin konservatiivisesta sekä operatiivisesta toiminnasta tulevia ylityksiä. Nämä ovat erikoissairaanhoidon perustehtäviä, joiden kustannuksiin ei ole uuden sairaala Novan myötä tullut mitään säästöjä. Toimintamenot ovat kasvaneet 8,4 %.

Koska menot vain kasvavat, ei sairaanhoitopiirin talouden tasapainotusohjelma ole enää uskottava alijäämien kattamiseksi 2022 vuoden loppuun mennessä. Tämän vuoksi Muuramen kunta on tehnyt pakollisen varauksen vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Varaus on tehty vuoden 2021 aikana syntyneen sairaanhoitopiirin alijäämän lisäyksen määräästä. Laskentaperusteena on kiinteän laskutuksen Muuramen kunnan mukainen osuus, josta varauksen määräksi tulee 950 000 euroa. Pakollinen varaus kirjataan tulosvaikutteisesti erikoissairaanhoidon vastuualueelle, joten se ajaa vastuualueen tuloksen merkittävästi alijäämäisemmäksi kuin mitä TA2020 oli suunniteltu.

Huomioitavaa on, että tähän poikkeamaan ei Muuramen hyvinvointi -liikelaitos ole voinut vaikuttaa. Lisäksi tieto alijäämän merkittävästä kasvusta saatiin vasta vuodenvaihteen jälkeen, joten tähän ei voitu reagoida enää lisätalousarviolla.

	TP2020	TA2021	TP2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS				
HYVINVOINTI LIIKELAITOS				
ERIKOISSAIRAANHOITO				
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Tuet ja avustukset kun- nalta/ky	11 183 140	10 298 280	10 298 280,00	0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	0	0	-13,16	13,16
Palvelujen ostot	-9 932 981	-10 553 120	-11 505 542,67	952 422,67
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 770	-3 200	0,00	-3 200,00
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-21 292	-23 230	0,00	-23 230,00
Muut henkilösivukulut	-17	-20	0,00	-20,00
Poistot ja arvonalentumiset				
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 226 080	-281 290	-1 207 275,83	925 985,83
Rahoitustuotot ja -kulut				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 226 080	-281 290	-1 207 275,83	925 985,83
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	1 226 080	-281 290	-1 207 275,83	925 985,83
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	1 226 080	-281 290	-1 207 275,83	925 985,83

Sarakkeet TA-muutos ja TA2021 yht. puuttuvat, koska muutoksia talousarvioon ei ollut vuoden aikana. Esitysteknisesti sarakkeet eivät mahtuisi esityskelpoisina taulukkoon, jos nollamuutokset sekä muuttumaton alkuperäinen talousarvio + nollamuutos esitettäisiin vielä summatasolla erikseen omana sarakkeena.

3.6.4 Liikelaitos yhteensä

Muuramen Hyvinvointi – liikelaitoksen toiminta jatkui vakiintuneena ja sopeutuneena yhä jatkuneeseen koronapandemiaan. Asiakasmäärät palveluissa pääasiallisesti kasvoivat verrattuna vuoteen 2020. Edelleen korostui paine hoidon saatavuuden varmistamiseksi ja kyky ylläpitää toimintoja pandemian keskellä, mikä koettiin pandemian näin pitkittyessä henkisesti erittäin raskaaksi. Kuitenkin edelleen hoidon saatavuus oli erinomaista, sosiaalipalvelut pystyttiin tuottamaan vaikeassa tilanteessa. Vanhus ja vammaispalveluissa kohdennettiin erityishuomiota asiakaskunnan suojelemiseen ja palvelut pystyttiin tuottamaan edelleen ehkäpä kaikkein vaikeimmissa olosuhteissa. Suun terveydenhuolto pystyttiin tuottamaan lähestulkoon häiriöttä. Esitetty lisätalousarvio oli oikein mitoitettu ja menot toteutuivat lähes täysimääräisinä.

Hyvinvointi – liikelaitoksen tulos on lopulta 662 800,48 euroa ylijäämäinen, mikä on noin 0,94 M€ euroa TA2021 asiakirjassa ennakoitua enemmän ylijäämäinen. Ylijäämän talousarviosta poikkeavaa suuruutta selittää useampi eri poikkeama/asia:

- tuloja kertyi poikkeuksellisen paljon ennakoitua enemmän myös maksutuloina (0,5 M€),
- lisätalousarvion lisäksi liiketoiminnan muihin tuloihin kirjattiin erikseen suoraan valtion korona-avustus (1,43 M€), mistä 1,3 M€ oli arvioitu saatavan kunnan valtionosuuden lisäyksenä – liikelaitos sai sekä lisätalousarvion kunnan avustuksen korotuksen, että korona-avustuksen tulot suoraan itselleen, vaikka tarkoitus oli saada näistä vain toinen
- K-S sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisen varautumiseksi, joutui kunta tekemään tilinpäätöksessä 0,95 M€ pakollisen varauksen vuoden 2021 syntyneen sairaanhoitopiirin lisääntyneen alijäämän vuoksi. Varauksen suuruus on syntyneestä alijäämästä Muuramen kunnan kiinteän laskutuksen mukainen osuus koko sairaanhoitopiirin kiinteästä laskutuksesta. Pakollinen varaus on kirjattava tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti ao. kustannuspaikalle, joten se on tilinpäätöksen yhteydessä kirjattu erikoissairaanhoidon kustannuspaikalle

Muuramen Hyvinvointi – liikelaitoksen toiminnallista tulosta voidaan pitää erinomaisena. Taloudellisesti tulos on sitäkin parempi, koska kunta kohdisti koronatukia pyydetyn lisätalousarvion mukaisesti liikelaitoksen avustukseen ja koronatuotet pitikin lopulta kohdistaa suoraan erilliseksi tuloksi liikelaitokselle.

Muutoin toimintaympäristö on kuitenkin ollut 2021 täysin erilainen, kun vuotta verrataan mihin tahansa aikaisempaan toimintavuosiin tai vuoteen 2020. Koronapandemiavuosi sisälsi merkittävän määrän epävarmuustekijöitä ja tilanteet muuttuivat syklisesti, kun pandemia kiihtyi uusien varianttien ilmaantuessa myös Suomeen. TA2021 asiakirjaa laadittaessa koronapandemian oletettiin siirtyvän jo jälkihoitovaiheeseen, mutta tosiasiallisesti pandemia kuritti Suomea koko vuoden.

Joulukuussa 2021 järjestettiin kuntalaiskysely tulevaa kunnan strategiaprosessia varten. Kyselyssä tiedusteltiin kuntalaisilta parhaita asioita kunnassa. Vastauksissa useimmiten mainittu asia oli Muuramen hyvinvointi -liikelaitoksen terveystaloudelliset palvelut.

3.6.4.1 Tulosbudjetin toteutuminen

	TP2020	TA2021	TA-muutos	TA2021 yht	TP2021	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS						
LIIKEVAIHTO	2 292 995	1 869 770	0	1 869 770	2 343 712,79	-473 942,79
Liiketoiminnan muut tuotot	1 014 492	827 110	0	827 110	2 280 392,60	-1 453 282,60
Tuet ja avustukset kunnalta/ky	27 291 540	26 471 160	1 300 000	27 771 160	27 771 160,00	0,00
Materiaalit ja palvelut						
Aineet tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-885 402	-916 340	0	-916 340	-955 626,44	39 286,44
Palvelujen ostot	-18 491 987	-19 022 200	-900 000	-19 922 200	-21 072 351,24	1 150 151,24
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 196 638	-5 213 120	-270 000	-5 483 120	-5 221 162,78	-261 957,22
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 139 275	-1 104 680	0	-1 104 680	-1 094 270,64	-10 409,36
Muut henkilösivukulut	-201 591	-207 860	0	-207 860	-224 260,70	16 400,70
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-24 460	-50 880	0	-50 880	-36 860,76	-14 019,24
Liiketoiminnan muut kulut	-3 028 159	-2 934 250	-130 000	-3 064 250	-3 124 932,35	60 682,35
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 631 514	-281 290	0		665 800,48	-947 090,48
Rahoitustuotot ja -kulut						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 631 514	-281 290	0		665 800,48	-947 090,48
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	1 631 514	-281 290	0		665 800,48	-947 090,48
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	1 631 514	-281 290	0		665 800,48	-947 090,48

3.6.4.2 Tuloslaskelmat

TULOSLASKELMA

	2021	2020
KÄYTTÖTALOUSOSA		
LIIKEVAIHTO	2 343 712,79	2 292 994,54
Liiketoiminnan muut tuotot	2 280 392,60	1 014 491,51
Tuet ja avustukset kunnalta/ky	27 771 160,00	27 291 540,04
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-955 626,44	-885 401,96
	-21 072	-18 491
Palvelujen ostot	351,24	986,67
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 221 162,78	-5 196 638,01
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 094 270,64	-1 139 275,30
Muut henkilösivukulut	-224 260,70	-201 591,47
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-36 860,76	-24 460,04
Liiketoiminnan muut kulut	-3 124 932,35	-3 028 158,89
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	665 800,48	1 631 513,75
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-3 000,00	-3 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	662 800,48	1 628 513,75
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	662 800,48	1 628 513,75
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	662 800,48	1 628 513,75

Sisältää sisäiset ja laskennalliset erät

	v.2021	v.2020
T A S E		
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	13 449,49	22 415,79
1. Aineettomat oikeudet	13 449,49	22 415,79
Aineettomat hyödykkeet yht.	13 449,49	22 415,79
II Aineelliset hyödykkeet		
Muut kuljetusvälineet	31 500,00	40 500,00
ICT-laitteet	26 678,44	44 464,06
Muut laitteet ja kalusteet	12 197,17	0,00
4. Koneet ja kalusto	70 375,61	84 964,06
Aineelliset hyödykkeet yht	70 375,61	84 964,06
III Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	83 825,10	107 379,85
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaam.muilta/Hyvinvointi	450 076,72	437 309,84
1. Myyntisaamiset	450 076,72	437 309,84
Yhdystili	652 626,91	0,00
3. Saamiset kunnalta	652 626,91	0,00
ALV-saamiset,vähennyskelpoiset	1 431,84	1 055,41
ALV-saamiset,palautuskelpoiset	112 127,30	45 726,85
Laskennalliset palautukset	70 451,17	28 491,32
4. Muut saamiset	184 010,31	75 273,58
Muut siirtosaamiset jäsen-	0,00	241,20
Muut siirtosaamiset muilta	432 791,92	81 714,67
5. Siirtosaamiset	432 791,92	81 955,87
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 719 505,86	594 539,29
Saamiset yhteensä	1 719 505,86	594 539,29
III Rahoitusarvopaperit		
IV Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 719 505,86	594 539,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 803 330,96	701 919,14
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		

Peruspääoma	-50 000,00	-50 000,00
I Peruspääoma	-50 000,00	-50 000,00
Edellisten tilikausien ali-/	2 138 917,33	3 767 431,08
IV Ed.tilikausien alijäämä	2 138 917,33	3 767 431,08
Tilikauden ylijäämä	-662 800,48	-1 628 513,75
V Tilikauden ylijäämä	-662 800,48	-1 628 513,75
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 426 116,85	2 088 917,33

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET
VARAUKSET

C PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	-950 000,00	0,00
2. Muut pakolliset varaukset	-950 000,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	-950 000,00	0,00

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Muut toimeksiantojen pääomat	-8 317,77	-34 817,77
3. Muut toimeksiantojen pääoma	-8 317,77	-34 817,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-8 317,77	-34 817,77

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

II Lyhytaikainen

Ostoreskontra	-1 135 857,96	-937 578,43
7. Ostovelat	-1 135 857,96	-937 578,43
Yhdystili	0,00	-820 449,62
8. Korottomat velat kunnalta	0,00	-820 449,62
ALV-velka	-7 208,94	-3 568,44
Ennakonpidätysvelka	-108 188,28	0,00
Sosiaaliturvamaksuvelka	167,44	0,00
KuEL-maksuvelat	-32 185,32	0,00
Jäsenmaksuvelat	-2 645,27	0,00
Nuorten itsenäistymisvarat	-47 616,99	-46 542,02
Ohjaajapalkkiot	0,00	-648,12
9. Muut velat/Liittymismaksut	-197 677,36	-50 758,58
Lomapalkkajaksotus	-864 936,36	-883 173,46
Muut siirtovelat muille	-72 658,36	-64 058,61
10. Siirtovelat	-937 594,72	-947 232,07
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-2 271 130,04	-2 756 018,70
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2 271 130,04	-2 756 018,70

VASTATTAVAA	-1 803 330,96	-701 919,14
-------------	---------------	-------------

	V.2021	V.2020
RAHOITUSLASKELMA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyjäämä (-alij)	665 800,48	1 631 513,75
Poistot ja arvonalentumiset	36 860,76	24 460,04
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 000,00	-3 000,00
Tulorahoituksen korjaukset	950 000,00	-1 048,39
	1 649 661,24	1 651 925,40
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-13 306,01	-125 255,81
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	0,00	1 048,39
	-13 306,01	-124 207,42
TOIMIN. JA INVEST. RAHAVIRTA	1 636 355,23	1 527 717,98
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.anto.var. ja po muutok.	-26 500,00	0,00
Saamisten muutos kunnalta	-652 626,91	0,00
Saamisten muutos muilta	-472 339,66	14 558,29
Korott.velk. muutos kunnalta	-820 449,62	-1 164 646,35
Korott.velk. muutos muilta	335 560,96	-377 629,92
	-1 636 355,23	-1 527 717,98
Rahoituksen rahavirta	-1 636 355,23	-1 527 717,98
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

3.6.4.3 Investoinnit

	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK			
1025	HYVINVOINTI LIIKEL. INV			
	Investointien talousarvio			
	Investointimenot			
1005	-45 000	0	0,00	-45 000,00
1173	-35 000	0	0,00	-35 000,00
1174	-15 000	0	-13 306,01	-1 693,99
*	-95 000	0	-13 306,01	-81 693,99
	Rahoitusosuudet			
	Omaisuuuden myynti			
	-95 000	0	-13 306,01	-81 693,99
	Investoinnit netto			

3.6.4.4 Liitetiedot

Liitetieto 6

Sosiaali- ja terveystalvet
Toimintatuotot tehtävälueittain

Muuramen Hyvinvointi -liikelaitos

2021 2020

Sosiaali- ja terveystalvet

Siitä:

Lapsi- ja oppilastalvet	30 385,76	29 965,13
Perhe- ja aikuissosiaalityö	68 352,12	55 176,40
Aktivointi ja työllistäminen	152 489,18	159 652,22
Vanhuspalvelut	1 306 319,12	1 423 324,59
Vammaistalvet	215 539,89	211 953,90
Terveystalvet	385 172,66	306 599,43
Avosairaanhoido	385 172,66	496 282,27
Suun terveystalvet	324 231,94	316 602,68
Sosiaali- ja terveystalvet yhteensä	2 867 663,33	2 999 556,62

Liitetieto 9

Palvelujen ostojen erittely

Muuramen hyvinvointi liikelaitos

2021 2020

Asiakastalvet	18 283 743	16 143 063
Muiden palvelujen osto	2 788 609	2 348 924
Liikelaitoksen palvelujen osto yhteensä	21 072 351	18 491 987

Vuoden 2021 asiakastalvet ostoissa mukana pakollinen varaus 950 000 €.

Poistosuunnitelmana käytetään Muuramen kunnan poistosuunnitelmaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10000 euroa on alle 10000 euroa kirjataan vuosikuluksi

TULOSLASKELMA		2021	2020
4580	Kalusto	-31 416,80	-24 501,89
Liitetieto 24			
Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät			
		2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
	Menoennakot		
	Muut menoennakot		
	Tulojäämät		
	Tuet ja avustukset	419 437,20	55 840
	Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä		
	Muut tulojäämät	11 634,72	11 629
	Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	431 071,92	67 469
Liitetieto 33			
Siirtovelkoihin liittyvät olennaiset erät			
		2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat			
	Nuorten itsenäistymisvarat	0	0
	Ohjaajapalkkiot	0	0
	Lomapalkkajaksotus	864 936	883 173
	Siirtovelat jäsenkuntayhtymille		
	Muut siirtovelat	72 658	64 059
	Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	937 595	947 232

Nuorten itsenäistymisvarat -tili ja ohjaajapalkkiot -tili on siirretty vuoden 2021 kirjanpidossa ryhmään muut velat.

Huomioitu vertailuvuoden luvuissa.

Liitetieto 19	
Pysyvät vastaavaat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Aineettomat hyödykkeet	
	Aineettomat oikeudet
Poistamaton hankintameno 1.1.	22 415,79
Lisäykset tilikauden aikana	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	
Vähennykset tilikauden aikana	
Siirrot erien välillä	
Tilikauden poistot	8 966,30
Arvonlennukset ja niiden pal.	
Poistamaton hankintameno 31.12.	13 449,49
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 449,49

Pysyvät vastaavaat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Aineelliset hyödykkeet	
	Koneet ja kalusto
Poistamaton hankintameno 1.1.	84 964,06
Lisäykset tilikauden aikana	13 306,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	
Vähennykset tilikauden aikana	
Siirrot erien välillä	
Tilikauden poistot	27 894,45
Arvonlennukset ja niiden pal.	
Poistamaton hankintameno 31.12.	70 375,61
Liittymismaksut	
Vähennykset tilikauden aikana	
Siirrot erien välillä	
Arvonlennukset ja niiden pal.	
Arvonkorotukset	
Arvonkorotuksen purku	
KIRJANPITOARVO 31.12.	70 375,61

3.6.4.5 Esitys Muuramen Hyvinvointi –liikelaitoksen tuloksen käsittelystä

Esitetään, että tilikauden ylijäämä 662 800,48 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli- ja alijäämien tilille ja että liikelaitoksen kertynyt alijäämä katetaan vuoden 2022 loppuun mennessä. Edellisten tilikausien alijäämää on taseessa 2 138 917,33 euroa.

Tilinpäätöksen tiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Noudatetaan samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan kirjanpidossa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Eriytettyyn tulos- ja rahoituslaskelmaan otetaan ulkoisten tulojen ja menojen lisäksi sisäiset ja laskennalliset tulot, menot tai rahoituserät, jossa vastapuolena on kunnan muut toiminta.

Eriytettyyn taseeseen otetaan sisäinen saatava ja velka sekä sisäinen kate, jossa vastapuolena on kunnan muu toiminta. Liikelaitoksella ei ole omaa pankkitiliä, joten rahoituslaskelmassa ei voida esittää rahavarojen muutosta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Muuramen Hyvinvointi –liikelaitos aloitti toimintansa 1.1.2017.

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus Keski-Suomen Sairaanhoidopiiriin alijäämän kattamiseksi 950 000 €. Pakollinen varaus on kirjattu asiakaspalveluostoihin.

Sosiaali- ja terveysministeriö on maksanut 998 867 € valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Ennakkoarvio valtion koronakorvauksista syyskuu – joulukuu 2021 381 967 € on kirjattu tuet ja avustukset ja siirtosaamiin.

3.6.4.6 Muuramen Hyvinvointi-liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoitukset

Muuramessa 16.3.2022

Asko Juuti
(puheenjohtaja)

Tiina Mikkola
(varapuheenjohtaja)

Sari Kaiho

Taneli Puttonen

Jukka Päivärinta

3.7 Elinvoiman ja kestävän kasvun palvelut

Valtuustoon nähden sitova

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
Toimintatulot	3 171 300	0	3 768 194,75	-596 894,75
Valmistus omaan käyttöön	275 570	0	303 846,69	-28 276,69
Toimintamenot	-4 337 680	-450 000	-4 910 258,38	122 578,38
Toimintakate (Netto)	-890 810	-450 000	-838 216,94	-502 593,06
Suunnitelmapoistot	-1 902 380	0	-1 696 117,49	-206 262,51
Laskennalliset menot	-91 100	0	-92 247,32	1 147,32

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Keski-Suomen kasvavin ja elinvoimaisin yritys kunta	Liikevaihtoaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi	104 kpl/2021
	Tulostaan kasvattaneiden yritysten määrä / vuosi	135 kpl/2021
	Yritysten määrä / 1000 asukasta kohti.	
Elinvoiman kehittäminen maankäytöllisin keinoin	Kaavoitusreservi vähintään 3 vuodelle	Kaavoitusreservi on riittävä/ ks. kaavoitus katsaus.
	Myytyjen tonttien määrä (80% uudesta tarjonnasta)	Myytyjen tonttien määrä toteutuu.
	Sujuva ja nopea lupakäsittely (käsittelyaika 1 kk) sekä seutukunnan edullisimmat taksat	Lupakäsittelyt ovat edenneet pääsääntöisesti tavoiteaikataulun mukaan.
Yritysten edellytysten luominen	Liike- ja työpaikkatonttien määrän riittävyys	Liike- ja työpaikka-alueiden markkinointi. Uusia liike- ja työpaikka-tontteja ei kaavoitettu 2021.
Liikkumaan kannustava arkiympäristö	Uusien virkistykseen tai vapaa-ajan toimintoihin hankittujen tai kaavoitettujen alueiden määrä	Kajalantien asemakaavalla osoitetaan laaja alue virkistyskäyttöön. Kaavatyötä on tehty yhteistyössä puistopuolen kanssa. Uusia alueita ei ole erikseen hankittu virkistystä ajatellen.
Häiriötön vesihuolto	Kevytliikenneväylien lisäys	Kevyenliikenteenväyliä on rakennettu talousarvion suunnitelmien mukaisesti.
Talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen	Keskeytykset, häiriöt/vuosi	Vesihuollossa on ollut häiriöitä. Henkilö-muutoksista johtuen häiriömäärät eivät ole tiedossa.
	Verkostoveden analyysitulokset, tuotetun talousveden määrä	Verkostoveden analyysi tuloksia sekä tuotetun talousveden määrää on seurattu. Poikkeamia on ollut ainoastaan satunnaisesti verkostoveden analyysituloksissa

3.7.1 Elinvoiman ja kestävän kasvun lautakunta

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Elinvoiman ja kestävän kasvun lautakunta vastaa kunnan elinkeinoelämän edistämisestä, maankäytön suunnittelusta, rakentamisen suunnittelusta, rakentamisesta/rakennuttamisesta, mittaustoimesta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, ympäristöterveydenhuollosta, palo- ja pelastustoimesta, kaduista, yksityisteistä, vesihuollosta ja jätehuollosta.

Lautakunnan kokoonpano on yhdeksän jäsentä.

Palvelusuunnitelma

Elinvoiman ja kestävän kasvun palveluiden määrän tarve kasvaa kunnan väkiluvun lisääntyessä ja taajamien laajentuessa. Palvelutaso pyritään säilyttämään kohtuullisena.

Osa palveluista toteutetaan seudullisesti ja niiden kustannuksiin lautakunta ei pysty yksin vaikuttamaan. Pelastuslaitoksen kustannusten nousu on ollut normaalia kustannuskehitystä voimakkaampaa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vakituisen henkilökunnan määrä oli (31.12.2021) 28 henkeä

- 04/2021 Kehittämiskoordinaattori aloitti työssä
- 08/2021 Vesihuoltopäällikkö aloitti työssä
- 10/2021 Tekninen johtaja aloitti työssä

3.7.2 Maankäyttö ja elinkeinot

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
740 MAANKÄYTTÖ JA ELINKEINOT				
Toimintatulot	1 180 300	0	1 608 631,43	-428 331,43
Toimintamenot	-537 680	0	-500 826,00	-36 854,00
Toimintakate (Netto)	642 620	0	1 107 805,43	-465 185,43
Laskennalliset menot	-8 770	0	-9 484,10	714,10

KAAVOITUS

Toiminta-ajatus

Vastata kunnan kaavoituksesta ja kehittämisestä maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla. Kunnan tulee huolehtia riittävien raakamaareservien hankinnasta sekä tonttien markkinoinnista.

Palvelusuunnitelma

Kaavoituksesta ja tonttien markkinoinnista vastaa kunnan kaavoittaja. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Tunnusluvut

Kaavoitus	TP 19	TP 20	TP 21
Hyväksytyt asemakaavat (ha)	60	53	8

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kuluneella suunnitelmakaudella oli vireillä yksi yleiskaava sekä useita asemakaavoja. Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, sillä ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet. Asemakaavassa määritellään yksityiskohtaisemmin alueen tuleva käyttö.

Suunnitelluista yleiskaavoista vireillä on Keskustaaajaman osayleiskaavan eteläosa, joka aloitettiin syksyllä 2015 ja se jatkuu tarkistetun aikataulun mukaan vuoteen 2022. Osayleiskaavan eteläosan suunnittelualue käsittää taajama-alueen valtatie 9 molemmin puolin. Pohjoisessa suunnittelualue rajoittuu Muuramenjokeen. Etelässä alue rajoittuu valtatie 9 itäpuolella Niityahon eritasoliittymään ja länsipuolella Ketunmutka tiehen. Yleiskaavatyössä pohditaan suunnittelualueen maankäyttöä yleispiirteisellä tasolla seuraavan noin 20 vuoden aikana tapahtuvalle kunnan kehitykselle, tavoitevuotena on 2035.

Suunnitelluista asemakaavoista lainvoimaiseksi tuli Kinkoriutantien asemakaavan muutos ja laajennus (6,45 ha) sekä Kappelintien asemakaavan muutos ja laajennus (1,72 ha). Yhteensä lainvoimaisia asemakaavoja valmistui 8 ha. Lisäksi valtuusto hyväksyi Kinkomaan Vitapolis alueen kortteleiden 1202 ja 1203 asemakaavan muutoksen (7,5 ha), josta valitettiin hallinto-oikeuteen ja siitä ei ole saatu vielä päätöstä vuonna 2021.

Keskustaajamassa oli asumiseen tarkoitettuja asemakaavoja vireillä Kesämaan asemakaava sekä Kaijalantien asemakaavan muutos ja laajennus sekä yksityisten maanomistajien Paulanon ja Harjunherin asemakaavat Velkapohjassa. Kinkomaalla oli vireillä Olympiakylän asemakaava. Olympiakylän alustavaan asemakaavarajaukseen on otettu mukaan myös yksityisten maanomistajien maita. Keskustaajamassa käynnistettiin Pappilan asemakaava, Valkolassa käynnistettiin yksityisten maanomistajien Sääkslehdon asemakaavan muutos.

Vuoden 2021 lopussa asemakaavoitettuja kunnan omistamia rakentamattomia omakotitalontontteja oli Seunavuorella 40, Tervamäessä 7, Hautalahdessa 50, Kinkomaalla 10 tonttia sekä Niittyahossa 12 kpl. Isolahden osayleiskaavan alueella kunnalla on kaikkiaan 17 myytävää tonttia. Koulun taakse sijoitettavalle 12 tontin Niinilähteen alueella oli kuusi tonttia myynnissä.

Asemakaava-alueelta vuoden 2022 rakentamiseen uusia tontteja tuli hakuun marraskuussa 2021 Hautalahdesta ja Seunavuoresta yhteensä 21 kpl. Rakentamiskelpoisia tontteja vuodelle 2022 oli haettavissa yhteensä 41 kpl.

Taloudellisen ja tehokkaan yhdyskuntarakenteen saavuttamiseksi kunta pyrkii kaavoittamaan ja ostamaan raakamaata olemassa olevien asemakaava-alueiden lähetyviltä. Raakamaareserviä kaavoitusta varten kunnalla Pyyppöläntien varteen sijoitettavalla ns. Hirviviidan alueella, Kinkovuorentien varrella Tervamäessä, Kylänlahden rannalla ja Kinkomaalla Olympiakylässä.

Kunta osallistui Jyväskylän kaupunkiseudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen 2020–2031 valmisteluun.

KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on Muuramen keskustan vetovoimaisuuden lisääminen, alueen viihtyvyys ja toimivuus sekä palvelujen säilyminen. Keskustan kehittämisestä on laadittu yleissuunnitelma 2015, joka antaa suuntaviivoja tuleville hankkeille.

Palvelusuunnitelma

Merkittävimmät uudistus- ja kehittämiskohteet:

- Vanha ja uusi liikekeskus: näiden välinen yhteys, pääpaino vanhan liikekeskuksen alueen kehittämisessä
- Asumisen tehostaminen/tiivistäminen
- Tiejärjestelyt ja kevyenliikenteenväylät
- Muuramejoki ja kylänlahti, rannan hyödyntämismahdollisuudet
- Viher-suunnittelu ja valaistus

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Keskustan kehittämissuunnitelman mukaisten visioiden suunnittelua Virastotien ja Mikkolantien kohdalta liittyen kunnan kiinteistöhankeisiin ja uuden liityntäpysäköinnin järjestämiseksi jatkettiin.

ELINKEINOELÄMÄN EDISTÄMINEN

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
740 MAANKÄYTTÖ JA ELINKEINOT				
1430 Elinkeinoelämän edist.				
Toimintamenot	-136 140	0	-114 457,97	-21 682,03
Toimintakate (Netto)	-136 140	0	-114 457,97	-21 682,03
Laskennalliset menot	-3 640	0	-3 671,52	31,52

Toiminta-ajatus

Muuramen kunnan strategia nostaa elinvoiman kunnan keskeiseksi menestystekijäksi. Jo strategian nimi, Mahdollisuuksien Muurame – elinvoimainen edelläkävijä on merkittävä linjaus elinvoiman merkityksestä kunnan toiminnassa. Yksi keskeisimmistä elinvoiman tekijöistä on elinkeinoelämän kehittäminen ja sen kasvun tukeminen. Strategiaan onkin valittu elinvoiman ja kestävän kasvun tavoitteeksi yrittäjäaktiivinen elinkeinopolitiikka.

Muuramen kunta toimii elinkeinoelämän kehittämisessä asiakaslähtöisesti ja tavoitteena on auttaa yrityksiä niiden kasvuhaasteissa ja mahdollistaa näin nykyisten työpaikkojen säilyminen ja uusien luominen. Muuramen kunta toimii myös aktiivisesti etsien ja tarjoten mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle. Kunta hoitaa yhä enemmän itse elinkeinoelämän kehittämistehtävää ja pyrkii ennakoimaan sen myötä nykyistä paremmin toimintaympäristön muutoksia.

Elinkeinoelämän kehittämisessä keskeisessä asemassa on yhteistyö yrittäjäjärjestön kanssa, mutta samanaikaisesti on löydettävä uusia kontakteja ja verkostoja elinkeinoelämän kehittämiseen ja työpaikkojen lisäämiseen.

Palvelusuunnitelma

Kunnan elinkeinoelämän kehittämisessä hyödynnetään sekä kunnan omaa henkilöstöä, että julkisia ja yksityisiä elinkeinoelämää palvelevia toimijoita muuramelaisen ja sitä kautta koko seudun elinkeinoelämän edelleen kehittämiseksi. Kunta tekee yhteistyötä yrittäjien, yritysten ja yrittäjäjärjestön sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kunnan elinkeinopolitiikassa tuetaan eri tavoin aloittavia tai kuntaan sijoittuvia yrityksiä, mutta samanaikaisesti huolehditaan jo olemassa olevien yritysten kasvu- ja kehitysedellytysten turvaamisesta. Kunnan strategiana on huolehtia niin palvelualan kuin tuotannollisten yritysten toimintaedellytysten turvaamisesta. Kunta on myös aktiivinen toimija ja yhteistyökumppani yritysten elinkaaren ja toiminnan eri vaiheissa.

Muuramen kunta toteuttaa kuntastrategiaa, jonka tavoitteet on jaettu kahteen strategiseen toimintalinjaan: Elinvoima ja kestävä kasvu sekä hyvinvointi ja palvelut. Muuramen kunnassa aiemmin työstetty elinkeino- ja mainestrategia sisältyy elinvoiman ja kestävän kasvun strategiaan. Elinvoiman ja kestävän kasvun strategian toteutumista seurataan muutamilla avainmittareilla, joista tärkeimmät ovat muuramelaisen yritysten liikevaihdon kasvu ja Muuramen työpaikkaomavaraisuus ja uusien Muurameen perustettujen yritysten lukumäärä.

Viime vuosina työllistäminen ja työllisyyden hoito ovat kasvaneet yhä läheisemmin kiinni kunnan muun elinkeinoelämän tarpeisiin. Muurame on ollut mukana lakisääteisessä TYP-verkostossa. Mahdollisen maakuntauudistuksen yhteydessä on odotettavissa muutoksia myös työllistämisen vastuisiin ja rooleihin.

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TP21
Työpaikkaomavaraisuus (Huom! tilastokeskuksen tiedot eivät ole ajantasaisia)	64,8 %	61,83 %	62,5 %*

*tilastotieto 2019

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kuntatalouden haasteissa aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja sen onnistumisella on merkittävä asema kuntatalouden liikkumavaran parantamisessa. Aktiivisen ja onnistuneen elinkeinopolitiikan tuloksena kuntaan luodaan työpaikkoja, verotuloja ja hyvinvointia, jonka välilliset vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä. Aktiivisella elinkeinopolitiikalla vähennetään tehokkaimmin työllisyyden hoitoon liittyviä kustannuksia.

Työttömyysaste oli Muuramessa maakunnan toiseksi alhaisin, joulukuun 2021 lopussa 8,8 %. Keski-Suomen työttömyysaste vastaavaan aikaan oli 12,9 %.

Viimeisimmät työpaikkaomavaraisuuden tunnusluvut ovat vuodelta 2019, silloin Muuramen työpaikkaomavaraisuus oli 62,50 %.

Vuonna 2021 elinkeinoelämään vaikutti erityisesti Korona –epidemia, jonka vaikutuksia yhteiskunnassa ryhdyttiin nopeasti lieventämään Business Finlandin, Ely –keskusten, Finnveran ja TE-toimistojen kautta kohdennetuilla Korona -tuilla.

Haastavassa kunnallistalouden tilanteessa elinkeinoelämään kohdentuvien toimenpiteiden vaikuttavuus korostuu entisestään. Lisäksi valtionosuuksissa työpaikkaomavaraisuus on nostettu yhdeksi valtionosuuden määräytymisperusteeksi, mikä entisestään korostaa kunnan elinkeinopolitiikan vaikuttavuuden merkitystä. Valtionosuusuudistuksessa korostuu aiempaa selkeämmin kuntien keskinäinen kilpailu työpaikoista ja aiemmin keskeiseksi koettu alueellinen elinkeinopolitiikka on jäänyt toissijaiseksi toimintatavaksi.

Seudullisesta elinkeinoelämää palvelevaa yhteistyötä tehtiin Ely:n, paikallisen Leader –ryhmän (Jyväsräi ry.) ja TE –toimiston kanssa. Yritystukirahoitusta muuramelaisille yrityksille myönnettiin yhteensä 336 145 €.

Vuonna 2021 myytiin 3 teollisuustonttia Punasillan alueelta.

Sillanniityn liikerakennusten 6 ha:n kortteli kilpailutettiin keväällä 2019 ja siihen tehtyä varausta on jatkettu useaan kertaan. Viimeisin varaus päättyi 31.12.2021 ja tontin kaupasta on tehty valtuuston osalta myyntipäätös vuoden 2022 alussa.

Uusia yrityksiä Muurameen perustettiin 75 kappaletta (v. 2020 70 kpl), pois lukien asunto- ja kiinteistöosaakeyhtiöt.

MATKAILUN EDISTÄMINEN

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Matkailun edistäminen on hoidettu seudullisena toimintana, jota on jossain määrin vahvistettu myös kunnan omalla toiminnalla. Kunnassa toimii lukuisia matkailuyrittäjiä, joiden kanssa yhteistyössä kehitetään matkailua. Lisäksi kunta pyrkii osaltaan osallistumaan resurssiensa puitteissa erilaisten tapahtumien järjestämiseen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Matkailuelinkeino on ollut kohtuullisen pienellä painotuksella Muuramen elinkeinopolitiikassa, mutta sen merkitys on korostumassa ja toimialan mukanaan tuomia laajenemismahdollisuuksia seurataan jatkuvasti. Tärkeä kehittämiskohde on Riihivuoren alue.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Matkailun edistämiseen varattiin määrärahoja saman verran kuin 2020. Talousarviokohdan menot ovat kunnan omaa matkailun edistämiseen varattua rahoitusta, minkä lisäksi Visit Jyväskylä on hoitanut osana seutumarkkinointia myös Muuramen matkailupalveluita.

Muurame on mukana myös Visit Jyväskylän hallinnoimassa Lakeland –hankkeessa 2019–2021, jonka tavoitteena on luoda Keski-Suomeen pitkäkestoinen kv –matkailutyön malli ja lisätä alueen kansainvälisiä majoitusvuorokausia. Pääkohdemaina ovat saksankielinen Eurooppa ja Japani. Lisäksi Muurame on mukana vuoden 2020 lopulla käynnistyneissä kahdessa muussa maakunnallisessa matkailuhankkeessa; Matkailun vastuullisuus näkyväksi –hanke, jossa hallinnoija on Visit Jyväskylä ja Vetovoimaa Keitele-Päijänne matkailuun, jossa hallinnoija on kehittämissyhtiö Witas oy Viitasaarelta.

Jyväsriehen Leader –rahoituksella käynnistyi kesällä 2020 VisitMuurame –yritysryhmähanke, jossa on mukana 8 muuramelaista matkailuyritystä ja hallinnoijana toimii Muuramen kunta. Hanke päättyi 28.2.2021. VisitMuurame –hankkeessa rakennetaan yhteinen www.visitmuurame.fi -"laskeutumissivusto" muuramelaisille matkailupalveluille.

Riihivuori Teatterin vuokralaisena jatkoi edelleen vuonna 2021 Uusi Iloinen Teatteri (UIT), jonka ohjelmiston esitysajat kuitenkin siirtyivät korona -epidemian takia kesälle 2022.

Ravintola Riihikelon ja kodan päävuokralaisena jatkoi Rhean Ship Lines Oy. Ravintolatoiminta oli korona -toimien takia vaihtelevaa ja pääosin toiminta perustui yksityistilaisuuksiin vuoden aikana. Uuden rinneyrittäjän ja varhain alkaneen laskettelukauden ansiosta myös Riihikelon ravintolatoiminta käynnistyi vahvasti joulukuussa 2021.

Riihivuoren laskettelutoimintojen osalta kausina 2019 syksy -2021 kevät rinnetoimintoja pyörittänyt Riihivuoren Rinteet oy ilmoitti syksyllä 2021, etteivät jatka rinnetoimintoja kaudella 2021 -2022. Ilmoituksen jälkeen kunta käynnisti kilpailutuksen uuden rinneyrittäjän löytämiseksi. Kilpailutuksessa tuli yksi tarjous ja sen perusteella uudeksi rinneyrittäjäksi valittiin Janne Andersinin luotsaama Riihivuori Resort oy

Hotelli Vuorikelon huoneiden ja saunatilojen sekä Caravan –alueen vuokraustoimintaa hoiti Riihivuoren lomakylä.

MAATALOUDEN HALLINTO JA LOMITUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinnossa vastataan lainsäädännöllä kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta sekä edistetään maaseudun elinvoimaisuutta maatalous- aluepoliittisten tukien avulla.

Palvelusuunnitelma

Vuonna 2013 maaseutuhallinnon vastuu on siirtynyt Laukaan kunnalle. Yhteistyöalue muodostuu seuraavista kaupungista/kunnista: Jyväskylä, Muurame, Laukaa, Hankasalmi, Toivakka, Uurainen, Joutsa ja Luhanka. Tulevassa maakuntaudistuksessa maataloustoimen hoitaminen on siirtymässä maakunnan tehtäväksi.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Maatalouden hallinnon palvelut tuotettiin yhteistoiminta-alueella Laukaan kunnan puolesta ja maatalouden lomituspalvelut Keuruun kaupungin toimesta.

Muuramen kunta ei tukenut maksullista lomitusta vuonna 2021.

MAA- JA METSÄTILAT

Kohderahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
4495 Maa- ja metsätilat Tulosbudjetti				
Toimintatulot				
Myyntitulot	100 000	0	208 021,45	-108 021,45
Muut tulot	2 000	0	950,00	1 050,00
Toimintamenot				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-100	0	-225,48	125,48
Palvelujen ostot	-100 970	0	-100 971,77	1,77
Henkilöstömenot	-12 700	0	-13 462,95	762,95
Muut menot	-300	0	-773,69	473,69
TOIMINTAKATE	-12 070	0	93 537,56	-105 607,56
Rahoitustulot ja -menot				
VUOSIKATE	-12 070	0	93 537,56	-105 607,56
Poistot ja arvonalentumiset				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12 070	0	93 537,56	-105 607,56

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunnan talousmetsiä hoidetaan ja puuta myydään metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Maata myydään ja vuokrataan tarpeen ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kunnan metsistä osa on varsinaista talousmetsää, osa tulevaa rakennusmaata ja osa puistometsää. Rakennusmaiden metsiä hoidetaan niin, että kaavoitusvaiheessa metsä olisi puistometsäksi soveltuva ja kestävä luonnonoloja vastaan. Puistometsiä hoidetaan jatkuvan kasvatuksen periaatteen mukaisesti harventamalla ja isoja puita poistamalla.

Palvelusuunnitelma

Vuonna 2014 valmistui kunnalle talousmetsiä koskeva metsätaloussuunnitelma. Talousmetsissä tavoitteena on oikea-aikainen hoito. Painopiste on edelleen harvennushakkuissa. Päätehakkuita on viime vuosina tehty varsin maltillisesti. Puistometsiä hoidetaan aluekohtaisesti tarpeen mukaan.

Raakamaata/metsää hankitaan kunnan omistukseen kaavoitusta varten aina, kun se on koh- tuudella mahdollista. Hankintaan liittyvä rahoitus on investointipuolella.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Puunmyyntitulot ja mutta samalla myös suunnitellut menot ylittyivät selvästi. Metsänhoito- suunnitelma teetätettiin yhteensä 40,6 hehtaarille kunnan uusia metsiä.

Talousmetsien hakkuita tehtiin metsähoitosuunnitelman mukaisesti. Talousmetsien hoidossa painopiste on edelleen harvennushakkuissa ja taimikoiden hoidossa. Kunnan metsiä ja puisto- metsiä oli erilaisissa metsänkäsittelyissä vuoden aikana yhteensä 25,7 hehtaaria. Vuoden ku- luessa tehtiin

- talousmetsien päätehakkuita 0 ha
- talousmetsien harvennushakkuita 5,3 ha
- tonttien ja katualueiden päätehakkuita 10,1 ha
- puistometsien ja tonttien harvennushakkuita 3,0 ha
- taimikoiden hoitotöitä 5,8 ha
- ennakkoraivauksia 1,5 ha

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TP 21
Metsät hoitosuunnitelmassa (ha)	400 ha	455 ha	479 ha

TONTIT

Kohderahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
4497 Tontit				
Tulosbudjetti				
Toimintatulot				
Myyntitulot	13 000	0	34 720,00	-21 720,00
Muut tulot	1 063 500	0	1 316 377,70	-252 877,70
Toimintamenot				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 200	0	-1 720,14	-479,86
Palvelujen ostot	-13 710	0	-11 476,41	-2 233,59
Henkilöstömenot	-41 440	0	-36 662,20	-4 777,80
Muut menot	-170	0	-267,46	97,46
TOIMINTAKATE	1 018 980	0	1 300 971,49	-281 991,49
Rahoitustulot ja -menot				
VUOSIKATE	1 018 980	0	1 300 971,49	-281 991,49
Poistot ja arvonalentumiset				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 018 980	0	1 300 971,49	-281 991,49

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunta luovuttaa tontteja pääosin myymällä. Pääsääntöisesti tontin luovutukset tehdään ennalta tehdyn suunnitelman mukaisesti, mutta kunnalla on valmius tarvittaessa toimia ennakkoon tehdystä suunnitelmasta poiketen tilanteen vaatiessa.

Kunnan vuokraamien tonttien maanmyyntiä ja vuokratuloja seurataan kirjanpidossa. Kunta luovuttaa tontit pääsääntöisesti valmiiksi muodostettuina tiloina.

Palvelusuunnitelma

Tontit luovutetaan ennakolta tehdyn suunnitelman mukaisesti rakentamiseen. Tonttien luovutus tapahtuu kaupanteon yhteydessä tai vuokrasopimuksen allekirjoituksella.

Vuonna 2021 tuli rakennuskelpoisiksi ja samalla myyntiin 29 uutta omakotitonttia. Hautalahden alueelta tuli tarjontaan 11 kpl, Kinkomaalta Peltolammen alueelta 3 kpl, Seunavuoren alueelta 9 kpl ja Niittyahosta 6 kpl.

Tonttien luovutusten määrää tarkastellaan kaavoituskatsauksen yhteydessä laajemmin ja suhteessa palveluverkoston (mm. koulu- ja päiväkotipalvelujen riittävyys).

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TP 21
Myydyt omakotitalotontit	30	17	31

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tontteja jäi vapaaksi 19 kpl. Uusia tontteja tuli marraskuussa hakuun vuodelle 2022 eri alueilta yhteensä 21 kpl. Tonttien hintoja ei nostettu (edellisen kerran nostettu v. 2015). Normaali pientalotonttien hinnat ovat 25 000–34 000 euroa.

3.7.3 Luvat ja valvonta

Luvat ja valvonta

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KÄYTTÖTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
720 LUVAT JA VALVONTA				
Toimintatulot	126 000	0	212 399,57	-86 399,57
Toimintamenot	-418 310	0	-386 611,21	-31 698,79
Toimintakate (Netto)	-292 310	0	-174 211,64	-118 098,36
Laskennalliset menot	-12 390	0	-11 557,44	-832,56

RAKENNUSVALVONTA

Budjettirahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa siten, kuin siitä laissa säädetään.

Valtion lainoittaman/avustaman maatalous- ja asuntorakentamisen suunnitelmien, sekä korjaustoimenpiteiden valvonta.

Rakennus- ja huoneistorekisterin yllä pitäminen ja tietojen toimittaminen muille viranomaisille.

Palvelusuunnitelma

Auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa. Pyritään nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluun sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TP 21
Myönnettyt luvat yhteensä	228	255	207
Rakennus- ja toimenpideluvat	165	146	152
Toimenpideilmoitukset	46	93	43
Muut luvat	17	16	12
Lupakatselmukset	601	581	625
Valmistuneet asunnot	83	119	58
Lupatulot €	107 331	127 785	195325

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

TA21 Palvelusuunnitelma on toteutunut talousarvion mukaisesti.

Valtuustoon ja lautakuntaan nähden tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Lupien lukumäärä näyttää pienemmältä kuin yleensä keskimäärin, mutta se johtuu siitä, että samaan aikaan kiinteistölle yhtäkaa haettavien kaikkien erillisten rakennusten luvat kirjaantuvat jatkossa yhden lupanumeron alle.

Lupatulot olivat vuonna 2021 (195325 €) suuremmat kuin vuoden 2021 (120000 €) talousarvioon arvioitiin. Kasvaneet lupatulot johtuvat siitä, että viime vuonna lupaa haettiin useille suurille kohteille ja osin myös siitä, että rakennusvalvonta peri myös kunnan kohteista lupa- ja valvontamaksut.

Vuonna 2021 jatkettiin sähköisen asiakaspalvelun kehittämistä. Käyttöön otettiin sähköinen luvan haku järjestelmä. Kokonaan sähköiseen järjestelmään siirtyminen vaatii vielä sähköisen arkistoinnin kehittämisen ja sähköisen arkiston käyttöönottoluvan arkistointilaitokselta.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Toiminta-ajatus

Toimialan tehtävä on ympäristö- ja jätelainsäädännön alainen neuvonta ja valvonta, vesihuoltolain ja jätevesiasetuksen edellyttämät tehtävät, ympäristölupien ja maa-aineslupien valmistelu ja valvonta, ympäristön tilan seuranta, luonnon virkistyskäytön edistäminen sekä lupavi-
ranomaisena toimiminen.

Palvelusuunnitelma

Ympäristönsuojelu edesauttaa terveellisen, turvallisen ja viihtyisän ympäristön aikaansaamista. Toiminnan tavoitteena on sujuva ja nopea lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely.

	TP 19	TP 20	TP 21
Ympäristölupapäätökset ja rekisteröinnit	2	1	4
Maa-aineslupapäätökset	2	1	1
Lannan auma-ilmoitukset ja poikkeukset	4	2	1
Muut päätökset ja ilmoitukset	2	9	10
Ajoneuvojen siirtopäätökset	8	11	4
Jätehuolto- ja ympäristölupatarkastukset	11	12	11
Maa-aineslupatarkastukset	13	16	17

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimiala on jatkuvassa lainsäädäntömuutoksessa. Ympäristölupien valvonnalla on suunnitelma ja valvonta on maksullista. Määräaikaisten maa-aineslupien uusi luvituskierron on saatu valmiiksi. Ilmoitukset käsiteltiin tavoiteajassa. Kaikkia lupahakemuksia ei pystytty käsittelemään tavoiteajassa.

Jätehuolto- ja lupatarkastuksia tehtiin vuoden aikana 28 kpl. Jätehuollon valvontaa jatkettiin yhdessä jätelautakunnan kanssa. Ympäristölupien ja erilaisten ilmoitusten lupamaksutulot ylittivät.

Muuramenjoen luontopolkua kunnostettiin ja Suuruspään yhteislaitumen kunnostusta jatkettiin.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO JA ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja, jotka voivat aiheutua mm. elintarvikkeista, talousvedestä, uimavedestä, sisäilmasta, tupakasta tai kemikaaleista. Eläinlääkintähuolto huolehtii hyöty- ja pieneläinten terveydestä sekä eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaisista viranomaistehtävistä. Pieneläinpäivystys ja löytöeläinten hoitopalvelut sisältyvät myös tähän kustannuspaikkaan.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunnan ympäristöterveydenhuollon tehtävät hoitaa Jyväskylän kaupunki. Jyväskylän seudun ympäristöhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Jyväskylä, Hankasalmi, Joutsa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen.

Kuluttajien turvallisuudesta huolehditaan valvomalla ja tarkastamalla kuluttajapalveluita ja -tavaroita. Vesilaitoksen talousveden laatua valvotaan, samoin uimapaikkojen veden laatua.

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TP 21
Ympäristöterveydenhuolto €	71 368	67 297	60 379

	TP 19	TP 20	TP 21
Eläinlääkintähuolto, pieneläinpäivystys ja löytöeläinten hoitopalvelut €	45 502	56 662	57 643

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Muuramen kunnan näkökulmasta talousarvio toteutui kokonaisuutena hyvin. Sekä ympäristöterveydenhuollon menot, että eläinlääkintähuollon, pieneläinpäivystyksen ja löytöeläinpalvelun menot alittuivat.

Terveys- ja elintarvikevalvonnan sekä hallinnon kustannukset jaetaan sopijakuntien asukasluvun suhteessa. Pieneläinpäivystyksen kustannukset jaetaan myös sopijakuntien asukasluvun suhteessa. Vuonna 2021 tehdyn uuden ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen mukaan eläinlääkintähuollon kustannukset laskutetaan kunnilta 1.1.2021 alkaen suoriteperusteisesti.

Äänekoski tuli mukaan sopimukseen uutena kuntana 1.1.2021 alkaen.

JÄTEHUOLTO

Jätehuollon palvelutehtävät siirtyivät 1.1.2017 Mustankorkea Oy:lle. Jätehuollon viranomais-tehtäviä hoitaa Jyväskylän, Laukaan, Toivakan ja Muuramen yhteinen Jyväskylän seudun jäte-lautakunta. Lautakunnan menot katetaan Mustankorkea Oy:n tuloista. Kuntalle kuuluu vain jätehuollon valvonta, josta vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

3.7.4 Infra ja mittaus

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
630 INFRA JA MITTAUS				
Toimintatulot	124 000	0	135 181,10	-11 181,10
Valmistus omaan käyttöön	150 570	0	170 896,97	-20 326,97
Toimintamenot	-1 276 810	-100 000	-1 323 014,95	-53 795,05
Toimintakate (Netto)	-1 002 240	-100 000	-1 016 936,88	-85 303,12
Suunnitelmapoistot	-1 434 210	0	-1 296 538,96	-137 671,04
Laskennalliset menot	-34 330	0	-33 812,57	-517,43

KUNNALLISTEKNIIKAN SUUNNITTELU

Toiminta-ajatus

Tehtävä on vastata kevyen liikenteen, katuverkoston sekä vesihuollon yleis- ja rakennussuunnittelusta.

Palvelusuunnitelma

Suunnittelutehtävät liittyvät sekä uusien että perusparannettavien kohteiden toteuttamiseen. Katujen perusparannusten yhteydessä pyritään tarkastelemaan myös vesihuolto.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan omana suunnittelutyönä valmistuivat Velkapohjan Kappelintien rakennussuunnitelma, keskustassa Muuramentien ja Mäkelänmäen koulun välisen kevyen liikenteen väylän ja vesi-huollon rakennussuunnitelma, Kinkomaalla Eerolan asemakaavan Peltorannan kadun ja vesi-huollon rakennussuunnitelma, Kenttätien perusparannuksen ja kevyen liikenteen väylän raken-nussuunnitelma, Isolahdessa Niinilähteentien rakennussuunnitelma.

MITTAUS

Toiminta-ajatus

Mittaustoimi vastaa ja valvoo kunnan ja muiden toimijoiden kartoitus- ja mittaustöitä maan-käyttö- ja rakennuslaissa sekä JHS 185:ssä säädettyllä tavalla kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Tavoitteina ovat edellytysten luominen asemakaavan toteuttamiselle ja maankäytön suunnittelulle merkitsemällä asemakaavan mukaiset rakennuspaikat maastoon ja tekemällä asemakaavoitusta varten maankäyttö- ja rakennuslain sekä JHS 185:n vaatimukset täyttävät pohjakartat ja kartta-aineistot.

Palvelualueelle kuuluvat myös rakennusvalvonnan avustaminen merkitsemällä uusien rakennusten sijainti ja korkeusasema rakennuspaikoille, kunnallisteknisen suunnittelun ja rakentamisen mittaus- ja dokumentointityöt, osoitejärjestelmä- ja opaskartta-aineistojen ylläpito sekä mittaustoimessa tarvittavan ICT-ohjelmiston ja kaluston ylläpito.

Tunnusluvut

Mittaustoimen tehtävät ovat suhteessa kaikkeen elinvoiman ja kestävän kasvun palvelualueelle liittyvään suunnitteluun ja rakentamiseen. Mittauksen tunnuslukuina voidaan pitää siten kaa-voituksen, myytävien tonttien, rakennusvalvonnan ja kunnallistekniikan määrien tunnuslukuja.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon ja lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ovat toteutuneet v.2021.

Asemakaavoitusta, rakennusvalvontaa ja kunnallistekniikkaa varten tehtiin mittauksia ja kartoituksia etenkin Hautalahden, Seunavuoren, Kinkomaan Peltolammen ja keskustan alueilla sekä peruskunnostettavilla kaduilla.

Uusia asemakaavatontteja mitattiin ja lohkottiin vuoden 2022 myyntiä varten 21 kpl (Seunavuori ja Hautalahti).

Vesihuollon tarke- ja kartoitusmittaamista sekä johtokartan laatimista numeeriseen muotoon jatkettiin.

LIIKENNEVÄYLÄT

Toiminta-ajatus

Katujen, hulevesiverkostojen, kevyen liikenteen väylien sekä valaistuksen hoito ja kunnossapito.

Kunnan yksityistieavustusten jakaminen

Palvelusuunnitelma

Liikenneväylien määrät lisääntyvät vuosittain uudisrakentamisen vaikutuksesta, joka lisää väylien hoito- ja kunnossapitokustannuksia.

Vanhon asuinalueiden katujen perusparannuksilla ja katujen päällystämällä pyritään alentamaan hoito- ja kunnossapitokustannuksia. Elinvoiman ja kestävän kasvun lautakunta päättää erikseen vanhojen alueiden perusparannettavat kadut, asfaltoinnit ja katuvalaistuksen (määrärahat investointipuolella). Väylien asfaltoinnit ja talvikunnossapito tehdään ostopalveluina. Samoin ostopalveluina on liikennevihreiden nurmikoiden leikkaus ja niitto.

Liikenneväylien hoitotaso pyritään pitämään kohtuullisena.

Yksityisteiden kunnossapitoon annetaan avustusta niille teille, joiden varrella on ympärivuotista, pysyvää asutusta ja joiden tiekunnat on perustettu toimituksessa.

Tunnusluvut

Liikenneväylät	TP 19	TP 20	TP 21
katuja (km)	69,95	70,95	71,75
kevyen liikenteen väyliä (km)	25,1	25,4	25,7
avustettavia yks.teitä (kpl)	49	50	50
avustettavia yks.teitä (km)	102,5	103,1	103,36
avustuksia yks.teille (euroina)	50 000	50 000	50 000

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Katu- ja kevyen liikenteen väyläverkoston kasvaessa kunnossapitoalueet ovat vuonna 2021 laajentuneet Keskustan, Hautalahden, Kinkomaan Peltolammen, Sillanniityn sekä Seunavuoren alueilla.

Teiden ja pihojen auraus ja osa hiekoituksesta teetettiin ulkopuolisilla urakoitsijoilla. Samoin teiden asfalttipäällysteet ja päällysteiden asfalttipaikkaukset teki ulkopuolinen urakoitsija. Omalla kalustolla poistettiin teiden polanteita ja hiekoitettiin liikenneväyliä sekä parannettiin risteyksien näkyvyyksiä. Kesäkunnossapito, pölynsidonta ja teiden lanaus tehtiin kunnan omalla kalustolla. Hiekoitushiekan poisto tehtiin pääsääntöisesti omalla kalustolla. Tienvarsien ja liikennevihreiden niitot tapahtuivat ulkopuolisen urakoitsijan toimesta.

Katuvalaistuskustannukset nousevat tievalaistuksen lisääntymisen ja ilkvallan myötä. Katuva-laistusta rakennetaan/uusitaan investointimäärärahalla.

Valaistus on katkaistuna kello 24.00–05.30. Asemakaava-alueen ulkopuoliset valaistukset ovat katkaistuina kello 23.00–06.00. Muuramen ydinkeskustan sekä Murtolammen valot palavat koko yön.

Yksityisteitä avustettiin yhteensä 50 000 eurolla vuonna 2021. Yksityisteiden peruskorjaus-avustuksia ei ollut.

KONEKESKUS
Kohderahoitteinen

	Talous-	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama	
	arvio				
1	KÄYTTÖTALOUS				
500	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
4410	Konekeskus				
	Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
	Myyntitulot	100 000	0	130 577,22	-30 577,22
	Valmistus omaan käyttöön	0	0	29 879,50	-29 879,50
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-29 000	0	-31 597,21	2 597,21
	Palvelujen ostot	-34 310	0	-37 620,97	3 310,97
	Henkilöstömenot	-32 200	0	-30 100,07	-2 099,93
	Muut menot	-31 550	0	-32 367,64	817,64
	TOIMINTAKATE	-27 060	0	28 770,83	-55 830,83
	Rahoitustulot ja -menot				
	VUOSIKATE	-27 060	0	28 770,83	-55 830,83
	Poistot ja arvonalentumiset				
	Suunnitelman mukaiset poisto	-63 630	0	-62 654,15	-975,85
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-90 690	0	-33 883,32	-56 806,68

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Konekeskuksen tarkoitus on tukea kunnan omia toimintoja ja myydä niihin palveluja omakustannushintaan.

Palvelusuunnitelma

Konekeskuksen tavoitteena on ylläpitää töiden sujumisen kannalta välttämätöntä konekantaan. Vanhentunutta kalustoa uusitaan.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalouden osalta konekeskuksen toimintamenot ovat ylittyneet 3,8 % talousarviossa esitetystä. Poltto- ja voiteluaineiden kustannusten nousu näkyy selkeästi käyttötaloudessa. Lisäksi ikääntyvän kaluston huolto- ja kunnossapitokustannukset ovat nousseet.

3.7.5 Muut

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Budjettirahoitteinen

	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1 KAYTTOTALOUS				
500 ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
760 MUU TOIMINTA				
Toimintamenot	-917 690	0	-1 003 100,66	85 410,66
Toimintakate (Netto)	-917 690	0	-1 003 100,66	85 410,66

Toiminta-ajatus

Vuoden 2004 alusta alkaen kuntien hoitama pelastustoimi siirtyi alueellisesti järjestettäväksi. Tätä toimintaa hoitamaan on perustettu Keski-Suomen pelastuslaitos, josta vastaa Jyväskylän kaupunki isäntäkuntaperiaatteella.

Palvelusuunnitelma

Pelastuslaitos toimii vuokrakiinteistöissä ja kalusto on pelastuslaitoksen omaa. Ensihoitopalveluihin kuuluvan ambulanssin tilat on vuokrattu Punasillan alueelta.

Pelastuslaitoksen suunnitelmiin kuuluu uuden paloaseman (noin 1100–1200 m²) rakentaminen Muurameen, jolle etsitään kaavoitettavaa aluetta.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Pelastustoimen kustannukset ylittyivät. Kustannukset jaetaan asukasluvun suhteessa. Paloaseman osalta uutta paikkaa haarukoitiin Sillanniityn läheisyyteen loppuvuodesta ja asemakaavotusta alettiin valmistelemaan joulukuussa 2021. Kaavoituksella on tavoitteena varata paikka uudelle paloasemalle.

4 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

SISÄINEN TULOSLASKELMA	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATULOT				
Myyntitulot	4 335 790	8 500	4 953 617,72	-609 327,72
Maksutulot	2 212 240	0	2 486 396,90	-274 156,90
Tuet ja avustukset	27 091 450	1 300 000	30 053 655,10	-1 662 205,10
Muut toimintatulot	7 677 600	0	8 029 707,34	-352 107,34
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	41 317 080	1 308 500	45 523 377,06	-2 897 797,06
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	333 830	0	317 045,85	16 784,15
TOIMINTAMENOT				
Henkilöstömenot	-25 724 140	-663 800	-25 631 654,16	-756 285,84
Palvelujen ostot	-26 257 970	-1 180 000	-28 973 299,56	1 535 329,56
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-3 440 270	-197 700	-3 774 911,36	136 941,36
Avustukset	-29 729 650	-1 430 000	-31 221 385,65	61 735,65
Muut toimintamenot	-7 370 920	0	-7 348 097,95	-22 822,05
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	-92 522 950	-3 471 500	-96 949 348,68	954 898,68
TOIMINTAKATE	-50 872 040	-2 163 000	-51 108 925,77	-1 926 114,23
Verotulot	42 758 000	0	44 221 304,82	-1 463 304,82
Valtionosuudet	13 452 000	880 000	13 316 385,00	1 015 615,00
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	34 810	0	90 640,96	-55 830,96
Muut rahoitustulot	166 140	0	229 705,39	-63 565,39
Korkomenot	-49 000	0	-45 000,49	-3 999,51
Muut rahoitusmenot	-53 890	0	-53 183,23	-706,77
VUOSIKATE	5 436 020	-1 283 000	6 650 926,68	-2 497 906,68
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-4 351 620	0	-4 064 993,89	-286 626,11
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS	1 084 400	-1 283 000	2 585 932,79	-2 784 532,79
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 084 400	-1 283 000	2 585 932,79	-2 784 532,79

4.1 Verotulojen ja valtion osuuksien erittely

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	38 105 000	0	38 105 000	38 802 353,89	-697 353,89
Kiinteistövero	2 293 000	0	2 293 000	2 377 326,96	-84 326,96
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 360 000	0	2 360 000	3 041 623,97	-681 623,97
Verotulot	42 758 000	0	42 758 000	44 221 304,82	-1 463 304,82

	Tuloveroprosentti	kunnallisveroa vastaava verotettava	Muutos %
Verovuosi 2004	18,5	105 195 483	+ 4,1
Verovuosi 2005	18,5	109 187 663	+ 3,8
Verovuosi 2006	18,5	115 664 216	+ 5,9
Verovuosi 2007	18,5	126 414 670	+ 9,3
Verovuosi 2008	18,5	136 237 040	+ 7,8
Verovuosi 2009	19,0	139 533 917	+ 2,4
Verovuosi 2010	19,5	142 583 772	+ 2,2
Verovuosi 2011	19,5	157 813 050	+ 5,6
Verovuosi 2012	19,5	157 815 000	+ 0,0
Verovuosi 2013	19,5	165 476 000	+ 4,9
Verovuosi 2014	19,5	166 626 000	+ 0,7
Verovuosi 2015	19,5	169 787 000	+ 1,8
Verovuosi 2016	19,5	172 328 000	+1,5
Verovuosi 2017	19,5	173 304 000	+ 0,6
Verovuosi 2018	19,5	180 099 000	+ 3,9
Verovuosi 2019	19,5	189 160 000	+ 5,0
Verovuosi 2020	19,5	192 513 000	+1,8
Verovuosi 2021 *	19,5	201 659 000	+4,8

*vahvistamaton

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Yleinen valtionosuus	13 452 000	880 000	14 332 000	0,00	14 332 000,00
Peruspalvelut ilman tasauksia	0	0	0	11 220 123,00	-11 220 123,00
Verotuloihin perustuva tasaus	0	0	0	56 220,00	-56 220,00
Opetus- ja kult muut valtionos	0	0	0	-834 930,00	834 930,00
Verotulomenet. kompensatio	0	0	0	2 874 972,00	-2 874 972,00
Valtionosuudet	13 452 000	880 000	14 332 000	13 316 385	1 015 615

5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Tili	Nimi	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
1005	Tietokoneohjelmistot	-63 000	0	-45 753,01	-17 246,99
1100	Maa-ja vesialueet	-150 000	0	-391 320,00	241 320,00
1102	Kiinteistöjen liittymismaksut	0	0	-7 254,84	7 254,84
1123	Muut rakennukset	-150 000	0	0,00	-150 000,00
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-1 587 000	0	-971 570,51	-615 429,49
1135	Sillat,laiturit ja uimalat	-17 000	0	-22 376,34	5 376,34
1140	Vedenjakelu-ja viemäriverkko	-1 130 000	0	-1 019 583,85	-110 416,15
1141	Hulevesiverkostot	-150 000	0	-105 023,32	-44 976,68
1142	Sähköjohdot,ulkovalaistuslait-	-85 000	0	-31 431,34	-53 568,66
1164	Muut kuljetusvälineet	-68 000	0	-60 941,25	-7 058,75
1170	Muut liikkuvat työkoneet	-48 000	0	-47 676,61	-323,39
1173	ATK-laitteet	-306 350	0	-229 907,51	-76 442,49
1174	Muut laitteet ja kalusteet	-224 900	0	-193 000,97	-31 899,03
1195	Keskeneräiset hankinnat	0	0	-10 082,00	10 082,00
1102	Kiinteistöjen liittymismaksut	0	0	-11 700,00	11 700,00
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	-2 421 000	0	-4 249 318,53	1 828 318,53
1195	Keskeneräiset hankinnat	0	0	2 150 152,98	-2 150 152,98
*	Investointimenot yht.	-6 400 250	0	-5 246 787,10	-1 153 462,90
	Rahoitusosuudet				
1115	Hallinto-ja laitosrak.hankinta	0	0	23 595,00	-23 595,00
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	77 000	0	0,00	77 000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	77 000	0	23 595,00	53 405,00
	Omaisuu den myynti				
1100	Maa-ja vesialueet	60 000	0	144 002,15	-84 002,15
*	Omaisuu den myynti yht.	60 000	0	144 002,15	-84 002,15
	Investoinnit netto	-6 263 250	0	-5 079 189,95	-1 184 060,05

5.1 Kunnanhallituksen investoinnit

Valtuustoon nähden sitova	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama	
900	KUNNANHALLITUS INV. Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
1100	Maa-ja vesialueet	-150 000	0	-391 320,00	241 320,00
*	Investointimenot yht.	-150 000	0	-391 320,00	241 320,00
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
1100	Maa-ja vesialueet	60 000	0	144 002,15	-84 002,15
*	Omaisuu den myynti yht.	60 000	0	144 002,15	-84 002,15
	Investoinnit netto	-90 000	0	-247 317,85	157 317,85

Kunta osti Oksalan tila ja Aurinkorinne tilat Riihivuoren pohjoisrinteen kaupassa (310 000 €). Päätökset ja lisämäärärahat anottiin syksyllä 2020, mutta koronan vuoksi kauppa siirtyi vuoden 2021 puolelle – tästä johtuu määrärahan ylitys 2021. Kesällä 2021 ostettiin Muuramen keskustasta Kauppamäki kiinteistö (81 000 €) osana Mäkelänmäen koulun kulkuyhteyttä ja Muuramentien/Mikkolantien risteysalueen yleisilmeen parantamista. Myyntitulot tulivat teollisuustonttien myynneistä, Kuusanmäki, Punasilta, Korvenkylä.

5.2 Tukipalveluiden investoinnit

Valtuustoon nähden sitova	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama
925	TUKIPALVELUIDEN INV. Investointien talousarvio Investointimenot			
1005	-18 000	0	-45 753,01	27 753,01
1123	-150 000	0	0,00	-150 000,00
1164	-45 000	0	-37 733,04	-7 266,96
1173	-50 000	0	-22 600,87	-27 399,13
1195	0	0	-10 082,00	10 082,00
1102	0	0	-11 700,00	11 700,00
1115	-2 421 000	0	-4 249 318,53	1 828 318,53
1195	0	0	2 150 152,98	-2 150 152,98
*	-2 684 000	0	-2 227 034,47	-456 965,53
	Rahoitusosuudet			
1115	0	0	23 595,00	-23 595,00
*	0	0	23 595,00	-23 595,00
	Omaisuuksien myynti			
	-2 684 000	0	-2 203 439,47	-480 560,53
	Investoinnit netto			

ICT-PALVELUT

ICT-ohjelmat

Hanketavoitteet

ICT-ohjelmien kehittäminen.
Hankintaan lisää virtuaalisointilisenssejä.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hankittiin virtuaalityöpöytien käyttöä varten lisää virtuaalisointilisenssejä.

ICT-laitteet

Hanketavoitteet

Uusitaan ja lisätään langattoman verkon tukiasemia.
Uusitaan työasemia.
Laajennetaan levyjärjestelmää.
Uusitaan virtuaalisointialustaa

Hanketavoitteiden toteutuminen

Langattoman verkon kuuluvuutta ja kapasiteettia laajennettiin uusilla tukiasemilla.

Uusittiin työasemia.

Levyjärjestelmän ja virtuaalisointialustan kapasiteettia lisättiin sekä laitteistoja vaihdettiin, tämä mahdollistaa tehokkaamman työskentelyn virtuaalikoneilla.

KIINTEISTÖTOIMI

Hanketavoitteet

Ylläpidetään olemassa olevia kiinteistöjä ja varmistetaan turvalliset toimintaympäristöt käyttäjille.

Isolahden päiväkodin ja koulun lisätilojen rakentaminen.

Kinkomaan koulun laajennuksen rakentaminen.

Mäkelänmäen uuden koulun rakentamisen aloittaminen.

Isolahden koulun öljylämmityksen korvaaminen maalämmöllä tuotetulla energialla.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Isolahden päiväkotitoimitus valmistui toukokuussa 2021, hankkeen rakentaminen alkoi elokuussa 2020. Rakennus toteutettiin hirsirunkoisena ja se lämpiää maalämmöllä. Rakennuksessa on tilat kahdelle päiväkotiryhmälle, eskareille sekä lisätilaa koulun käyttöön. Tukipalveluiden osalta tiloihin rakennettiin myös ruokasali koulun ja päiväkodin käyttöön. Tilat otettiin käyttöön elokuussa 2021. Syntyneet kustannukset vuodelle 2020 olivat 1 231 992 euroa ja vuodelle 2021 kustannukset olivat 676 774 euroa. Isolahden hankkeen kokonaiskustannus oli 1 908 766 euroa.

Kinkomaan koulun laajennus valmistui syyskuun lopussa 2021, hankkeen rakentaminen käynnistyi lokakuussa 2020. Laajennukseen tuli viisi uutta opetustilaa sekä tilat omatoimikirjastolle. Samalla tilojen käyttöä järkevöitetään mm. ruokasalia laajentamalla. Tilat otettiin osittain käyttöön syysloman jälkeen lokakuussa helpottamaan koulun tilan ahtautta. Omatoimikirjasto avautui v.2022 alkupuolella. Syntyneet kustannukset vuodelle 2020 olivat 383 462 euroa ja vuodelle 2021 kustannuksia tuli 1 806 254 euroa. Kinkomaan koulun laajennuksen kokonaiskustannus oli 2 189 717 euroa.

Mäkelänmäen uuden koulun rakentaminen aloitettiin toukokuussa 2021. Rakennukseen tulee tilat 500 oppilaalle ja se lämpiää maalämmöllä ja sen ulkoseinä toteutetaan massiivipuurunkoisena. Rakennus valmistuu lokakuussa 2022 ja tilat otetaan käyttöön v.2023 alusta. Joulukuussa 2021 työmaa oli edennyt seuraavasti: Perustukset 100 %, maanvaraiset lattiat valettu 100 %, muuraukset 35 %, CLT-elementtien asennus 60 %, Paroc-elementtien asennus 90 %, sääsuojat asennukset 85 %, betonielementtien asennukset 100 %, lasiseinäasennukset 85 %. Ura-koitsijoille maksettiin maksueriä v.2021 yhteensä 6 705 433 euroa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 16 046 000 euroa. Mäkelänmäen uudisrakennuksen rahoitus toteutetaan kuntarahoituksen kiinteistöleasing-rahoituksella.

Isolahden vanhan koulun lämmitysjärjestelmän muutos maalämmölle kilpailutettiin keväällä 2021.

KVR-urakoitsija suoritti poraukset ja laitteiston asennustyöt elokuun loppuun mennessä, jolloin järjestelmä otettiin käyttöön. Hankkeesta syntyi kuluja yhteensä 162 535 euroa. Lämmitysjärjestelmän muutokselle saatiin avustusta 36 250 euroa, jolloin lopullisiksi kokonaiskustannuksiksi tuli 126 285 euroa.

KESKUSKEITTIÖ

Muuramen kunnan ruokapalvelu investoi vuonna 2021 sähkökäyttöiseen pakettiautoon. Pakettiautoa käytetään myös kiinteistöhoitajan siirtymiseen Kinkomaalle ja Isolahteen. Auton hankintaan varattiin 45 000 €. Pakettiauto kilpailutettiin keväällä 2021 ja toimitus tapahtui heinäkuussa 2021. Tarjouskilpailun voittaja oli Käyttöauto Oy:n Citroen e-Jumpy lähinnä pidemmän toimintamatkansa ansiosta. Hinnaksi tuli 37 733€, joten kaikkea varattua rahaa ei käytetty. Aiemmin käytössä ollut ruoankuljetusauto siirtyi kiinteistöpalvelujen hallintaan.

5.3 Hyvinvoinnin ja Palveluiden lautakunnan investoinnit

Valtuustoon nähden sitova	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama	
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
950	HYVINVOINNIN JA PALV. LTK				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-210 000	0	-22 700,44	-187 299,56
1135	Sillat,laiturit ja uimalat	-17 000	0	-22 376,34	5 376,34
1164	Muut kuljetusvälineet	-23 000	0	-23 208,21	208,21
1173	ATK-laitteet	-221 350	0	-207 306,64	-14 043,36
1174	Muut laitteet ja kalusteet	-209 900	0	-179 694,96	-30 205,04
*	Investointimenot yht.	-681 250	0	-455 286,59	-225 963,41
	Rahoitusosuudet				
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	77 000	0	0,00	77 000,00
*	Rahoitusosuudet yht.	77 000	0	0,00	77 000,00
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	-604 250	0	-455 286,59	-148 963,41

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen investointiohjelmassa oli varaukset Isolahden uuden päiväkodin, sekä liikkeenluovutuksella kunnan toiminnaksi siirtyneen päiväkotin Löytöretken ICT -laitteisiin, koneisiin ja kalusteisiin yhteensä 81.000 €. Investoinnit toteutuivat osittain, hankintoihin käytettiin noin 43.000 €.

Perusopetus

ICT

Perusopetuksen 4.- ja 7.- vuosiluokkien oppilaille, sekä opetushenkilökunnalle hankittiin investointiohjelman mukaisesti Chromebook -laitteet, lisenssit, sekä sähköistä oppimateriaalia. Kyseessä oli investointisuunnitelman mukainen hankinta. Hankinnan jälkeen kaikilla Muuramen perusopetuksen 4.-9. vuosiluokkien oppilailla on käytössään henkilökohtainen Chromebook -laite. Jatkossa Chromebook -investointeja tehdään käytöstä poistettavien tai rikkoutuneiden laitteiden korvaamiseksi.

Perusopetuksen investointeja tehtiin Isolahden koululle ICT -välineistöä 37.000 €, Kinkomaan koululle kalusteita ja ICT välineistöä 173.000 €, Mäkelänmäen koululle ICT -välineistöä 39.000 eurolla, ja Nisulanmäen yläkoululle ICT -välineistöä 45.000 €.

Perusopetuksen investoinnit toteutuivat suunnitellusti.

Liikkuva Muurame

Liikkuva Muurame -vastuualueen lähiliikuntapaikkojen kehittäminen jatkui senioripuiston rakentamisella Vanhansahanpolun ääreen sekä Muuramenjoen luontopolun esteettömyyden parantamisella. Toimenpiteisiin kohdennettiin 41 571 € ja valtionavustusta saatiin 15 000 €.

Liikuntapuistoalueen kehittämisprosessin ensimmäisenä vaiheena toteutettiin frisbeegolf-rata (9 väylää). Rataan kohdennettiin 8698 €. Kuntoportaiden rakentamista jouduttiin siirtämään huomattavan kustannusnousun vuoksi.

Puistojen ja virkistysalueiden osalta Hautalahden asuinalueen ranta-alueen kehittämistyössä tuli esille maapohjan rakentamisen haasteellisuus. Suunnitellun uimapaikan pitkä matala vaati mittavat ruoppaukset, joten ranta-alueen rakentaminen vaatii uudelleentarkastelun.

Vuonna 2018 asetettiin tavoitteeksi peruskorjata yksi kuntalaisten käytössä olevan matonpesupaikka vuosittain. Korjaussuunnitelman viimeisenä kohteena toteutettiin Kinkomaan matonpesupaikka, johon kohdennettiin 22 376 €.

Kirjastopalvelut

Kinkomaan omatoimikirjaston investoinnit

Kinkomaan omatoimikirjaston ensikertaiseen kalustamiseen oli varattu ennakoon 38 000 € määräraha vuodelle 2021.

Kalusteisiin oli varattu 14000 € määräraha. Määrärahan ylittyminen tuli selväksi jo siinä vaiheessa, kun koko Kinkomaan koulun laajennusosan sisustuksen arkkitehtisuunnitelma valmistui. Kalusteet päätettiin kuitenkin hankkia suunnitelman mukaisesti ja talousjohtajan kilpailutamina. Määräraha ylittyi kalusteiden osalta kaikkiaan 11076 €.

Omatoimijärjestelmän sekä tarvittujen laitteiden hankintaan oli varattu kaikkiaan 14000 € määräraha. Laitehankintojen osalta varattu määräraha ylittyi hieman. Ylitystä selittää laitteiden hinnannousun ohella se, että omatoimijärjestelmään jouduttiin hankkimaan etähallinnan sujuvoittamiseksi keskitetty tiedonhallinta -ominaisuus (hinta 1500 € alv 0%). Laitehankintoihin käytettiin kaikkiaan 15822 €.

Kinkomaan kirjaston peruskokoelman hankintaan oli varattu kaikkiaan 10000 €. Kinkomaan kirjaston kokoelma muodostettiin siirtämällä sinne valikoidusti pääkirjaston kokoelmasta tuplakappaleita ja muuta aiemmin hankittua aineistoa, ja sen lisäksi hankittiin uutta aineistoa. Uutuushankinnat painottuivat lasten- ja nuortenkirjoihin. Uutuushankintoihin käytettiin koko niihin varattu 10000 € määräraha.

Kaikkiaan Kinkomaan kirjaston investointeihin käytettiin 50898 €, mikä ylitti budjetin kaikkiaan 12898 €.

Investoinnin toteutuminen:

Kinkomaan koulun laajennusosan rakennustyöt valmistuivat syys-lokakuussa, ja Kinkomaan kirjaston kalusteiden ja omatoimijärjestelmän asennukset saatiin valmiiksi marraskuun lopulla. Kirjaston aineistot saatiin urakoitua paikoilleen joulukuussa, ja omatoimikirjaston avaus voitiin siten toteuttaa suunnitellusti tammikuussa 2022. Omatoimikirjastossa voi lainata ja palauttaa automaateilla, noutaa varattua aineistoa, käyttää asiakastietokoneita, lukea lehtiä ePress-palvelun kautta sekä työskennellä tai kokousta. Kirjastossa on asiakkaiden käytössä langaton verkko. Omatoimikirjastoon kirjaudutaan kirjastokortilla ja pin-koodilla, ja tiloja valvotaan talentavain kameroin. Vaikka Kinkomaan omatoimikirjaston kokoelmien painopistealueena tulee Kinkomaalla olemaan lasten- ja nuorten aineistot, on kirjaston tarkoitus palvella koululaisten lisäksi laajemminkin alueen kaikkia asukkaita. Kinkomaan omatoimikirjaston ensikertaisesta kalustamisesta aiheutui suuremmat kustannukset kuin alun perin oli ennakoitu ja investointivaraus ylittyi siltä osin.

Investointien toteutumisen kokonaisarviointia

Hyvinvoinnin ja palveluiden lautakunnan vastuualueella investoinnit toteutuivat olosuhteisiin nähden suhteellisen suunnitellusti. Toteutumatta jäi kuitenkin varsin suuri osa suunniteltuja investointeja, suunnitelman mukaisesti 681.000 € kokonaissummasta toteutui 455.000 € arvosta investointeja. Syynä toteutumattomiin investointeihin oli esimerkiksi suunnitellun investoinnin muuttuminen kohtuuttoman kalliiksi, kuten Hautalahden ranta-alueen tai Muuramen harjun alueen kuntoportaiden toteutus.

5.4 Elinvoiman ja Kestävän kasvun lautakunnan investoinnit

Valtuustoon nähden sitova	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama	
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK				
1050	ELINVOIMAN JA KEST. KASVUN LTK				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
1130	Kadut,tiet,torit ja puistot	-1 377 000	0	-948 870,07	-428 129,93
1141	Hulevesiverkostot	-150 000	0	-105 023,32	-44 976,68
1142	Sähköjohdot,ulkovalaistuslait-	-85 000	0	-31 431,34	-53 568,66
1170	Muut liikkuvat työkoneet	-18 000	0	-31 861,61	13 861,61
*	Investointimenot yht.	-1 630 000	0	-1 117 186,34	-512 813,66
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	-1 630 000	0	-1 117 186,34	-512 813,66

Liikenneväylät

UUDET ALUEET

Hanketavoitteet

Uusien asemakaava-alueiden katujen rakentaminen sekä katualueiden ja niiden ympäristön viimeistelytöiden tekeminen.

Investointien toteuma

ALUE	TP 20	TA 21	TP 21
HAUTALAHTI -kaava 2018	Lahdenranta II-osa, Mesimarja, Hetantie rakennettiin valmiiksi (234 300 €)	<ul style="list-style-type: none"> • Timanttitie Yhteensä 35 000 €	<ul style="list-style-type: none"> • Timanttitie rakennettiin valmiiksi. Yhteensä 49574,38 €
SILLANNIITTY -kaava 2018	Sillanniityn alueella jatkettiin liikenneympyrän ja Sillanniityn I-vaiheen rakentamista (197 320 €)	<ul style="list-style-type: none"> • Liikenneympyrän jatkaminen • Sillanniityntien I-vaihe jatkaminen • oikealle kääntyvän kaistan rakentaminen Yhteensä 180 000 €	<ul style="list-style-type: none"> • Liikenneympyrä ja sillanniityntie rakennettu kantavan kerroksen yläpintaan valmiiksi. • oikealle kääntyvää kaistaa ei ole rakennettu. Yhteensä 154110,16 euroa
KINKOMAA -Peltolampi (kaava 2018)	Peltolammen Untamonpolun jatko rakennettiin valmiiksi (99 570 €)	<ul style="list-style-type: none"> • Peltolammen Vellamonpolun III-jatko 55 000 €	<ul style="list-style-type: none"> • Peltolammen Vellamonpolun III-jatko rakennettiin valmiiksi Yhteensä 49574,38 €

ALUE	TP 20	TA 21	TP 21
ETELÄPORTTI -kaava 27.5. 2019	Voimassa olevan kaavan mukainen katu rakennettiin valmiiksi (77 265 €)	Kaavan mukainen kunnallistekniikka rakennettu	Kaavan mukainen kunnallistekniikka rakennettu tien kantavan pinnan yläreunaan. Elenia ei ole pystynyt toimittamaan alueelle sähköverkkoa.
ISOLAHTI -osayleiskaava 2012 -ELK §57/14.5.2019	Niinilähteentien I-vaihe rakennettiin valmiiksi (50 250 €)	I-rakennus-vaiheen jatkaminen jos Niinilähteentien rakentamisen ehdot eivät täyty, niin ennalta nimeämätön perusparannettava katu sillä ehdoin, että työresursseja vapautuu 120 000 euroa	I-rakennus-vaiheen jatkamista Niinilähteentiellä ei ole tehty.
SEUNAVUORI - Murtolammen alue - Seunavuoren alue	Rakentamisessa tauko	<ul style="list-style-type: none"> Saarikonvuorentien jatkaminen Usvatie Huurrepolun alku Yhteensä 225 000 €	<ul style="list-style-type: none"> Saarikonvuorentien jatkaminen, Usvatie ja Huurrepolun alku on rakennettu valmiiksi Yhteensä 269841,18 €
TERVAMÄKI - Asemakaavan laajennus 2011	Uusia tontteja ei tarjota		<ul style="list-style-type: none"> Kappelintie rakennettiin tien jakavan kerroksen pintaan saakka valmiiksi 133446,47 €
VELKAPOHJA -Kappelintien asemakaavan muutos x.x.2020/21		<ul style="list-style-type: none"> Kappelintie hautausmaalle 150 000 €	Uusia tontteja ei tarjota
ASUNTOALUEIDEN VII-MEISTELY - toteutetaan kun suurin osa alueiden tonteista on rakennettu -määräraha ei ole tarkoitettu päällystämiseen	Uusien asuntoalueiden viimeistelyä tehtiin Hautalahden, Murtolammen ja Kinkomaan alueille (18 625 €)	Uusien asuntoalueiden viimeistely 20 000 €	Uusien asuntoalueita viimeisteltiin Hautalahden, Kinkomaan ja Seunavuoren alueilla. 24756,84 €

Investointien toteutumisen analysointi

Uusia alueita rakennettiin toteutuneiden asemakaavojen sekä uusien luovutettavien tonttien mukaisesti. Vuosi 2021 painottui Seunavuoren asuinalueen rakentamiseen. Myös uutta Kappelin tien yhteyttä hautausmaalle aloitettiin rakentamaan.

Hautalahden ja Kinkomaan Peltolammen alueella jatkettiin kunnallistekniikan rakennustöitä. Sillanniityn alueella jatkettiin liikenneympyrän ja Sillanniityntien rakentamista.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 20	TA 21	TP 21
Perusparannettavat kohteet	Kinkorinteen (97 030 €) ja Sanantien (n. 116 190 €) perusparannukset valmistuivat	<ul style="list-style-type: none"> • jos Niinilähteentien rakentamisen ehdot eivät täyty, niin ennalta nimeämätön perusparannettava katu sillä ehdoin, että työresursseja vapautuu 	
Asfaltoitavat kohteet	Hautalahdentie, Hautalahdentien kevyen liikenteen väylä, Hautalahdentien hidaste- korotukset, Keihästien kevyen liikenteen väylä, Tervämäentien huonon asfaltin korjaus, Saarenkyläntien huonon asfaltin korjaus, Tervämäentie (välillä Nilatie-Kaskitie) huonon asfaltin korjaus (133 030 €)	150 000 €	Asfaltoitiin: Sanantie ja kvl, Kinkorinne, Kukonaske kvl, Osa Virastotie ja kvl, Osa Ahvenahontie ja kvl, Korvenkyläntie ja paikkauksia. Yhteensä 161601,75 €
Hulevesijärjestelmät	Sillanniityn kosteikkopuistossa tehtiin viimeistelytöitä. (29 965 €) Hulevesijärjestelmiä rakennettiin Sillanniityn, Hautalahden ja Peltolammen alueelle (101 450 €).	Hulevesijärjestelmät <ul style="list-style-type: none"> • Hautalahti • Sillanniitty • Peltolampi • Seunavuori • Punasilta Yhteensä 150 000 €	Hulevesijärjestelmät <ul style="list-style-type: none"> • Hautalahti • Sillanniitty • Seunavuori Yhteensä 150 000 €
Kohteet, jotka vaativat välitöntä korjausta kesken toimintakauden	Pieniä kohteita, jotka vaativat välitöntä korjausta kesken toimintakauden (8 020 €)	25 000 €	

Investointien toteutumisen analysointi

Teiden päällystäminen vähentää liikenneväylien kunnossapitokustannuksia ja lisää käyttömu-
kavuutta. Uudet kokonaan rakennetut kadut asfaltoidaan yleensä seuraavana vuonna. Ns. van-
hoilla alueilla asfaltointi edellyttää, että katu on peruskorjattu. Vanhoilla alueilla tehdyt toimet
tiivistävät yhdyskuntarakennetta.

Vuonna 2021 ei vanhojen alueiden perusparannuksia suoritettu työresurssien puutteiden
vuoksi.

Hulevesijärjestelmiä rakennettiin Sillanniityn, Hautalahden, Peltolammen ja Seunavuoren alu-
elle. Punasillassa ei hulevesien suhteen tehty toimenpiteitä.

Asfaltointikohteista päätettiin elinvoiman ja kestävän kasvun lautakunnassa 20.4.2021. Asfal-
toinnit toteutettiin päätöksen mukaisesti, paitsi asfaltoimatta jäivät Kuurapolku ja Ahvenahon-
tiestä väli Lemminkäisentie- Kuurapolku.

Tievalaistus

Hanketavoitteet

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteena on kaikkien katujen ja kevyen liikenteen väylien valaise-
minen energiatehokkaasti.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 20	TA 21	TP 21
Katuvalaistusta uusien katujen sekä kadun perusparannushank- keiden kohteisiin	Uudet valaisimet: • Rinteeläntie, Penger- polku, Seunavuoren- tien loppu, Neidonko- rennon loppu, Keihäs- tien kevyen liikenteen väylä, kevyt liikenne- väylä välillä Mäkelän- mäen koulu-Muura- mentie Valaisinvaihdot 18 kpl (41 445 €)	Uudet valaisimet Valaisinvaihdot Muuramentien valaisimet 85 000 €	Uudet valaisi- met: Hautalahdentie, Ahomansikka, Lahdenranta, Myllynsiipi, Sointulantie, Murtolammen- tien loppuosa, Osa Vellamon- polkua, Kinko- rinne ja Nisulan- tie Yhteensä 57 kpl Yhteensä 31431,34 €

Investointien toteutumisen analysointi

Katuvalaistuksen rakentaminen aloitettiin loppuvuodesta 2021 Hautalahteen, Sointulantielle,
Murtolammentien loppu, Vellamonpolkua, Kinkorinne ja Nisulantie (yht.määrä 57 kpl). Lisäksi
loppuvuonna tuli Ely:n kanssa yhteisprojekti Kinkomaantien varren valojen uusimisen vuoksi,
minkä vuoksi jouduimme kaapeloimaan katuvalaistuksen reittejä uudelleen ja uusimaan katu-
valokeskuksen eri paikkaan.

Tievalaistuksen tarkoituksena on parantaa ihmisten asuin- ja työympäristöä sekä edistää viih-
tyvyyttä ja turvallisuutta. Valaistuksen laajentaminen lisää käyttömenoja.

Mittaus

Hanketavoitteet

Tavoitteina ovat edellytysten luominen asemakaavan toteuttamiselle ja maankäytön suunnittelulle merkitsemällä asemakaavan mukaiset rakennuspaikat maastoon ja tekemällä asema-kaavoitusta varten maankäyttö- ja rakennuslain sekä JHS 185:n vaatimukset täyttävät pohjakartat ja kartta-aineistot.

Investointien toteutuma

KOHDE	TP 20	TA 21	TP 21
Mittauskalusto Kartat	- ei investointeja	-ei investointeja	-ei investointeja

Investointien toteutumisen analysointi

Mittauskoimen kalustoa uusitaan tekniikan kehittyessä, jotta pystytään tuottamaan asianmukaisia mittauspalveluja kunnan toimintaan

Kaluston hankinta

Hanketavoitteet

Elinvoiman ja kestävä kasvun lautakunnan toimintaan tarvittavan kaluston hankinta.

Investointien toteuma

Kalustohankinta	TP 20	TP 21
Traktorit	5	0
Nosturikuorma-auto	1	0
Reunatäyttökauha		1
Maansiirtokärry		1
Vedenjakelukärry		1

Investointien toteutumisen analysointi

Konekeskuksen investoinnit ylittivät talousarviossa suunnitellun noin 13 800 €. Investoinnit tuli toteuttaa tarpeen vuoksi. investointien toteuttaminen ei haitannut muiden investointien toteuttamista, sillä rahaa jäi käyttämättä joka tapauksessa n. 630 000 €.

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
RAHOITUSLASKELMA				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 436 020	-1 283 000	6 650 926,68	-2 497 906,68
Tulorahoituksen korjaukset	-1 000 000	0	-305 787,05	-694 212,95
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 400 250	0	-5 246 787,10	-1 153 462,90
Rah.osuudet invest. menoihin	77 000	0	23 595,00	53 405,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 060 000	0	1 399 789,20	-339 789,20
Toiminnan ja invest. rahavirta	-827 230	-1 283 000	2 521 736,73	-4 631 966,73
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset				
Antolainojen lyhennys	92 500	0	92 494,27	5,73
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen nosto	1 629 890	0	0,00	1 629 890,00
Pitkäaikaisten lainojen lyhenn	-1 095 160	0	-1 012 820,52	-82 339,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 283 000	1 500 000,00	-217 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	0	0	-22 007,96	22 007,96
Saamisten muutos	200 000	0	-2 080 222,28	2 280 222,28
Korottomien velkojen muutos	0	0	675 217,79	-675 217,79
Rahoituksen rahavirta	827 230	1 283 000	-847 338,70	2 957 568,70
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	1 674 398,03	-1 674 398,03
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	-1 674 398,03	1 674 398,03

7 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup.	TA:n	TA-muu-	Toteu-	Poik-	Alkup.	TA:n	TA-muu-	Toteu-	Poik-
	talous- arvio	muu- tokset	tosten jälkeen	tuma	keama	talous- arvio	muu- tokset	tosten jälkeen	tuma	keama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta										
Vaalit	34	9	43	47	4	0	9	9	11	-2
Keskusvaaliltk yht.	34	9	43	47	4	0	9	9	11	-2
Tarkastuslautakunta										
Tarkastuslautakunta	28	30	58	59	1					
Tarkastusltk yht.	28	30	58	59	1					
Kunnanhallitus										
Hallinto ja henkilöstö	2994	80	3074	3027	-47	173		173	282	-109
Sisäiset palvelut	104		104	109	5	0		0	0	0
Seutu ja alueyhteistyö	0		0	0	0					0
Muu toiminta	23		23	25	2					0
Kiinteistötoimi	3787		3787	4055	268	5999		5999	6045	-46
Keskuskeittiö	1409	90	1499	1500	1	1270		1270	1277	-7
Kunnanhallitus yht.	8317	170	8487	8716	229	7442	0	7442	7604	-162
Hyvinvoinnin ja palv.ltk										
Hyvinvoinnin ja palv	11		11	0	-11					
Hallinto	0		0	0	0	0		0	0	0
Varhaiskasvatus	7556	120	7676	7649	-27	599		599	795	-196
Perusopetus	11922		11922	11979	57	388		388	494	-106
Toisen asteen koulutus	1488	93	1581	1561	-20	44		44	59	-15
Liikkuva Muurame	1733		1733	1591	-142	318		318	282	36
Joukkoliikenne	404		404	355	-49	0		0	0	0
Kulttuuri ja nuorisopalvelut	1207		1207	1040	-167	187		187	115	72
HYPÄ ltk yht	24321	213	24534	24175	-359	1536	0	1536	1745	-209
Kunnan avustus liikelaitokselle	26471	1300	27771	27771	0					
Elinvoimn j kest.kasvun ltk										
ELK ltk			0					0		0
Infra ja mittaus	1126	100	1226	1152	-74	124		124	135	-11
Vesihuolto	1062	350	1412	1564	152	1741		1741	1812	-71
Luvat ja valvonta	418		418	386	-32	126		126	212	-86
Maankäyttö ja elinkeino	538	0	538	501	-37	1180		1180	1609	-429
Muu toiminta	918		918	1003	85			0		0
ELK ltk yhteensä	4062	450	4512	4606	94	3171	0	3171	3768	-597
KÄYTTOTALOUS YHT	63233	2172	65405	65374	-31	12149	9	12158	13128	-970

TULOSLASKELMAOSA										0
Verotulot						42758		42758	44221	-1463
Valtionosuudet						13452	880	14332	13316	1016
Korkotulot						35		35	91	-56
Muut rahoitustulot						166		166	230	-64
Korkomenot	49		49	45	-4					
Muut rahoitusmenot	54		54	53	-1					
Satunnaiset tuotot										
Satunnaiset kulut										
YHTEENSÄ	103		103	98	-5	56411	880	57291	57858	-567
INVESTOINTIOSA										
Kunnanhallitus	150		150	391	241	60		60	144	-84
Tukipalvelut	2684		2684	2227	-457			0	24	-24
Hyvinv. ja palv. Itk	681		681	455	-226	77		77	0	77
ELK Itk	2790		2790	2160	-630			0	0	0
INVESTOINNIT YHT	6305	0	6305	5233	-1072	137		137	168	-31
RAHOITUSOSA										
Antolain. muutokset										
Antol.saam. lis.										
Antol.saam.väh.						93		93	93	0
Lainakannan muutok.										
Pitkäaik.lain.lis.						1630		1630	0	1630
Pitkäaik.lain.väh.	1095		1095	1013	-82					
Lyhytaik.lain.muut.			0		0	0	1283	1283	1500	-217
YHTEENSÄ	1095	0	1095	1013	-82	1723	1283	3006	1593	1413
Vaikutus maksuvalm.						316		316	-1029	-1035
KAIKKI YHTEENSÄ	70736	2172	72908	71718	-1190	70736	2172	72908	71718	-1190

8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	V.2021	V.2020
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	3 452 868,35	3 143 535,65
Maksutuotot	2 483 181,90	2 204 076,92
Tuet ja avustukset	2 282 495,10	728 192,88
Muut toimintatuotot	2 419 966,90	2 059 809,01
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 638 512,25	8 135 614,46
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	317 045,85	312 748,37
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-20 719 711,57	-19 509 964,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 048 081,99	-3 925 935,97
Muut henkilösivukulut	-863 860,60	-763 014,14
Palvelujen ostot	-27 518 770,98	-23 799 703,67
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-3 734 651,57	-3 294 418,30
Avustukset	-3 450 225,65	-3 441 054,03
Muut toimintakulut	-1 729 181,51	-1 682 560,83
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-62 064 483,87	-56 916 651,90
TOIMINTAKATE	-51 108 925,77	-48 468 289,07
Verotulot	44 221 304,82	42 260 331,07
Valtionosuudet	13 316 385,00	15 101 416,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	90 640,96	62 759,55
Muut rahoitustuotot	179 961,59	197 218,64
Korkokulut	-45 000,49	-56 872,73
Muut rahoituskulut	-3 439,43	-3 572,10
VUOSIKATE	6 650 926,68	9 092 991,36
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-4 064 993,89	-4 068 648,13
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	2 585 932,79	5 024 343,23
Varausten lis.(-)tai väh.(+)	0,00	-4 000 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 585 932,79	1 024 343,23

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €. Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

8.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	V.2021	V.2020
<hr/>		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 650 926,68	9 092 991,36
Tulorahoituksen korjaukset	-305 787,05	-400 983,22
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 246 787,10	-4 909 736,41
Rah.osuudet invest. menoihin	23 595,00	83 704,31
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 399 789,20	1 043 472,44
Toiminnan ja invest. rahavirta	2 521 736,73	4 909 448,48
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen anto	0,00	0,00
Antolainojen lyhennys	92 494,27	91 222,18
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen nosto	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lyhennys	-1 012 820,52	-1 012 820,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000,00	-3 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	-22 007,96	16 716,60
Saamisten muutos	-2 080 222,28	-550 228,49
Korottomien velkojen muutos	675 217,79	423 558,49
Rahoituksen rahavirta	-847 338,70	-4 031 551,74
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 674 398,03	877 896,74
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 674 398,03	-877 896,74

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €. Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

8.3 Tase

T A S E	V.2021	V.2020
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	114 322,24	149 873,24
Aineettomat hyödykkeet yht.	114 322,24	149 873,24
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	11 030 006,64	10 763 733,95
2. Rakennukset	29 285 521,21	26 894 083,30
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	11 314 576,79	10 933 946,08
4. Koneet ja kalusto	1 100 416,51	948 939,78
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	10 082,00	2 150 152,98
Aineelliset hyödykkeet yht	52 740 603,15	51 690 856,09
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	4 434 839,78	4 434 839,78
3. Muut lainasaamiset	387 555,20	480 049,47
4. Muut saamiset	146 193,00	146 193,00
Sijoitukset yhteensä	4 968 587,98	5 061 082,25
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	57 823 513,37	56 901 811,58
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. Lahj.rahastojen erityiskatt	1 828,92	1 780,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	1 828,92	1 780,58
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	926 443,71	1 044 626,65
Pitkäaik.saamiset yhteensä	926 443,71	1 044 626,65
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 960 397,78	1 090 531,83
2. Lainasaamiset	1 048 490,68	214 346,00
4. Muut saamiset	534 598,11	424 961,85
5. Siirtosaamiset	913 208,36	528 450,03
Lyhytaikaiset saamiset yht.	4 456 694,93	2 258 289,71
Saamiset yhteensä	5 383 138,64	3 302 916,36
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	15 178,66	15 178,66
Rahoitusarvopaperit yht.	15 178,66	15 178,66
IV Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	2 865 620,48	1 191 222,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 263 937,78	4 509 317,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 089 280,07	61 412 909,63

T A S E	V.2021	V.2020
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-18 365 317,85	-18 365 317,85
II Arvonkorotusrahasto	-7 386,81	-7 386,81
III Muut omat rahastot	-1 011 664,00	-1 011 664,00
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-9 089 273,55	-8 064 930,32
V Tilikauden yli/alijäämä	-2 585 932,79	-1 024 343,23
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-31 059 575,00	-28 973 642,21
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
2. Vapaaehtoiset varaukset	-5 100 000,00	-5 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	-5 100 000,00	-5 100 000,00
C PAKOLLISET VARAUKSET		
2. Muut pakolliset varaukset	-1 450 000,00	-500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	-1 450 000,00	-500 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-1 828,92	-1 780,58
3. Muut toimeksiantojen pääoma	-92 876,89	-114 884,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-94 705,81	-116 665,43
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	-3 051 282,01	-4 064 102,53
7. Muut velat	-2 512 732,68	-2 366 165,15
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-5 564 014,69	-6 430 267,68
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	-14 000 000,00	-12 500 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	-1 012 820,52	-1 012 820,52
6. Saadut ennakot	-10 192,48	-9 979,81
7. Ostovelat	-3 287 761,95	-2 842 513,00
9. Muut velat/Liittymismaksut	-1 088 157,11	-1 010 575,15
10. Siirtovelat	-3 422 052,51	-3 416 445,83
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-22 820 984,57	-20 792 334,31
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-28 384 999,26	-27 222 601,99
VASTATTAVAA	-66 089 280,07	-61 412 909,63

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €. Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.

8.4 Konsernilaskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2021		2020
Toimintatuotot	28 098 554,15		24 925 898,76
Toimintakulut	- 79 585 326,27	-	72 961 954,70
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	- 24 012,99	-	42 234,94
TOIMINTAKATE	- 51 510 785,11	-	48 078 290,87
Verotulot	44 221 304,82		42 260 331,07
Valtionosuudet	16 350 955,90		18 196 024,52
Rahoitustuotot ja -kulut	-		-
Korkotuotot	75 848,75		50 297,44
Muut rahoitustuotot	232 490,09		131 115,75
Korkokulut	- 288 813,64	-	253 585,66
Muut rahoituskulut	- 20 023,13	-	18 536,18
VUOSIKATE	9 060 977,68		12 287 356,08
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poisto	- 6 440 719,47	-	6 211 411,79
Omistuksen eliminointierot	-		-
Arvonalentumiset		-	14 148,16
Satunnaiset erät	235 000,00		-
TILIKAUDEN TULOS	2 855 258,21		6 061 796,13
Tilinpäätössiirrot	40 643,66	-	3 894,92
Tilikauden verot	- 23 224,15	-	121 980,88
Laskennalliset verot	- 50 910,98	-	43 022,25
Vähemmistöosuudet	1 881,34		3 011,74
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 823 648,08		5 895 909,82

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 060 977,68	12 287 356,08
Satunnaiset erät	235 000,00	
Tilikauden verot	-23 224,15	-121 980,88
Tulorahoituksen korjauserät	-1 322 817,26	-898 825,53
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 619 507,17	-7 974 112,66
Rahoitusosuudet investointeihin	25 673,91	88 048,32
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 536 498,81	1 396 901,35
Toiminnan ja invest. rahavirta	3 892 601,82	4 777 386,68
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-131,50
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 696 384,65	737 491,13
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	-3 326 174,00	-3 156 903,49
Lyhytaikaisten lainojen muutos	92 500,87	-1 933 459,13
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muutok	-21 621,62	15 468,46
Vaihto-omaisuuden muutos	7 864,57	-70 740,60
Saamisten muutos	-1 236 356,20	120 132,23
Korottomien velkojen muutos	227 880,01	184 022,40
Rahoituksen rahavirta	-2 559 521,72	-4 104 120,49
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 333 080,10	673 266,19
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	4 983 204,16	3 650 124,06
Rahavarat 1.1.	3 650 124,06	2 976 857,87
	1 333 080,10	673 266,19

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	905 488,88	579 025,28
Muut pitkävaikutteiset menot	539 363,35	804 349,43
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet yht.	1 444 852,23	1 383 374,71
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 665 621,42	12 426 624,84
Rakennukset	52 937 207,57	43 936 113,53
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 538 570,85	11 838 020,54
Koneet ja kalusto	2 174 952,66	1 641 495,96
Muut aineelliset hyödykkeet	49 412,87	30 204,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	231 120,45	12 392 913,83
Aineelliset hyödykkeet yht.	80 596 885,82	82 265 373,59
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	277 719,54	301 732,53
Muut osakkeet ja osuudet	2 298 140,37	2 060 637,89
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	84 024,99	84 024,99
Sijoitukset yht.	2 659 884,90	2 446 395,42
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	84 701 622,95	86 095 143,72
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	340 528,58	138 972,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	162 248,94	170 113,51
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	33 025,91	63 217,12
Lyhytaikaiset saamiset	4 825 165,73	3 345 612,88
Rahoitusarvopaperit	698 460,49	788 879,15
Rahat ja pankkisaamiset	4 284 743,70	2 861 244,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	10 003 644,77	7 229 067,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	95 045 796,30	93 463 183,30

T A S E E T

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 365 317,85	18 365 317,85
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		
Arvonkorotusrahasto	7 386,81	7 386,81
Muut omat rahastot	3 181 139,21	3 221 782,88
Ed.tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 414 467,24	3 810 950,40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 823 648,08	5 895 909,82
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 791 959,19	31 301 347,77
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 402,55	9 283,90
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevakuutukset		
Muut pakolliset varaukset	384 056,40	424 588,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	436 150,94	256 243,54
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik.korollinen vieras pääoma	29 067 954,93	30 701 910,40
Pitkäaik.koroton vieras pääoma	3 331 615,28	3 199 793,23
Lyhytaik.korollinen vieras pääoma	16 505 776,06	16 409 109,05
Lyhytaik.koroton vieras pääoma	11 520 880,94	11 160 906,57
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	60 426 227,21	61 471 719,25
VASTATTAVAA	95 045 796,30	93 463 183,30

9 TILINPÄÄTÖKSET LIITETIEDOT

9.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Jaksotus

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto- ja laitusrakennusten sekä vedenjakelu- ja viemäriverkoston poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos perustuu hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vyörytys

Kustannuspaikoille vyörytetään laskennallisina erinä siivoustoimi, työterveyshuolto, ICT, taloustoimisto, henkilöstöhallinto, kopiointi, postitus, puhelinkeskus, toimistotarvikkeet ja henkilökunnan virkistys.

Sisäiset erät

Sisäisille tileille kirjataan tilojen vuokrat, ateriasuoritteet, vesi- ja jätevesilaskut, konekeskuksen palvelut, kunnan liikelaitokselle myöntämä avustus ja muut sisäiset laskut esim. työpajan laskutus.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Hallinnon ja lautakuntahallinnon kustannuspaikat lakkautettiin vuonna 2020 ja kustannukset jaettiin hallinnon tehtäväalueille.

Muuramen Hyvinvointi -liikelaitos sekä vesihuolto sisältyvät Muuramen kunnan tilinpäätöslukuihin, mutta niistä tehdään myös eriytyvät tilinpäätökset.

Lomamääräytymisvuodelta 2021 (1.4.2020-31.3.2021) maksetut lomarahat on laskettu täysimääräisinä (Kiky-vaikutus on poistunut 1.4.2020 alkaen). Lomapalkkavarauksen työnantajamaksut on laskettu vuoden 2022 prosenteilla.

Kunnan vertailutietoa vuodelta 2020 muutettu koska nuorten itsenäistymisvarat -tili ja ohjaajapalkkiot -tili on muutettu taseeseen muut velat -ryhmään.

Tilinpäätöksessä 2021 on tehty pakollinen varaus Keski-Suomen Sairaanhoidopiiriin alijäämän kattamiseksi 1 450 000 €. Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa. 950 000 € on kirjattu vuonna 2021 asiakaspalveluostoihin.

Sosiaali- ja terveysministeriö on maksanut 998 867 € valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Ennakkoarvio valtion koronakorvauksista syyskuu – joulukuu 2021 381 967 € on kirjattu tuet ja avustukset ja siirtosaamisiin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta (pl. Muuramen Hyvinvointi Oy) ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserni-yhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Liittymismaksuista (vesihuolto, kaukolämpö) on eliminoitu sisäiset tapahtumat, jotka on pystytty selvittämään. Kiinteistöveroja ei ole vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu, myös perustetun Muuramen Hyvinvointi Oy:n omistus.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot sekä Muuramen Lämpö Oy:n kaukolämpökanavien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Muuramen Lämpö Oy on oikaissut vuoden 2020 tilinpäätöstään sen vahvistaminen jälkeen ja tämän johdosta heidän edellisen tilikausien voitto/tappio on muuttunut vuonna 2021-18 684,73 €.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedostot

Liitetieto 6 / 1

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	437 065	383 327	293 275	239 163
Sosiaali- ja terveystuotot *	16 566 404	14 343 243	4 601 553	3 131 781
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 176 987	1 835 757	1 703 692	1 363 938
Muut palvelut	8 446 462	7 944 521	3 568 356	2 981 682
Tukipalvelut kiinteistö ja ravintohuolto	471 636	419 051	471 636	419 051
Toimintatuotot yhteensä	28 098 554	24 925 899	10 638 512	8 135 614

* Sosiaali- ja terveystuotosten luvuissa v. 2021 mukana korona-avustus 1 380 834 €.

Liitetieto 6/2				
Sosiaali- ja terveystuotot				
Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sosiaali- ja terveystuotot	16 566 404	14 343 243	4 601 553	3 131 781
Siitä:				
Lapsi- ja oppilastuotot			47 866	29 965
Perhe- ja aikuissosiaalityö			119 050	104 521
Aktivointi ja työllistäminen			272 901	364 141
Vanhuspalvelut			1 314 587	1 300 554
Vammaistuet			215 540	211 953
Terveystuotot			405 260	306 599
Avosairaanhoidon tuotot			1 902 117	497 329
Suun terveydenhuolto			324 232	316 719

Liitetieto 7		
Verotulojen erittely		
	Kunta	
	2021	2020
Kunnan tulovero	38 802 354	38 101 193
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 377 327	2 022 733
Kiinteistövero	3 041 624	2 136 405
Yhteensä	44 221 305	42 260 331

	Tosite 3			
Liitetieto 8				
Valtionosuuksien erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasausta)	11 220 123	11 661 927	11 220 123	11 661 927
Verotuloihin perustuva valtiosuuden tasaus	56 220	253 812	56 220	253 812
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-834 930	-695 997	-834 930	-695 997
Verotulomenet. kompensatio	2 874 972	3 881 674	2 874 972	3 881 674
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Yksikköhintarahoituksen mukainen valtionosuus	3 034 571	3 094 609		
Yhteensä	16 350 956	18 196 025	13 316 385	15 101 416

Liitetieto 9		
Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot *	18 986 941	16 904 546
Muiden palvelujen ostot	8 531 830	6 895 158
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	27 518 771	23 799 704
* Vuoden 2021 luku sisältää pakollisen varauksen 950 000 €		

Liitetieto 11

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Investointimenojen poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu investointien hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Muuramen kunnan poistosuunnitelmaa on tarkastettu (KV 25.6.2012 § 40 ja Kh 6.8.2012 § 108) uuden poistoyleisohjeen mukaiseksi 1.1.2013 alkaen.

Poistojen aloittaminen:

hankinta 1.1.-30.6.	-poistot 1.7. alkaen
hankinta 1.7.-31.12.	-poistot seuraavan vuoden alusta
kiinteät rakenteet ja laitteet	-poistot seuraavan vuoden alusta

Investointivaraus käsitellään suosituksen mukaisesti.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

ICT-ohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	30-50 vuotta	- " -
Asuinrakennukset	- " -	- " -
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-50 vuotta	- " -
Vapaa-ajan rakennukset	- " -	- " -

Muut rakennukset	- " -	- " -
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-25 %	menojäännöspoisto
Vesilaitoksen laitoskoneet	25 %	- " -
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi. (€)

v. 2021	v. 2020
339 627	265 038

Liitetieto 13				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	1 255 787	895 041	1 255 787	895 041
Muut myyntivoitot	33 678	36 029		5 905
Myyntivoitot yhteensä	1 289 465	931 070	1 255 787	900 946
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	1 852	608		
Myyntitappiot yhteensä	1 852	608		

Liitetieto 14					
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely					
	Konserni		Kunta		
	2021	2020	2021	2020	
Satunnaiset tuotot*	235				
* Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri on myynyt Sydänkeskuksen TAYS Sydänkeskukselle 10 000 000 €. Kunnan omistusprosentin mukainen osuus 235 000 €.					

Liitetieto 15		
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	Kunta	
	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	74 552	105 001
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	14 434	14 434
Yhteensä	88 986	119 434

9.3 Tasetta koskevat liitetiedostot

Liitetieto 18				
Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	7 387	7 387	7387	7387
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	7 387	7 387	7387	7387

Liitetieto 19			
Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
	Aineettomat	Muut pitkävai-	Yhteensä
	oikeudet	kutteiset menot	
Poistamaton hankintameno 1.1.	149 873,24		149 873,24
Lisäykset tilikauden aikana	45 753,01		45 753,01
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana	0,00		
Siirrot erien välillä			
Tilikauden poistot	81 304,01		81 304,01
Arvonalennukset ja niiden pal.			
Poistamaton hankintameno 31.12.	114 322,24		114 322,24
KIRJANPITOARVO 31.12.	114 322,24		114 322,24

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
AINEELLISET HYÖDYKKEET						
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 763 733,95	26 894 083,30	10 933 946,08	948 939,78	2 150 152,98	51 690 856,09
Lisäykset tilikauden aikana	391 320,00	2 109 247,55	2 149 985,36	531 526,34	0,00	5 182 079,25
Rahoitusosuudet tilikaudella		23 595,00				23 595,00
Vähennykset tilikauden aikana	144 002,15	0,00			2 140 070,98	2 284 073,13
Siirrot erien välillä		2 140 070,98				
Tilikauden poistot		1 834 285,62	1 769 354,65	380 049,61		3 983 689,88
Arvonlennukset ja niiden pal.						
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 011 051,80	29 285 521,21	11 314 576,79	1 100 416,51	10 082,00	52 721 648,31
Liittymismaksut 1.1. *)	21 612,90					21 612,90
Lisäykset tilikauden aikana	18 954,84					18 954,84
Vähennykset tilikauden aikana						
Siirrot erien välillä						
Arvonlennukset ja niiden pal.						
Arvonkorotukset 1.1. *)	7 386,81					7 386,81
Arvonkorotuksen purku						
KIRJANPITOARVO 31.12.	11 030 006,64	29 285 521,21	11 314 576,79	1 100 416,51	10 082,00	52 740 603,15

*) Sisältyy 1.1. poistamattomaan hankintamenuon

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
OSAKKEET JA OSUUDET						JKV-, MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet	Kunta-yhtymä-osakkeet	Osakkeet osakkuus-yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut lainasaamiset	Muut saamiset ja liitt.maksut	Yhteensä	
	konserni-yhtiöt					Konserni-yhtiöt	Muut yhteisöt		
Hankintameno 1.1	699803,7	1696524,13	200000,00	1838511,95	4434839,78	480049,47	0	146193,00	626242,47
Lisäykset									
Vähennykset						92494,27			92494,27
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.	699803,70	1696524,13	200000,00	1838511,95	4434839,78	387555,20	0	146193,00	533748,20
Arvonlennukset ja niiden palautus									
Arvonkorotukset									
KIRJANPITOARVO 31	699803,7	1696524,13	200000,00	1838511,95	4434839,78	387555,20	0	146193,00	533748,20

OMISTUKSET MUISSA YHTIÖISSÄ				Liitetieto 20-22	
	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	(1000 €) tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt					
Muuramen Lämpö Oy	Muurame	87,9	1087	2218	-18
Muuramen Vuokra-asunnot Oy	Muurame	100	73	14609	0
KOY Muuramen Kettula	Muurame	100	58	344	21
KOY Hakamuurame	Muurame	94,7	31	18	0
KOY Muuramen Elämänkaari	Muurame	100	278	877	4
KOY Muuramen Virastotie	Muurame	100	425	8	-10
Muuramen Hyvinvointi Oy	Muurame	100	18	0	0
	Yhteensä		1970	18076	-3
Kuntayhtymät					
Jkl:n koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	3,5192	3674	1346	-73
K-S Liitto	Jyväskylä	4,00403	23	66	-4
K-S sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	2,35	173	13694	-619
Vaalijalan ky	Pieksämäki	3,3339424	819	966	254
	Yhteensä		4689	16072	-442
Osakkuusyhteisöt					
KOY Kinkomaan Vitapolis	Muurame	20	227	517	-24
	Yhteensä		227	517	-24

Liitetieto 23				
Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		53 359		36 977
Lainasaamiset	893 627	1 034 145	999 627	200 000
Siirtosaamiset		8 750		10 750
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		5 274		0
Siirtosaamiset		0		1 141
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		2 087		2 506
Saamiset yhteensä	893 627	1 098 341	999 627	251 374

Liitetieto 24					
Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät					
	Konserni		Kunta		
	2021	2020	2021	2020	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset					
Menoennakot					
Muut menoennakot *	157 919	106 073	23 598	41 240	
Tulojäämät					
Siirtyvät korot	8 750	10 750	8 750	10 750	
Kelan korvaus työterveyshuollosta	317 275	175 471	286 590	142 200	
Tuet ja avustukset	256 542	339 378	193 395	289 381	
Korona-avustus	381 967		381 967		
Muut tulojäämät	54 812	79 640	18 909	43 737	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	1 177 266	711 312	913 208	527 308	
* Konsernin luvuissa v. 2021 ja v. 2020 Vaalijalan kuntayhtymältä puuttui tieto siirtosaamisten ole					
Vuoden 2021 summa 21 605 € ja vuoden 2020 summa 20 511 € merkitty tähän.					

Rahoitusarvopaperit		
	Kunta	
	2021	2020
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	288 271	239 127
Kirjanpitoarvo	15 179	15 179
Erutus	273 092	223 948

				Liitetieto 25	
Oman pääoman erittely					
		Konserni		Kunta	
		2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.		18 365 318	18 365 318	18 365 318	18 365 318
Lisäykset					
Vähennykset					
Peruspääoma 31.12.		18 365 318	18 365 318	18 365 318	18 365 318
Arvonkorotusrahasto 1.1		7 387	7 387	7 387	7 387
Lisäykset					
Vähennykset		0	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.		7 387	7 387	7 387	7 387
Muut omat rahastot 1.1.		3 221 783	3 217 888	1 011 664	1 011 664
Lisäykset			3 895		
Vähennykset		40 644			
Muut omat rahastot 31.12.		3 181 139	3 221 783	1 011 664	1 011 664
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.		3 810 950	4 952 594	7 564 930	9 266 343
Lisäykset/vähennykset		5 895 910	-1 144 322	1 524 343	-1 201 413
Korjaukset		-292 393	2 678		-500 000
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.		9 414 467	3 810 950	9 089 273	7 564 930
Tilikauden yli-/alijäämä		2 823 648	5 895 910	2 585 933	1 524 343
Oma pääoma yhteensä		33 791 959	31 301 348	31 059 575	28 473 642
Vuonna 2020 Keski-Suomen Liiton muut oma rahastot kasvaneet 98 017,13 €.					
Vaikutus omistusprosentin mukaan 3 894,88 €					
Vuonna 2020 oman pääoman täsmäytys ero 2 678 €.					
Jyväskylän koulutuskuntayhtymän muut omat rahastot ovat pienentyneet -37 668,56 €.					
Keski-Suomen liiton omat rahastot ovat pienentyneet -2 975,10 €.					
Muuramen Lämmön edellisten tilikausien yli/alijäämä on muuttunut -18 684,73 €.					
Muuramen Vuokra-asuntojen sumupoistolaskelmia on korjattu puuttuvien lisäyksien takia -273 708,18 €.					

Liitetieto 27			
Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua			
		Kunta	
		2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		0	512 820
Lainat julkisyhteisöiltä			
Pitkäaikaiset velat yhteensä		0	512 820

Liitetieto 29				
Pakollisten varausten muutokst				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusvastuu 1.1.	423 612	414 115		
Lisäykset/vähennykset tilikaudella	-39 792	9 496		
Potilasvahinkovakuutusvastuu 31.12.				
Ympäristövastuu, pilaantuneen maa- aineen puhdistusvastuu	237	977		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			1 450	500
Muut pakolliset varukset yht.	384 057	424 588	1 450	500
Muuramen kunnan tilinpäätöksessä				
2021 on tehty pakollinen varaus 1 450 000 €.				
Varauksesta 500 000 € kohdistuu vuotta 2021 aikaisempiin vuosiin, mikä on huomioitu vuoden 2020 vertailuluvuissa.				

Liitetieto 30				
Vieras pääoma				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	86 617			90 903
Yhteensä				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	196 479			165 142
Siirtovelat	0			0
Yhteenä	196 479			165 142
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	-			-
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä	283 096			256 045

Liitetieto 33					
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät					
		Konserni		Kunta	
		2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat					
	Tuloennakot *	437 269	516 286	296 990	338 807
Menojäämät					
	Lomapalkkavelan ja henk.sivukulujen jaksotukset	4 134 717	4 030 277	2 902 563	2 852 256
	Muut palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotukset	158 650	121 409	20 866	22 867
	Korkojaksotukset	28 847	28 827	2 930	0
	Muut menojäämät	428 742	513 303	198 704	202 515
Lyhytaikaiset siirtovelat yht.		5 188 225	5 147 534	3 422 053	3 416 445
Kunnan vertailutietoa vuodelta 2020 muutettu koska Nuorten itsenäistymisvarat -tili ja Ohjaajapalkkiot -tili on muutettu taseessa muut velat -ryhmään.					
* Keski-Suomen liitolta puuttui erittely olennaisista siirtoveloista vuodelta 2021 ja 2020. Prosenttiosuuden mukaan laskettu luku vuonna 2021 61 373,95 € ja vuonna 2020 69 869,98 € kirjattu tähän.					

9.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedostot

Liitetieto 38				
Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	4 638 519	3 206 946	2 231 809	2 769 406
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava	1 403 948	1 234 013	1 129 675	1 148 469
* Konsernin luvuissa mukana kunta ja leasingvastuut				

Liitetieto 39				
Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	14 531 352	14 878 318	14 531 352	14 878 318
Jäljellä oleva pääoma	10 733 501	11 526 237	10 685 726	11 469 086
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	5 504 033	5 504 033	5 504 033	5 504 033
Jäljellä oleva pääoma	3 636 867	3 853 009	3 636 867	3 853 009

Liitetieto 40		
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	Kunta	
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	72 589 942	67 800 168
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	-	-
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	47 550	42 246

Liitetieto 41				
Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Velvoitevarasto	3 035	1 700		
Keräystilivastuut	2 231	2 541	2 231	2 541
Potilasvahinkovakuutus	0	0		
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 049 062	3 011 935	2 346 123	2 244 344
Investointiavustukset	459 219	459 219		
Leasingvuokrasopimus Mäkelänmäen koulun rakentamisesta, vuotta 2022 koskeva vastuu. Siirtyy vuokravastuusiin vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Vastuu yhteensä 17000000 €, päättyy vuonna 2042	303 136		303 136	
Sopimusvastuut yhteensä	3 816 683	3 576 863	2 649 259	2 246 885
Johdannaisopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 150 174	13 769 924		
Markkina-arvo 31.12.	-421 463	-852 348		

9.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 42						
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021			2020		
	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Yleishallinto	5	2	7	5	2	7
Sote -palvelut	118	19	137	122	23	145
Opetus- ja kult.palvelut	269	50	319	260	43	303
Yhdyskuntapalvelut	7	22	29	7	22	29
Muut palvelut	60	17	77	63	24	87
Yhteensä	459	110	569	457	114	571

Liitetieto 43

Henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan (€)	25 631 654	24 198 915
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin (Sisältyy tuloslaskelman henkilöstökuluihin)	317 046	312 748
Henkilöstökulut yhteensä	25 631 654	24 198 915

Liitetiedot 44		
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	Kunta	
	2021	2020
Keskusta/Muurame	7 357	5 076
Kokoomus/Muurame	2 023	1 277
Sosiaalidemokraatit, Muurame	7 877	4 960
Vasemmisto ry, Muurame	889	742
Muuramen kristillisdemokraatit	908	378
Perussuomalaiset	1 981	763
Muuramen vihreät	3 541	2 324
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	24 576	15 520

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2021	2020
Tilintarkastuspalkkiot	12 108	13 717
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	28 272	10 351
Muut palkkiot		
Yhteensä	40 380	24 068

Liitetieto 46

Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Elämänkaarelle on myönnetty korotonta tilaremonttilainaa 150 000 ajalle 1.9.2016 - 31.12.2021. Lainaa jäljellä 31.12.2021 37 200 euroa. Lainalla on suoritettu kiinteistöön tarvittavat muutokset ikäihmisten vuokra-asumista varten. Palvelu on täysin Muuramen kunnan toimintaa ja laina on myönnetty korottomana, koska kiinteistöyhtiö joutuisi korottamaan tilavuokraa korkoa vastaavasti. Kunta on myöntänyt Elämänkaarelle 7.12.2021 konsernilainaa 834 144,68 euroa. Lainan korko on 1,00 %. Laina sulautetaan kunnan taseeseen, kun kiinteistöyhtiön alasajo on suoritettu.

Muuramen Lämpö Oy:lle on myönnetty tilaremonttilainaa vuonna 2018 yhteensä 600 000 euroa, korko 2 %. Lainaa jäljellä 31.12.2021 350 355,20 euroa. Laina on mahdollistanut Muuramen Portin (Virastotie 2) kiinteistössä tilat nuorisopalvelulle ja toimintakeskukselle.

Kunnanhallitus myönsi Muuramen Lämpö Oy:lle 2020 800 000 euron lainan, jota lyhennetään kaksi kertaa vuodessa (31.3. ja 30.9.) à 100 000 euroa. Lainaa jäljellä 31.12.2021 700 000 €. Laina tulee maksaa takaisin neljässä vuodessa. Lainan korko on 1,00 %. lainasta tehty erillinen velkakirja.

Muuramen Vuokra-asunnoille myönnetty rahoituksen uudelleenjärjestely laina 14.1.2019 381 626,80, korko 3,1 %, oli tarkoitus maksaa takaisin vuoden 2020 loppuun mennessä. Kunnanhallitus antoi Muuramen Vuokra-asunnot Oy:lle myönnettyyn 381 626,80 euron lainan takaisinmaksuun jatkoaikaa 22.12.2023 asti. Lainan korko on 3,1 %/vuosi ja korko maksetaan vuosittain per 31.12. Viimeisen vuoden korko maksetaan lainan takaisinmaksun yhteydessä per 22.12.2023. Kunnanhallitus hyväksynyt 10.5.2021, että korko aikavälillä 1.7.2021 alkaen on 1 %. Lainaa jäljellä 31.12.2021 381 626,80 €.

Kunnanhallitus on 1.6.2020 myöntänyt Muuramen Innola ry:lle välirahoitusta korottomana KeMu -hankkeen toteuttamiseen 44 999,85 €, Jyväsräihi ry on myöntänyt hankkeelle rahoituksen.

Lainaa jäljellä 31.12.2021 32 816,91 €.

Kinkomaan Kyläyhdistys ry:lle on 11.1.2021 myönnetty 50 000 euron koroton kuntalaina, joka tulee maksaa takaisin välittömästi sen jälkeen, kun hanke on saatettu loppuun ja siihen liittyvät avustusrahat on tilitettävissä Muuramen kunnalle. Kuntalaina maksetaan yhdistykselle sen jälkeen, kun Jyväsräihi ry on tehnyt asiasta myönteisen päätöksen. Hankerahat tulee tilittää Muuramen kunnalle kuitenkin viimeistään 31.12.2024 mennessä.

Kunta on tehnyt päätöksen johtajasopimuksesta kunnanjohtajan kanssa KH -päätöksellä 19.9.2005. Johtajasopimuksessa on määritelty kunnanjohtajan oikeus saada mahdollinen korvaus irtisanomismenettelyn käynnistyttyä. Kunnanjohtajalla on oikeus irtisanomisajan (2 kk) palkan lisäksi 12 kuukauden rahassa maksettavaa palkkaa vastaava määrä siirtymäkorvauksena edellyttäen, että hän itse irtisanoutuu virastaan. Jos kunnanjohtaja sijoittuu siirtymäkorvauksen aikana uuteen tehtävään, siirtymäkorvauksena maksetaan siirtymäkorvauksen ja uuden tehtävän palkan mukainen erotus.

10 ERIYTETTY VESIHUOLTO

10.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kohderahoitteinen

Valtuustoon nähden sitova

	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Käyttö	Alitus/ylitys	Tot-%
KAYTTOTALOUSOSA					
LIIVEVAIHTO	1 741 000	0	1 810 739,78	-69 739,78	104,00
Valmistus omaan käyttöön	125 000	0	132 949,72	-7 949,72	106,40
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	1 242,87	-1 242,87	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-180 850	-100 000	-354 368,59	73 518,59	126,20
Palvelujen ostot	-465 480	-150 000	-771 020,39	155 540,39	125,30
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-410 560	-100 000	-435 579,78	-74 980,22	85,30
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-80 600	0	-82 468,99	1 868,99	102,30
Muut henkilösivukulut	-16 240	0	-18 080,47	1 840,47	111,30
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-468 170	0	-399 578,53	-68 591,47	85,30
Liiketoiminnan muut kulut	-69 070	0	-72 580,55	3 510,55	105,10
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	175 030	-350 000	-188 744,93	13 774,93	107,90
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomasta	-46 740	0	-46 743,80	3,80	100,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	128 290	-350 000	-235 488,73	13 778,73	106,20
Satunnaiset tuotot ja -kulut					
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	128 290	-350 000	-235 488,73	13 778,73	106,20
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	128 290	-350 000	-235 488,73	13 778,73	106,20

Toiminta-ajatus

Jaettava talousvesi täyttää Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) mukaiset vaatimukset.

Kunnan alueella muodostuva jätevesi johdetaan puhdistettaviksi Nenäinniemen keskuspuhdistamolle.

Kunnan vesihuoltolaitos toimii taseyksikkönä ja toiminta on kannattavaa.

Palvelusuunnitelma

Vesihuoltolaitos tuottaa ja jakelee hyvälaatuista talousvettä Muuramen keskustassa ja Kinkomaalla sekä tukkumyyntinä Jyväskylän Säynätsalon ja Korpilahden kaupunginosaan ja vesiosuuskunnille. Vesilaitoksen toiminta-alueita laajennetaan kaavoituksen myötä vuosittain.

Haja-alueiden vesihuolto on järjestetty joko vesiosuuskuntien toimesta tai kiinteistökohtaisilla laitteilla.

Valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vesilaitos tuottaa STM:n asetuksen mukaista talousvettä ja hoitaa jätevedet ympäristöystävällisesti.	Veden laatu	Henkilöstön koulutus, saneeraustoimenpiteet, talousveden saannin turvaaminen kartoittamalla uusia vedenhankinta-prosesseja.
Vesihuoltolaitoksen tulee toimia kannattavasti.	Tulo- ja menoarvio	Taksapolitiikka ja riittävät resurssit
Häiriötön vesihuolto	Keskeytykset, häiriöt /vuosi	Saneeraukset ja verkoston kehittäminen
Talousveden laadun ja riittävyyden turvaaminen	Verkostoveden analyysitulokset, tuotettu talousvesi	Vesilaitoksien kehittäminen

Tunnusluvut

	TP 19	TP 20	TP 21
Vesihuollon toimintatulot (€)	1 747 135	1 868 443	1 811 982,65
Vesihuollon toimintamenot (€)	-1 173 411	-1 163 889	1 125 388,98
Veden myynti yht. (m ³), josta:	487 187	524 478	525 361
- kuntalaiset	320 936	332 283	410 536
- vesiosuuskunnat	52 964	57 429	53 381
- Alva Oy	50 928	70 460	61 444
Laskutettu jätevesi (m ³)	422 627	402 896	414 847
Vesijohtoa (km)	96,36	97,50	
Jätevesiviemäriä (km)	105,5	106,7	

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma vuodelta 2021:

	v. 2020	v. 2021
-liikevaihto	+1 776 953 €	+1.810.739,78 €
-materiaalit ja palvelut	-687 195 €	-771.020,39 €
-henkilöstökulut	-452 229 €	-435.579,78 €
-poistot ja muut kulut	-433 129 €	-399.578,53 €
-tilikauden ylijäämä/alijäämä	+249 146 €	- 235.488,73 €
-Investointimenot	-539 122 €	-1.042.653,69 €

Vesihuollon tulos on -235 488,73 € alijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat ennakoitua enemmän tapahtuneet vahingot ja häiriökorjaukset, jätevesimaksujen nousu sekä Alva:n veden laskutuksen kiinni kurominen. Laskutus on laahannut aikaisemmin noin vuoden eli esimerkiksi vuonna 2020 on maksettu vuoden 2019 laskuja, mikä on osaltaan vääristänyt vesihuollon tulosta.

Talousvesi

Keskustan alueella talousvesi on peräisin kunnan pohjavesilaitoksilta. Vuonna 2021 Keskustan alueen verkostosta talousvettä johdettiin lisäksi seitsemälle vesiosuuskunnalle sekä Jyväskylän kaupungin Korpilahden sekä Säynätsalon kaupunginosaan. Kinkomaan alueelle vuonna 2021 talousvesi johdettiin Alva Oy:n vedenjakeluverkostosta Kinkomaan vesilaitoksen ollessa poissa käytöstä.

Vuonna 2021 laskutettu talousveden määrä oli n. 0,52 milj. m³ (v.2020: 0,51 milj. m³) eli noin 1439 m³ (v.2020: 1435 m³) vuorokaudessa. Laskutettavan veden määrä nousi n. 3 % vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna kuntalaisille sekä Jyväskylän Alva Oy:lle suuremman myydyn vesimäärän johdosta. Talousveden laadun seuranta ja käyttötarkkailu toteutetaan Sosiaali-terveysministeriön asetuksen mukaisen valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Jaettava talousveden laatu täytti Sosiaali-terveysministeriön asetuksen laatuvaatimukset.

Vuonna 2021 keskustan alueella rakennettiin uutta vesijohtoa n. 0,5 km ja Kinkomaalla n. 0,4 km. Keskustan alueella vesijohtoverkostoa on yhteensä n. 80 km ja Kinkomaan alueella yhteensä n. 17,5 km. Vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkostomateriaali on kokonaisuudessaan muovia ja pääsääntöisesti rakennettu 40–45 vuoden aikana.

Vuonna 2021 vesijohtoverkoston liittyi yhteensä 47 kiinteistöä (keskusta: 35 kpl, Kinkomaa 12 kpl).

Jätevesi

Keskustan alueella sekä vesiosuuskunnissa syntyvät jätevedet johdetaan kunnan keskuspumppaamon kautta puhdistettavaksi Nenäinniemiessä sijaitsevaan Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle. Kinkomaalla syntyvät jätevedet johdetaan Alva Oy:n hallinnoiman pumppaamon kautta myös Nenäinniemeen. Jätevettä laskutettiin vuonna 2021 n. 0,41 milj. m³ (v. 2020: 0,40 milj. m³).

Vuonna 2021 keskustan alueella rakennettiin uutta viemärijohtoa n. 0,7 km ja Kinkomaalla n. 0,4 km. Keskustan alueella viemäriverkostoa on yhteensä n. 88,9 km ja Kinkomaan alueella yhteensä n. 17,8 km.

Vesihuoltolaitoksen viemärijohtoverkostomateriaali on suurimmaksi osaksi betonia ja muovia. Viemäriverkosto on pääsääntöisesti rakennettu 40-45 vuoden aikana. Vuonna 2021 viemäriverkoston liittyi yhteensä 47 kiinteistöä (keskusta:35 kpl, Kinkomaa 12 kpl).

Taksat

Valtuuston päätöksen (VALT:11.11.2019 §73) mukaan vuonna 2021 vesi- ja jätevesikäyttömaksuun ei tullut korotuksia.

Vuonna 2021 käyttömaksua perittiin talousveden ja jäteveden osalta, perusmaksua talousveden osalta. Taksat olivat:

KOHDE	Vesi 2021	Jätevesi 2021
Liittymismaksu (alv 0 %)	1,81 €/m ² (v. 2019: 1,77 €/m ²)	1,91 €/m ² (v. 2019: 1,87 €/m ³)
Käyttömaksu (alv 0 %)	1,29 €/m ³ (v. 2019: 1,29 €/m ³)	1,88 €/m ² (v. 2019: 1,88 €/m ³)

10.2 Vesihuollon investoinnit

Valtuustoon nähden sitova		Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1050	ELINVOIMAN JA KEST.KASV. LTK				
1075	VESIHUOLLON INV. Investointien talousarvio Investointimenot				
1102	Kiinteistöjen liittymismaksut	0	0	-7 254,84	7 254,84
1140	Vedenjakelu- ja viemäriverkko	-1 130 000	0	-1 019 583,85	-110 416,15
1170	Muut liikkuvat työkoneet	-30 000	0	-15 815,00	-14 185,00
*	Investointimenot yht.	-1 160 000	0	-1 042 653,69	-117 346,31
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	-1 160 000	0	-1 042 653,69	-117 346,31

UUDET ALUEET

Hanketavoitteet

Uusien asemakaava-alueiden vesihuollon rakentaminen kadun rakentamisen yhteydessä.

Investointien toteuma

ALUE	TP 20	TA 21	TP 21
HAUTALAHTI -kaava 2018	Lahdenranta II-osa, Mesimarja, Hetantie rakennettiin valmiiksi (177 500 €)	Timanttien vesihuollon rakentaminen 25 000 €	Timanttien rakennettiin valmiiksi. Yhteensä 18130,27 €
SILLANNIITTY -kaava 2018	Sillanniityn alueella jatkettiin liikenneympyrän ja Sillanniityn I-vaiheen rakentamista (44 180 €)	Sillanniityntien vesihuollon rakentamista 90 000 €	Sillanniityntien I-vaihe rakennettiin valmiiksi
KINKOMAA -Peltolampi (kaava 2018) -Liisalan alue valmistui 2018	Peltolammen Untamonpolun jatko rakennettiin valmiiksi (58 390 €)	Vellamonpolun vesihuollon rakentaminen 50 000 €	Peltolammen Vellamonpolun III-jatko rakennettiin valmiiksi.
ETELÄPORTTI -kaava 27.5.2019	Voimassa olevan kaavan mukainen kadun yhteyteen rakennettiin vesihuolto valmiiksi (100 370 €)		
SEUNAVUORI - Murtolammen alue	Rakentamisessa tauko	Saarikonvuorentie/Huurrepolku/ Usvatien vesihuolto, 230 000 €	Saarikonvuorentien jatko, Usvatie, Huurrepolun alku rakennettiin valmiiksi

ALUE	TP 20	TA 21	TP 21
VELKAPOHJA -Kappelintien asemakaavan muutos x.x.2020/21			• Kappelintielle ei tehty kunnallistekniikkaa Yhteensä 49504,92 €
TERVAMÄKI - Asemakaavan laajennus 2011	Uusia tontteja ei tarjottu	Uusia tontteja ei tarjottu	Uusia tontteja ei tarjottu

Investointien toteutumisen analysointi

Uusia alueiden vesihuoltoa rakennettiin toteutuneiden asemakaavojen sekä uusien luovutettavien tonttien mukaisesti. Vuosi 2021 painottui Seunavuoren asuinalueen rakentamiseen. Myös uutta Kappelintien yhteyttä hautausmaalle aloitettiin rakentamaan.

Hautalahden ja Kinkomaan Peltolammen alueella jatkettiin kunnallistekniikan rakennustöitä. Sillanniityn alueella jatkettiin liikenneympyrän ja Sillanniityntien vesihuollon rakentamista.

Murtolammen ja Tervämäen alueella on pidetty rakentamisen osalta taukoa. Murtolammen alueella on rakentamatta Kotkansiipiä 230 m ja Tervämäen alueella Riekontietä 150 m. Tervämäen nykyisen asemakaava-alueen kadut on rakennettu Riekontien rakentamisen jälkeen, sen varrella on 7 tonttia. Alueelta on ostettu raakamaata lisää, joka tullaan lähitulevaisuudessa kaavoittamaan ja joka mahdollisesti vaikuttaa Tervämäen alueen liikenneverkkoon.

Välimaanrinteentien alkuosa urakoitiin talousarviosta poiketen Kuusankoski Oy:n liittymään asti.

Urakkaa jatketaan, mikäli tien päästä saadaan tontit myytyä.

VESIHUOLTOLAITOKSEN YLLÄPITO JA KEHITTÄMINEN

Hanketavoitteet

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on tuottaa ja toimittaa asiakkaille Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2015) mukaista talousveden laatukriteerit täyttävää vettä.

Lisäksi vesihuoltolaitoksen tavoitteena on vastaanottaa ja johtaa jätevesiverkostoon tulevat jätevedet asianmukaisesti Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle.

Investointien toteuma

KOHDE		TP 21
<p>SUURUSKANKAAN VESILAITOS Suuruskankaan vesilaitoksen vedestä osa on Muuratjärvestä rantaimetyntyttä vettä, jonka johdosta pohjaveden happipitoisuus on laskenut. Tällöin riskinä on veden mangaani- ja rautapitoisuuden nousu. Laitoksen vedenlaatu tulisi varmistaa ennen kuin riskitekijät alkavat näkyä vedenlaadussa.</p>	<p>Suuruskankaan vesilaitoksen vedenlaadun varmistamiseksi on aloitettu laitoksen toiminnan tehostamisen suunnitelman laatiminen vuonna 2014. Vedenlaadun laadun varmistamisen toimenpiteiden rakentaminen alkaa lupien tultua voimaan.</p> <p>Aloitetaan laitoksen saneeraussuunnitelman laatiminen</p>	<p>-saneeraus-suunnitelmaa edistetty -21 -kaukovalvonnan hankinta toteutuu -22</p>
<p>KINKOMAAN VESILAITOS Kinkomaan vesilaitokselta johdetaan talousvettä Kinkomaan taajama-alueelle, joka on voimakkaassa kasvussa. Alueelle tullaan lähivuosina kaavoittamaan uusia asuinalueita sekä olemassa olevien kaava-alueiden rakentaminen jatkuu.</p> <p>Tällä hetkellä Kinkomaan vesilaitoksella on käytössä yksi siiviläkaivo, jonka vedentuottokapasiteetti on jo maksimikäytössä. Vesilaitoksen kapasiteettiä ja tuottovarmuutta on kohotettava, jotta pystytään vastaamaan kasvavaan vedenkulutukseen</p>	<p>Kehittämissuunnitelman esisuunnitelma on valmistunut vuonna 2017</p> <p>Aloitetaan laitoksen saneerauksen yleisuunnitelman laatiminen</p>	<p>Kinkomaa ollut poissa käytöstä vuonna -21. Uudelleenkäyttönottoa selvitetään -22</p>
<p>INNANLAHDEN VESILAITOS Innanlahden vesilaitos on otettu käyttöön vuonna 1968, ja laitos on pitkälti tekniikaltaan alkuperäiskunnossa. Viime vuosikymmenten aikana laitokselle ei ole tehty suurempia investointeja. Laitos on toiminut pitkään varavesilaitoksena, mutta on nykyään jatkuvassa käytössä. Nykyiseltään pitkällä aikavälillä laitos ei tule täyttämään vedenlaadun vaatimuksia (hygieniasointi)</p>	<p>Innanlahden vesilaitoksen asemasta kunnan vedentuotannossa selvitys on valmistunut vuonna 2017</p> <p>Aloitetaan laitoksen saneerauksen yleisuunnitelman laatiminen</p>	<p>Saneeraus aloitettu syksyllä -21 jatkuen vuodelle -22</p>
<p>VESIHUOLLON PERUSPARANNUS Vesihuoltoverkoston, pumppaamoiden yms. kunnostus- ja peruskorjauksien suunnittelu sekä niiden toteuttaminen.</p>	<p>Vesihuollon perusparannuksen suunnitelmien laatiminen ja hankkeiden toteuttaminen on aloitettu (300 000 €)</p>	<p>-Rajalan pumppaamosaneeraus -21 - keskustan alueella jäteveden putkistosaaneerausta n. 400 m</p>
<p>MUU VESIHUOLTOTYÖ Kesken toimintakauden pienehköjen vesihuoltohankkeiden toteuttaminen sekä yksittäisten kiinteistöjen pitkien tonttilinjojen rakentaminen</p>	<p>Rakentamisen takia kesken talousarviovuoden tulevat pienehköt vesihuoltotyöt. (50 000 €)</p>	<p>Havutiellä aloitettu n. 300 m tonttijohdon rakentaminen, joka jatkuu 2022</p>

Investointien toteutumisen analysointi

Vesihuoltolaitoksen investoinnit tulevat jatkossa kasvamaan kunnan kasvun mukana, mutta myös vesihuoltoverkoston sekä vesilaitosten ikääntymisen vuoksi. Verkostoissa ja vesilaitoksilla ei ole tehty suurempia kunnostustoimenpiteitä vuosien aikana. Tämä alkaa näkyä mm. veden laadun sekä vedenjakeluhäiriönä (vesijohtovuodot).

Vuonna 2021 tehtiin mm. seuraavia toimenpiteitä: peruskorjattiin pääviemäriä 500 B sujuttamalla Päijättie 16 – Vanhansahanpolku n 300 m, saneerattiin Rajalan linjapumppaamo ja ympäristön putkistoja, korjattiin tontti- ja runkoventtiilejä sekä uusittiin pumppuja- ja keskuksia.

VESIHUOLTOLAITOKSEN KALUSTO

Hanketavoitteet

Vesihuoltolaitoksen toimintaan tarvittavan kaluston hankinta.

Investointien toteuma

KOHDE	TP 19	TP 20	TP 21
	Vesi- ja viemäreiden maanrakennuksen pakettiauto hankittiin (20 945 €)	- ei hankintoja	vedenjakeluvaunun hankinta -agregaatin hankinta

Investointien toteutumisen analysointi

Vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriputkien rakentamiseen tarkoitetun kaluston ylläpito.

10.3 Vesihuollon rahoituksen toteutuminen

	Talousarvio	Määrärahojen muutokset	Vuoden alusta	Erotus	Ero %
RAHOITUSLASKELMA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alij)	175 030	-350 000	-188 744,93	13 774,93	107,90
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	399 578,53	-399 578,53	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 740	0	-46 743,80	3,80	100,00
	128 290	-350 000	164 089,80	-385 799,80	-74,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-1 160 000	0	-1 042 653,69	-117 346,31	89,90
Pysyvien vastaavien					
	-1 160 000	0	-1 042 653,69	-117 346,31	89,90
TOIMIN. JA INVEST. RAHAVIRTA	-1 031 710	-350 000	-878 563,89	-503 146,11	63,60
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainojen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	0	0	395 590,76	-395 590,76	0,00
Saamisten muutos muilta	0	0	-245 816,73	245 816,73	0,00
Korott.velk. muutos muilta	0	0	728 789,86	-728 789,86	0,00
	0	0	878 563,89	-878 563,89	0,00
Rahoituksen rahavirta	0	0	878 563,89	-878 563,89	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 031 710	-350 000	0,00	-1 381 710,00	0,00

10.4 Vesihuollon tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	V.2021	V.2020
LIIKEVAIHTO	1 810 739,78	1 776 953,00
Valmistus omaan käyttöön	132 949,72	91 489,61
Liiketoiminnan muut tuotot	1 242,87	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-354 368,59	-196 158,62
Palvelujen ostot	-771 020,39	-491 036,38
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-435 579,78	-364 266,50
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-82 468,99	-73 598,26
Muut henkilösivukulut	-18 080,47	-14 363,96
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-399 578,53	-372 495,29
Liiketoiminnan muut kulut	-72 580,55	-60 633,59
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-188 744,93	295 890,01
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-46 743,80	-46 743,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-235 488,73	249 146,21
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	-235 488,73	249 146,21
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	-235 488,73	249 146,21

Sisältää sisäiset ja laskennalliset erät

T A S E	V.2021	V.2020
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	197 254,84	190 000,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	4 412 314,53	3 779 603,86
4. Koneet ja kalusto	30 150,30	27 040,65
Aineelliset hyödykkeet yht	4 639 719,67	3 996 644,51
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	566 428,34	566 428,34
Sijoitukset yhteensä	566 428,34	566 428,34
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 206 148,01	4 563 072,85
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	525 219,03	423 578,60
3. Saamiset kunnalta	643 184,59	1 038 775,35
4. Muut saamiset	173 765,36	28 255,54
5. Siirtosaamiset	5 801,87	7 135,39
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 347 970,85	1 497 744,88
Saamiset yhteensä	1 347 970,85	1 497 744,88
III Rahoitusarvopaperit		
IV Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 347 970,85	1 497 744,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 554 118,86	6 060 817,73
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma		
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-2 864 249,61	-2 615 103,40
V Tilikauden yli/alijäämä	235 488,73	-249 146,21
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-3 407 824,23	-3 643 312,96
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
7. Muut velat	-2 276 691,42	-2 144 867,99
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-2 276 691,42	-2 144 867,99
II Lyhytaikainen		
7. Ostovelat	-667 329,54	-92 393,07
9. Muut velat/Liittymismaksut	-112 732,18	-94 392,74
10. Siirtovelat	-89 541,49	-85 850,97
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-869 603,21	-272 636,78
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-3 146 294,63	-2 417 504,77
VASTATTAVAA	-6 554 118,86	-6 060 817,73

RAHOITUSLASKELMA	V.2021	V.2020
<hr/>		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeylijäämä (-alij)	-188 744,93	295 890,01
Poistot ja arvonalentumiset	399 578,53	372 495,29
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 743,80	-46 743,80
	164 089,80	621 641,50
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 042 653,69	-539 121,95
Pysyvien vastaavien		
	-1 042 653,69	-539 121,95
TOIMIN. JA INVEST. RAHAVIRTA	-878 563,89	82 519,55
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaam. väh. muilta	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	395 590,76	-239 919,97
Saamisten muutos muilta	-245 816,73	68 350,72
Korott.velk. muutos muilta	728 789,86	89 049,70
	878 563,89	-82 519,55
Rahoituksen rahavirta	878 563,89	-82 519,55
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

10.5 Esitys vesihuollon tilikauden tuloksen käsittelystä

Esitetään, että tilikauden alijäämä 235 488,73 euroa siirretään edellisten tilikausien yli- ja alijäämän tilille, jossa on kertynyttä ylijäämää 2 864 249,61 euroa.

10.6 Vesihuollon tilinpäätöksen liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Noudatetaan samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan kirjanpidossa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Eriytettyyn tulos- ja rahoituslaskelmaan otetaan ulkoisten tulojen ja menojen lisäksi sisäinen tulo, meno tai rahoituserä, jossa vastapuolena on kunnan muu toiminta.

Eriytettyyn taseeseen otetaan sisäinen saatava ja velka sekä sisäinen kate, jossa vastapuolena on kunnan muu toiminta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus.

Vesihuollosta on tehty eriytetty tilinpäätös jo vuodelta 2015 alkaen.

Tuloslaskelman liitetiedot

		2021	2020
	TOIMINTATULOT		
3001	Vesimaksut	595 205,79	592 553,97
3005	Jätevesimaksut	774 041,62	758 357,06
3008	Perusmaksut	330 294,32	321 954,52
3050	Jätteen kuljetuksen ja käsit-	215,20	0,00
3060	Tonttiliittymien tarvikemaksut	43 907,37	27 814,71
3063	Konekeskuksen myyntituotot	0,00	76,00
3160	Myyntituotot muilta	814,79	914,80
30021	S. vesimaksut	27 946,82	24 567,38
30061	S. jätevesimaksut	38 313,87	34 714,56
*	Myyntitulot	1 810 739,78	1 760 953,00
3288	Muut yhdyskuntapalvelujen	0,00	16 000,00
*	Maksutulot	0,00	16 000,00
3515	Saadut vahinkovak.korvaukset	1 242,87	0,00
*	Muut toimintatulot	1 242,87	0,00
**	TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	1 811 982,65	1 776 953,00

Poistosuunnitelma

Käytetään Muuramen kunnan poistosuunnitelmaa.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on on alle 10000 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

		2021	2020
4580	Kalusto	-15 869,48	-11 440,40

Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-771 020,39	-491 036,38
Vesihuollon palvelujen ostot yhteensä	-771 020,39	-491 036,38

Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
	Maa-alueet	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	190000	3779604	27041	566428	4563073
Lisäykset tilikauden aikana	7255	1019584	15815		1042654
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana					
Siirrot erien välillä					
Tilikauden poistot		386873	12706		399579
Arvonlennukset ja niiden pal.					
Poistamaton hankintameno 31.12.	197255	4412315	30150	566428	5206147

11 KILPAILULAIN 30 D § MUKAAN ERIYTETYT TOIMINNOT

Kirjanpidon eriyttämismääräysvelvollisuuden keskeinen sisältö:

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion taikka niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön on pidettävä tästä toiminnastaan erillistä kirjanpitoa.

Eriytetyn toiminnan tuotot ja kulut tulee esittää tilikausikohtaisena tuloslaskelmana, jonka tulee olla johdettavissa toimijan kirjanpidosta.

Pienimuotoinen toiminta rajataan eriyttämismääräysvelvollisuuden ulkopuolelle. Säännöstä ei sovelleta silloin, kun säännöksessä tarkoitetun yksikön kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40 000 €.

	2021	2020
4401 Hakamuurame		
Tulosbudjetti		
Toimintatulot		
Muut tulot	91 875,82	99 385,36
Toimintamenot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	0,00	-360,00
Muut menot	-47 012,78	-32 835,97
TOIMINTAKATE	44 863,04	66 189,39
Rahoitustulot ja -menot		
VUOSIKATE	44 863,04	66 189,39
Poistot ja arvonalentumiset		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	44 863,04	66 189,39

Kiinteistö Oy Muuramen Hakamuurame on syksyllä 2019 muutettu asunto-osakeyhtiöksi. Muuramen kunta omistaa osakkeista 94,7 %. Asunto-osakeyhtiön yhtiökokous on määritellyt vuoden 2021 vuokratason ja muut maksut.

	2021	2020
4357 Manttaalintien pk		
Tulosbudjetti		
Toimintatulot		
Myyntitulot	10 465,20	10 465,20
Muut tulot	87 132,00	87 132,00
Toimintamenot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 170,40	-697,84
Palvelujen ostot	-15 772,42	-13 992,74
Muut menot	-97 422,64	-96 908,31
TOIMINTAKATE	-16 768,26	-14 001,69
Rahoitustulot ja -menot		
VUOSIKATE	-16 768,26	-14 001,69
Poistot ja arvonalentumiset		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-16 768,26	-14 001,69

Muuramen kunta on leasingvuokrannut Kuntarahoitukselta Manttaalintien päiväkotiyhtiön. Kunta vuokraa kiinteistöä Norlandia Päiväkodit Oy:lle.

	2021	2020
4370 Riihivuori		
Tulosbudjetti		
Toimintatulot		
Myyntitulot	83 284,12	30 999,63
Muut tulot	43 274,99	6 760,87
Toimintamenot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-98 141,67	-111 234,01
Palvelujen ostot	-42 696,83	-29 684,46
Henkilöstömenot	988,06	-6 379,54
Muut menot	-27,09	-402,93
TOIMINTAKATE	-13 318,42	-109 940,44
Rahoitustulot ja -menot		
VUOSIKATE	-13 318,42	-109 940,44
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poisto	-50 000,00	-50 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-63 318,42	-159 940,44

Riihivuori kiinteistön toimintatulot, käytännössä vuokratuotot ja provisiotuotot ylittivät vuosittaisen kilpailulla markkinalle asetetun raja-arvon 40 000 vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Kiinteistöllä toimii kesäteatteri, ravintolayrittäjä ja rinneyrittäjä. Lisäksi majoituskapasiteetista ja asuntovaunupaikoista tulee välittäjän kautta pieni vuokratuotto.

	2021	2020
4460 Tonttiliittymien rakentam.		
Tulosbudjetti		
Toimintatulot		
Myyntitulot	43 907,37	27 890,71
Toimintamenot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-10 584,28	-17 439,88
Palvelujen ostot	-15 172,03	-5 043,53
Henkilöstömenot	-1 796,75	-1 406,04
Muut menot	-264,24	0,00
TOIMINTAKATE	16 090,07	4 001,26
Rahoitustulot ja -menot		
VUOSIKATE	16 090,07	4 001,26
Poistot ja arvonalentumiset		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	16 090,07	4 001,26

Tonttiliittymien rakentaminen ylitti myös kilpailulla markkinalle asetetun raja-arvon 40 000 vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Tonttiliittymät tehdään vasta tonttikauppojen toteuduttua. Vuonna 2021 toteutui merkittävästi enemmän tonttikauppoja kuin 2020.

12 ERIYTETTYJEN TILINPÄÄTÖSTEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN MUODOSTUMISEEN

SISÄINEN TULOSLASKELMA ILMAN LASKENNALLISIA ERIÄ

	Kunta ilman Hyvinvointi- liikelaitosta ja vesihuoltoa	Hyvinvointi- liikelaitos	Vesihuolto	Muuramen kunta
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATULOT				
Myyntitulot	2 311 773	831 105	1 810 740	4 953 618
Maksutulot	973 789	1 512 608	0	2 486 397
Tuet ja avustukset	725 082	29 328 573		30 053 655
Muut toimintatulot	7 305 485	722 979	1 243	8 029 707
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	11 316 129	32 395 265	1 811 983	45 523 377
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	184 096		132 950	317 046
TOIMINTAMENOT				
Henkilöstömenot	-18 555 831	-6 539 694	-536 129	-25 631 654
Palvelujen ostot	-7 595 958	-20 641 125	-736 216	-28 973 300
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-2 466 401	-954 677	-353 833	-3 774 911
Avustukset	-29 961 305	-1 260 081		-31 221 386
Muut toimintamenot	-5 416 360	-1 861 210	-70 527	-7 348 098
TOIMINTAMENOT YHT.	-63 995 855	-31 256 788	-1 696 706	-96 949 349
TOIMINTAKATE	-52 495 630	1 138 477	248 227	-51 108 926
Verotulot	44 221 305			44 221 305
Valtionosuudet	13 316 385			13 316 385
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	90 641			90 641
Muut rahoitustulot	229 705			229 705
Korkomenot	-45 000			-45 000
Muut rahoitusmenot	-3 439	-3 000	-46 744	-53 183
VUOSIKATE	5 313 966	1 135 477	201 483	6 650 927
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-3 628 555	-36 861	-399 579	-4 064 994
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS	1 685 412	1 098 616	-198 096	2 585 933
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 685 412	1 098 616	-198 096	2 585 933

13 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Muuramessa .päivänä kuuta 2022

Mika Ilvesmäki

Marja Raiskinmäki

Arto Liikanen

Jenni Ahvenlampi

Minna Häkkinen

Asko Juuti

Jaakko Kaistinen

Seija Leinonen

Heli Räisänen

Ari Ranta-aho

Tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Muuramessa .päivänä kuuta 2022

BDO Audiator Oy

Minna Ainasvuori
HT, JHT

14 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

1. Toimintakertomus
 - Tuloslaskelma
 - Rahoituslaskelma
 - Tase
 - Talousarviovertailu
 - Konsernituloslaskelma
 - Konsernin rahoituslaskelma
 - Konsernitase
2. Päiväkirja
3. Pääkirja
4. Tositteisto
 - Tositelajit
 - 1 Pankkitositteet
 - 4 Palkkatapahtumat
 - 10 KP Laskennalliset
 - 11 KP Automaattikirjaukset
 - 12 SL Laskennalliset
 - 14 Vyörytykset
 - 15 Luottotappiot
 - 16 Alv-jako
 - 20 Ostolaskujen maksut
 - 21 Ostolaskut
 - 22 WF Ostolaskut
 - 23 Ostolaskut/vesihuolto
 - 30 Myyntireskontran suoritukset
 - 31 Myyntilaskut/taloustoimisto
 - 32 Myyntilaskut/asuntotoimisto
 - 33 Myyntilaskut/Effica-päivähoito
 - 34 Myyntilaskut/Effica-kotipalvelu
 - 35 Myyntilaskut/vesilaskut
 - 36 Myyntilaskut/tekninen toimisto
 - 37 Myyntilaskut/jätehuolto
 - 38 Myyntilaskut/hyvinvointi/Effica
 - 39 Myyntilaskut/hyvinvointi/intime
 - 87 Korkolaskut
 - 89 Sisäinen laskutus
 - 90 Muistiot
 - 91 Tilinpäätöksen liitetietotositteet
 - 95 Vyörytys
 - 96 Kirjanpidon tulos
 - 97 Kirjanpidon tulos laskennallinen
 - 98 Sisäisen laskennan tulos
 - 99 Sisäisen laskennan tulos laskennallinen
5. Osakirjanpitojen tapahtumaluettelot
 - osto- ja myyntireskontra
 - palkkakirjanpito
6. Poistosuunnitelmat
7. Pysyvien vastaavien kirjanpito
8. Lainakirjanpito

15 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Pysyvästi säilytettävät (kunnan päätearkisto):

- tasekirja

Sähköisessä arkistossa 10 vuotta:

- pääkirjat (kp/sl)
- päiväkirjat (kp/sl)
- reskontralistat (osto- ja myyntireskontra)
- saldolistat (osto- ja myyntireskontra)
- WF ostolaskut (tositelaji 22)
- talousarviovertailut (sl)
- taseet (sl)
- tuloslaskelmat (sl)
- rahoituslaskelmat (sl)

Muut tositteet ja raportit säilytetään kunnan päätearkistossa 10 vuotta tai ESR-hankkeen edellyttämän säilytysajan. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät tositteet korvataan 10 vuoden jälkeen selvityksillä, joista käy ilmi Verohallituksen määräämät seikat (AVL 209 m §).

MENETELMÄKUVAUKSET

Kunnassa on tehty menetelmäkuvaukset kirjanpito- ja ostolaskujen käsittelyprosessista sekä perintäprosessista.